

Дейвид Никълс

Една от десетте забележителни
книги на 2010 г. според читателите
и критиката по света

ВМЪН АГЪМ

В СЪЩИЯ ДЕН

Трогателна, оригинална,
омагьосваща

ДЕЙВИД НИКЪЛС ВИНАГИ В СЪЩИЯ ДЕН

Превод: Емилия Ничева-Карастойчева

chitanka.info

Двайсет години, двама души, един ден...

15 юли 1988 г. Ема и Декстър прекарват заедно нощта след дипломирането си. Двамата са убедени, че няма да се срещнат отново.

Но къде ще бъдат точно в този ден следващата година? А година по-късно? А всяка година след това?

Съдбата преплита житейските им пътища, изпълнени с успехи и провали, излъгани надежди и неочаквани радости. Ема пропилява писателския си талант, докато работи като сервитьорка и живее с неподходящ мъж. Декстър обикаля света, става телевизионен водещ и се отдава на флиртове и купони. През годините тяхното странно приятелство — любов, остава единствената константа в живота им.

Проникновено, очарователно и остроумно, Дейвид Никълс проследява две десетилетия от живота на Декстър и Ема винаги в същия ден — 15 юли!

Обявена от читателите и критиката за една от най-забележителните книги на 2010 г., „Винаги в същия ден“ предизвика фурор във Великобритания, Франция, САЩ и Германия.

*На Макс и Роуми, когато пораснат.
И на Хана — както винаги.*

*„Какво са дните?
В тях живеем. Идват, будят
ни.
Отново и отново.
Те са, за да сме щастливи в тях.
Само в тях живеем.
Е, накрая, за да разрешат
въпроса,
идват лекар и свещеник
и развяват дълги роби
над полята.“*

*Филип
Ларкин, „Дни“*

ПЪРВА ЧАСТ
1988–1992
НАЧАЛОТО НА ДВАЙСЕТТЕ

„Този ден бе за мене паметен, защото дълбоко ме промени. Но така се случва във всеки живот. Представете си, че от кой да е живот бъде заличен някой ден, и помислете колко различна посока би поел той. Оставете за миг книгата, читателю, и помислете за дългата, желязна или златна, трънена или цветна верига, която никога не би ви обвързала, ако първото ѝ звено не е било изковано в някой паметен за вас ден.“

Чарлс Дикенс,
„Големите надежди“^[1]

ПЪРВА ГЛАВА БЪДЕЩЕТО

Петък, 15 юли 1988

Ранкейлър Стрийт, Единбург

— Най-важното, предполагам, е да наклониш везните — каза тя.
— Наистина да промениш нещо.

— Да промениш света?

— Не целят свят. Само светът край теб.

Полежаха мълчаливо с преплетени върху единичното легло тела и после се разсмяха и двамата с дрезгави предутринни гласове.

— Не мога да повярвам, че го казах — простена тя. — Доста изтъркано звучи, нали?

— Малко изтъркано.

— Опитвам се да те вдъхновя! Да подготвя мизерната ти душа за великото приключение, което те очаква. — Тя обърна лице към него.
— Не че ти е необходимо. Бъдещето ти, предполагам, е спретнато очертано до последния щрих. От извора до устието.

— Едва ли.

— Какво тогава смяташ да правиш? Какъв е големият ти план?

— Е, родителите ми ще дойдат да ми съберат багажа, ще го вземат, после ще прекарам ден-два в апартамента им в Лондон, ще се видя с приятели. След това Франция...

— Много хубаво...

— След това Китай и Индия. Ще пообиколя...

— Пътешествия — въздъхна тя. — Напълно предсказуемо.

— Какво му е лошото да попътуваш?

— По-скоро да отбягваш действителността...

— Преувеличават ценността ѝ — отвърна той, надявайки се думите му да прозвучат мрачно и харизматично.

Тя изсумтя.

— Няма проблем, предполагам, за онези, които могат да си го позволят. Защо не кажеш просто „ще лентяйствам две години“? Същото е.

— Защото пътешествията разширяват светогледа — отговори той, изправи се на лакът и я целуна.

— О, но твоят и без това е достатъчно широк — извърна лице тя; поне за момента. Облегнаха се отново на възглавницата. — Както и да е... нямах предвид какво ще правиш следващия месец, а за в бъдеще. Бъдещето като перспектива. Когато си... не знам... — Тя замълча, сякаш обмисля някаква фантастична идея, пето измерение примерно. — Когато си на четирийсет, да речем. Как се виждаш на четирийсет?

— Четирийсет? — Идеята очевидно затрудни и него. — Не знам. Позволено ли е да кажа „богат“?

— Толкова, толкова плиткоумно.

— Добре тогава — известен. — Той я целуна по врата. — Малко зловеща тема, не мислиш ли?

— Не е зловеща... вълнуваща е.

— Вълнуваща! — наподобя той презрително мекия й йоркширски акцент.

Често й се случваше лъскавите момчета да я имитират, сякаш произношението й е необичайна отживелица, и не за пръв път тя потръпна от омерзение. Отдръпна се от него и опря гръб в хладната стена.

— Да, вълнуващо! Полага се да се вълнуваме, нали? Бъдещето е пред нас. Както каза заместник-ректорът: „Вратите на златните възможности са широко разтворени“.

— „Вашите имена ще четем в утрешните вестници...“

— Доста невероятно.

— Защо тогава си развълнувана?

— Аз ли? Господи! Аз треперя от страх.

— И аз. Боже... — Той се извърна рязко и се протегна към цигарите на пода до леглото, сякаш да си успокои нервите. — Четирийсет години! Четирийсет. Мамка му!

Развеселена от тревожното му изражение, тя реши да налее масло в огъня:

— Та какво ще правиш, когато си на четирийсет?

Той запали замислено цигарата.

— Е, Ем...

— Ем? Кой е Ем?

— Наричат те Ем. Чувал съм.

— Да, *приятелите* ме наричат Ем.

— Може ли значи да те наричам Ем?

— Добре де, добре, Декс.

— Обмислял съм темата за порастването. Зарекъл съм се да си остана такъв, какъвто съм сега.

Декстър Мейхю. Надзърна към него през бретона си. Лежеше облегат на евтината пластмасова табла и дори без очилата на Ема й беше ясно защо той не иска да се променя. Със затворени очи, с нехайно залепена на долната му устна цигара, с профил, стоплен от утринния светлик, процеждащ се през червените завеси, Декстър създаваше впечатление, че постоянно позира пред камера. Ема Морли смяташе определението „представителен“ за глупава, антикварна дума, но нямаше как другояче да го опише, освен може би с „красив“. Той имаше от онези лица, при които костите прозират през кожата и ти се струва, че дори черепът му ще изглежда привлекателен. Изящен, лъснал леко нос и тъмни кръгове около очите, почти като синини — почетен белег от прекаляването с тютюн и от безсънните нощи, когато нарочно се е оставял момичетата от колежа да го побеждават на покер с разсъбличане. Долавяше нещо хищническо у него — тънки вежди, издадени самонадеяно напред устни, обикновено натрапчиво плътни и розови, но сега сухи, напукани и със засъхнало евтино вино в ъгълчетата. За щастие косата му поне беше ужасна — възкъса на тила и отстрани, но с противен перчем отпред. Гелът се беше смъкнал и перчемът изглеждалше щръкнал и рошав като идиотска шапчица.

Без да отваря очи, той издиша дима през ноздри. Очевидно усещаше, че тя го гледа, понеже пъкна длан под мишница и изду бицепсите и гърдните си мускули. Откъде се взеха мускулите? Категорично не от спортуване, ако не броим нощното плуване и бiliarда. Сигурно се дължаха на наследствено добро здраве, предавано поколения наред с акциите, дяловете и качествената мебелировка. Представителен значи, дори красив, с фини боксерки с индийски десен, смъкнати до хълбоците, незнайно как озовал се в единичното и легло в тясната стая под наем в края на четирите години в колежа. „Представителен“! За каква се мислиш? За Джейн Еър? Порасни! Бъди разумна. Не се отплесвай.

Тя извади цигарата от устата му.

— Представям си те на четирийсет — каза леко злонамерено. — Представям си те съвсем ясно.

Той се усмихна, но не отвори очи.

— Продължавай тогава.

— Добре... — Тя се поизправи, пъхнала завивките под мишниците си. — Караш спортна кола със спуснат гюрук в Кенсингтън или в Челси и най-удивителното е, че колата е безшумна, защото всички коли ще са безшумни през... не знам... 2006-а?

Той присви очи да пресметне.

— 2004-та.

— Колата се носи една педя над земята по Кингс Роуд. Шкембето ти се издува като възглавничка под коженото кормило, носиш ръкавици с изрязани пръсти, косата ти оплешивява, нямаш брадичка. Ти си голям мъж в малка кола, с тен като на препечена пуйка.

— Предпочитам да сменим темата.

— До теб седи жена със слънчеви очила... третата ти, не, четвъртата ти съпруга, много красива, модел, не, бивш модел на двайсет и три, срещнал си я, излегната на капака на кола на автоизложение в Ница или нещо такова, и тя е ослепителна и стройна.

— Звучи чудесно. Деца?

— Никакви деца. Само три развода. Юли е, петък. Пътувате към вилата и в малкия багажник на летящата ти кола има тенис ракети и стикове за крокет и кошница със скъпи вина, южноафриканско грозде и клетки малки пъдпъдъчета и аспержи и вятърът свисти в ушите ти и ти се чувстваш много, много доволен от себе си и съпруга номер три или четири, или която е там, ти се усмихва с двеста лъскави бели зъба и ти ѝ се усмихваш в отговор, мъчейки се да забравиш, че нямате какво да си кажете, нищо, абсолютно нищичко.

Тя млъкна рязко. „Звучиш като смахната — укори се. — Опитай се да не изглеждаш смахната“.

— Е, ако това те утешава, всички ще сме загинали в ядрена война дълго преди това! — ведро заключи тя, но той все още и се мръщеше.

— Май трябва да си вървя. Щом съм толкова плиткоумен материалист...

— Не, недей — отвърна тя прекалено бързо. — Четири сутринта е.

Той се изправи и лицето му се озова на няколко сантиметра от нейното.

— Не знам откъде произтича представата ти за мен. Почти не ме познаваш.

— Разпознавам типажа.

— Типажът?

— Виждала съм ви да се навъртате край катедрата по съвременни езици, да се хилите гръмогласно, да организирате костюмарски вечерни партита...

— Дори нямам вратовръзка. И определено не се смея гръмогласно...

— Кръстосвате с яхти Средиземноморието през ваканциите и прочее, и прочее...

— Щом съм толкова противен...

Той положи длан върху хълбока и.

— Какъвто си...

— Защо спиш с мен?

Ръката му се плъзна по меката топла плът на бедрото ѝ.

— Не мисля, че съм спала с теб. Спах ли?

— Е, зависи. — Той се наведе и я целуна. — Изисква се по-точна дефиниция.

Погали с длан основата на гръбнака ѝ и мушна крак между нейните.

— Между другото... — промърмори тя с устни, долепени до неговите.

— Какво?

Кракът ѝ уви неговия, придърпвайки го по-близо.

— Трябва да си измиеш зъбите.

— Ма мен ми е все едно дали ти ще ги измиеш.

— Ужасно е — засмя се тя. — Миришеш на вино и фасове.

— Ти също.

Тя отдръпна глава, прекъсвайки целувката.

— Наистина?

— Няма значение. Обичам вино и цигари.

— Връщам се след секунда.

Тя отметна завивките и го прескочи.

— Къде отиваш?

Той я погали по голия гръб.

— В клозета — отвърна тя и си взе очилата от купчината книги до леглото — големи, с черни рамки, стандартен модел.

— Клозетът... клозетът... съжالياвам, не разбирам...

Тя стана, закрила с ръка гърдите си, и заотстъпва заднишком.

— Банята... не мърдай — отдалечи се на пръсти тя и пъхна пръсти в ластика на бикините си да ги придърпа надолу. — И никакви игрички насаме, докато ме няма.

Той издиша шумно през нос и се намести в леглото, оглеждайки вехтата стая под наем с абсолютна увереност, че някъде между артистичните пощенски картички и постерите на гневни пиеси ще открие фотография на Нелсън Мандела, окачен като идеален бленуван приятел. През последните четири години бе видял много такива стаи, осяали града като местопрестъпления, стаи, където винаги си на една ръка разстояние от албум на Нина Симон, и макар рядко да се бе връщал в стаите втори път, обстановката му беше до болка позната. Изгорели нощни лампи, вехнеци в саксиите цветя, евтини възкъси чаршафи с дъх на прах за пране. Момичешката слабост по псевдохудожествени фотомонтажи личеше и тук — снимки на приятели от колежа и на роднини в компанията на Шагал, Кандински, Че Гевара, Уди Алън и Самюъл Бекет. Нищо неутрално, всичко издаваше пристрастие и мнение. Стаята ѝ беше манифест и с въздишка Декстър я определи като момиче, от чиито уста „буржоа“ звучи като оскърбление. Той разбираше защо „фашист“ навява отрицателни асоциации, но харесваше думата „буржоа“ с всичките ѝ внушения. Сигурност, пътешествия, добра храна, добри маниери, амбиция; нима трябваше да се извинява?

Наблюдаваше как димът излита на спирала между устните му. Заопипва за пепелник и откри книга. „Непоносимата лекота на битието“, излиняла от прегъване на „еротичните“ моста. Проблемът бе, че непримиримо независимите момичета си приличат като сиамски близначки. Друга книга — „Мъжът, който взе жена си за шапка“. „Клетият глупак“, помисли си той, убеден, че никога няма да допусне подобна грешка.

Представата на двасет и три годишния Декстър Мейхю за бъдещето не беше по-ясна от тази на Ема Морли. Надяваше се да преуспее, родителите му да се гордеят с него и да спи с повече от една

жена едновременно, но как да ги съвмести? Искаше списанията да му посвещават статии, надяваше се някой ден да отпразнува тържествено края на кариерата си, но нямаше ни най-малка представа какво точно ще представлява тя. Искаше да живее пламенно, но без бъркотии и усложнения. Искаше да изживее живота си така, че ако го фотографират без предупреждение, да излезе страхотна снимка. Всичко да върви по мед и масло. И забавления, да се забавлява, а тъгата да не надвишава абсолютно неизбежната доза.

Не беше кой знае какъв план и вече беше допускал грешки. Тази нощ например щеше несъмнено да отприщи неприятни последствия — сълзи, неловки телефонни разговори, обвинения. Трябваше да се измъкне възможно най-бързо. Стрелна с очи разхвърляните си дрехи, готов за бягство. От банята долетя предупредителното гъргорене на древното тоалетно казанче и той светкавично остави книгата. Под леглото напипа малка жълта кутия от горчица, отвори капака и — да, оказа се, че съдържа презервативи и малки сиви угарки от джойнт, досущ като миши изпражнения. Обнадежден от обещанието на жълтата кутийка за секс и наркотици, той реши да поостане.

В банята Ема Морли избърса полумесеците от паста за зъби в ъгълчетата на устните си и се запита дали не е допуснала ужасна грешка. Ето я сега, след четири години любовна суша, най-сетне в леглото с някого, когото наистина харесва; харесваше го още откакто го видя за пръв път на едно парти през 1984-та, а след няколко часа той щеше да изчезне. Навярно завинаги. Едва ли ще я покани да отиде с него в Китай, а и тя бойкотираше Китай. Биваше си го, нали? Декстър Мейхю. Подозираше всъщност, че не е особено умен и е малко прекалено самодоволен, но пък беше популярен, забавен и — какъв бе смисълът да отрича — много представителен. Защо тогава се държеше с него толкова раздражително и саркастично? Защо не е самоуверена и остроумна като онези спретнати напористи момичета, край които Декстър обикновено се навърташе? Изгревът багреше тясното прозорче на банята. Отрезвяващо. Тя прокара пръсти през ужасната си коса, облещи се, дръпна веригата на древното тоалетно казанче и се запъти към стаята.

От леглото Декстър я видя да се появява в тогата и с шапката, които бяха длъжни да наемат за абсолвентската церемония, и да извива присмехулно съблазнително бедро пред рамката на вратата, стиснала в ръка дипломата си. Надзърна над очилата и нахлупи шапката ниско над едното си око.

— Как ти се струва?

— Отива ти. Харесвам жизнерадостната ти трактовка. А сега се събличай и идвай в леглото.

— За нищо на света. Дала съм трийсет лири за тогата. Искам да ѝ се насладя докрай.

И я разпери като вампирско наметало. Декстър се пресегна към крайчеца, но тя го перна с навитата на руло диплома. После седна на ръба на леглото, свали си очилата и смъкна тогата. Той успя да зърне за последно голия гръб и извивката на гърдите ѝ, преди да изчезнат под черна тениска, настояваща за незабавно и едностранно ядрено разоръжаване. „Колкото, толкова“, помисли си. Няма по-прекрасен начин за охлаждане на страстите от дълга черна тениска с политически лозунг. Освен може би албум на Трейси Чапман.

Той вдигна примирено дипломата ѝ от пода, изниза ластичната връв от свитъка и обяви:

— Английски и история — пълно отличие.

— Чети и плачи, неудачнико — пресегна се тя към дипломата. — О! Внимавай!

— В рамка ли ще я слагаш?

— Мама и татко ще я преснимат на фототапет. — Нави стегнато листа и го потупа в краищата. — И в ламинирани покривчици за маса. Мама ще си я татуира на гърба.

— Къде са родителите ти всъщност?

— О, в съседната стая.

Той подскочи.

— Господи! Наистина ли?

Тя се засмя.

— Шегувам се. Върнаха се в Лийдс. Татко смята, че хотелите са за франтове. — Прибра свитъка под леглото. — А сега се размърдай — сръга го да се премести в студената част на леглото.

Той ѝ направи място и плъзна несръчно ръка под раменете ѝ. Целуна я замислено по врата. Тя се обърна да го погледне, скрила брадичка под завивките.

— Декс?

— Ммм...?

— Да полежим прегърнати, а?

— Разбира се. Щом искаш — съгласи се галантно той, макар да не намираше смисъл в прегръдките. Те бяха за прабаби и плюшени мечета. Повдигаше му се от тях. Най-добре да се признае за победен и да се прибира у дома. Тя обаче намести собственически глава върху рамото му и двамата полежаха така — неловко и напрегнато. Накрая тя се обади:

— Не мога да повярвам, че предложих да се попрегръщаме. По дяволите! Съжалявам.

Той се усмихна.

— Няма проблем. Да се *погушкаме* още по-зле.

— Ужасно. Да си обещаем никога, за нищо на света да не се гушкаме — каза тя и веднага съжали за забележката.

Как така „ние“? Шансът беше нищожен. Потънаха отново в мълчание. Последните осем часа бяха прекарвали в разговори и целувки. Налегна ги умората, която обичайно идва при зори. В буренясалия заден двор пееха косове.

— Обичам да ги слушам — прошепна той в косата ѝ. — Утринни косове.

— Аз ги мразя. Карат ме да мисля, че съм направила нещо, за което ще се разкайвам.

— Затова ги обичам — каза той, за пореден път търсейки мрачен, харизматичен ефект. След миг додаде: — Направила ли си?

— Какво?

— Нещо, за което се разкайваш.

— Тази нощ ли имаш предвид? — Тя го стисна за ръката. — О, предполагам! Не знам още. Откъде да знам? Питай ме сутринта. А ти?

Той опря устни до темето ѝ.

— Не, разбира се — отвърна и си помисли: „Това не бива да се повтаря. В никакъв случай“.

Доволна от отговора му, тя се сви по-близо до него.

— Трябва да поспим.

— Защо? Утре не ни чака работа. Вече не гоним крайни срокове, не тичаме на лекции...

— Само целият ни живот. Разстила се пред нас чак до хоризонта — сънено отрони тя, вдъхвайки дълбоко чудесния аромат на запотената му кожа и същевременно потръпвайки възторжено при мисълта за независимия живот на зрял човек. Не се чувстваше зряла. Изобщо не беше подготвена. Сякаш посред нощ бяха засвирили пожарни спрени и тя стоеше на улицата, праметнала дрехите си през лакът. Ако не учи, какво ще нрави? Как ще запълва дните? Нямахше представа.

Каза си, че номерът е да си смел и доблестен и да вложиш свой почерк. Не да променяш целия свят. Само светът около теб. Разполагаш с отличните си оценки, с мечтите си и с новата електрическа машина „Смит Корона“. И просто запряташ ръкави. Но какво точно вършиш? Променяш живота чрез изкуството може би. Пишеш красиво. Цениш приятелите си, оставаш верен на принципите си, живееш страстно, пълнокръвно и добре. Преживяваш нови неща. Обичаш и те обичат, ако е възможно. Храниш се умерено. Такива неща...

Не беше кой знае каква пътеводна философия, не вървеше и да я споделяш, особено пред този мъж, но тя вярваше в нея. И засега първите няколко часа зрял живот бяха поносими. Навярно на сутринта, след чая и аспирина, ще събере смелост дори да го покани пак в леглото. И двамата ще са трезви тогава, което няма да ги улесни, но пък току-виж й харесало. В малкото случаи, когато се бе озовавала в леглото с момче, или се разплакваше, или се размиваше истерично. Нямахше да е лошо да пробва нещо по средата. Почуди се дали има презервативи в кутията от горчица. Нямахше причина да са изчезнали — последния път си бяха там — февруари 1987 година, Винс, инженер-химик с космат гръб, който си издуха носа в калъфката на възглавницата ѝ. Щастливи дни, щастливи дни...

Навън просветляваше. Декстър виждаше как розовият изгрев се процежда през тежките зимни завеси, наследени от предишни наематели. Внимателно, за да не я събуди, той протегна ръка, пусна фаса на цигарата в чашата с вино и се взря в тавана. Шансът да заспи сега беше нищожен. Реши да разглежда шарките на сивия килим, докато тя задиша дълбоко, и да се измъкне, без да се сбогува.

Тръгнеше ли си сега, означаваше, естествено, че повече няма да я види. Запита се дали ще ѝ стане неприятно и предположи, че ще му се обиди — общоприетият случай. А на него? Щеше ли да му бъде неприятно? Четири години се беше справял прекрасно и без нея. До снощи мислеше, че се казва Анна, и все пак на партито не успя да отлепи поглед от нея. Защо не беше я забелязал досега? Разгледа унесеното ѝ в сън лице.

Беше хубава, но изглежда се дразнеше от това. Червената ѝ коса беше сякаш нарочно лошо подстригана — или собственоръчно пред огледалото, или от Тили еди-коя си, шумното едро момиче, с което делеше апартамента. Кожата ѝ беше бледа и леко подпухнала — резултат от дълги часове в библиотеката или от много халби бира в кръчмата, а очилата ѝ придаваха старомомински и бухалски вид. Брадичката ѝ беше мека и малко закръглена. По бебешки пухкава? Или „закръглена“ и „по бебешки пухкава“ не бяха позволени определения? Както не биваше да споменава гласно, че има великолепни гърди — дори да е вярно — защото ще се обиди.

Както и да е, обратно към лицето ѝ. На върха на малкото ѝ вирнато носле блестеше тънък слой пот, а челото ѝ бе осеяно с миниатюрни червени точки, но ако не ги броим, лицето ѝ — е, кой би отрекъл — лицето беше истинско чудо. Очите ѝ бяха затворени и той откри, че не си спомня точния им цвят, а само че са големи, искрящи и шеговити като двете бръчици в ъглите на сочните ѝ устни — дълбоки полумесеци, очертаващи се още по-ясно, когато се засмее. А то явно се случваше често. Гладки розови скули с лунички — възглавнички плът, излъчващи топлина. Никакво червило, но меки устни с цвят на боровинки, които не разтваряше, когато се усмихва, сякаш не иска да показва зъбите си — малко възголеми на фона на устата. Единият преден беше леко нащърбен и оставяше впечатление, че прикрива нещо — смях, остроумна забележка или фантастична тайна история.

Тръгнеше ли си сега, навярно никога вече нямаше да види това лице, освен може би на някой ужасен юбилей на випуска след десет години. Тя ще бъде напълняла и разочарована и ще му трие сол на главата, че е изчезнал, без да се сбогува. По-добре да се измъкне тихомълком и никакви юбилейни срещи. Върви напред, мисли за бъдещето. Очакват те стотици лица.

Но точно когато взе решението, устата ѝ се разтегна в широка усмивка и тя проговори, без да отваря очи:

— Е, как ти се струва, Декс?

— Кое, Ем?

— Ти и аз. Любов ли е според теб?

Тя се засмя тихо с плътно затворени устни.

— Просто заспивай.

— Престани да ми зяпаш носа тогава. — Тя отвори очи, синьо-зелени, искрящи и проникателни. — Кой ден е утре?

— Днес, искаш да кажеш.

— Днес. Сияйният нов ден, който ни очаква.

— Петък е. Двайсет и четири часа петък. Денят на свети Суидин всъщност.

— Тоест?

— Традиция. Ако вали днес, ще вали още четирийсет дни или цялото лято, или нещо такова.

Тя се намръщи.

— Не звучи смислено.

— Не е това целта. Говорим за суеверие.

— Къде ще вали? Винаги вали някъде.

— На гроба на светеца. Погребан е край Уинчестърската катедрала.

— Откъде знаеш?

— Там ходех на училище.

— Аха — измърмори тя във възглавницата.

— Ако на свети Суидин завали... нещо си... тра-ла-ла-ла-ли.

— Прекрасна поезия.

— Е, перифразирам.

Тя се засмя отново, после надигна сънливо глава.

— Но, Декс?

— Да, Ем?

— Ако днес не вали?

— Хмм?

— Какво ще правиш?

Кажи ѝ, че си зает.

— Нищо особено — отвърна.

— Да измислим нещо тогава? Ти и аз, искам да кажа?

Почакай да заспи и се измъквай.

— Да. Добре — съгласи се. — Да измислим нещо.

Тя отпусна пак глава върху възглавницата.

— Нов-новеничък ден — прошепна.

— Нов-новеничък ден.

[1] Цитатът е от Глава 9 на романа, издание на „Народна култура“, 1982 г. прев. Невяна Розева. — Б.ред. ↑

ВТОРА ГЛАВА

ЗАВРЪЩАНЕ КЪМ ЖИВОТА

Събота, 15 юли 1989
Улвърхемптън и Рим

Момичешките съблекални
Гимназия „Стоук Парк“, Улвърхемптън
15 юли 1989
Ciao, Bello!

„Как си? И как е Рим? Вечният град — звучи добре — но аз от два дни съм в Улвърхемптън и сякаш е от цяла вечност (все пак ще призная, че «Пица Хът» тук е божествена, просто божествена).

След като се видяхме за последно, реших да приема работата, за която ти споменах — в театралната трупа «Следжхамър Коопърейтив», и вече четири месеца съчиняваме, репетираме и обикаляме с «Жесток товар» — финансиран от Съвета по изкуства спектакъл за търговията с роби, представена чрез текст, фолклорни песни и шокираща пантомима. Прилагам лошо копирана диплянка, за да видиш за какво елитно представление иде реч.

«Жесток товар» е образователен театър, предназначен за 11-13-годишни, и излага провокативната идея, че робството е Много Лошо Нещо. Аз играя Лидия... хмм... е, да... главната героиня — разглезената и суетна дъщеря на злия сър Обадая Коравосърдечни (досещаш ли се по името, че не е особено добродушен човечец?) — и в най-въздействащия момент от постановката осъзнавам, че всичките ми красиви вещи, всичките ми рокли (посочвам роклята си) и бижута (виж по-горе) са купени с кръвта на сродните ми човешки същества (хлипане) и че се чувствам омерзена (взирам се в ръцете си, сякаш ВИЖДАМ

КЪРВАВИ ПЕТНА), омерзена до дъното на ДУУУУШАТА си. Много силна сцена, макар и провалена снощи, защото децата започнаха да ме замерят с дъвчащи бонбони.

Сериозно обаче... всъщност не е чак толкова зле, не и в цялостния контекст, и не знам защо го описвам цинично — защитен механизъм сигурно. Децата наистина откликват — онези, които не хвърлят неща. Провеждаме и трогателни семинари в училищата. Смайващо е колко малко знаят хлапетата за културното си наследство, за потеклото си. Хареса ми съчиняването на пиесата, което ме вдъхнови за други сюжети и прочее. Заслужава си, смятам, дори да ти се струва, че си губя времето. Наистина, наистина мисля, че можем да променим нещо, Декстър. Искам да кажа... през 30-те в Германия са представяли стотици радикални постановки и виж до какво се е стигнало. Ще унищожим до крак расовите предразсъдъци в централните графства, дори да се наложи да действаме дете по дете.

В трупата сме четирима. Кваме е Благородният роб и макар да играем господарка и прислужник, всъщност се спогаждаме добре (макар вчера да го помолих да ми вземе пакет чипс от кафенето и той ме изгледа, сякаш го ПОТИСКАМ или нещо такова). Но е мил и работи със сърце, въпреки че непрекъснато плачеше по време на репетициите, което ми се стори малко прекалено. От сантименталните е, ако ме разбираш. В представлението помежду ни се разгаря сексуално напрежение, но за пореден път животът не успява да имитира изкуството.

Следващият е Сид, който изпълнява ролята на злия ми баща Обада. Знаем, че цялото ти детство е преминало в игри на крикет на огромна зелена морава, осеяна с лайкучка, и не си губил ценно време с нещо толкова плебейско като телевизията, но Сид е бил доста известен — играл е ченгето в сериала «Улични схватки» и не крие отвращението си, че е паднал толкова НИСКО. Безапелационно отказва да участва в пантомима, все едно е под нивото му да общува с отсъстващ обект, и всичките му

изречения започват с: «Когато бях в телевизията», което е неговият вариант на «Когато бях щастлив». Сид пикае в мивка и ходи с ужасни полиестерни панталони, които не се перат, а СЕ ЗАБЪРСВАТ, и се прехранва с бургери с кълцано говеждо от лавките. С Кваме смятаме, че тайничко си пада расист, но иначе е прекрасен човек, прекрасен, ненадминат човек.

Сега идва ред на Канди. Ах! Канди! Ще ти хареса, тя е по-сладка от името си. Играе Устатата прислужница, Плантатора и сър Уилям Уибърфорс, много е красива и одухотворена и макар да не одобрявам тази дума — истинска кучка. Непрекъснато ме пита на колко съм ВСЪЩНОСТ и ми повтаря колко изморена изглеждам и как, ако си сложа контактни лещи, ще съм доста симпатична, което, естествено, МЕ ОКУРАЖАВА. Непрестанно натяква, че участва в постановката само заради членството в актьорския профсъюз и очаква да я забележи холивудски продуцент, скитосващ случайно из Дъдли през някой дъждовен следобед в търсене на дарования от образователната сцена. Актьорството е гадост, нали? Когато сформирахме трупата, си я представяхме като прогресивен театрален колектив без всичките там егоистични амбиции да се докопаме до телевизията и славата и прочее глупости: заричахме се просто да поставяме добри, оригинални, въздействащи и политически ангажирани пиеси. Сигурно ти звучи високопарно, но така беше. Недостатъкът на егалитарните демократични колективи обаче е, че се налага да търпиш откачалки като Сид и Канди. Не бих възразявала, ако умееше да играе, но южняшкият ѝ акцент е умопомрачителен, сякаш я е поразил инсулт или нещо такова, и на всичкото отгоре загарява с йога по бельо. О, наостри уши, нали? За пръв път виждам някои в поза «Поклон пред слънцето» по жартиери и сутиен. Не е правилно, нали? Клетият Сид едвам преглъща питките с говеждо и кетчуп и не смогва да си улучи устата. Когато най-сетне се облече и излезе на сцената, някое дете

обикновено започва да подсвирква, а в минибуса на връщане тя винаги се преструва на обидена феминистка. «Писнало ми е да съдят за мен по външния вид, обречена съм да ме преценяват по изящното лице и стегнатото младо тяло», каканиже, намествайки си колана, сякаш е голям ПОЛИТИЧЕСКИ проблем и трябва да изнасяме улични програми за участието на жените, обречени да притежават огромни цици. Бръщолевя ли много? Влюби ли се вече в нея? Може да ви запозная, когато се върнеш. Виждам те като на длан как облизваш устни и я разпитваш за «кариерата» ѝ. Не, май все пак няма да ви запозная...“

Ема Морли обърна листа надолу, когато Гари Наткин влезе — кльощав и трескав — и настана време за подгрыващата реч на директора и съучредител на театър „Следжхамър Коопърейтив“. Общата гримьорна не беше никаква гримьорна, а момичешка съблекалня в местната гимназия, която дори през почивните дни пазеше познатия дъх на училище — хормони, розов течен сапун, мухлясали хавлии.

Гари Наткин прочисти гърло на прага; блед и с резки от бръснач, със закопчана догоре черна риза, мъж, чиито кумир за мъжествен стил е Джордж Оруел.

— Залата се пука по шевовете, хора! Почти половината е запълнена. Никак не е зле с оглед на... — Не уточни с оглед на какво, навярно разсеян от Канди в поза „свещ“ и в боди на точици. — Да им покажем какво е шоу, приятели! Да ги унищожим!

— С радост ще ги унищожа — изръмжа Сид, който, впил очи в Канди, обираше последните трохи от питката си. — С бухалка за крикет с пирони! Копелета!

— Мисли позитивно, Сид, моля те — настоя Канди в момента на дългото контролирано издишване.

— Помнете — продължи Гари, — излъчвайте свежест и жизнерадост, действайте екипно, произнасяйте репликите като за пръв път и най-главното — не позволявайте на публиката да ви сплаши, не се поддавайте на подстрекателства. Отмъщението е забранено! Не се

дразнете! Ме им доставяйте това удоволствие! Петнайсет минути, моля!

При тези думи той захлопна вратата на съблекалнята като тъмничен надзирател.

Сид подхвана еженощната си разгривка, изчерпваща се с тихото заклинание: „мразя-тази-работа-мразя-тази-работа“. Зад него седеше Кваме — гол до кръста и жалък в изпокъсаните си панталони, пъхнал длани под мишниците, отпуснал глава назад, потънал в съзерцание или възпиращ сълзите. Вляво от Ема Канди пееше песни от „Клетниците“ с немощното си безизразно сопрано, впила очи в плоските палци на краката си, добити в резултат на осемнайсет години балет. Ема се обърна към отражението си в пропуканото огледало, попривдигна издутите ръкави на колониалната си рокля, свали си очилата и въздъхна а ла Джейн Остин.

Последната година се оказа върволица от погрешни завои, неправилни решения и изоставени проекти. Например момичешката група, в която свиреше бас, именувана последователно „Гърло“, „Кланица 6“ и „Лоши бисквитки“, която не успяваше да си избере име, та камо ли музикална концепция. После — алтернативният нощен клуб, къде го не стъпваше никой, зарязаният първи роман, зарязаният втори роман, окаяните летни опити да продава кашмир и карирана вълна на туристите. В най-отчаяния си период се записа на курсове по акробатични умения, докато не стана очевидно, че не притежава никакви. Така и не намери утеха на трапеца.

Шумно превъзнасяното второ лято на любовта се оказа време на меланхолия и загуба на инерция. Дори любимият ѝ Единбург започна да я отегчава и потиска. Животът и университетския град ѝ навяваше мисли, че присъства на самотно парти, след като всички други са си тръгнали. През октомври напусна апартамента на Ранкейлър Стрийт и се върна при родителите си за дълга, отчаяна, влажна зима на контраобвинения, затръшнати врати и следобедна телевизия в къща, която сега и се струваше невъзможно тясна.

— Но нали завърши с отличие! Какво стана с отличието ти! — питаше ежедневно майка ѝ, сякаш дипломата на Ема е вълшебна пръчица, която тя упорито отказва да използва.

По-малката ѝ сестра Мериън — щастливо омъжена медицинска сестра с новородено бебе — наминаваше вечер да позлорадства заради

краха на маминото и татковото златно момиче.

От време на време обаче се появяваше Декстър Мейхю. През последните топли летни дни след завършването Ема гостува в красивата му семейна къща в Оксфордшир. Не къща, а имение в нейните очи. Огромна, от 1920-а, с износени килими, големи абстрактни платна и лед в напитките. Прекараха дълъг, безметежен ден в голямата градина с дъх на билки, редувайки басейна с тенис корта — за пръв път виждаше игрище, непостроено от общината. Докато пиеха джин с тоник, седнали в ратановите фотьойли, тя съзерцаваше гледката и си мислеше за „Великия Гетсби“. Естествено, провали всичко. На вечеря нервничеше, прекали с пиенето и се разкрепя на бащата на Декстър — благ, скромен, съвършено сговорчив човек — за Никарагуа, а Декстър през цялото време я гледаше със снизходително разочарование, сякаш е кутре, напишкало килима. Наистина ли беше нарекла баща му фашист на собствената им трапеза? През нощта лежеше в спалнята за гости — зашеметена и разкайна — и очакваше похлопването на вратата, което очевидно нямаше да чуе. Романтични възжелания, жертвани в името на сандинистите, които една ли щяха да ѝ благодарят.

Срещнаха се отново в Лондон през април на рождения ден на общия им приятел Калъм, който навършваше двайсет и три. Целият следващ ден прекараха в Кенсингтън Гардънс; пиха вино от бутилката и разговаряха. Явно ѝ беше простил, но отношенията им се развиваха във влудяващото русло на приятелската близост; влудяваща поне нея, докато лежаха върху свежата пролетна трева, ръцете им се докосваха леко, а той ѝ разказваше за Лола — невероятната испанка, с която се запознал на ски в Пиринеите.

И после той отпътува отново; да разширява още повече светогледа си. Китай се оказа твърде чужд и идеологически обременен за вкуса на Декстър и той се впусна в безметежна едногодишна обиколка на „парти градове“, както ги наричат пътеводителите. Сега си кореспондираха — Ема съчиняваше дълги задълбочени писма с остроумия и подчертани фрази, пресилено бърбиви и с едва прикрит копнеж: епични любовни есета в пликове с надпис „Въздушна поща“. Несъмнено влагаше твърде много време и енергия в писмата, както и в касетите с подобрани песни — неоспорим символ на неизразени чувства. В замяна Декстър ѝ изпращаше лаконични картички:

„Амстердам е СМАХНАТ“, „Барселона — ЛУДОСТ“. „Дъблин е невероятен. Пребит съм като КУЧЕ тази сутрин“. Беше посредствен пътеписец, но при все това тя пъхаше картичките в джоба на тежкото си палто по време на дългите самотни разходки по Илкли Муър и търсеше скрит смисъл във „Венеция е абсолютно наводнена!!!!“.

— Кой е този Декстър? — питаше майка ѝ, надзъртайки през рамото ѝ към картичките. — Приятелят ти? — После добавяше със загрижено изражение: — Защо не кандидатстваш за работа в Газовото дружество?

Ема започна работа в местната кръчма; разнасяше халби и с течение на времето мозъкът ѝ се размекна като масло, забравено в дъното на хладилника.

После се обади Гари Наткин — кльощавият троцкист, който бе режисирал през 1986-а безкомпромисната и безпощадна Брехтова пиеса „Страхове и страдания на Третия райх“ с нейно участие и я беше целувал в продължение на три безкомпромисни, безпощадни часа на партито след последното представление. Скоро след това я заведе в „Питърс Грийнауей“ на два филма с един билет и му трябваша четири часа да я прегърне през рамо и разсеяно да отпусне ръка върху ляната ѝ гърда, сякаш завърта крушка. Същата вечер правиха брехтовска любов в единично легло с мръсни чаршафи под плакат за „Битката за Алжир“, а Гари през цялото време се стараяше усърдно да я възприема като чиста абстракция. После нищо, нито дума до онова обаждане в късната майска нощ и колебливия, тих въпрос: „Би ли желала да се включиш в театралната ми трупа?“.

Ема не таеше актьорски амбиции, нито огромна любов към театъра, освен като средство за споделяне на думи и идеи. Предвиждаше се „Следжхамър“ да бъде прогресивно начинание със споделени стремежи и споделен плам, с изричен манифест всеотдайно да променя живота на младите с помощта на изкуството. В добавка Ема си представяше и малко романтика или в краен случай секс и затова си събра раницата, сбогува се със скептичните си родители и седна в минибуса, сякаш ще защитава велика кауза, театрална испанска гражданска война например, финансирана от Съвета по изкуствата.

В какво обаче се бяха превърнали три месеца по-късно топлотата, приятелството, усещането за социален дълг и високи

идеали, съчетано със забавни мигове? Нали се водеха сътрудници? Така пишеше на минибуса, лично го беше щамповала.

— Мразя тази работа. Мразя тази работа — обади се Сид.

Ема запуши ушите си с длани и си зададе няколко основополагащи въпроса.

Защо съм тук?

Наистина ли променям нещо?

Защо Канди не вземе да се облече?

Каква е тази воня?

Къде искам да съм сега?

Искаше да е в Рим, с Декстър Мейхю. В леглото.

— Шаф-тес-бъ-ри Авеню.

— Не. Шафтс-бъ-ри. Три срички.

— Лайчестър Скуеър.

— Лестър Скуеър, две срички.

— Защо не Лайчестър?

— Нямам представа.

— Но нали си ми учител! Трябва да знаеш!

— Съжалявам — сви рамене Декстър.

— Е, значи език е тъп — каза Туве Ангстрьом и го перна с юмрук по рамото.

— Езикът. И съм напълно съгласен с теб. Но не биваше да ме удряш.

— Извинявам се — каза Туве, целуна го по рамото, после по врата и по устата и Декстър за пореден път се удиви колко благодарна работа е преподаването.

Лежаха сред купчина възглавници върху теракотения под, понеже се оказа, че единичното легло не обслужва удовлетворително нуждите им. В брошурата за Международното училище по английски „Пърси Шели“ учителският пансион се описваше като „поносимо удобен със смекчаващи недостатъците обстоятелства“ — съвършено обобщение. Стаята му на Центро Сторико беше мрачна и стерилна, но поне имаше балкон — широк една крачка, ала с изглед към живописния площад, който съвсем по римски функционираше и като

паркинг. Всяка сутрин ранобудните офис служители го събуждаха с двигателите си, ръмжащи на заден ход.

Но през този влажен юлски следобед единственият шум долиташе от туристическите куфари с колелца, трополящи по паветата, и те лежаха под широко разтворените прозорци и се целуваха лениво. Косата ѝ лепнеше по лицето му, гъста, тъмна и с аромат на датски шампоан — бор и цигарен дим. Тя се пресегна през гърдите му за пакета на пода, запали две цигари и му подаде едната. Той се поизправи върху възглавниците с небрежно втъкната между устните цигара като Белмондо или като герой от филм на Фелини. Никога не бе гледал Белмондо или филм на Фелини, но беше виждал репродукции — стилни, черно-бели. Не му допаднаше мисълта, че е суетен, но от време на време му се приискваше някой да го запечата на лента.

Целунаха се отново и той смътно се почуди дали положението има морални или етични измерения. Редно бе, разбира се, да претегли аргументите „за“ и „против“ секса със студентка, преди Туве, приседнала нестабилно на ръба на леглото му, да започне да разкопчава високите си до коленете ботуши. Дори тогава, със замъглено от червено вино и похот съзнание, той се запита какво ли ще каже Ема Морли. Докато Туве облизваше с език ухото му, съчиняваше защитната си реч — на деветнайсет е, пълнолетна, а и аз не съм истински учител. Освен това Ема беше безкрайно далеч сега — променяше света, кръстосвайки с минибус улиците на провинциални градчета — а и какво общо имаше тя със ситуацията? Високите ботуши на Туве се мъдреха в ъгъла на стаята в учителския пансион, където гостите с преспиване бяха абсолютно забранени.

Той се премести на по-хладните теракотени плочки, надзърна към прозореца и се помъчи да определи колко е часът по малкия квадрат яркосиньо небе. Туве задиша бавно, унасяйки се в сън, но той трябваше да спазва важна уговорка. Пусна последните сантиметри от цигарата в чашата с вино и се пресегна за ръчния си часовник, захвърлен върху непрочетената книга на Примо Леви „Нима това е човек?“.

— Туве, трябва да излизам.

Тя простена възмутено.

— Родителите ми ме чакат. Закъснявам.

— Може ли да дойда и аз?

Той се засмя.

— Не мисля, Туве. Освен това в понеделник имаш тест по граматика. Върви да преговаряш.

— Изпитай ме. Още сега.

— Добре. Глаголи. Сегашно продължително.

Тя уви крак около кръста му и го използва като лост да се намести върху него.

— Аз целувам, ти целуваш, той целува, тя целува...

Той се облегна на лакти.

— Сериозно, Туве...

— Още десет минути — прошепна тя в ухото му и той се отпусна на пода.

„Защо не? — помисли си. — В Рим съм, денят е прекрасен. На двайсет и четири съм, финансово осигурен и здрав. Всичко ме боли, правя нещо, което не бива да правя, и съм адски голям късметлия“.

Стремежът да живее, отдаден на чувствени удоволствия, забавления и егоизъм, навярно някой ден щеше да изгуби привлекателността си, но този ден все още беше далеч.

„А как е Рим? Как е La Dolce Vita (провери го в речника)? Представям си как седиш на масата в някое кафене, отпиваш от чашата с прословутото капучино и подсвиркваш на ВСИЧКО ЖИВО. Сигурно четеш писмото ми със слънчеви очила. Е, свали ги, изглеждаш нелепо. Получи ли книгите, които ти изпратих? Примо Леви е добър италиански писател. Ще ти напомни, че животът не е само сладолед и еспадрили. Животът не може да е винаги приказен. Как върви преподаването? Моля те, обещавай ми да не спиш със студентките си. Звучи много... разочаровашо.“

Трябва да приключвам. Наближавам края на страницата, а от публиката в съседната зала долита вдъхновяващият тропот на прекатурени столове. СЛАВА БОГУ, след две седмици слизаме от сцената. После Гари

Наткин — директорът на трупата — иска да съчиня пиеса за апартейда за първолаци. Куклено шоу, моля ти се! Шест месеца в буса, с марионетка на Дезмънд Туту в скута! Сигурно ще му откажа. Освен това написах пиеса за Вирджиния Улф и Емили Дикинсън. Изпълнява се от две актриси и се нарича «Два живота» (или пък «Две депресирани лесбийки», не съм решила още). Може да я поставя на някоя клубна сцена. Обясних на Канди коя е Вирджиния Улф и тя каза, че много, много иска да изиграе ролята, но само ако и позволя да си съблече блузката, та кастингът е приключен. Аз ще съм Емили Дикинсън и няма да се събличам. Ще ти запазя билети.

Междувременно трябва да реша дали да се установя в Лийдс или в Лондон. Варианти, варианти... Опитвах се да се съпротивлявам срещу Лондон — твърде ПРЕДСКАЗУЕМО местожителство — но бившата ми съквартирантка Тили Килик (помпиш ли я — големи червени очила, непоклатими възгледи, бакенбарди?) има излишна стая в Клаптън. Нарича я «стайче», което не звучи многообещаващо. Как намираш Клаптън? Ще се връщаш ли скоро в Лондон? Хей! Защо да не станем съквартиранти?“

„Съквартиранти?“ — поколеба се Ема, поклати глава и простена. После добави: „Шегичка!!!!“. Простена отново. Напишеш ли „шегичка“, значи ни най-малко не се шегуваш. Нямахме как да го задраска. Но как да завърши? „Всичко най-добро“? Прекалено официално. „Tout mon amour“ — твърде емоционално. „С обич“ — изтъркано... Гари Наткин пак се появи на прага.

— Хайде! Всички по местата!

Задържа вратата отворена със скръбно изражение, сякаш изпровожда осъдени на смърт, и бързо, без да размисля, Ема написа:

„Господи, колко ми липсваш, Декс.“

Подписа се и положи дълбок отпечатък от целувка върху светлосиния лист.

Майката на Декстър седеше в кафене на Пиаца дела Ротонда, стиснала небрежно роман в ръка, със затворени очи и отметната назад и настрани глава като птичка, улавяща последните следобедни лъчи. Вместо да приближи веднага, Декстър приседна сред туристите по стъпалата на Пантеона. Видя как тя се сепна, когато сервитьорът посегна да смени пепелника ѝ. И двамата се засмяха и по театралните движения на ръцете и устата ѝ пролича, че говори на ужасния си италиански, потупвайки кокетно с длан ръката на сервитьора. Макар да не разбра нито дума, момчето се усмихна широко и се отдалечи с изпъчени рамене, надзъртайки през рамо към красивата англичанка, докоснала го по ръката сред поток от нечленоразделна реч.

Декстър се усмихна. Прастарата фройдистка идея, която за пръв път достигна до слуха му в пансиона — че момчетата са влюбени в майките си и мразят бащите си — му се струваше съвсем приемлива. Всички бяха влюбени в Алисън Мейхю, а най-хубавото беше, че той всъщност харесваше и баща си. Както в много други отношения, и тук бе извадил невероятен късмет.

Често на вечеря в просторната пищна градина в оксфордшърската им къща, или докато се припичаше на слънце през ваканциите във Франция, той забелязваше как баща му с нямо обожание впива в нея влажните си като на хрътка очи. Петнайсет години по-възрастен от съпругата си, висок, с издължено лице и заклет интроверт, Стивън Мейхю сякаш не можеше да повярва на този благосклонен жест на съдбата. Тя обичаше да организира партита и Декстър се стараше да не се набива в очи, за да не го изпратят в леглото. Стоеше тихо и наблюдаваше как мъжете се тълпят около нея със смирено обожание; интелигентни, преуспели мъже, лекари, адвокати и радиоводещи, превърнати в безпомощни тийнейджъри. Гледаше я как танцува с коктейлната чаша в ръка, замаяна и сляпа за всичко наоколо, а останалите жени я съзерцават завистливо, тромави и глуповати в сравнение с нея. Съучениците му също — дори най-популярните всезнайковци — се превръщаха в карикатури край Алисън Мейхю, флиртуваха с нея, а тя не им оставаше дължна,

предизвикваха я на водни битки в басейна, превъзнасяха ужасните ѝ гощавки — разбъркани надве-натри яйца, подправени с пепел от цигари вместо черен пипер.

Навремето се бе подвизавала на модния подиум в Лондон, но сега имаше антикварен магазин в града и с огромен успех продаваше килими и свещници на оксфордските аристократи. Около нея все още витаеше аурата на кариерата ѝ от 60-те; Декстър беше виждал снимките, изрезките от избелели цветни притурки, но без очевидна тъга или съжаление тя бе загърбила всичко за сметка на безкомпромисно порядъчния, стабилен и удобен семеен живот. Както винаги, сякаш беше усетила най-подходящия момент да напусне партито. Декстър подозираше, че от време на време си позволява да кривва с докторите, с адвокатите, с радиоводещите, но не можеше да ѝ се сърди. И хората повтаряха непрекъснато как го е наследил от нея.

Никой не уточняваше какво точно, но всички знаеха — красотата, разбира се, енергията, здравето, както и нехайната самоувереност, убедеността, че си привилегирован да бъдеш в центъра на събитията, в печелившия отбор.

Дори сега, в бледосинята си лятна рокля, тя ровеше за кибрит в огромната си дамска чанта с вид на човек, около когото се върти целият живот на площада. Будни кафяви очи сред сърцевидно лице под скъпо разчорлени черни коси, с рокля, разкопчана една идея по-ниско — безупречен хаос. Видя го да приближава и на лицето ѝ грейна широка усмивка.

— Четирийсет и пет минути закъснение, младежо. Къде беше?

— Ей там. Гледах те как си бърбириш със сервитьорите.

— Не казвай на баща си. — Тя блъсна масата с хълбок, когато стана да го прегърне. — Къде беше все пак?

— Подготвих си уроците.

Косата му беше мокра от душа с Туве Ангстрьом и когато тя я отметна от челото му, обгръщайки нежно лицето му с длан, той усети, че вече е подпийнала.

— Много си рошав. Кой те разроши? Каква пакост си наумил?

— Казах ти, готвех си уроците.

Тя приспи скептично устни.

— И къде беше снощи? Чакахме те в ресторанта.

— Съжалявам, забавиха ме. Колежанско диско.

— Диско! Да не сме се върнали в 70-те? Опиши ми го.

— Двеста пияни скандинавки на модния дансинг.

— Моден дансинг? С радост признавам, че нямам представа какво намекваш. Забавно ли беше?

— Беше ад.

Тя го потупа по коляното.

— Горкото момче!

— Къде е татко?

— Прибра се в хотела да отдъхне. Мъчи го жегата. И сандалите му стискат. Знаеш какъв е баща ти. Уелсец до мозъка на костите.

— Какво правихте днес?

— Пошляхме се из форума. На мен ми хареса, но Стивън умря от скука. Било бъркотия от разхвърляни колони. Според него трябва да ги изгребат с булдозери и да направят спретната оранжерия или нещо такова.

— Трябва да посетите Палатин. Ето онзи хълм...

— Знам къде е, Декстър. Била съм в Рим, преди да се родиш.

— А кой беше император тогава?

— Ха! Помогни ми сега с виното, не ме оставяй да изпия цялата бутилка.

Така или иначе вече я беше пресушила, но Декстър отсипа последния сантиметър във водна чаша и се пресегна към кутията ѝ с цигари. Алисън изсумтя.

— Знаеш ли... понякога си мисля, че прекалихме с либералното възпитание.

— Съгласен съм. Разглезихте ме. Подай ми кибрита.

— Глупав навик. Смяташ, че приличаш на филмова звезда, но не си прав. Изглеждаш ужасно.

— Ти защо пушиш тогава?

— Защото ми придава чувственост. — Тя пъкна цигара между устните си и я запали с кибрита. — Но ще ги отказвам. Тази ми е последната. А сега бързо, докато го няма баща ти... — Тя се приведе съзаклятнически към него. — Разкажи ми за любовниците си.

— Не!

— Хайде, Декс! Принудена съм, знаеш, да живея чрез децата си, а сестра ти е толкова целомъдрена...

— Пияна ли си, мадам?

— Недоумявам как успя да роди две деца...

— Пияна си.

— Не пия, забрави ли?

Когато Декстър беше на дванайсет, една вечер тя го заведе тържествено в кухнята и тихо му изреди съставките на сухото мартини, сякаш го посвещава в рицарско звание.

— Хайде де. Изплюй камъчето! С всичките сочни подробности.

— Няма нищо за разказване.

— Никакви жени в Рим? Нито една красива католичка? — Да.

— Не и студентки, надявам се.

— Не, разбира се.

— Ами у дома? Кой ти пише онези дълги, овлажнели от сълзи писма, които препращаме?

— Не е твоя работа.

— Не ме принуждавай да ги отварям на пара. Кажи ми!

— Не е важно.

Тя се облегна назад.

— Е, разочароваш ме. Ами онова мило момиче, което ни гостува?

— Кое момиче?

— Симпатично, искрено, севернячка. Напи се и се разкрещя на баща ти за сандинистите.

— Ема Морли.

— Ема Морли. Хареса ми. И баща ти я хареса, въпреки че го нарече буржоазен фашист. — Декстър потръпна при спомена. — Няма значение, поне излъчваше живец, плам. Не като другите сексукли, които сварваме сутрин на масата. „Да, госпожо Мейхю“, „Не, госпожо Мейхю“... Чувам те как нощем се вмъкваш на пръсти в стаята за гости.

— Наистина си пияна.

— Та какво става с тази Ема?

— Тя е просто приятелка.

— Нима? Не съм убедена. Смятам, че те харесва.

— Всички ме харесват. Това е моето проклетие.

Наум му прозвуча добре — вулгарно и самоиронично, но сред възцарилото се мълчание се почувства глупаво като на партитата, когато майка му му разрешаваше да остане до късно, а той започваше

да се перчи и я разочароваше. Тя му се усмихна снизходително и го потупа по отпуснатата върху масата длан.

— Бъди добро момче.

— Добро момче съм, винаги съм добро момче.

— Но не твърде добро. Искам да кажа... не приемай фанатично добротата.

— Няма.

Почувствал неудобство, той се заозърта наоколо.

Тя го побутна.

— Искаш ли още една бутилка вино, или да се връщаме в хотела да нагледаме мазолите на баща ти?

Тръгнаха на север по страничните улички, виещи се успоредно на Виа дел Корсо към Пиаца дел Пополо. Декстър подбираше маршрута, стараейки се да е възможно най-живописен. Усети задоволство, че познава града като петте си пръста, и му поолекна. Тя го държеше замаяно през лакът.

— Колко смяташ да останеш тук?

— Не знам. Може би до октомври.

— А после ще се прибереш у дома и ще се заемеш с нещо, нали?

— Разбира се.

— Нямам предвид да живееш с нас. Не бих ти го причинила. Но ще ти помогнем да си купиш апартамент.

— Не бързае за никъде, нали?

— Е, изтече цяла година, Декстър. Докога ще си във ваканция? Не че си се преуморил в университета.

— Не съм на почивка. Работя!

— Журналистика може би? Не споменавах ли, че искаш да станеш журналист?

Споменава го беше мимоходом, но само като алиби и за отвличане на вниманието. С приближаването на двайсетте възможностите му сякаш все повече изтъняваха. Някои внушителни професии — сърдечен хирург, архитект — вече биха окончателно изключени. Журналистиката бавно ги следваше. Не го биваше кой знае колко с перото, не разбираше от политика, говореше лош, ресторантски френски, нямаше нито опит, нито квалификации, притежаваше само паспорт и ярка представа за себе си как пуши под

вентилатор, висещ от тавана, в тропическа страна с очукан „Никон“ и бутилка уиски до леглото.

Най-много, естествено, го влечеше фотографията. На шестнайсет бе изработил фотопроект, наречен „Гъкан“ — черно-бели близки кадри на дървесна кора и раковини, които затрогнаха учителя му по изкуство. Нищо след това не му донесе същото удовлетворение като „Гъкан“ и контрастните снимки на скрежа по прозорците и чакъла по алеята. Журналистиката изискваше жонглиране с трудна материя като думите и идеите, но той смяташе, че от него би излязъл приличен фотограф, най-малкото защото усещаше, че притежава изострен нюх за свършената подредба на нещата. На този етап от живота основният му критерий при избор на кариера бе дали ще звучи добре в баровете, когато крещи в ухото на някое момиче, а „Аз съм професионален фотограф“ несъмнено излъчваше притегателна сила почти колкото „Работя като военен репортер“ или „Всъщност снимам документални филми“.

— Възможно е да се ориентирам към журналистика.

— Или бизнес. Нали с Калъм се канехте да основете компания?

— Обмисляме го.

— Звучи размито. Просто „бизнес“.

— Както казах — обмисляме.

В действителност Калъм, бившият му съквартирант, вече бе започнал бизнес без него, нещо от сорта на компютърна поддръжка, но Декстър така и не намери сили да разбере точно какво. Калъм настояваше, че на двайсет и пет ще са милионери, но как щеше да звучи в бара? „Всъщност аз поддържам компютри“. Не, професионалната фотография заемаше най-високо място в личната му класация. Реши да пробва да го изрече гласно.

— Всъщност ме влече фотографията.

— Фотографията?

Майка му се разсмя като обезумяла.

— Ей! Аз съм добър фотограф!

— Когато се сетиш да си махнеш пръста от обектива.

— Не е ли редно да ме насърчаваш?

— Какъв фотограф? В „Блясък“? — изсмя се гърлено тя. — Или ще продължиш да работиш върху „Гъкан“?

Наложи се да спрат, докато тя се смееше, превита одве, стиснала ръката му за опора.

— Фотосесия на чакъл! — Най-сетне смехът ѝ секна, тя се изправи и го погледна сериозно. — Декстър, съжалявам, много съжалявам...

— Всъщност вече съм много по-добър.

— Знаем. Прости ми. Наистина съжалявам.

Поеха отново.

— Трябва да го направиш, Декстър, ако го искаш.

Тя притисна ръката му с лакът, но той продължи да се цупи.

— Винаги сме ти казвали, че можеш да постигнеш всичко, стига да работиш усърдно.

— Беше само идея — мрачно отвърна Декстър. — Претеглям възможностите, това е.

— Е, надявам се, защото учителската професия е хубава, но не ти е призвание, нали? Да преподаваш песни на „Бийтълс“ на празноглави скандинавки?

— Усилна работа е, мамо. И е някаква отправна точка.

— Е, понякога се питам дали не прекаляваш с отправните точки.

Каза го, свела надолу глава, и забележката сякаш отскочи от плочника. Повървяха малко, преди той да проговори.

— Това пък какво означава?

— О, исках само да кажа... — Тя въздъхна и облегна глава върху рамото му. — Исках само да кажа, че все някога трябва да започнеш да живееш сериозно, това е. Млад си, здрав и изглеждаш достатъчно добре на приглушено осветление. Хората те харесват, умен си или поне достатъчно умен, не в академичния смисъл на думата, но разбираш нещата. И си късметлия. Декстър, голям късметлия, не те притискат грижи, не ти липсват средства. Но вече си зрял човек и някой ден нещата може да се променят, да не изглеждат толкова... — Тя се озърна и посочи малката живописна уличка, по която я водеше. — Толкова лъчезарни. Добре ще е да си подготвен за този момент. Да си натрупал опит.

Декстър се намръщи.

— В кариерата ли имаш предвид?

— Отчасти.

— Звучиш като татко.

— За бога, няма?

— Прилична професия, нещо, на което да разчиташ, нещо, което да ти осмисля живота...

— Не само тона, не само професия. Посока. Цел. Порив, амбиция. На твоята възраст исках да променя света.

Той изсумтя.

— И така се стигна до антикварния магазин.

Тя го сръга с лакът в ребрата.

— Това е сега, онова беше тогава. И недей да остроумничиш. — Улови го за ръката и те отново закрачиха бавно. — Искам да се гордея с теб. Искам да кажа... вече се гордея с теб и сестра ти, но... е, разбираш какво имам предвид. Милко съм подпийнала. Да сменим темата. Смятах да обсъдим и друго.

— Какво?

— О... късно е.

Вече бяха пред хотела — три звезди, спретнат, но непретенциозен. През матовата витрина виждаше баща си във фотьойла във фоайето. Опрял дългия си тънък крак в коляното, той държеше свития си на топка чорап и разглеждаше стъпалото си.

— Божичко! Брои си мазолите във фоайето. Един уелсец на Виа дел Корсо. Неустоима гледка, просто неустоима! — Алисън го улови отново за ръка. — Утре ще ме заведеш на обяд, нали? Докато баща ти откъхва в затъмнената стая и си оглежда мазолите. Да излезем двамата — ти и аз, на открито на някой красив площад. Бели покривки. Нещо скъпо. Аз черпя. И ми донеси снимки на красиви камъчета.

— Добре — намусено отвърна той. Майка му се усмихваше и същевременно се мръщеше, притискайки дланта му малко по-силно от необходимото, и той изведнъж се разтревожи. — Защо?

— Защото искам да поговоря с красивия си син, а сега съм попрекарила с виното.

— Какво има? Кажи ми сега?

— Нищо, нищо...

— Не се развеждате, нали?

Тя се засмя тихо.

— Не изглупявай. Не, разбира се. — Баща му ги забеляза през стъклото, стана и задърпа плъзгащата се врата. — Как бих могла да напусна мъж, който си пъха ризите в гащите?

— Кажи ми тогава какво има?

— Нищо лошо, слънчице. Нищо лошо. — Тя му се усмихна успокоително и положи длан върху късата коса на тила му, придърпвайки го към себе си, за да се докоснат челата мм. — Не се бой. Утре. Утре ще поговорим.

ТРЕТА ГЛАВА ТАДЖ МАХАЛ

Неделя, 15 юли 1990

Бомбай и Камдън Таун

— Внимание, моля! Ще ми обърнете ли внимание? Малко тишина, ако обичате. Изслушайте ме! Не ме замеряйте, слушайте! Моля! ВНИМАНИЕ, МОЛЯ! Благодаря.

Скот Маккензи се настани върху високата табуретка пред бара и огледа осемчленния си екип — всички под двайсет и пет, всички облечени в бели джинси и еднакви бейзболни шапки, всичките отчаяно копнеещи да са някъде другаде, а не тук, на неделна обедна смяна в „Локо Калиенте“ — мексиканския ресторант на Кентиш Таун Роуд, където и храната, и въздухът бяха нажежени, нажежени до бяло.

— Преди да отворим врати за обяд, искам да преговорим днешните така наречени „специалитети“. Като за начало — обичайният рецидивист, царевична крем-супа. Основното ястие е много вкусно и сочно рибно бурито.

Скот подсвирна и зачака да престанат да стенат и да се преструват, че повръщат. Дребният блед мъж с розови очи и с диплома по стопанско управление от Лафбъро навремето се бе надявал да стане индустриален капитан. Някога си представяше как играе голф в конферентни центрове или се изкачва по стъпалата в частния си самолет, но тази сутрин изгреба от кухненския канал жълта свинска мас с размерите на човешка глава. С голи ръце. Още усещаше мазнината между пръстите си. Беше на трийсет и девет и не беше очаквал животът му да се стече така.

— Като цяло става дума за стандартното говеждо-тире-пилешко-тире-свинско бурито, но с цитирам, „вкусни сочни филенца от съомга и треска“. Кой знае, може да попаднат и на някоя скарида.

— Ама че... ужасно! — засмя се Пади иззад бара, където режеше лайм на резенчета за гърлата на бирените бутилки.

— Северноатлантически повей в латиноамериканската кухня — заключи Ема Морли и докато си завързваше сервитьорската престилка,

забеляза зад Скот да изниква новодошъл — едър, набит мъж, светла къдрава коса върху голяма цилиндрична глава. Новото момче. Персоналът го изгледа предпазливо, преценявайки го, сякаш е новобранец на подводница.

— За да разведрим атмосферата — продължи Скот, — искам да ви представя Йън Уайтхед, който се присъединява към щастливия ни екип от висококвалифицирани кадри.

Йън побутна бейзболната си шапка към темето и вдигна за поздрав ръка с широко разперени пръсти.

— Привет, народе! — каза с нещо като американски акцент.

— *Привет, народе?* Къде ги намира Скот? — изкикоти се Пади иззад бара точно толкова силно, че новодошлият непременно да го чуе.

Скот плясна Йън по рамото. Младежът се стресна.

— Предавам те на Ема — най-дългогодишния ни служител!

Ема се сгърчи при похвалата, после се усмихна извинително на Йън. Той ѝ се усмихна в отговор с плътно стиснати устни а ла Стан Лоръл.

— Тя ще те запознае с основното и... това беше. Всички! Помнете! Рибни буритос! А сега — музика, моля!

Пади натисна бутона и от лепкавия касетофон зад бара гръмна музика — четирийсет и пет минутна влудяваща подборка от техно-мариачи песни, започваща съвсем уместно с „Ла Кукарача“ — хлебарката — която щяха да изслушат дванайсет пъти през осемчасовата смяна. Дванайсет мъти на смяна, двайсет и четири смени месечно, вече седем месеца.

Ема сведе поглед към бейзболната шапка в ръката си. Ресторантското лого — карикатурно магаре — се вторачи в нея изпод сомбрерото с пиянски, налудничаво ококорени очи. Тя си нахлупи шапката и се смъкна от табуретката пред бара, сякаш се спускаше в ледена вода. Новото момче стоеше очаквателно, широко ухилено, забило неловко пръсти в джобовете на искрящобелите си джинси. За кой ли път Ема се запита какво прави с живота си.

„Ема, Ема, Ема. Как си, Ема? И какво правиш точно в тази секунда? В Бомбай сме шест часа напред, та се надявам да си все още в леглото с неделен махмурлук. Ако е така, СЪБУДИ СЕ! ДЕКСТЪР Е!

Това писмо пристига при теб от хостел в центъра на Бомбай със страховити матраци и шумни австралийци. В пътеводителя ми пише, че се отличава със собствен стил — тоест гризачи, но в моята стая има също пластмасова масичка за пикник под прозореца и навън вали като из ведро, по-силно дори, отколкото в Единбург. Истинска пелена, Ем, толкова гръмогласна, че едва чувам касетата, която ми записа и която в крайна сметка ми хареса много, с изключение на дрънчащото инди, понеже все пак не съм МОМИЧЕ. Опитах се също да прочета книгите, които ми подари за Великден, но признавам, че «Хауърдс енд» ми се струва доста мудна. На двеста страници пият една и съща чаша чай и аз чакам ли чакам някой да извади нож или да ги нападнат извънземни, но май няма да дочакам, нали? Чудя се кога ще спреш да ме образоваш. Никога, надявам се.

Между другото, и случай че не си се досетила по изящната Проза и КРЯСЪЦИТЕ, пиша ти пиан. Бира по обед! Както виждаш, не ме бива да пиша писма, не съм като теб (последното ти писмо беше толкова забавно), но държа да отбележа, че Индия е невероятна. Оказва се, че забраната да преподавам английски на чужденци е най-хубавото нещо, случвало ми се някога (макар все още да смятам, че прекалиха — морално неподготвен? Аз? Та Туве беше на двайсет и една). Няма да те отегчавам с описания на изгрева над Хиндукуза, само ще ти кажа, че всички клишета се верни (бедност, колики и прочее). Богат и древна цивилизация и няма да ПОВЯРВАШ какво продават в аптеките без рецепта.

Видях удивителни неща и макар невинаги да е забавно, натрупвам ОПИТ и снемам — хиляди фотографии, които ще ти покажа много бавно, когато се върна. Ще се престориш на заинтригувана, нали? Аз все

пак се престорих на заинтригуван, когато дърдореше за протестите срещу изборните такси, нали? Както и да е... показах няколко снимки на една телевизионна продуцентка, с която се запознах във влака, онзи ден — жена (не е каквато си мислиш, стара, минала трийсет и пет), и тя каза, че от мен ще излезе професионалист. Тук е, за да продуцира телевизионен пътепис за младежи, даде ми визитката си и ми заръча да ѝ се обадя през август, когато ще се върнат, та кой знае, нищо чудно да започна да се снимам във филми?

Как се развива твоята кариера? Пишеш ли нова пиеса? Наистина, наистина харесах много постановката за Вирджиния-Улф-Емили-еди-коя си, когато бях в Лондон, и както казах, изглеждаше многообещаващо, което звучи като кравешки лайна, но не е. Смятам обаче, че с право си се отказала от актьорството — не защото не си добра, а защото ужасно ти личи, че го мразиш. Канди също беше приятна, доста по-приятна, отколкото я описваше. Изпрати ѝ поздрави. Подготвяш ли още представления? Още ли живееш в онова стайче? Още ли мирише апартаментът на пържен лук? Тили Килик още ли си кисне огромния сив сутиен в мивката? Още ли работиш в «Мучо Локо» или както там се казваше? Последното ти писмо ме разсмя до полуда, Ем, но трябва да се омиташ оттам, защото макар да става за комедийни скечове, определено не приви услуга на душата ти. Не бива да жертваш години от живота си заради един смешен анекдот.

Което ми припомня причината да ти пиша. Готова ли си? Я по-добре поседни...“

* * *

— Та така, Йън, добре дошъл в гробницата на амбициите!

Ема бутна вратата на служебната стая и тутакси събори на пода водната чаша, където снощните фасове плуваха в светло пиво.

Официалната обиколка ги доведе в тясната усойна стая за персонала с изглед към Кентиш Таун Роуд, гъмжаща вече от студенти и туристи на път за Камдън Маркет, откъдето да си купят големи кожени шапки и тениски с усмихнати личица.

— „Локо Калиенте“ означава „Луда жега“ — „жега“, понеже климатикът не работи, а „луда“, защото трябва да си луд, за да се храниш тук. Или да работиш тук, като стана дума много, много луд. Mucho loco. Ще ти покажа къде да си оставиш нещата. — Заедно заподритваха купчините стари вестници по пода, за да си проправят път до вехтия офис шкаф.

— Това ти е сейфът. Не се заключва. Не се изкушавай да си оставяш униформата тук, понеже някой ще ти я нареже. Не ме питай защо. Изгубиш ли си бейзболната шапка, следва строго наказание. Топят ти главата в леген с чили сос.

Иън се засмя — сърдечен, попресилен кикот — а Ема се обърна с въздишка към масата на персонала, все още осеяна с мръсни чинии от снощи.

— Обедът трае дващсет минути. Избираш си от менюто. Забранени са само кралските скариди, което според мен си с истинска благословия. Ако ти е мил животът, не докосвай кралските скариди. Като руска рулетка са — една от шест убива.

Тя започна да разчиства масата.

— Чакай, нека помогна... — обади се Йън и с връхчетата на пръстите си предпазливо вдигна обилно омазнена чиния.

„Новобранец, все още гнуслив“, помисли си Ема. Имаше приятно, едро, открито лице под меки сламени къдрици, гладки розови страни и полуразтворена уста. Не точно красив, но, е, излъчваше жизненост. По незначайни причини — и не съвсем любезно — лицето му й навяваше мисли за трактори.

Той ненадейно срещна погледа й и тя избъбри:

— Та какво, Иън, те доведе в мексиканската джунгла?

— О, обичайното. Трябва да плащам наема.

— И няма ли друго за вършене? Почасово? Защо не живееш с родителите си?

— Трябва да съм в Лондон и с гъвкаво работно време.

— Защо, какво ти е тирето?

— Тирето ми?

— Да. Всички тук си имат тире. Сервитьор-тире-художник, сервитьор-тире-актьор. Барманът Пади твърди, че е модел, но аз, честно казано, се съмнявам.

— Яяясно... — проточи Йън със северняшки акцент. — Аз предполагам, се водя комедиант!

Той се ухили, разпери ръце от двете страни на лицето си и размърда пръсти.

— Добре. Всички обичаме да се смеем. Скечове ли представяш?

— Предимно. А ти?

— Аз?

— Твоето тире? С какво друго се занимаваш?

Замисли се дали да каже „драматург“, но дори след три месеца унижението да бъде Емили Дикинсън пред празна зала все още не беше изтляло. Можеше да замени „драматург“ с „астронавт“ — и двете граничеха еднакво с истината.

— О, аз правя това... — Тя отлепи засъхналия кашкавал от едно мухлясало бурито. — Това.

— Харесва ли ти?

— Дали ми харесва? Обожавам го. Не съм от желязо все пак. — Избърса вчерашния кетчуп с използвана салфетка и тръгна към вратата. — А сега ще ти покажа тоалетните. Събери смелост...

„Откакто подхванах писмото, изпих (Изпивах? Бях изпил?) още две бири и вече съм готов. Ето, започвам. Ем, познаваме се от пет или шест години, но истински от две — като «приятели», да, което не е чак толкова дълго, но съм понаучил нещо за теб и смятам, че съм открил какъв е проблемът ти. Не забравяй, че по антропология имам тройка, та знам какво говоря. Ако теорията ми не те интересува, спри да четеш.

Добре. Да не губим време. Мисля, че се страхуваш от щастието, Ема. Смятам, че според теб естественият ход на нещата е животът ти да е мрачен, сив и скучен, да мразиш работата си, да мразиш дома си, да се проваляш, да нямаш

пари и Боже опази, приятел (кратко отклонение — самокритичното напомняне колко си непривлекателна вече започва да ми омръзва, да знаеш). Всъщност ще отида подалеч и ще кажа, че разочарованието и неуспехите те устройват, защото така е по-лесно, нали? Провалът и несполуките са по-лесни, понеже от тях се получават забавни историйки. Ядосах ли те? Обзалагам се, че те ядосах. Но едва започвам.

Ем, мразя да си те представям в онзи ужасен апартамент с противна воня и шумове и голи крушки или в обществената пералня. И между другото, няма смисъл в наши дни да използваш обществената пералня. Нито е авангардно, нито изтънчено, а само потискащо. Не знам, Ем, млада си, истински гений, и същевременно идеята ти за приятно прекарване е да се отбиеш в обществената пералня. Е, смятам, че заслужаваш повече. Умна си, забавна и мила (твърде мила, ако питат мен) и засега — най-интелигентният човек, когото познавам. И (отпивам пак от бирата, поемам дълбоко дъх) ти си Много Привлекателна Жена. И (още бира), да, имам предвид и «сексапилна», защото е ВЯРНО. Ослепителна си, стара вещице, и ако трябва да ти подаря едно-единствено нещо през целия ти живот, то ще е това — смелост. Ще ти подаря смелост. Или смелост, или благоуханна свещ.

От писмата ти, а и от срещата ни след пиесата разбирам, че в момента си малко объркана какво да правиш с живота си, изгубила си руля и веслата и посоката, но няма проблем, няма страшно, понеже е нормално на двайсет и четири да се чувстваш така. Четох статия по темата — причината е, че не сме ходили на война или че сме прекалявали с телевизията или нещо такова. Както и да е, хората, които стискат здраво веслата и руля, са непоправими досадници и сухари и кариеристи като Тилимътните-я-взели-Кили или Калъм О'Нийл и компютрите му. Аз определено нямам разработен план... Знам, знам — мислиш си, че на мен всичко ми е уредено, но не е така. И аз се тревожа, само дето не ме е грижа за помощите при

безработица, за загубите на наемодателите, за бъдещето на Лейбъристката партия, къде ще съм след двацет години и как господин Мандела се приспособява към живота на свобода.

Време е за поредната глътка въздух преди следващия абзац, понеже едва започвам. Това писмо цели житейски прелом. Чудя се дали си готова.“

Някъде между служебните тоалетни и кухнята Йън Уайтхед започна да разиграва скеч.

— Представи си, че... хмм... си в супермаркет и си на касата за шест или по-малко продукта, а пред теб стои старица и тя си е купила... *седем* продукта. Чакаш си реда и ги броиш ли, броиш и си ужасно ядосана...

— Уф! Карамба! — измърмори Ема под нос, преди да отвори с ритник летящите врати към кухнята, където ги посрещна вълна нажежен въздух и разжари очите им, парлив и наситен с лют пипер и топла белина.

Очуканото радио бълваше шумен асид хаус, на чиито фон сомалиец, алжирец и бразилец отваряха големи буркани с продоволствие.

— Здравей, Беноа. Здравсти, Кемал. Привет, Хесус — поздрави Ема ведро и те се усмигнаха и кимнаха ведро в отговор.

Ема и Йън приближиха до дъската за паметни записки и Ема посочи ламинираната табелка, указваща как трябва да се действа, ако някой се задави с храната им, „което съвсем не е изключено“. До нея голям пергаментов лист с оръфани краища представяше тексаско-мексиканската граница. Ема почука с пръст по картата.

— Прилича на карта за съкровище. Е, не се обнадеждавай, защото всъщност е менюто. Няма злато тук, *компадре*, само четирийсет и осем предложения, всичките мутации на петте ключови тексаско-мексикански хранителни групи — кълцано говеждо и боб, кашкавал, пиле и гуакамоле. — Тя прокара пръст по картата. — Така... от изток на запад започваме с пиле върху фасул под кашкавал,

кашкавал върху пиле под гуакамолe, гуакамолe върху кълцано месо върху пиле под кашкавал...

— Ясно, разбирам...

— От време на време за тръпка добавяме по малко ориз или суров лук, но най-вълнуващото е в какво го слагаме. На сцената се появяват пшеницата и царевицата.

— Пшеница и царевица, ясно...

— Такос са от царевица, буритос — от пшеница. Най-простичко — ако се троши и изгаря ръцете ти, значи е тако, ако се разплесква и те залива с червена мазнина, значи е бурито. Ето, нагледно... — Тя извади мека палачинка от пакет на едро с петдесет и я изтупа като мокра фланелка. — Това е бурито. Пълниш го, замразяваш го, разтапяш кашкавал отгоре — енчиладата е готова. Пълнена тортила е тако, а бурито, което сам си пълниш, е фахита.

— А какво е тостада?

— Ще стигнем и дотам. Не тичай, преди да си се научил да ходиш. Фахитас се сервират върху тези нажежени железни подноси. — Тя вдигна мазен набразден тиган, наподобяваш ковашки инструмент. — Внимавай, нямаш представа колко пъти се налага да обелваме клиентите от тях. Й се разминаваме с бакшиша. — Йън я гледаше втренчено с глуповата усмивка. Тя привлече вниманието му към кофата до краката си. — Това бяло вещество тук със заквасена сметана. Само дете не е нито заквасена, нито сметана, а хидрогенирана мазнина. Нещото, което остава, след като направят петрола. Полезно е, ако ти се разлепят подметките на обувките, но иначе...

— Искам да те питам нещо.

— Да?

— Какво правиш след работа?

Беноа, Хесус и Кемал застинаха, докато Ема се насилваше да се засмее. Най-сетне успя.

— Не си поплюваш, а, Йън?

Той си беше свалил шапката и я въртеше в ръце — истински театрален ухажор.

— Не те каня на среща или нещо такова. Ти и без това сигурно си имаш приятел. — Помълча секунда в очакване на отговор, но лицето на Ема не трепна. — Помислих си просто, че може да се заинтересуваши от моите — заговори по-носово — уникални

комедийни програми. Тази вечер — кавички с пръстите — ще представям скечове в „Чортълс“ или „Жабокът и папагалът“ в Кокфостърс.

— „Чортълс“?

— В Кокфостърс. В Трета зона е, което, естествено, звучи като Марс в неделя вечер, но дори да се изложи, ще има и други класни актьори — Рони Бътчър, Стив Шелдън, Близнаците камикадзе... — Докато говореше, Ема долови истинския му акцент — леко, приятно западняшко мъркане, неизлично още от мегаполиса, и отново си представи трактори. — Тази вечер ще представям ново шоу — за различията между мъжете и жените...

Несъмнено я канеше на среща. Трябваше да отиде. Все пак не ѝ се случваше много често, а и какво толкова?

— И храната не е лоша. Обичайното — бургери, спаначено руло, къдриви картопки...

— Звучи очарователно, Йън, особено къдравите картопки и прочее, но тази вечер не мога, съжалявам.

— Наистина ли?

— В седем съм на вечерна литургия.

— Не, наистина...

— Хубаво предложение, но след смяната съм изчерпана. Искам просто да се прибера у дома, да похапна за успокоение, да поплача. Така че, боя се, ще пропусна.

— Друг път тогава? В петък играя Кривия банан в „Чеширска котка“ в Балъм...

Над рамото му Ема виждаше как готвачите ги наблюдават. Беноа се смееше, закрил уста с длан.

— Може би — отговори тя мило, но категорично, и побърза да смени темата. — Сега виж това... — Побутна с крак друга кофа. — Това се нарича салца. Гледай да не ти капне върху кожата. Изгаря.

„Докато тичах към пансиона в дъжда, Ем, преди малко — дъждът тук е топъл, дори горещ понякога, не е като в Лондон — бях, както споменах, доста пиан и си

мислех за теб и си мислех колко срамно е Ем да не е тук да види това, да го изживее... и ме осени прозрение. Ето какво.

Трябва да си тук с мен. В Индия.

Представям ти великата си идея; може да е безумна, но ще изпратя писмото, преди да си променя мнението. Следвай тези лесни инструкции:

1. Веднага напусни ужасната си работа. Нека си намерят друг да топи кашкавал върху чипс тортила за 2.20 на час. Пъхни бутилка текила в чантата си и излез през вратата. Представи си усещането, Ем. Излез незабавно. Просто го направи.

2. Напусни и онзи апартамент. Тили ти съдира кожата; взема ти сума пари за стая без прозорец. Не е стайче, а кашон. Изчезвай оттам и остави друг да изстиска огромния ѝ сив сутиен в мивката. Когато се върна в така наречения действителен свят, ще си купя апартамент, защото съм привилегировано капиталистическо чудовище и ти си винаги добре дошла при мен — за кратко или за постоянно, ако пожелаеш, защото мисля, че ще се разбираме. А ти? Като, естествено, СЪКВАРТИРАНТИ. Стига да превъзмogneш сексуалното си влечение към мен... ха-ха. Ако се случи най-лошото, нощем ще те заключвам в стаята ти. Както и да е... идва ред на най-грандиозното...

3. Щом прочетеш писмото, отиди в студентската пътническа агенция на Тотнъм Корт Роуд и си резервирай ЕДНОПОСОЧЕН билет до Делхи, за да пристигнеш около първи август — след две седмици — в случай че си забравила това е рожденият ми ден. Нощта преди първи август вземи влака до Агра и отседни в евтин мотел. На другата сутрин стани рано и отиди до Тадж Махал. Сигурно си чувала за него — голяма бяла сграда, кръстена на онзи индийски ресторант на Лотиън Роуд. Поогледай се и точно в дванайсет по пладне застани под центъра на купола с червена роза в едната ръка и «Никълъс Никълби» в другата и аз ще дойда и ще те намеря, Ем. Ще нося бяла

роза и «Хауърдс Енд» и когато те видя, ще те замеря с нея по главата.

Чувала ли си по-чудесен план в живота си?

О, типичният Декстър, ще си кажеш, пак забравя нещо. Парите! Самолетните билети не растат по дърветата. Ами социалната осигуровка, професионалната етика? И прочее, и прочее. Е, не се безпокой, аз плащам. Да, аз плащам. Ще ти изпратя парите за билета с пощенски запис (отдавна мечтая за такава възможност) и ще плащам за всичко, докато си тук, което навярно звучи безочливо, но не е, защото в Индия е ДЯВОЛСКИ ЕВТИНО. Можем да живеем месеци наред тук. Ем, ти и аз, да обиколим Керала и Тайланд. Ще отидем на пълнолунно парти — представи си как будуваш цяла нощ не от грижи за бъдещето, а защото е ЗАБАВНО. (Помниш ли как будувахме цяла нощ след завършването, Ем? Както и да е. Продължаваме нататък.)

С триста чужди лири можеш да промениш живота си и не бива да се притесняваш, защото аз наистина имам пари, които не съм спечелил, а ти работиш много, но нямаш пари, значи говорим за социализъм в действие, нали? А ако държиш, можеш да платиш, когато станеш известен драматург или когато започнат да купуват книгите ти с поезия като топъл хляб или каквото там стане. Освен това е само за три месеца. Така или иначе ще се прибирам наесен. Както знаеш, мама не е добре. Твърди, че операцията е минала добре. Може и така да е, а може би не иска да ме тревожи. Няма значение. И крайна сметка трябва да се връщам. (Между другото, мама има теория за теб и мен и ако дойдеш на срещата пред Тадж Махал, ще ти разкажа всичко, но само ако дойдеш.)

Огромната богомолка на стената пред мен ме зяпа, сякаш иска да ми каже: «Млъквай!». Ще я послушам. Спря да вали и ще отида в бара да се видя с новите си приятели — три студентки по медицина от Амстердам, което ти казва всичко, което трябва да знаеш. Но по пътя ще намеря пощенска кутия и ще изпратя писмото, преди да се

разколебая. Не защото смятам, че е зле да дойдеш тук — не е, чудесно е и непременно трябва да дойдеш — но понеже май се разбъбрих прекалено. Съжалявам, ако съм те ядосал. Главното е, че често мисля за теб, това е. Декс и Ем, Ем и Декс. Наречи ме сантиментален, но ти си единственият човек на този свят, когото искам да видя как пипва дизентерия.

Тадж Махал, първи август, 12 по пладне.
Ще те намеря!

С обич Д.“

... той се протегна и се почеса по главата, пресуши последната бира и вдигна листовете, изравни краищата и остави тържествено купчината пред себе си. Разтърси схванатата си ръка — единайсет страници, запълнени с висока скорост; не беше писал толкова от последните курсови работи в университета. Опъна ръце над главата си и си помисли доволно — това не е писмо, това е подарък.

Нахлузи си сандалите, стана, олюлявайки се леко. Мобилизира се за общите душеве. Вече беше със силен загар — голямата му цел през последните две години — цветът бе проникнал дълбоко в кожата му като акварел в гъба. Уличен бръснар бе подстригал косата му ниско до черепа, беше отслабнал, но тайничко се наслаждаваше на новия си облик — героично изпит, сякаш спасен от пустинен остров. Предпазлива татуировка върху глезена му подсилваше впечатлението — необвързващо ин-ян, за което в Лондон навярно щеше да се разкайва. Но какво толкова. В Лондон щеше да носи чорапи.

Поизтрезнял от студения душ, той се върна в тясната стаичка и затършува из раницата си за дрехи, достойни за холандските студентки по медицина. Подушваше всяка и я оставяше върху влажната пъстра купчина на килима от лико. Спря се на най-безобидния вариант — ярка риза с къси ръкави и срязани до глезена джинси без бельо, с които се чувстваше като дързък авантюрист. Като откривател, пионер. В този момент зърна писмото. Шест сини листа, плътно изписани от двете страни. Впи очи в тях, сякаш ги е забравил неканен гостенин, и сега,

на трезв ум, го обзе колебание. Вдигна ги внимателно, попрехвърли ги набързо и извърна поглед, стиснал плътно устни. Главни букви, удивителни знаци, ужасни шегички... Беше я нарекъл сексапилна, беше употребил „прозрение“ — неуместно. Звучеше като захласнат по поезията шестокласник, а не като пионер, авантюрист с обръсната глава, с татуировка и без боксерки под джинсите. „Ще те намеря, мисля за теб, Декс и Ем, Ем и Декс“. Какво го беше прихванало? Това, което преди час му изглеждаше неотменимо и трогателно, сега му се струваше сладникаво, нагло, а понякога откровено измамно. На стената нямаше богомолка, не слушаше касетата ѝ, докато пишеше — изгуби си касетофона в Гоа. Очевидно писмото щеше да промени всичко. А необходимо ли беше? Наистина ли искаше Ема да дойде в Индия, да се присмива на татуировката му, да остроумничи? Ще трябва ли да я целуне на летището? В едно легло ли ще спят? Наистина ли иска да я вижда толкова често?

Да, реши той, наистина. Защото колкото и идиотско да изглеждаше, думите му излъчваха искрена привързаност, повече от привързаност. Зарече се да изпрати писмото още тази вечер. Ако Ема изпаднеше в истерия, винаги можеше да каже, че е бил пиян. Това поне беше вярно.

Той прибра решително листовете в плик за въздушна поща и го пъкна в „Хауърдс Енд“ до посвещението, което Ема му беше написала. После тръгна към бара за срещата с новите си приятели.

Малко след девет Декстър напусна бара с Рене ван Хутен — стажант-фармацевт от Ротердам с избледняла къна по дланите, шишенце с темазепам в джоба и грозна татуировка на Уди Кълвача над последния гръбначен прешлен. Докато се препъваше към изхода, птицата му се кривеше похотливо.

С новата си приятелка излязоха толкова припряно, че неволно блъснаха Хайди Шиндлер — двайсет и три годишна, студентка по химическо инженерство от Кьолн. Хайди изруга Декстър, но на немски и много тихо, та не я чуха. Тя си проправи път през претъпкания бар, смъкна огромната си раница и потърси къде да се строполи. Лицето ѝ беше червеникаво и топчесто и създаваше впечатление за припокриващи се окръжност и — ефект, подсилен от кръглите очила,

замъглени в горещия, влажен бар. В лошо настроение, подпухнала от лекарството против диария, разярена на приятелите си, които все ѝ се изплъзваха, тя се стовари върху разнебитено ратаново канапе и реши, че е стигнала дъното на мизерията. Свали замъглените си очила, избърса ги в ръба на тениската си, облегна се на канапето и усети нещо твърдо да се забива в хълбока ѝ. Отново изруга тихо.

Зад прокъсаните дунапренени възглавнички откри книга — „Хауърдс Енд“. Между корицата и първата страница беше пъхнато писмо. Макар да бе предназначено за друго, тя потръпна очаквателно при вида на поръбения в бяло и червено плик за въздушна поща. Извади писмото, прочете го от край до край, после го препрочете.

Английският на Хайди беше посредствен и някои думи ѝ бяха непознати — „прозрение“ например, но разбра достатъчно, та да ѝ стане ясно, че писмото е важно; пожела си някой ден да получи такова писмо. Не точно любовно, но много, много близо. Представи си как тази „Ем“ го чете, препрочита го, пораздразнена, но и малко поласкана; представи си я как решава да действа — напуска ужасния си апартамент и ужасната си работа и променя живота си. Хайди си представяше как Ема Морли — момиче почти като нея — чака пред Тадж Махал, а към нея приближава красив рус мъж. Представи си целувката и се почувства малко по-щастлива. Реши, че Ема Морли трябва да получи писмото на всяка цена.

Но върху плика нямаше адрес, нямаше адрес и на подателя Декстър. Прегледа листовете за някакъв ориентир, името на ресторанта, в който работеше Ема например, но не откри нищо полезно. Зарече се да попита на рецепцията на пансиона нагоре по улицата. Повече от това не можеше да направи.

Сега Хайди Шиндлер е Хайди Клаус. На четирийсет и една, живее във франкфуртско предградие със съпруга си и четирите си деца. Сравнително щастлива е, значително по-щастлива, отколкото предвиждаше на двайсет и три. Изданието с меки корици на „Хауърдс Енд“ все още стои на рафта в стаята за гости, забравено и непрочетено, а писмото е пъхнато точно под корицата, до посвещението, написано старателно с дребни букви: „На скъпия Декстър. Велик роман за пътешествието ти. Пътувай без произшествия и без ТАГУИРОВКИ. Дръж се добре или поне възможно най-добре. По дяволите, ще ми

липсваш. С обич — твоята приятелка Ема Морли, Клаптън, Лондон,
април 1990“.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА ВЪЗМОЖНОСТИ

Понеделник, 15 юли 1991

Камдън Таун и Примроуз Хил

— Внимание моля! Обърнете ми внимание! Моля ни! Не говорете, не говорете, не говорете! Моля! Моля! Благодаря. Добре... Искам да ви припомня днешното меню. Първо така наречените „специалитети“ — царевична супа и пуешка чими-чанга.

— Пуйка? През юли? — обади се Йън иззад бара, където режеше резенчета лайм за гърлата на бирените бутилки.

— Понеделник е — продължи Скот. — Денят трябва да мине спокойно и приятно, искам всичко да е безупречно. Проверих графика и е твой ред за тоалетните, Йън.

Другите задюдюкаха.

— Защо винаги аз? — простена Йън.

— Защото го правиш толкова красиво — отвърна най-добрата му приятелка Ема Морли и Йън се възползва от възможността да я обгърне през поприведените рамене, прокарайки шеговито ножа пред гърлото ѝ.

— И когато приключите, Ема, ще дойдеш ли в офиса ми, ако обичаш? — попита Скот.

Другите се разкикотиха похотливо, Ема отблъсна Йън, а барманът Рашид натисна бутони на мръсния касетофон зад бара и в ресторанта гръмна „Ла Кукарача“, хлебарката, които вече не размиваше никого като втръснала до болка шега.

— Минавам веднага по същество. Седни.

Скот запали цигара и Ема се настани на високата табуретка пред голямото му разхвърляно бюро. Купчина кашони, пълни с бутилки водка, текила и цигари — най-изкусителната за отмъкване стока — препречваха пътя на юлското слънце в тясната тъмна стаичка с дъх на пепелници и разочарование.

Скот вдигна краката си върху бюрото.

— Всъщност напускам.

— Нима?

— От централния офис ме помолиха да оглавя новата верига „О, Цезар“ в Илинг.

— Какво е „О, Цезар“?

— Голяма нова верига за съвременна италианска кухня.

— Наречена „О, Цезар“?

— Точно така.

— Защо не „При Мусолини“?

— Ще действат като с мексиканската.

— Как? Ще я прецакат?

Скот я изгледа обидено.

— Ема, стига, моля те.

— Съжалявам, Скот, наистина. Поздравления! Браво! Наистина...

Тя млъкна, осъзнала какво ще последва.

— Проблемът е... — Той преплете пръсти, облегна се върху бюрото, понеже така правеха бизнесмените във филмите, и почувства възбуждащ прилив на могъщество. — Помолиха ме да си посоча заместник и това възнамерявах да обсъдим. Искам да е някой, който няма да замине за никъде. Някой, който няма да забегне за Индия без предварително уведомление или да си намери интересна работа и да зареже ресторанта. Някой, на когото мога да разчитам да остане няколко години и да се посвети на... Ема? Плачеш ли?

Ема закри очите си с длани.

— Съжалявам, Скот. Просто ме улавяш в лош момент.

Скот се намръщи, раздвоен между състрадание и раздражение.

— Ето... — Измъкна руло твърда синя кухненска хартия от голям найлон. — Избърши се. — Подхвърли й рулото през бюрото и то отскочи от гърдите на Ема. — Нещо обидно ли казах?

— Не, не. Лично е... личен проблем... просто изплува от време на време. Колко неловко! — Тя притисна две парчета синя хартия към очите си. — Съжалявам, съжалявам, че те прекъснах.

— Изгубих нишката, като се разплака.

— Май ми казваше, че животът ми е в задънена улица.

Тя започна да плаче и да се смее едновременно. Грабна трето парче хартия и го притисна към устата си.

Скот изчака раменете ѝ да спрат да се тресат.

— Интересува ли те предложението или не?

— Имаш предвид... — тя облегна ръка върху двайсетлитровата туба с оцет, — че един ден всичко това може да стане мое?

— Ема, ако не искаш работата, просто кажи, но аз съм тук от четири години...

— И се справяше чудесно, Скот.

— Парите са прилични, няма да се налага да чистиш тоалетните...

— Оценявам предложението.

— Защо рониш сълзи тогава?

— Просто съм малко... потисната.

— Потисната? — Скот се намръщи, сякаш за пръв път чува думата.

— Да. Малко тъжна.

— Ясно. Разбирам. — Размисли дали да я прегърне бащински през рамото, но това означаваше да прескочи четирийсетлитровия гюм с майонеза, та предпочете да се приведе по-напред над бюрото. — Момчетата ли ти създават проблеми?

Ема се изсмя.

— Нищо подобно. Скот, дреболия е, просто ме улавяш в най-ниската точка, това е всичко. — Тя поклати енергично глава. — Ето, край, отмина бързо като лятна буря. Да го забравим.

— Та какво смяташ? Искаш ли да си управител?

— Може ли да си помисля? До утре?

Скот се усмихна добродушно и кимна.

— Добре Почини си малко... — Махна към вратата, добавяйки с безкрайно състрадание: — Върви си сипи малко начос.

В празната служебна стая Ема се втренчи в чинията с царевичен чипс и вдигащ пара кашкавал, сякаш е враг, когото трябва да срази.

Стана рязко, отиде до шкафчето на Йън, зарови ръка в плътно сгънатото дънково яке и извади пакет цигари. Взе една, запали я, после вдигна очилата и си огледа очите в пропуканото огледало, облизвайки пръст да избърше издайническите петна. Тези дни косата ѝ беше дълга и безформена, в цвят, който наричаше „мокра мишка“. Издърпа кичур от диадемата, която я придържаше. Прокара палец и показалец по

цялата му дължина, представяйки си как шампоанът ще посивее, когато си измие косата. Градска коса. Беше бледа от многото нощни смени. И закръглена. От няколко месеца си надяваше полите през главата. Отдаваше го на бланшираните картофи — пържени и отново пържени. „Дебело момиче — помисли си, — глупаво дебело момиче“ — един от лозунгите, които напоследък се въртяха упорито в главата ѝ заедно с „Една трета от живота ти си отиде“ и „Има ли изобщо смисъл?“.

В средата на двайсетте Ема преживяваше нов пубертет, по-самосъзерцателен и изпълнен с повече гибелни помисли от първия.

— Защо не се върнеш у дома, скъпа? — попита я майка ѝ по телефона снощи с треперливия си, загрижен глас, сякаш са изнасилили дъщеря ѝ. — Стаята ти е непокътната. В „Дебенхъмс“ има работни места.

Навремето си мислеше, че ще покори Лондон. Представяше си вихрушка от литературни салони, политически клубове, забавни партита, горчиво-сладки романи край Темза. Искаше да сформира музикална група, да снима късометражни филми, да пише романи, но две години по-късно тънкото томче с поезия не растеше и нищо вълнуващо не беше ѝ се случвало, откакто я удариха с полицейска палка на протестите срещу изборните такси.

Градът я беше сразил, точно както я предупреждаваха. Като на претърпкано парти никой не ос забелязал пристигането ѝ и никой нямаше да забележи, ако си тръгне.

Не че не беше опитвала. Идеята за кариера в издателската сфера ѝ се представи сама. Приятелката и Стефани Шоу се вля в бранша още щом се дипломираха. Работата я промени коренно. Край на халбите със светло и черно пиво за Стефани. Сега тя пиеше бяло вино, носеше стилни костюми от „Джигсо“ и раздаваше „Кетъл Чипс“ на вечерни партита. По съвет на Стефани Ема бе писала писма до издатели, агенти, книжарници, но напразно. Преживяваха рецесия и хората отстояваха работните си места с мрачна решимост. Замисли се дали да не потърси убежище в образованието, но правителството не отпускаше студентски стипендии, а таксите не бяха по джоба ѝ. Влечеше я доброволният труд — в „Амнести Интернешънъл“ може би — но наемът и пътуването изяждаха всичките ѝ пари, а „Локо Калиенте“ — цялото ѝ време и енергия. Веднъж я озари фантастичната идея да чете

поезия на слепи хора, но истинска работа ли беше това, или плагиатстваше от някой филм? Когато намереше сили, щеше да разбере. Засега и оставаше само да седи пред масата и да се взира в обяда си.

Фабричният кашкавал се бе втвърдил като пластмаса. Ема бутна отвратено чинията и бръкна в чантата си. Извади скъп нов черен тефтер с дебела химикалка, защитена върху корицата. Обърна на чисто нова сметановобяла страница и започна бързо да пише.

НАЧОС

*„Тяхна беше заслугата — на горещите начос.
Вдигналата пара шарения — като бъркотията
на собствения и живот —
олицетворение на всичките ѝ грешки досега.
«Време е за промяна», долетя откъм улицата.
Навън, по Кентиш Таун Роуд,
звънти смях,
но тук, в задушната стаичка,
са единствено
начосите.
Кашкавалът — като живота —
е твърд
и студен
като пластмаса.
И в стаята няма място за смях.“*

Ема спря да пише, после извърна глава и се вгледа в тавана, сякаш изчакваше някой да се скрие. Сведе отново очи към листа с надеждата да се изненада от брилянтния стих.

Потрепери и изстена продължително, после се засмя и клатейки глава, методично задраска всеки ред. Накрая заличи всички думи с кръстчета. Мاستилото попи през хартията. Обърна на страницата, където се бяха процедили точиците, и прочете написаното там.

*„Лежим в тясното легло и разговаряме за
Бъдещето; опитваме се да си го представим.
Гледам го и мисля: «Красив е... ама че глупава дума».
После ми хрумва: «Нима това е неуловимото
чувство?»
Навън пеят косове и слънчевите лъчи стоплят
завесите...“*

Потрепери отново, сякаш надзърнала под бинт и захлопна тефтера. „Неуловимото чувство“! За бога! Беше достигнала повратна точка. Вече не вярваше, че положението се подобрява, ако му посветиш поема.

Побутна тефтера настрани, взе вчерашния брой на „Сънди Мирър“ и загреба в чинията с начос — неуловимите начос — изненадана за пореден път от успокоителното въздействие на лошата храна.

Йън се появи на прага.

— Онзи мъж пак е тук.

— Кой мъж?

— Приятелят ти, красавецът. Довел е някакво момиче.

И Ема тутакси разбра за кого говори Йън.

Проследи ги от кухнята, притиснала нос в мръсното стъкло на кръглото прозорче, как безсрамно се настаняват в централното сепаре, отпиват от чашите с долнопробен алкохол и се превиват от смях, четейки менюто. Момичето беше високо, стройно, с бледа кожа, черен грим и възчерна коса със скъпа асиметрична прическа и дълги крака в лъскав черен чорапогащник и ботуши над глезена. И двамата бяха подпийнали и се държаха преднамерено дивашки и безочливо като хора, които знаят, че са обект на внимание — поп видео поведение. Поблазни я мисълта да влезе в ресторанта и да ги халоса с по едно пълнено бурито.

Две едри длани се отпуснаха върху раменете ѝ.

— Ууухаа! — възкликна Йън и облегна брадичка върху главата ѝ. — Коя е тя?

— Нямам представа. — Ема забърса отпечатъка от носа си върху прозореца. — Изгубих им дирята.

— Нова е значи.

— Декстър страда от недостиг на концентрация. Като бебе е. Или маймуна. Само нещо лъскаво улавя погледа му.

„Точно като това момиче“, помисли си — нещо лъскаво.

— Вярно ли е тогава? Че момичетата харесват нехранимайковци.

— Той не е нехранимайко. Той е идиот.

— Падат ли си момичетата по идиоти?

Декстър си затъкна коктейлното чадърче зад ухото, а момичето се заля от смях от гениалната му проява.

— Така изглежда — отвърна Ема.

Какво ли, почуди се, го подтиква да размахва лъскавия си живот пред нея? Още щом го зърна на летището след пътешествието му в Тайланд — жилест, загорял и с бръсната глава — Ема разбра, че връзка помежду им е изключена. Твърде много бе преживял, твърде малко беше преживяла. За девет месеца това беше третото момиче, любовница, каквото и да е, която Декстър ѝ представяше като куче, захапало дебел гълъб. Дали беше някакво налудничаво отмъщение за нещо? Задето се е дипломирала с по-добър успех от него? Не разбираше ли какво ѝ причинява, демонстрирайки безочливо нагона си на девета маса?

— Върви ти, Йън. В твоята секция са.

— Поиска ти да му сервираш.

Тя въздъхна, избърса длани в престилката си, свали бейзболната шапка, за да сведе до минимум унижението, и бутна вратата.

— Специалитетите ли искаш да ви изредя? Или?

Декстър стана припряно, измъквайки се измежду дългите крайници на момичето, и протегна ръце към старата си, стара приятелка.

— Здравсти! Как си, Ем? Голяма прегръдка?

Откакто започна работа в телевизионната индустрия, беше развил мания за прегръдки, или Голямата прегръдка. Задругата от телевизионни водещи му беше влязла под кожата и сега ѝ говореше не

толкова като на отдавнашен приятел, колкото като на следващия си специален гост в студиото.

— Ема, това... — Положи длан върху голото костеливо рамо на момичето, простирайки се като мост помежду им. — Това е Наоми. Произнася се Ноуми.

— Привет, Ноуми — усмихна се Ема.

Наоми ѝ се усмихна в отговор, стиснала здраво коктейлната сламка между белите си зъби.

— Поседни да се почерпим с по една „Маргарита“.

Подпийнал и разчувстван, той увисна на ръката ѝ.

— Не мога, Декс, на работа съм.

— Хайде! Пет минути! Искам да те почерпя. Една чаша! Само една!

Йън приближи, вдигнал бележника си.

— Бихте ли желали нещо за ядене? — попита дружелюбно.

Момичето сбърчи нос.

— Не мисля.

— Декстър, представяла съм ти Йън, нали? — бързо вметна Ема.

— Не, съвсем не — отвърна Декстър.

— Да, няколко пъти — каза Йън и между клиентите и персонала се спусна пелена от мълчание.

— Е, Йън, ще ни донесеш ли три коктейла „Спомен за Аламо“? Два или три? Ем, ще ни правиш ли компания?

— Декстър, обясних ти. Работя.

— Добре... в такъв случай знаеш ли какво? Ще пропуснем. Само сметката, моля, хммм... — Йън се отдалечи. Декстър махна на Ема да приближи и тихо ѝ прошепна: — Хей, има ли начин да... така де...

— Какво?

— Да ти дам парите за питиетата?

Ема го изгледа празно.

— Моля?

— Искам да кажа... има ли начин... да ти оставя бакшиш?

— Бакшиш?

— Точно така. Да ти оставя бакшиш.

— Защо?

— За нищо, Ем — отвърна Декс. — Просто много, много искам да ти оставя бакшиш.

И Ема усети как още една миниатюрна частица от душата ѝ умира.

На Примроуз Хил Декстър дремеше под лъчите на следобедното слънце с разкопчана риза, скръстил ръце под главата си. Полупразна бутилка евтино бяло вино топлеше хълбока му, докато се плъзгаше от обедния махмурлук към ново пиянство. Върху обжарената жълта трева на хълма се тълпяха млади професионалисти, някои пристигнали направо от офисите си. Смееха се и разговаряха на фона на три конкуриращи се стереоуредби, а Декстър лежеше в центъра на събитията и сънуваше телевизия.

Без особена борба загърби идеята да стане професионален фотограф. Знаеше, че е приличен аматьор и навярно винаги ще бъде, но за да станеш изключителен — Картие-Бресон, Капа или Бранд — се изискваше къртовски труд, себеотрицание и упорство, а той не беше сигурен дали упорството го устройва. Телевизията, от друга страна, го искаше незабавно. Как не му беше хрумвало досега? Откакто се помнеше, в дома им винаги бе имало телевизор, но да го включиш изглеждаше някак нехигиенично. Сега, през последните девет месеца, телевизията зае централно място в живота му. Със страстта на новопокръстен той усещаше как възприема медията все по-емоционално, сякаш е намерил духовно убежище.

И не, тя не притежаваше артистичния блясък на фотографията и не вдъхваше респект като журналистиката от военна зона, но в телевизията имаше смисъл, телевизията беше бъдещето. Демокрация в действие, тя досягаше живота на хората най-непосредствено, формираше светогледи, провокираше, забавляваше и ангажираше по-ефективно от всичките книги, които никой не четеше, и пиесите, които никой не гледаше. Ема можеше да си говори каквото си иска за торите (Декстър също не им беше привърженик, макар по-скоро по стилови, отколкото по принципи съображения), но те определено разтърсиха медиите. Доскоро предаванията бяха тесногръди, благовидни и скучни, еднотипни, сиви и бюрократични, пълни с брадати бохеми и добротворци и позастарели лелки, разнасящи подноси с чай; нещо като шоу отдел на социалните служби. „Редлайт Пръдакшънс“, от друга страна, беше част от бума от нови младежки частни и независими

компани, изтикващи в ъгъла мухлясалите динозаври. В медиите имаше пари. Подсказваха го красноречиво просторните офиси в основни цветове с модерни компютърни системи и щедро препълнени хладилници.

Появи се като метеорит в небесата на този свят. Жената, с която се бе запознал във влака в Индия, онази с лъскавия черен кок и малките очилца, го назначи като стажант, после като асистент, а сега изпълняваше длъжността помощник-продуцент във „Всичко или нищо“ — седмично предаване, съчетаващо музика на живо с предизвикателни репортажи по теми, които „наистина вълнуват днешната младеж“: танцова музика, наркотици, политическа бруталност, наркотици, технически изобретения, наркотици. Декстър продуцираше хиперактивни кратки филми в мрачни жилищни блокове, заснети от безумен ъгъл и в свръхблизък кадър, със забързани на фона на асид музика облаци. Обсъждаха дори скоро да застане пред камерите. Издигаше се, летеше и моментът, когато родителите му щяха да се гордеят с него, изглеждаше съвсем близо.

„Работя в телевизията“ — самото споменаване му доставяше задоволство. Обичаше да крачи по Беруик Стрийт към режисьорския офис с раница, пълна със записи, и да кима на колегите си. Харесваше подносите със суши и партитата, обичаше да си сипва от бутилки, охладени в купи с лед, да поръчва куриер и да произнася реплики като: „Налага се да изрежем шест секунди“. Тайничко се наслаждаваше на факта, че работи в индустрия, която държи на външния вид и цени младежта. В този дързък нов телевизионен свят не съществуваше възможност да влезеш в конферентна зала и да свариш групичка шейсетинагодишни да си напругат мозъците. Какво ставаше с телевизионните хора, когато достигнат определена възраст? Къде отиваха? Нямахше значение; харесваше му. Допадаше му изобилието от млади жени като Наоми — дръзки, амбициозни столичанки. В миг на рядко колебание, веднъж Декстър се бе запитал дали липсата на интелект няма да го спъне, но сегашната му работа изискваше увереност, енергия, навярно дори известна арогантност — все качества, които притежаваше. Е, трябваше да си схватлив, но не като умницата Ема. Просто ловък и амбициозен комбинатор.

Обожаваше новия си апартамент в близкия Белсаиз Парк — целият в тъмно дърво и бронз — и обожаваше Лондон, разстлал се

огромен и нежно-мъглив пред него в този ден на свети Суидин. Мечтаеше да сподели въодушевлението си с Ема, да ѝ представи нови възможности, нови преживявания, нови социални кръгове, да доближи живота и до своя. Кой знае, нищо чудно Наоми и Ема дори да се сприятелят.

Приласкан от тези мисли и на границата на съня, усети как върху лицето му се спуска сянка. Отвори едно око и приспи клепач.

— Здравен, красавице.

Ема го срита силно в хълбока.

— Ох!

— Никога, *никога* повече не ми го причинявай!

— Какво?

— Знаеш какво! Все едно съм животно в зоопарка, а ти ме ръгаш с пръчка, майтапиш се...

— Не ти се присмивах!

— Гледах те как се лигавиш с приятелката си, кикотиш се...

— Не ми е приятелка и се смеехме на менюто...

— Присмивахте се на работното ми място.

— Е, и? Ти не го ли правиш?

— Да, но аз работя там. Надсмивам се над нещастиято, а ти се надсмиваш над мен!

— Ем, не бих... никога не бих...

— Така изглежда.

— Е, извинявай.

— Добре. — Тя сгъна крака под себе си и приседна до него. — А сега си закопчай ризата и ми подай бутилката.

— Тя наистина не ми е приятелка. — Декстър закопча три копчета отдолу и зачака тя да се хване на въдицата. Не стана и той пробва отново. — Просто спим от време на време заедно, това е.

Когато възможността за връзка избледня, Ема се постара да си създаде броня срещу безразличието на Декстър и тези дни подобни забележки не ѝ причиняваха по-силна болка, отколкото, да речем, тенис топка, улучила я внезапно по тила. Тези дни почти не трепваше.

— Прекарвате си приятно. Несъмнено. — Наля си вино в пластмасова чаша. — Щом не ти е приятелка, как да я наричам?

— Не знам. „Любовница“?

— Това не включва ли чувства?

— Ами „завоевание“? — ухили се той. — Позволено ли е днес да се използва терминът „завоевание“?

— Или „жертва“. „Жертва“ ми харесва. — Ема легна рязко, пъкнала неловко пръсти в джобовете на тънките си. — Вземи си я.

Подхвърли върху гърдите му плътно сгъната банкнота от десет лири.

— Няма начин.

— Има начин.

— Твои са!

— Декстър, чуй ме! Не се дава бакшиш ни приятели.

— Не е бакшиш, подарък е.

— Парите не са подарък. Ако искаш да ми купиш нещо, много мило, но не и пари. Невъзпитано е.

Той въздъхна и мушна банкнотата в джоба си.

— Извинявай. Отново.

— Добре — каза тя и легна до него — Хайде. Разказвай тогава.

Той се ухили и се привдигна на лакът.

— През почивните дни имаше парти за сближаване на екипа.

„Парти за сближаване на екипа“ — помисли си тя. — Вече е човек, който ходи на партита за „сближаване на екипа“.

— Бях я виждал и офиса и отидох да я поздравя, да ѝ кажи добре дошла сред нас, съвсем официално, с протегнатата ръка, а тя ми се усмихна, намигна ми, обгърна ме през врата, придърпа ме към себе си и... — Той сниши глас до развълнуван трепет. — И ме целуна, представи си!

— Целуна те значи — повтори Ема и поредната топка за тенис улучи целта.

— И ми пъкна нещо в устата с език. „Какво е това?“, попитах, а тя само ми смигна и отговори: „Ще разбереш“.

След кратко мълчание Ема попита:

— Фъстък ли беше?

— Не...

— Малък печен фъстък...

— Не, беше таблетка.

— Нещо като тик-так? Заради лошия ти дъх?

— Нямам лош...

— Не си ли ми разказвал и друг път същата история?

— Не, онова беше друго момиче.

Тенис топките се заредиха бързо, тук-там заместени от добрите стари топки за крикет. Ема се протегна и впери очи в небето.

— Трябва да забраниш на момичетата да ти пъхат таблетки в устата, Декс, нехигиенично е. И опасно. Някой ден ще ти дадат капсула с цианид.

Декстър се разсмя.

— Искаш ли да чуеш какво стана после?

Тя опря пръст в брадичката си.

— Искам ли? Не, не мисля. Не искам.

Но той все пак ѝ разказа — обичайният сюжет с тъмни стаички в клубовете, телефонни обаждания посред нощ и таксите призори; безкрайната шведска маса, наречена сексуален живот на Декстър. Ема се насили да не слуша, а само да следи устата му. Приятна уста, доколкото си спомняше, и ако беше дръзка, безочлива и асиметрична като Наоми, щеше да се наведе и да го целуне. Хрумна ѝ, че никога не е целунала никого, тоест никога не е понечвала сама да целуне някого. Бяха я целували пияни момчета по партитата, разбира се, изневиделица и твърде силно: ненадейни като крошета целувки. Йън се бе опитал преди три седмици, докато чистеше фризера за месо — толкова рязко се приведе към нея, сякаш щеше да я удари с глава. Дори Декстър я бе целунал веднъж, преди много, много години. Толкова ли ще е страшно, ако сега тя го целуне? Какво ще последва, ако се реши? Да поеме инициативата, да свали очилата, да го прегърне, докато говори, и да го целуне, да го целуне.

— Та Наоми се обажда в три сутринта и казва: „Качвай се на такси. На мига“.

Представи си го съвършено ясно как избърсва уста с opakото на дланта си — целувка като крем карамел. Извърна глава и се вгледа в другите по хълма.

Вечерният светлик вече бледнееше и двеста преуспели, привлекателни млади мъже и жени подхвърляха фризбита, палеха сгъваеми барбекюта, крояха планове за нощта. Но тя се чувстваше отчуждена от тези хора с интересни кариери. CD плеъри и велосипеди с двайсет скорости, сякаш гледаше телевизионна реклама — за водка навярно или за малки спортни коли. „Защо не се прибереш у дома, скъпа? — каза ѝ майка ѝ снощи. — Стаята ти е непокътната...“

Погледна отново към Декстър, който още разказваше за любовния си живот, после над рамото му към двама младежи. Целуваха се агресивно; жената бе коленичила над мъжа, който лежеше с покорно отпуснати назад ръце, преплел пръсти в нейните.

— В крайна сметка три дни не излязохме от стаята в мотела.

— Съжалявам, отдавна спях да слушам.

— Казвах просто...

— Как мислиш, какво намира у теб?

Декстър сви рамене, сякаш не проумява въпроса.

— Казва, че съм сложно устроен.

— Сложно устроен. Ти си като пъзел от две части. — Тя се изправи и изгупа тревата от глезените си. — От твърд картон. — После дръпна нагоре крачола на джинсите. — Гледай какви крака. — Стисна туфичка косми между палеца и показалеца си. — Краката ми са обрасли с руно. Приличам на президента на шимпанзетата.

— Направи си кола-маска тогава. Мата Космата.

— Декстър!

— Краката ти обаче са страхотни. — Пресегна се и я щипна по глезена. — Ослепителна си.

Тя го бутна по лакътя и той се стовари върху тревата.

— Не мога да повярвам, че ме нарече Мата Космата. — Двамата зад него продължаваха да се целуват. — Виж ги онези. Не, не зяпай! — Декстър надзърна през рамо. — Чувам ги. Долавям всмукването чак дотук. Все едно някои отпущва вана. Казах ти да не зяпаш!

— Защо не? На обществено място сме.

— Защо се държат така на обществено място? Прилича на природонаучен филм.

— Може би са влюбени.

— Така ли изглежда любовта? Олигавени устни и омачкана пола?

— Понякога.

— Все едно се мъчи да всмуче главата му. Ще си изкълчи челюстта, ако не внимава.

— Добре изглежда.

— Декстър!

— Искях да кажа, че ми изглежда невредима.

— Знаеш ли, малко е странно да си непрекъснато обсебен от мисли за секс, звучи отчаяно и тъжно...

— Защо ли не изпитвам тъга? Или отчаяние?

Ема, която изпитваше такива чувства, не отговори. Декстър я сръга с лакът.

— Знаеш ли какво трябва да направим? Ти и аз?

— Какво?

— Да вземем по едно „Екстази“ — ухили се тон.

— „Екстази“? Какво е „Екстази“? — безизразно попита тя. — О, да, май съм чела статия за това. Не съм пригодена за пречупващи съзнанието химикали. Веднъж оставих лепилото отворено и си помислих, че обувките ми се опитват да ме изядат. — Той се засмя доволно, а тя скри усмивката си в пластмасовата чаша. — Както и да е... Предпочитам чистото, възвишено опиянение на алкохола.

— „Екстази“ освобождава всички задръжки.

— Затова ли прегръщаш всеки срещнат?

— Мисля просто, че трябва да се позабавляваш.

— Аз се забавлявам. Нямах представа колко се забавлявам.

Тя легна по гръб и се взря в небето. Усещаше, че той я гледа.

— А ти? — попита я с психиатричния си глас. — Новини? Вълнения? Любов?

— О, познаваш ме. Не съм способна на чувства. Аз съм робот. Или монахиня. Робот-монахиня.

— Не си. Преструваш се, но не си.

— О, не ми прави впечатление. Харесва ми да остарявам сама.

— На двайсет и пет си, Ем...

— Превръщам се в интелектуалка с бархетни гащи на цветенца.

Декстър не беше сигурен какво е бархет, но въпреки това усети павловска тръпка на възбуда при споменаването на думата „гащи“. Ема говореше, а той си я представяше в бикини на цветенца. Накрая реши, че гащи на цветенца няма да ѝ отиват; не отиват на никого всъщност; бикините трябва да са черни или червени като онези на Наоми. Тогава му хрумна, че навярно не схваща иронията. Еротичните възжеления отнемаха голям процент от умствената енергия на Декстър и той се почуди дали Ема не е права, че сексуалният аспект на битието го разсейва прекалено много. Ежечасово се захласваше като идиот по рекламни плакати, корици на списания, кремави милиметри от

презрамка на сутиен на случайна минувачка. Положението се влошаваше значително през лятото. Определено беше неестествено да се чувства като излязъл от затвора през цялото вреже? Трябваше да се съсредоточи. Един скъп на сърцето му човек беше на ръба на нервен срив и той трябваше да се съсредоточи върху това, а не върху трите момичета зад Ема, които започнаха да се пръскат с вода.

Съсредоточи се! Съсредоточи се. Той отклони мислите си от темата за секса, усмири летливия си като реактивен самолет ум.

— Ами онзи мъж?

— Кой мъж?

— В ресторанта, сервитьорът. Изглежда като шеф на компютърен клуб.

— Йън? Какво по-точно?

— Защо не излезеш с Йън?

— Млъкни, Декстър! Йън ми е само приятел. Подай ми бутилката, моля.

Гледаше я как отпива от виното — вече топло като сироп за кашлица. Не беше сантиментален, ала понякога се смълчаваше и просто съзерцаваше как Ема Морли се смее или разказва история, абсолютно убеден, че не познава по-добър човек от нея. Понякога почти му се приискваше да го изрече гласно, да я прекъсне и да ѝ го каже. Но този път не се почувства така. Този път си помисли колко изморена изглежда, тъжна и бледа, и когато погледнеш надолу, брадичката ѝ увисваше леко. Защо не си сложеше контактни лещи вместо тези огромни грозни очила? Вече не беше студентка. И велурените диадеми не ѝ правеха никаква услуга. Необходим ѝ е, помисли си с дълбоко съчувствие той, някой, който да я улови за ръката и да отключи потенциала ѝ. Представи си като на монтаж как благородно и мило наблюдава Ема, докато тя пробва десетки невероятни рокли. Да, наистина трябваше да ѝ обръща повече внимание и щеше да го прави, ако ежедневието му не беше толкова вихрено.

Но в краткосрочен план? Можеше ли да ѝ помогне да се почувства по-добре, да повдигне духа ѝ, да я окуражи? Хрумна му нещо. Улови я за ръката и тържествено обяви:

— Знаеш ли, Ем, ако още си сама, когато навършиш четирийсет, ще се ожения за теб.

Тя го изгледа с неприкрито отвращение.

— Предложение ли е това, Декс?

— Не сега, просто някога, ако и двамата се отчаем.

Тя се засмя горчиво.

— И какво те кара да смяташ, че бих пожелала да се омъжа за теб?

— Е, приемам го за даденост.

Тя поклати бавно глава.

— Опасявам се, че трябва да се подредиш на опашката. Приятелят ми Йън ми каза същото, докато дезинфекцирахме хладилника за месото. Само дето ми даде срок до трийсет и пет.

— Е, да не обиждам Йън, но определено смятам, че трябва да почакаш пет години повече.

— Не смятам да чакам нито него, нито теб! И без това няма да се женя.

— Откъде знаеш?

Тя сви рамене.

— От една мъдра стара циганка.

— Подозирам, че причините са *принципни* или нещо такова...

— Просто... не е за мен, това е.

— Виждам те като наяве. Дълга бяла рокля, шаферки, малки лакеи, сини жартиери... — *Жартиери*. Съзнанието увисна за думата като риба на кука.

— Всъщност смятам, че в живота има далеч по-важни неща от любовните връзки.

— Какви? Кариерата ти например? — Тя го стрелна укоризнено с очи. — Съжалявам.

И двамата погледнаха отново към небето, преливащо вече в нощен здрач, и след миг тя се обади:

— Ако искаш да знаеш, днес кариерата ми пое нагоре.

— Уволниха ли те?

— Повишиха ме — засмя се тя. — Предложиха ми да стана управител.

Декстър се изправи рязко.

— На това място? Трябва да откажеш.

— Защо? Няма нищо лошо в ресторантьорството.

— Ем, може да копаеш уран със зъби. Няма проблем, стига да си щастлива. Но ти мразиш тази работа, мразиш всяка секунда.

— Е, и? Повечето хора мразят работата си. Нали затова я наричат работа.

— Аз си обичам работата.

— Да, добре, но не можем всички да работим в медиите, нали?
— Ядоса я тонът ѝ — присмехулен и горчив. И още по-зле — усети горещи нелогични сълзи да напират в очите ѝ.

— Хей! Мога да ти намеря работа!

— Каква? — засмя се тя.

— При мен. В „Редлайт Пръдакшънс“. — Идеята го запали. — Като асистент. По принцип се започва като стажант, което не се заплаща, но ти си брилянтна и...

— Декстър, благодаря, но не искам да работя в телевизията. Знам, че днес всички са петимни да постъпят в телевизията, все едно е най-престижната работа на света. — „Звучиш истерично — помисли си, — ревниво и истерично“. — А аз дори не знам какво означава *медия*. — „Млъкни, успокой се“. — Искам да кажа... чудя се какво правите по цял ден... Пиете бутилирана вода, вземате наркотици и си фотокопирате дребните реплики...

— Хей, трудим се усърдно, Ем!

— Искам да кажа... ако хората таяха същото страхопочитание към медицинските или социалните работници или към учителите, както към проклетите *медии*...

— Тогава стани учителка! Ще бъдеш невероятна учителка...

— Настоявам да си запишеш: „Няма да давам съвети за кариерата на Ема“.

Вече говореше на твърде висок глас, почти крещеше. Последва дълго мълчание. Защо се държи така? Той само се опитва да ѝ помогне. А каква полза извлича от приятелството им? Ще стане и ще си тръгне. Точно така. Обърнаха се едновременно един към друг.

— Съжалявам — каза той.

— Не, аз съжалявам.

— За какво?

— Че дърдоря като... смахната стара крава. Съжалявам. Изморена съм... лош ден... съжалявам, че съм толкова отегчителна.

— Не си чак толкова отегчителна.

— Напротив, Декс. Кълна се, отегчавам себе си.

— Не и мен. — Той я улови за ръката. — Не можеш да ме отегчиш. Ти си една на милиони, Ем.

— Не съм дори една на три.

Той леко я ритна.

— Ем?

— Какво?

— Просто го приеми. Млъкни и го приеми.

Погледаха се мълчаливо. Той легна отново и след миг тя също се отпусна на земята и подскочи лекичко, усетила ръката му под раменете си. Последва неловък момент на взаимно неудобство. Накрая тя се обърна на една страна и се сгуши до него. Той я обгърна по-здраво и заговори в косата ѝ.

— Знаеш ли какво не разбирам. Всички ти повтарят колко си страхотна, умна и забавна и талантлива и прочее, и прочее. Непрекъснато. Аз ти го казвам от години. Защо не искаш да повярваш? Какво целят хората според теб, Ем? Мислиш ли, че тайничко съзаклятничат да са добри към теб?

Тя притисна глава към рамото му, за да го накара да млъкне. Иначе щеше да се разплаче.

— Много си мил. Но трябва да тръгвам.

— Не, остани още малко. Ще си купим още една бутилка.

— Не те ли чака Наоми? Натъпкала уста с наркотици като дребен дрогиран хамстер?

Тя изду бузи, Декстър се засмя и на нея ѝ поолекна.

Останаха още малко, после пак се отбиха в магазина за вино и се върнаха на хълма да погледат залеза над града, отпивайки от бутилката и похапвайки от големия пакет скъпи солени бисквитки. Откъм зоопарка долитаха странни животински звуци и накрая двамата останаха сами на хълма.

— Трябва да се прибирам — каза тя и се и изправи замаяно.

— Можеш да спиш при мен, ако искаш.

Представи си пътя до дома — Северната линия, втория етаж на автобус Н38, после опасната разходка пеша до апартамента, който смърдеше неопишимо на пържен лук. Когато най-сетне се добере, парното ще бъде включено и Тили Килик ще я посрещне с разкопчана нощница, гребейки от буркан с песто и долепена до радиатора като

гущер. Ирландският чедър ще е нагрязан и телевизорът ще е включен. Не ѝ се прибираше.

— Ще ти заема четка за зъби? — каза Декстър, сякаш прочел мислите ѝ — Ще спиш на канапето.

Представи си как черната кожа на канапето му скърца под нея, главата ѝ бучи от виното и двоуменето, и реши, че животът е твърде сложен и без това. Взе твърдо решение — напоследък ѝ се случваше почти ежедневно. Никакви гостувания с преспиване, никаква поезия, никакво губене на време. Дойде моментът да сложи ред в живота си. Да започне на чисто.

ПЕТА ГЛАВА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПРАВИЛА

Вторник, 15 юли 1992

Додеканисо, Гърция

Някой ден се събуждаш и всичко е свършено.

Този приятен ден на свети Суидин ги свари под огромно синьо небе без никакви признаци за дъжд, на откритата палуба на ферибота, който бавно пореше Егейско море. С нови слънчеви очила и в нови летни дрехи те лежаха един до друг под сутрешното слънце и надмогнаха с дрямка махмурлука от снощната таверна. Ден втори от десетдневната островна екскурзия и Задължителните правила още не бяха нарушени.

Нещо като платонична Женевска конвенция. Правилата представляваха списък с основни забрани, съставен преди отпътуването с цел почивката да мине без „усложнения“. Ема беше отново необвързана след кратката мъглива връзка със Спайк — монтьор на велосипеди, чиито пръсти винаги миришеха на смазочно масло, приключила с небрежно присвиване на раменете и от двете страни, но поне повдигнала леко самочувствието ѝ. А и велосипедът ѝ беше в безупречно състояние.

Декстър пък беше спрял да излиза с Наоми, понеже, както обясни, „ставало твърде напечено“, каквото и да означаваше това. Последваха Ейврил, Сара, Мери, Мари, Сандра и Йоланда, преди да попадне на Ингрид — амбициозна манекенка, преквалифицирала се на моден стилист, след като била принудена да се откаже от подиума — обясни го на Ема, без да ѝ мигне окото — понеже „диците ѝ не се побирали на котешката пътечка“. При тези думи Декстър щеше да се пръсне от гордост.

Ингрид беше от онези сексуално дръзки момичета, които си носеха сutiените върху блузите, и макар Ема — или който и да било на този свят — да не я заплашваше по никакъв начин, всички заинтересовани прецениха, че е редно да се внесат известни уточнения, преди да разопаковат банските костюми и да изпият

коктейлите. Не че нещо щеше да се случи — тази тясна пролука се беше затворила преди години и те вече бяха развили имунитет, застинали удобно в границите на непоклатимото приятелство. Все пак един юнски петък Декстър и Ема седнаха на открито в кръчма на Хампстед Хийт и съставиха Правилата.

Номер едно — отделни спални. При никакви обстоятелства не биваше да делят едно легло — нито двойно, нито единично, никакви пиянски прегръдки и милувки. Вече не бяха студенти.

— И без това не намирам смисъл в гушкането — каза Декстър.
— Само ти се схващат крайниците.

Ема се съгласи и добави:

— И никакво флиртуване. Второ правило.

— Е, аз не флиртувам, така че... — заяви Декстър и потърка глезена ѝ с крак.

— Сериозно! Никакви игрички, дори след няколко питиета.

— Игрички?

— Знаеш какво имам предвид. Никакво умилкване.

— С теб ли?

— С мен или с когото и да било. Всъщност това е Трето правило. Не искам да вися като плажна хавлия, докато ти мажеш с крем гърба на Лоте от Щутгарт.

— Ем, няма такава опасност.

— Няма. Защото е Правило.

Четвърто правило — по настояване на Ема — забраняваше голотата. Никакви нудистки бани — физическо целомъдрие и дискретност на всяка цена. Не желаше да вижда Декстър по бельо или под душа или опазил я Бог, в тоалетната. За да си отмъсти, той предложи Пето правило. Никакъв „Скрабъл“. Приятелите му все повече се запалваха по игрословици — смахнати многознайковци, копнеещи да съчинят тройна дума — но не него му се струваше, че са създали играта с изричната цел да го накарат да се чувства като отегчен глупак. Никакъв „Скрабъл“ и никакъв „Богъл“. Още не беше на смъртно легло. Сега, през Ден втори, все още не погазили Правилата, те лежаха върху палубата на древния ръждясал ферибот, който се поклащаше бавно от Родос към по-малките Додеканиски острови. Първата нощ прекараха в Стария град. Отпиваха възсладки коктейли от издълбани кокосови черупки, ухилени до ушите от

приятното непознато усещане. Фериботът потегли от Родос още по тъмно, а сега, в девет, те лежаха и мълком ближеха рани от махмурлука, докато ръмжащият двигател разбъркваше като с миксер стомасите им. Ядяха портокали, четяха мълчаливо, изгаряха мълчаливо под слънцето, свършено щастливи сред мълчанието на другия.

Декстър го наруши пръв; въздъхна и остави книгата върху гърдите си — „Лолита“ на Набоков, подарък от Ема, която отговаряше за ваканционните четива, купчина книги като голямо строително блокче, подвижна библиотека, заела по-голямата част от куфара ѝ.

Отмина минута. Той въздъхна отново за ефект.

— Какво ти става? — попита Ема, без да вдига поглед от „Идиот“ на Достоевски.

— Не ме увлича.

— Шедьовър е.

— Причинява ми главоболие.

— Трябваше да ти взема нещо с картинки и притурки.

— Е, харесва ми...

— „Гладната гъсеница“ или нещо подобно...

— Само ми е малко наситена. А и този приятел не престава да дърдори колко е превъзбуден и прочее.

— Сметнах, че ще му влезеш в положението. — Тя вдига слънчевите си очила. — Книгата е много еротична, Декс.

— Ако си падаш по невръстни момиченца.

— Ще ми обясниш ли пак защо те изгониха от езиковото училище в Рим?

— Казах ти! Тя беше на двайсет и три, Ем!

— Заспивай тогава. — Ема вдигна руския си роман. — Филистимец!

Той облегна глава върху раницата си, но в същия миг до него застанаха двамина, засенчвайки лицето му. Момичето беше симпатично и нервно, момчето — едро и бледо, бяло почти като магнезий на светлината на утринното слънце.

— Извинете — каза момичето.

Декстър заслони очи и им се усмихна широко.

— Здравейте.

— Не работите ли в телевизията?

— Възможно е — отвърна Декстър, изправи се, свали си слънчевите очила и кимна многозначително. Ема изстена тихо.

— Как се наричаше — „с размах“?

Винаги изписваха заглавието на програмата с малка буква — модерен похват по онова време.

Декстър вдигна ръка.

— Виновен!

Ема се изсмя кратко през нос и той я стрелна с очи.

— Смешен анекдот — кимна тя към своя роман от Достоевски.

— Знаех си, че съм те виждала по телевизията! — сръга момичето приятеля си — Нали ти казах?

Бледото момче пристъпи от крак на крак и измърмори нещо. После настана тишина. Декстър долови с пълна сила боботенето на двигателя и усети „Лолита“, разтворена върху гърдите си. Пъхна я тихомълком в чантата си.

— На екскурзия, а? — попита ги.

Очевидно излишен въпрос, но пък му позволи да надене телевизионния си образ — на страхотно, земно момче, с което са се запознали в бара.

— Да, на екскурзия — изломоти младежът.

Пак гробна тишина.

— Това е приятелката ми Ема.

— Здравсти — надзърна Ема над очилата си.

Момичето присви очи към нея.

— И ти ли си в телевизията?

— Аз? Не, за бога! — ококори се тя. — Но не спирам да мечтая.

— Ема работи в „Амнести Интернешънъл“ — гордо обяви Декстър и я обгърна през рамо.

— Почасово. Основно работя в ресторант.

— Управител е. Но скоро ще напуска. През септември ще става учителка. Нали, Ем?

Ема го изгледа безучастно.

— Защо говориш така?

— Как? — засмя се предизвикателно Декстър, но младежите се размърдаха смутено; момчето погледна към морето, сякаш размисля дали да не скочи. Декстър реши да приключи интервюто: — Е, ще се видим на плажа, нали? Ще пийнем по бира.

Двамата се усмигнаха и се запътиха към пейката си.

Декстър никога не се беше домогвал съзнателно до славата, макар винаги да бе искал да преуспява. А какъв е смисълът да преуспяваш тайно? Хората трябва да знаят. Сега, след като бе пожънал слава, тя му се струваше като естествено продължение на популярността в училище. Не беше мечтал да стане и телевизионен водещ — че кой ли мечтае? — но посрещна със задоволство констатацията, че е природен талант. Застана пред камерата и се почувства като човек, седнал за пръв път пред пианото и открил, че е виртуоз. Шоуто не бе толкова тематично, колкото другите, за които беше работил, по-скоро поредица от музикални групи на живо, видеоклипове, интервюта със знаменитости и, да, добре, не изискваше кой знае какво. Достатъчно беше да гледа в камерата и да крещи: „Вдигнете сега малко шум!“. Но го правеше толкова добре, толкова обаятелно, толкова самоуверено и чаровно.

Общественото признание обаче си оставаше ново преживяване. Беше достатъчно самокритичен да осъзнава, че притежава склонност към „перчене“, както би го нарекла Ема, и тайничко полагаше усилия да шлифова изражението си. Амбициран да не изглежда превъзбуден, самонадеян или фалшив, той целенасочено си придаваше вид, излъчващ послание: „Е, какво толкова? Някаква си телевизия“. Надянал въпросното изражение, той си сложи очилата и се върна към книгата.

Ема изгледа удивено представлението — преднамереното нехайство, леко издутите ноздри, усмивката, трептяща и ъгълчетата на устните му. Вдигна очилата си на челото.

— Няма да те промени, нали?

— Кое?

— Нищожната, миниатюрна слава.

— Мрази думата „слава“! Пфу!

— И коя предпочиташ? „Известен“?

— Какво ще кажеш за „прочут“? — ухили се той.

— Или „досаден“? Как ти се струна „досаден“?

— Да сменим темата, а?

— И ако обичаш, зарежи го.

— Кого?

— Кокни акцентът. Завършили сме Уинчестър Колидж, за бога!

— Не говоря с кокни акцент.
— Говориш, когато си господин Телевизия. Звучиш, сякаш си зарязал сергията, за да се снимаш в модерното шоу.
— Ти говориш с йоркширски акцент!
— Защото съм от Йоркшир.
Декстър спи рамене.
— Трябва да говоря така, за да не отблъсна зрителите.
— Ами ако отблъскваш мен?
— Знам, че те отблъсквам, но ти не си сред двата милиона, които гледат шоуто ми.
— О, *твое* шоу значи?
— Телевизионната програма, в която участвам.
Тя се засмя и зачете отново. След малко Декстър се обади:
— Да не би да си...?
— Какво?
— Сред онези, които гледат „с размах“?
— Понякога. Като фон веднъж или дважд, докато си осчетоводявах чековата книжка.
— И как ти се струва?
Тя въздъхна и впи очи в книгата.
— Не ми е работа, Декс...
— Каж ми все пак.
— Не разбирам от телевизия...
— Просто кажи какво мислиш.
— Добре... Мисля, че е все едно да слушаш цял час пиански крясъци по микрофона, но както споменах...
— Ясно, разбрах. — Той погледна към книгата, после пак към Ема. — Ами аз?
— Какво ти?
— Е, добър ли съм? Като водещ.
Тя си свали слънчевите очила.
— Декстър, ти си най-добрият водещ на младежко предаване в цялата страна и за всички времена. Твърдя го най-сериозно.
Той се подиря гордо на лакът.
— Всъщност предпочитам да се смятам за журналист.
Ема се усмихна и прелисти книгата.
— Не се съмнявам.

— Защото наистина върша журналистическа работа. Проучвам, обмислям интервюто, задавам точните въпроси.

Тя подпря брадичка между палеца и показалеца си.

— Да, да, май гледах задълбочения ти разтвор с Ем Си Хамър. Много проникновено, много провокативно...

— Млъкни, Ем...

— Не, сериозно, да не повярваш как му влезе пол кожата — от музикалните му стремления до... до другите стремления. Беше... ненадминато.

Той я перна с книгата.

— Млъкни и чети.

Облегна се назад и затвори очи. Ема вдигна поглед да провери дали е усмихнат и също се усмихна.

Наближаваше пладне и докато Декстър дремеше, Ема зърна сушата — синьо-сива гранитна маса, издигаща се от най-чистото море, което беше виждала. Винаги беше смятала, че такива води са лъжа, разпространявана от брошурите, трик на обектива и лещите, но ето ги пред очите ѝ — искрящи и смарагдовозелени. На пръв поглед островът изглеждаше необитаем, ако не броим стгушените край пристанището къщи с цвят на кокосов сладолед. Усети как тихо се засмива при вида им. Досега свързваше пътешествията с отчаяние. Всяка година, докато навърши шестнайсет, ваканциите представляваха двуседмично боричкане със сестра ѝ в каравана във Файли. Родителите ѝ междуременно пиеха чаша след чаша и съзерцаваха дъжда — нещо като суров експеримент за границите на човешката близост. В университета отиде да лагерува в Кеърнгормс с Тили Килик — шест дни в палатка с мирис на суха супа; от забавната, толкова ужасна, та чак смешна екскурзия накрая остана само ужасът.

Сега наблюдаваше, подпряна на парапета, как градът се приближава и започваше да проумява смисъла на пътешествията. Никога не се бе чувствала по-далеч от пералнята, от втория етаж на градския автобус, от стаичката на Тили Килик. Тук сякаш въздухът беше различен — не по вкус и аромат — а в самата си сърцевина. В Лондон въздухът беше нещо, през което надзърташ — като захвърлена рибна консерва. Тук всичко бе лъчисто и ярко, чисто и резливо.

Чу щракване на обектив и се обърна. Декстър пак я снимаше.

— Изглеждам ужасно — кача механично, макар навярно да не беше права.

Той приближи и облегна ръце върху парапета, от двете страни на кръста ѝ.

— Красиво, нали?

— Да — отвърна тя, неспособна да си припомни миг, когато се е чувствала по-щастлива.

Слязоха от кораба — за пръв път усети, че *слиза на твърда земя* — и се озоваха сред гъмжилото на кея, където туристите се пазаряха за евтини квартири.

— Какво следва?

— Ще намеря къде да се настаним. Ти ме почакай в кафенето. Ще дойда да те взема.

— Нещо с балкон.

— Да, мадам.

— И с гледка към морето, моля. И с бюро.

— Ще се постарая.

Пошляпвайки със сандалите, той тръгна към тълпата на кея.

— И не забравяй! — подвикна му тя.

Той се обърна и я погледна, застанала на бетонната стена, стиснала с ръка шапката с широка периферия да не я отнесе топлият бриз, който изопваше тънката ѝ синя рокля по тялото. Вече не носеше очила и гърдите ѝ бяха осеяни с лунички, които никога не бе забелязвал. Голата кожа преливаше в розово и кафеникаво към шията ѝ.

— Правилата — каза тя.

— Моля?

— Трябват ни две стаи. Разбра ли?

— Абсолютно. Две стаи.

Той се усмихна и се вля в множеството. Ема го проследи с поглед, после замъкна двете раници до малкото ветровито кафене. Бръкна в чантата си и извади химикалка и бележник — скъп, с текстилна подвързия, за да си води дневник по време на екскурзията.

Разлисти го до първата празна страница и се помъчи да измисли нещо, достойно да бъде написано — прозрение или наблюдение, по-оригинално от „всичко е наред“. Всичко беше наред. Обзе я неочаквано, непознато усещане, че е точно там, където иска да бъде.

Декстър и хазяйката стояха в средата на призната стая — снежнобели стени, студен каменен под, оскъдно мебелирана, ако не броим огромното двойно легло с желязна рамка, малкото бюро със стол и няколкото сухи цветя в буркан. Отвори двойните крила на вратата с малки прозорчета и излезе на широкия балкон, боядисан и цвета на небето и с изглед към пристанището долу. Все едно пристъпи сред фантастични декори.

— Колко сте? — попита хазяйката, подминала трийсетте и доста привлекателна.

— Двама.

— Колко ще останете?

— Не съм сигурен. Пет ноци, може и повече.

— Е, тук е отлично, мисля?

Декстър седна на двойното легло и се задруса замислено.

— Но с приятелката ми сме само, хмм... само добри приятели. Трябват ни две стаи.

— О, добре. Имам и втора.

Ема има лунички. За пръв път ги виждам. Около деколтето.

— Значи имате две стаи?

— Да, разбира се, имам две стаи.

— Нося добра и лоша новина.

— Казвай — затвори Ема книгата.

— Открих фантастично място, гледка към морето, балкон, малко над селцето, тихо, ако искаш да пишеш, с малко бюро, свободно е за пет ноци, а и за повече, ако решим.

— А лошата новина?

— Има само едно легло.

— О!

— О.

— Разбирам.

— Съжалявам.

— Наистина ли? — подозрително попита тя. — Една спалия на целия остров?

— Разгарът на сезона е, Ем. Търсих навсякъде. — Запази хладнокръвие, не изпадай в истерия. Изиграй картата на чувството за

вина. — Но ако държиш да продължа да търся...

Той се престори, че се надига изнурено от стола.

Тя го улови за ръката.

— Единично или двойно легло?

Лъжата явно подейства. Той седна отново.

— Двойно. Огромно двойно.

— Трябва да е *колосално*. За да отговаря на Правилата.

— Е — сви рамене Декстър, — аз предпочитам да ги възприемам като ориентири.

Ема сбърчи чело.

— Искам да кажа, Ем, че на мен ми е все едно...

— О, знам, знам...

— Но ако смяташ, че няма да ми устоиш...

— О, аз ще успея. *Ти* си проблемът.

— Защото, честно ти казвам, ако ме докоснеш с пръстче...

Ема хареса стаята. Застана на балкона, заслушана в цикадите — звук, който беше чувала само по филмите и подозираше, че е екзотична измишльотина. Очароваха я лимоните в градината — истински лимони, сякаш залепени по дърветата. За да не изглежда като провинциалистка, не изрече гласно мислите си, а отбеляза лаконично:

— Добре. Ще я наемем.

После, докато Декстър преговаряше с хазайката, тя се шмугна в банята да продължи битката с контактните си лещи.

В университета Ема отстояваше категорично убеждението, че контактните лещи обслужват суетата и традиционните представи за идеализираната женска красота. Дебелите неподправени утилитарни рамки показваха, че пет пари не даваш за глупави тривиални неща като добрия външен вид, защото съзнанието ти е заето с по-възвишени теми. Но през годините след колежа тези доводи звучаха все по-абстрактно и показно и тя най-сетне се поддаде на настойчивите подкани на Декстър и си купи проклетите люспички, проумяла твърде късно, че през цялото време е отбягвала онзи момент във филмите — библиотекарката си сваля очилата и разтръсква къдрици. „О, колко сте красива, госпожице Морли!“

Лицето ѝ в огледалото ѝ изглеждаше странно — голо и беззащитно, сякаш за пръв път от девет месеца е без очила. Лещите ѝ причиняваха стъписващи лицеви спазми, караха я да примигва

безразборно. Залепяха се за пръстите или за скулите ѝ като рибени люспи, или както сега, се пъхаха под клепачите ѝ, заравяйки се дълбоко в скалпа. След енергично кривене и почти хирургична намеса успя да извади дребното нещо и излезе от банята със зачервени и насълзени очи.

Декстър седеше върху леглото с разкопчана риза.

— Ем? Плачеш ли?

— Не. Но още е рано да се каже.

Излязоха в потискащата пладнешка жега, откриха пътя към дългия полумесец от бял пясък, който се простираше на повече от миля отвъд селцето. Време беше за банските костюми. Ема бе обмислила подробно — навярно прекалено подробно — стила си, спирайки се най-сетне на черен цял бански. Спокойно можеше да кръстят модела „Едуардински“. Докато си събличаше роклята през главата, се почуди дали Декстър си е помислил, че не е избрала бикини от страх — все едно целият бански костюм принадлежи към категорията на очилата, планинарските боти и велосипедните каски — натрапчиво целомъдрен, предпазлив и не особено женствен. Не че я интересуваше, макар да се запита дали наистина го е зърнала да я зяпа, докато роклята минаваше над главата ѝ. Както и да е, със задоволство отбеляза, че той е предпочел широки шорти. Седмицата в леглото до Декстър можеше да ѝ причини повече неудобства, отколкото би могла да понесе.

— Извинявай — каза той, — да не би да си момичето от рекламата на „Ипанема“?

— Не, аз съм баба ѝ.

Тя седна и се помъчи да намаже краката си с лосион, без да раздрусва бедрата си.

— Какво е това? — попита Декстър.

— Фактор 30.

— По-добре легни под одеяло.

— Не искам да прекалявам със слънцето още на втория ден.

— Като блажна боя е.

— Не съм свикнала със слънцето. Не съм околосветски пътешественик като теб. Искаш ли?

— Противник съм на слънцезащитните кремове.

— Понякога си толкова сложен, Декстър.

Той се усмихна и продължи да я наблюдава иззад тъмните очила. Забеляза как изпънатата нагоре ръка повдига гърдата ѝ под черната тъкан на банския костюм — окръглена, бледа и мека плът около ластичното деколте. Когато Ема приведе глава и отметна коса, за да намаже врата си с лосион, той усети приятното замайване, придружаващо желанието. О, божичко, помисли си, още осем дни така! Банският костюм беше силно изрязан на гърба и тя потупваше несръчно най-ниската част.

— Искаш ли да ти намажа гърба? — попита я.

Предложението беше изтъркан безочлив похват, под нивото му, разбира се, и той реши да го замаже като чисто медицинска загриженост.

— Нали не искаш да изгориш?

— Добре, давай.

Ема се намести между краката му, облегнала глава върху коленете си. Той започна да разтрива лосиона, толкова приведен, че усещате как дъхът му облъхва врата ѝ, усещаше и жегата, излъчвана от кожата ѝ. И двамата се стараеха да създават впечатление, че поведението им е съвсем обичайно и по никакъв начин не нарушава Второ и Четвърт правило, забраняващи флиртуването и отстояващи физическото целомъдрие.

— Доста дълбоко е изрязан, нали? — докосна той с пръсти най-долната част на гръбнака ѝ.

— Добре, че не го сложих наопаки — отвърна тя и в последвалата тишина и двамата си помислиха: „О, божичко! О, божичко! О, божичко!“.

За отвличане на вниманието тя придърпа глезена му и попита:

— Какво е това?

— Татуировката ми. От Индия. — Ема я разтърка с палец, сякаш да я изтрие. — Поизбледняла е. Ин и ян — обясни той.

— Прилича на пътен знак.

— Символизира съвършената хармония между противоположностите.

— Означава „Край на ограничението на скоростта“. Означава, че трябва да носиш чорапи.

Декстър се засмя и положи длани върху гърба ѝ, очертавайки с палци лопатките ѝ. Помълчаха малко.

— Готово! — ведро възкликна той. — Вече си бронирана. Да поплуваме!

Така се нижеше дългият горещ ден. Плуваха, спяха, четяха и когато най-жестоката жега изтля и плажът се напълни с хора, възникна проблем. Декстър го забеляза пръв.

— Лъжат ли ме очите, или...?

— Какво?

— Всички на брега ли са голи?

Ема се огледа.

— О, да. — Сведе отново очи към книгата. Не зяпай, Декстър.

— Не зяпам. Наблюдавам. Дипломиран антрополог съм, забрави ли?

— Дипломира се с тройка, нали?

— Не, с четворка. Виж, ето ги нашите приятели.

— Кои приятели?

— От ферибота. Ей там! Правят си барбекю.

На дваисет метра от тях мъжът се привеждаше — блед и чисто гол — над опушен алуминиев поднос, сякаш да се стопли, а жената стоеше на пръсти и размахваше два бели и един черен триъгълник. Декстър ѝ помахаше ведро в отговор.

— Гооооола си!

Ема извърна поглед.

— Не бих могла.

— Какво?

— Да пека наденички гола.

— Много си консервативна, Ем.

— Не от консерватизъм, а от гледна точка на безопасността. Не си ли чувал за хранителна хигиена?

— Аз бих отишъл гол на барбекю.

— И това е разликата между нас, Декс, ти си тъмен субект, твърде сложно устроен.

— Дали да не отидем да кажем „здрости“?

— В никакъв случай!

— Само ще си побърим.

— С пилешко шишче в едната ръка и с неговото шишче и другата? Не, благодаря. Освен това ще нарушим нудисткия етикет и прочее.

— Какъв етикет?

— Да разговаряш с гол човек, а ти да си облечен.

— Не знам...

— Просто се съсредоточи в книгата.

Тя се обърна към дърветата край плажа, но през годините бе опознала толкова дълбоко Декстър, че понякога чуваше как идеите се вмъкват в съзнанието му като камъни в кал, и естествено:

— Как мислиш?

— За кое?

— Да го направим ли?

— Какво?

— Да се съблечем?

— Не, ние няма да се събличаме.

— Всички са голи.

— Няма значение! Ами Четвъртото правило?

— Не е правило, а ориентир.

— Не, правило е.

— И? Ще го нарушим.

— Нарушим ли го, значи не е правило.

Той се отпусна нацупено върху пясъка.

— Малко грубичко изглежда. Заради това.

— Добре, ти се събличай. Аз ще внимавам да не те гледам.

— Няма смисъл да се събличам само аз — измърмори кисело той.

Тя също полегна отново.

— Декстър, защо, за бога, си се заинатил да ме съблечеш?

— Мислех си просто, че ще се поотпуснеш без дрехите.

— Невероятно, невероятно...

— Не мислиш ли, че ще се отпуснеш?

— НЕ!

— Защо не?

— Няма значение защо не! Освен това не смятам, че приятелката ти ще остане доволна.

— Ингрид няма да се впечатли, тя не е тесногръда. Съблече си блузката на летището в...

— Е, съжалявам, че те разочаровам, Декс...

— Не ме разочароваш...

— Но има разлика...

— Каква разлика?

— Първо, Ингрид е била модел...

— Е, и? Ти също можеш да си модел.

Ема се изсмя.

— О, Декстър, наистина ли го мислиш?

— За каталози или нещо подобно... Имаш приятна фигура.

— Приятна фигура! Божичко!

— Говоря напълно обективно. Ти си много привлекателна жена...

— Която не възнамерява да се съблича! Ако искаш загар по задните си части, действай! А сега, ако обичаш, да сменим темата.

Той се обърна и легна по корем до нея, отпуснал глава върху ръцете си. Лактите им се докосваха и за пореден път тя чу мислите му. Той я сръга с лакът.

— Не че ще е нещо неவிждано.

Тя остави бавно книгата, вдигна слънчевите очила и отпусна глава върху ръцете си — огледален образ на Декстър.

— Моля?

— Казвам само, че и двамата нямаме нещо, което другият не е виждал. От гледна точка на нудизма. — Тя се втренчи в него. — Онази нощ, помниш ли? След абсолвентския бал? Единствената ни любовна нощ?

— Декстър?

— Казвам само, че не крием никакви изненади. Генитални имам предвид.

— Мисля, че ще повърна.

— Знаеш какво искам да кажа.

— Беше отдавна.

— Не толкова отдавна. Затварям очи и си го представям...

— Недей...

— Да, ето те...

— Беше тъмно...

— Не чак толкова...

— Бях пияна...

— Вечното оправдание...

— Вечното?

— И не беше толкова пияна...

— Достатъчно пияна да сниша летвата. Освен това, доколкото си спомням, нищо не се случи.

— Е, не бих го нарекъл *нищо*. Не и от ъгъла, където лежах. Лежах? Лъжех?

— Лъжех. Бях млада. Нямах опит. Всъщност съм го изтрила от съзнанието си. Като катастрофа.

— Е, аз не съм. Затварям очи и си те представям на фона на утринната светлина... дочените ти панталони, проснати провокативно върху килима.

Тя го перна силно по носа с книгата.

— Ох!

— Виж, наистина няма да се съблека. И не носех дочени панталони. Никога през живота си не съм обличала дочени панталони.

Тя прибра книгата и се засмя тихичко.

— Защо се смееш? — попита той.

— Дочени панталони. Развеселяваш ме понякога.

— Нима?

— От време на време. Мястото ти е в телевизията.

Той се усмихна доволно и затвори очи. Наистина си спомняше ярко Ема през онази нощ, легнала върху единичния матрак, гола, с изключение на полата около кръста ѝ, отпуснала ръце над главата, докато се целуваха. Този образ в крайна сметка го приспа.

Върнаха се в стаята късно следобед, изморени, лепкави и с кожа, настръхнала от слънцето, и ето го отново — леглото. Заобиколиха го и излязоха на балкона с изглед към морето, млечнобяло сега под синьото небе, розовеещо в залеза.

— Е? Кой ще се къпе пръв?

— Ти. Аз ще почета.

Седна върху избледнелия шезлонг под вечерната сянка, заслушана в звука на течащата вода, мъчейки се да се съсредоточи върху дребните букви на руския роман, които сякаш се смаляваха с всяка страница. Стана рязко и отвори миниатюрния хладилник, който бяха напълнили с вода и бира, взе си кутийка и забеляза, че вратата на банята зее.

Нямаше завеса и тя виждаше Декстър, застанал настрани под студените капки, затворил очи срещу струята с отметната назад глава с

вдигнати ръце. Огледа лопатките му, дългия кафеникав гръб, двете дупчици в основата на гръбнака над малкия бял задник. Но, о, божичко, той се извърна... Кутийката бира се изплъзна от дланта ѝ и експлодира. Съскаше, пенеше се и се въртеше шумно по пода. Тя метна хавлия върху нея, сякаш да улови див плъх, после вдигна очи и видя Декстър — своя платоничен приятел, чисто гол, ако не броим дрехите, които държеше небрежно пред тялото си.

— Изпуснах я! — извика тя, обирайки пяната с хавлията, и си помисли: „Още седем дни и нощи така и ще се самовзривя!“.

Сега беше неин ред да се изкъпе. Затвори вратата, отми бирата от ръцете си и се загърчи, мъчейки се да се съблече в тясната влажна баня, която още ухаеше на афтършейва му.

Четвъртото правило изискваше Декстър да излезе на балкона, докато тя се подсушава и облича, но след няколко експеримента той установи, че ако наклони глава под определен ъгъл, без да сваля слънчевите очила, отражението и се вижда в стъклената врата. В момента Ема се пресягаше да намаже с лосион долната дъга на прясно загорелия си гръб. Проследи как извива хълбоци, докато си слага бикините, как гръбнакът ѝ оформя ясна бразда, а лопатките — сводеста арка, докато си закопчава сутиена, как вдига ръце и синята лятна рокля се спуска като театрална завеса.

Излезе при него на балкона.

— Защо да не останем тук? — предложи той. — Вместо да скитаме от остров на остров, да останем тук една седмица, после се връщаме в Родос и оттам — у дома.

Тя се усмихна.

— Добре. Може.

— Няма ли да се отегчиш?

— Не мисля.

— Значи си доволна?

— Е, лицето ми е като препечен домати, но иначе...

— Дай да видя.

Тя затвори очи и вдигна брадичка нагоре. Мократа ѝ коса беше вчесана назад и откриваше чистото и, светло лице. Ема, но нововеничка. Тя сияеше и в съзнанието му изплува изразът „целуната от слънцето“, после си помнели: „Целуни я, докосни лицето ѝ и я целуни“.

Тя отвори рязко очи.

— А сега какво? — попита.

— Каквото пожелаеш.

— „Монопол“ или „Скрабъл“?

— Не съм свършен.

— Добре, да вечеряме тогава. Предлагат нещо, наречено Гръцка салата.

Ресторантите в селцето се отличаваха с характерната особеност да си приличат като две капки вода. Навсякъде из въздуха витаеше миризма на обжарено агне. Седнаха в тиха таверна в края на пристанището, където започваше полумесецът на плажа, и пиха вино с вкус на бор.

— Коледни елхи — каза Декстър.

— Дезинфектант — каза Ема.

От тонколоните, скрити зад пластмасовите лози, звучеше „Ла Исла Бонита“ на Мадона, изпълнена на цитра. Хапнаха застоял хляб, прегоряло агне, възкисела салата, но всичко им хареса. След време дори виното им допадна като екзотична вода срещу лош дъх и Ема се почувства готова да наруши Второ правило — „флиртуването забранено“.

Кокетството не ѝ се удаваше по природа. Опитите ѝ да се държи като малко пухкаво котенце изглеждаха нелепо и несръчно, все едно се мъчи да води сериозен разговор, яхнала ролери. Но рецината, съчетана със слънцето, я настрои сантиментално и лекомислено. Тя посегна към ролерите.

— Имам идея.

— Да?

— Ако ще стоим тук осем дни, ще изчерпим всички теми за разговор, нали?

— Не е задължително.

— Но за всеки случай. — Тя се приведе напред и положи длан върху китката му. — Смятам, че трябва да споделяме с другия нещо, което не знае.

— Някаква тайна?

— Точно така, тайна, нещо неочаквано. Всяка вечер до края на екскурзията.

— Като че играем на „бутилка“? — Декстър подбели очи; смяташе се за играч на „бутилка“ от световна класа. — Добре. Ти си първа.

— Не, ти.

— Защо аз?

— Имаш по-широк избор.

Вярно беше, разполагаше с почти неограничено количество тайни. Можеше да ѝ каже, че тази вечер я видя как се облича или че остави нарочно вратата на банята отворена, докато се къпеше. Или как е взимал хероин с Наоми, или как преди Коледа се впусна в бърз неприятен секс със съквартирантката на Ема — Тили Килик: масаж на стъпалата, излязъл ужасяващо от контрол, докато Ема пазаруваше свещички за елхата от „Улуъртс“. По-добре обаче да избере нещо, което не изважда наяве плиткоумието, лекомислието, двуличието и суетата му.

Замисли се.

— Добре... — Прочисти гърло. — Преди няколко седмици в един клуб се понатиснахме с едно приятелче...

Ема зяпна.

— Мъж? — И се засмя. — Свалям ти шапка, Декс, пълен си с изненади.

— Не е кой знае какво, полигавихме се само, а и аз бях мъртвопиян.

— Вечното оправдание. Разкажи ми по-подробно.

— Беше гей вечер, „Сексфейс“ свиреха в „Страп“.

— „Сексфейс“, „Страп“! Къде изчезнаха диско групите като „Роксис“ и „Манхатънс“?

— Не е диско, а гей клуб.

— А ти какво правеше там?

— Често ходим там. Музиката е по-добра. По-твърда, не прекаляват с благовидния хаус...

— Ти? Музикален ценител?

— Както и да е... Бях с Ингрид и приятелчетата ѝ, танцувах и мъжът просто приближи и започна да ме целува и аз... аз май отвърнах на целувката.

— Ами...?

— Какво?

— Хареса ли ти?

— Нормално. Просто целувка. Устата си е просто уста, нали?
Ема се изсмия звучно.

— Декстър, притежаваш душа на поет. „Устата си е просто уста“. Прекрасно казано. Не цитираш ли някоя песен? „Времето лети“ например.

— Знаеш какво имам предвид.

— Устата си е просто уста. Трябва да го напишат на надгробната ти плоча. Какво каза Ингрид?

— Само се засмя. Не ѝ пречи. Хареса ѝ. — Той сви нехайно рамене. Ингрид е бисексуална.

Ема подбели очи.

— Не се и съмнявам!

Декстър се усмихна, сякаш бисексуалността на Ингрид е негова идея.

— Е? Какво толкова? На нашата възраст трябва да експериментираме със секса.

— Нима? Никой не ми е казал.

— Наваксвай!

— Е, веднъж оставих лампите светнати, но няма да повторя.

— О, Ем, зарежи предразсъдъците.

— О, Декс, ти си нечуван *сексперт*. Как беше облечен твоят приятел в „Страп“?

— Колан и черни кожени ботуши. Инженер в „Бритиш Телеком“. Стюарт.

— Смяташ ли да се видиш пак с него?

— Само ако телефонът ми се счупи. Не беше мой тип.

— На мен ми се струва, че всички са твой тип.

— Просто цветиста случка, това е. Какво смешно има?

— Изглеждаш тооолкова самодоволен.

— Нищо подобно! Хомофобка!

Той занадзърта през рамото ѝ.

— Ей! Да не правиш мили очи на сервитьора?

— Опитвам се да поръчам още вино. Твой ред е. Твоята тайна.

— О, предавам се. Не мога да се съревновавам с теб.

— Нито веднъж момиче с момиче?

Тя поклати отвратено глава.

— Някой ден ще изтърсиш нещо такова пред истинска лесбийка и ще ти строшат ченето.

— Значи никога не те е привличала...?

— Не изглупявай, Декстър. Искаш ли да чуеш тайната ми или не?

Сервитьорът пристигна с гръцко бренди — почерпка от заведението — питие, което става само за подаяние. Ема отпи и потрепери. Подпря внимателно брадичка с жест, излъчващ пианска фамилиарност.

— Тайна... Да видим...

Потупа брадичка с показалец. Дали да му каже, че го е гледала под душа? Или че знае всичко за Тили Килик по Коледа — за масажа на стъпалата, излязъл ужасяващо от контрол? Би могла дори да му разкаже как през 1983-та целуна Поли Досън в спалнята ѝ, но за финала не би събрала смелост. Освен това бе намислила какво ще каже още в самото начало на вечерта. Докато цитрата изпълняваше „Като молитва“ на Мадона, тя облиза устни, разискри очи, внесе още няколко фини корекции, докато постигна най-красивото си и привлекателно лице, с което позираше за снимки.

— В университета, преди да станем... така де... приятелчета... бях малко влюбена в теб. Всъщност не малко, много. Дълго. Пиших съзлививи поеми и прочее.

— Поеми? Наистина ли?

— Не се гордея от себе си.

— Разбирам. Разбирам. — Той скръсти ръце, облегна ги на ръба на масата и сведе очи. — Е, съжалявам, Ем, но това не се брои.

— Защо не?

— Каза, че трябва да е нещо, което не зная.

Хилеше се и тя за пореден път си припомни неизчерпаемия му капацитет да я разочарова.

— Ама че си противен!

Плясна го с опакото на дланта си по най-зачервеното от слънцето място.

— Ох!

— Откъде знаеш?

— Тили ми каза.

Милата Тили.

— И какво стана после?

Тя се взря в дъното на чашата си.

— Сигурно е било нещо, което минава с течение на времето.

Като младежките пъпки.

— Не, наистина, какво стана?

— Оpozнах те. Ти ме излекува от себе си.

— Е, искам да прочета поемите. С какво се римува „Декстър“?

— С „треска“. Полурима.

— Сериозно, пазиш ли ги?

— Унищожих ги. Преди години, в лагерен огън. — С чувството, че е измамена глупачка, Ема отпи още веднъж от празната чаша. — Прекалих с брендито. Трябва да тръгваме.

Заоглежда се разсеяно за сервитьора и Декстър също се почувства глупаво. Толкова много неща можеше да каже. Защо се държа самонадеяно, безочливо, егоистично? Обзет от желание да поправи стореното, той я побутна по ръката.

— Ще се поразходим ли?

Тя се поколеба.

— Добре. Да се поразходим.

Тръгнаха по кея край недовършените къщи в разрастващото се край брега селце, обсъждайки консервативно колко пренаселено ще стане в бъдеще, и докато говореха, Ема мълком се зарече занапред да е по-разумна. Безразсъдството и спонтанността не ѝ се удаваха, не успяваше да довърши започнатото, резултатите никога не оправдаваха надеждите ѝ. Признанието пред Декстър ѝ създаде усещане, че хвърля силно топка, проследява я как отлита високо в небето и след секунди чува трясъка на строшено стъкло. Даде си дума до края на престоя им тук да не губи присъствие на духа, да не пие и да не забравя Правилата. Да не забравя Ингрид — красивата, бисексуална и необременена от задръжки Ингрид, която ги очаква в Лондон. Никакви неприлични откровения. Междувременно влачеше глупавия разговор като тоалетна хартия, заплела се в токчето на обувката ѝ.

Селцето остана зад тях, а Декстър я улови за ръката да ѝ помага, докато се препъват по сухите, все още топли от слънцето дюни. Тръгнаха към морето и стигнаха мокрия пясък, където се ходеше лесно. Ема забеляза, че той не пуска ръката ѝ.

— Къде отиваме? — попита тя, отбелязвайки наум как се преплита езикът ѝ.

— Аз ще поплувам. А ти?

— Да не си полудял?

— Хайде!

— Ще се удавя.

— Няма. Виж колко е красиво.

Морето беше много спокойно и чисто като красив аквариум — нефритено и със сияйна фосфоресцираща пелена; загребеш ли вода, ще засвети в шепите ти. Декстър вече събличаше ризата си през главата.

— Хайде. Ще поизтрезнеем.

— Не съм си сложила банския кос... — Осени я идея. — О, разбирам! — засмя се. — Разбирам какво става...

— Какво?

— Паднах право в лапите ти, нали?

— Моля?

— Добрият стар похват с нудисткото плуване. Напий момиче и търси най-близкия воден басейн...

— Ема, ама че си пуританка! Защо си толкова целомъдрена?

— Ти върви, аз ще те чакам тук.

— Добре, но ще съжаляваш.

Той се обърна с гръб към нея. Свали си панталоните и бельото.

— Остави боксерките! — изкрещя му тя, вперила очи в дългия му гръб и белите хълбоци. — Не си в „Сексфейс“, човече!

Той се гмурна в приборя. Тя стоеше и се олюляваше лекичко; чувстваше се самотно и абсурдно. Нима не мечтаеше точно за такова преживяване? Защо не е малко по-безразсъдна и спонтанна? Ако се страхува да плува без бански, как ще събере смелост да каже някому, че иска да го целуне? Преди мисълта да се дооформи, тя се пресегна към ръба на роклята и с едно-единствено движение я изхлузи през глава. Свали си бикините, ритайки високо с крака, остави ги да лежат там, където са паднали, и хукна, смеейки се и ругаейки мълком, към водата.

Стъпил на пръсти на дъното — по-далеч не смееше да отиде — Декстър избърса капките от очите си, погледна към морската шир и се почуди какво ще последва. Прилоша му усети, че му се повдига.

Възникна Ситуация, а нима не се бе зарекъл с всички сили да избягва Ситуациите, да не се държи толкова безразсъдно и спонтанно? Все пак беше с Ема Морли, а Ем беше безценна, най-добрата му приятелка. Ами Ингрид, тайничко наричана Страшната Ингрид? Откъм брега долетя сподавен възторжен вик и той се обърна. Твърде късно — Ема подскачаше гола във водата, сякаш някой я блъска отзад. „Честност и откровеност“ — този лозунг трябваше да го води. Тя запляска към него с несръчен кроул и той реши този път да е честен и откровен, за да провери как ще му се отрази промяната.

Ема приближи задъхана. Внезапно осъзнала колко прозрачна е водата, тя се мъчеше да напредва с една ръка през гърдите.

— Е, това било значи!

— Кое?

— Нудисткото плуване!

— Да. Как ти се струва?

— Добре, предполагам. Много весело. Какво се очаква да направя сега? Да подскачам наоколо и да те пръскам? — Тя сви шепа и пръсна леко лицето му. — Правилно ли го правя?

Преди да успее да ѝ отвърне, течението я поде и я блъсна към Декстър, който бе стъпил здраво на дъното. Улови я, краката им се увиха като сплетени пръсти, а телата им се докосваха и разделяха, сякаш танцуваха.

— Много замислен изглеждаш — каза тя, за да наруши мълчанието. — Ей! Да не пикаеш във водата?

— Не...

— Тогава?

— Просто искам да се извиня. За онова, което казах.

— Кога?

— В ресторанта. Държах се малко нагло и прочее.

— Няма проблем, свикнала съм.

— Искам също да кажа, че по онова време се чувствах по същия начин. Имам предвид, че и аз те харесвах, романтично. Искам да кажа... не съм писал стихове и прочее, но си мислех за теб, мислех си за теб и мен. Имам предвид, падах си по теб.

— Наистина ли? О! Наистина? О. Хубаво. Добре. О. Разбирам.

„Все пак ще се случи — помисли си Ема, — сега и тук, голи в Егейско море“.

— Проблемът ми е... — той въздъхна и се усмихна накриво, — че си падам едва ли не по всички...

— Аха — успя само да отговори Ема.

— ... Наистина всички. Всичко живо по улиците. Както каза, всички са мой тип. Какъв кошмар!

— Горкичкият! — равно произнесе тя.

— Имам предвид, че май не бях — не съм — дорасъл за... така де... сериозно обвързване. Мисля, че двамата искаме различни неща. От една връзка.

— Защото... ти си гей?

— Говоря сериозно, Ем.

— Така ли? Никога не уцелвам.

— Сърдиш ли ми се?

— Не! Няма значение. Обясних ти, че беше много, много отдавна.

— Но! — Ръцете му намериха кръста ѝ под водата и я прегърнаха. — Но ако ти се прииска да се позабавляваш...

— Да се позабавлявам?

— Да нарушиш Правилата...

— Да поиграем „Скрабъл“?

— Знаеш какво имам предвид, флирт. Докато сме далеч. Никакви обвързвания, никакви задължения, нито дума на Ингрид. Нашата малка тайна. Аз съм „за“. Това е.

От гърлото ѝ се надигна звук някъде между смеха и стенанието. Аз съм „за“. Той се хилеше очаквателно като търговец, предложил страхотна сделка. „Нашата малка тайна“, която несъмнено ще добави към десетките други. В ума ѝ нахлуха думите: „устата си е просто уста“. Оставаше ѝ само едно. Забравила голотата, тя подскочи нагоре и с цялата си тежест натисна главата му под водата и я задържа там. Започна да брои: едно, две, три...

„Ти, арогантно, самодоволно...“

Четири, пет, шест...

„И ти глупава, глупава жено, за какъв дявол таеше чувства и за какъв дявол си въобразяваше, че и той таи чувства.“

Седем, осем, девет...

„Той се гърчи вече, май трябва да го пусна и да го взема на подбив, да измисля шегичка...“

Десет... и тя отмести ръце от темето му, а той изскочи на повърхността. Смееше се и изтръскваше водата от косата и от очите си. И тя се засмя. Вдървено „ха-ха-ха“.

— Да разбирам, че отговорът е „не“? — рече той накрая, издихвайки морската вода от носа си.

— Така мисля. Мисля, че нашият миг отмина отдавна.

— О. Нима? Сигурна ли си? Защото според мен ще се почувстваме далеч по-добре, ако го отметнем.

— Ако го отметнем?

— Смятам, че ще се сбlijим. Като приятели.

— Опасяваш се, че въздържанието от секс ще накърни приятелството ни?

— Не се изразявам много сполучливо...

— Декстър, разбирам те отлично, там е проблемът...

— Ако те е страх от Ингрид...

— Не ме е страх от нея. Просто отказвам да го направя само за да се води, че сме го направили. И няма да го направя, щом първите ти думи след това ще са: „Не казвай на никого“ или „Да забравим, че се е случило“. Щом се налага нещо да остане в тайна, значи не е трябвало да го вършиш.

Той надничаше над главата ѝ и присвил очи, се взираше към брега. Тя се обърна натам и видя ниска слабовата фигура да тича по пясъка, размахала триумфално над главата си една риза и чифт панталони.

— ООООО!!! — извика Декстър и запердаши към брега, крещейки с пълна с вода уста. После с големи подскоци прекоси прибоя и се втурна след крадеца, отмъкнал дрехите му.

Когато най-сетне се върна при Ема, останал без дъх и разярен, тя седеше върху пясъка, облечена и съвсем изтрезняла.

— Някаква следа от тях?

— Не! Никаква! — трагично отвърна той. — Прецакаха ме и потънаха вдън земя.

Лекият ветрец му припомни, че е гол, и той гневно закри с длан триъгълника между краката си.

— Взел ли ти е портфейла? — попита тя, сдържайки усмивката си с извънредно старание.

— Не, само няколко банкноти, не знам, десет-петнайсет лири...
Копеленце!

— Е, предполагам, че това са рисковете на нудисткото плуване
— измърмори Ема, а ъгълчетата на устните ѝ затрептяха.

— Ядосвам се за панталоните. Бяха „Хелмут Ланг“! Боксерките
бяха „Прада“! Трийсет лири, да му се не види. Какво ти става? — Но
Ема не успя да отговори и се заля в смях.

— Не е смешно, Ем! Обраха ме!

— Знам, съжалявам...

— „Хелмут Ланг“, Ем!

— Знам! Просто... толкова си ядосан... и гол...

Тя се преви и закрила лицето си в шепи, се търкулна върху
пясъка.

— Стига, Ем! Не е смешно! Ема! Престани!

Когато успя да се надигне, тръгнаха мълчаливо край брега.
Декстър — настръхнал от студ, Ема — благовъзпитано на няколко
крачки пред него, впила очи в пясъка, за да не избухне отново в смях.

— Що за нехранимайковци крадат чужди панталони! —
измърмори Декстър. — Знаеш ли как ще спипам малкия мошеник? Ще
търся най-добре облечения кучи син на целия проклет остров!

Ема рухна отново върху пясъка, свила глава между коленете.

Издирването се оказа безплодно и те обиколиха плажа с
надеждата да открият резервно облекло. Ема откри голям син
пластмасов чувал и Декстър го уви старателно около кръста си като
минижул. Тя предложи да направят ресни, та да заприлича на сукман,
и пак се строполи.

На връщане се наложи да минат през центъра на пристанището.

— Не очаквах да е толкова многолюдно — констатира Ема.

Придал си изражение на непринудено безгрижие, Декстър
дефилира пред откритата таверна и заковал очи напред, се престори, че
не чува дюдюкането. Тръгнаха към града и в тясната алея се сблъскаха
с младежите от плажа — зачервени от слънцето и алкохола, вкопчени в
прегръдка, двамата се олюляваха по стъпалата към пристанището.
Взряха се удивено в синята найлонова минипола на Декстър.

— Някои ми открадна дрехите — обясни той отривисто.

Те закимаха съчувствено и ги подминаха. Момичето се обърна и им подвикна:

— Красив чувал.

— „Хелмут Ланг“! — отвърна Ема и Декстър присви очи, разгневен от предателството.

Цупи се по целия път и когато най-сетне се прибраха в стаята, фактът, че ще делят едно легло, някак си пече бе изгубил значение. Ема влезе в банята и си сложи стара сива тениска. Когато се върна, синият пластмасов чувал лежеше до леглото.

— Сложи го на закачалка — подритна го тя с крак. — Да не се измачка.

— Ха — каза той, проснат в леглото по гащи.

— Това ли са?

— Кои?

— Прословутите слипове за трийсет лири. Да не би да са поръбени с хермелин?

— Да заспиваме. Коя страна си избираш?

— Тази.

Лежаха успоредно по гръб и Ема се наслаждаваше на приятния досег на студените бели чаршафи.

— Хубав ден — отбеляза.

— Без последния епизод — измърмори той.

Тя се обърна към Декстър, вперил гневен профил в тавана. Сръга го с крак.

— Нищо и никакви панталони и гащи. Ще ти купя нови-новенички. Три памучни слипа. На едро. — Декстър изсумтя, а Ема го улови за ръката под чаршафа и я стисна. След малко той се извърна към нея. — Наистина, Декс — усмихна му се тя. — Наистина ми харесва тук. Забавлявам се.

— Да. Аз също — промърмори той.

— Още осем дни.

— Още осем дни.

— Ще издържиш ли?

— Кой знае? — Той се усмихна мило и за добро или за зло, всичко си дойде на предишното място. — Колко правила нарушихме днес?

Тя се замисли.

- Първо. Второ и Четвърто.
- Е, поне пропуснахме скрабъла.
- Винаги има утре.

Тя се пресегна нагоре, изключи лампата и се намести с гръб към него. Всичко си беше както преди и тя не беше сигурна дали и харесва. За миг се разтревожи, да не би да не успее да заспи, прехвърляйки в ума си днешните събития, но за свое облекчение скоро усети как умората я надвива и сънят плъзва по вените ѝ като упойка.

Взрян в тавана, Дексър полежа буден в синята светлина с чувството, че днес не е разкрил потенциала си. Ема налагаше определено ниво на поведение, до което той невинаги съумяваше да се издигне. Погледна към нея. Косата ѝ се спускаше по врата, загорялата ѝ кожа тъмнееше на фона на белите чаршафи. Поколеба се дали да не я докосне по рамото и да се извини.

- Лека нощ, Декс — промърмори тя с последни сили.
- Лека нощ, Ем — отвърна той, но тя вече беше заспала.
- „Още осем дни — помнели си той, — цели осем дни“.
- Почти всичко може да се случи за осем дни.

ВТОРА ЧАСТ

1993–1995

КРАЯТ НА ДВАЙСЕТТЕ

„Ние харчехме колкото можем повече, а хората ни даваха срещу това колкото могат по-малко. Винаги се чувствахме нещастни и повечето ни познати бяха в същото положение. Всички поддържахме бодрата измама, че си живеем весело, и всички съзнавахме тайно, че не е така. Убеден съм, че нашият случай беше всъщност съвсем обикновен.“

Чарлс Дикенс,
„Големите надежди“^[1]

ШЕСТА ГЛАВА

ХИМИЯ

ЧАСТ ПЪРВА — ИСТОРИЯТА НА ДЕКСТЪР

Четвъртък, 15 юли 1993

Брикстън, Ърлс Корт и Оксфордшър

Тези дни вечерите и утрините проявяват склонност да преливат едни в други. Старомодните идеи за ден и нощ са се превърнали в отживелица и Декстър вижда повече изгреви отпреди.

На 15 юли 1993-та слънцето изгрява в 05,01 часа. Декстър го наблюдава от задната седалка на очукано минитакси, прибирайки се у дома от апартамента на един непознат в Брикстън. Не точно непознат, а чисто нов приятел — един от многото напоследък. Този път — графичен дизайнер на име Гибс или Гибси или може би Бигси, и приятелката му — смахнатата Тара, миниатюрно като птичка създание с натезжали клепачи и широка алена уста, която не говори много, защото притежателката ѝ предпочита да общува посредством масажи.

Първо среща Тара — малко след два в нощния клуб под железопътните мостове. Цяла вечер я бе наблюдавал на дансинга как с широка усмивка по пакостливото си лице изскача зад някой непознат и започва да му разтрива раменете или гърба. Най-сетне идва ред на Декстър, той кима, усмихва се и изчаква дългия миг на прозрението. Момичето, естествено, сбърчва чело, насочва показалец към върха на носа му и казва, както казват всички напоследък:

— Ти си известен!

— А ти коя си? — надвиква той музиката, стисва двете ѝ ръце и ги задържа, сякаш поздравява отдавна изгубен приятел.

— Аз съм Тара!

— Тара! Тара! Здравей, Тара!

— Ти си известен? С какво си известен? Каж ми!

— Работя в телевизията. Водя „с размах“. Интервюирам поп звезди.

— Знаех си! Наистина си известен! — изкрещява очаровано тя, надига се на пръсти и го целува по бузата и го прави толкова мило, че той трогнато надвиква музиката: — Прекрасна си, Тара!

— Прекрасна съм! — крещи тя в отговор. — Прекрасна съм, но не съм известна.

— А заслужаваш! — напруга гърло Декстър и я прегръща през кръста. — Според мен всички трябва да са известни!

Забележката е необмислена и безсмислена, но Тара явно се трогва, защото отвърща:

— Ааааа! — Изправя се на пръсти и обляга дребничката си елфическа глава на рамото му. — Мисля, че си прекрасен — изкрещяна в ухото му и той не възразява.

— И ти си прекрасна — казва и те се плъзват в безкрайната спирала на „прекрасен си“.

Танцуват, смучат се по бузите и се хият и за кой ли път Декстър се удивява колко леко вървят разговорите, когато никой не е с ума си. В прастари времена, когато хората разчитаха само на алкохола, събеседването с момиче изискваше размяна на погледи, купуване на питиета, тягостно обсъждане на книги и филми, родители и сродници. Днес е възможно да прескочиш почти незабавно от „как се казваш“ на „покажи ми татуировката си“, да речем, или на „какво бельо носиш“ и това определено беше напредък.

— Прекрасна си — изкрещява той, когато тя потърква слабини в бедрата му. — Мъничка си като птичка!

— Но съм силна като вол — извиква тя и показва спретнат бицепс с размера на мандарина. Такъв великолепен бицепс, че той се изкушава да го целуне.

— Красив си. Тооолкова красив.

— И ти си красива — изстрелва той в отговор и си мисли: „Божичко, невероятно добре се получава. Подаваме си репликите толкова гладко“.

Малка и миловидна, тя му напомня на миниатюрно колибри, но той не успява да произнесе думата „колибри“, вместо това я улавя за ръцете, придърпва я към себе си и изкрещява в ухото ѝ:

— Как се казваше птичката, която се вместила в кибритена кутийка?

— Какво?

— ПТИЧКА, КОЯТО МОЖЕШ ДА СЛОЖИШ В КИБРИТЕНА КУТИЙКА СЪВСЕМ ДРЕБНА ПТИЧКА ТИ СИ КАТО МАЛКА ПТИЧКА НЕ СЕ СЕЩАМ КАК Й БЕШЕ ИМЕТО. — Той доближава палец и показалец. — МАЛКА ПТИЧКА. ТИ СИ КАТО НЕЯ.

Тя кима — или в знак на съгласие, или в ритъма на музиката. Натезжалите й клепки пърхат, зениците блуждаят, прибелва очи като куклите на сестра му и Декстър забравя за какво говори, за миг изгубва напълно нишката и когато Тара го улавя за ръцете, стиска ги и повтаря пак колко с прекрасен и как трябва да го запознае с приятелите си, понеже и те са прекрасни, Декстър не отказва.

Озърта се за Калъм О'Нийл — някогашния си съквартирант в университета — и вижда, че той си облича самото. Навремето най-заклетият мързеливец в Единбург, сега Калъм е преуспял бизнесмен, едър мъж в скъпи костюми, забогатял от поддръжка на компютри. Но с успеха бе дошло отрезвяването — никакви наркотици, по малко алкохол само в почивни дни. Изглежда не на място тук, на тръни. Декстър застава до него и го улавя за двете ръце.

— Къде отиваш, приятелю?

— У дома! Два след полунощ е. Чака ме работа.

— Ела с мен. Искам да те запозная с Тара.

— Декс, не искам да се запознавам с Тара. Трябва да вървя.

— Знаеш ли какво си? Лека категория!

— Пиян ли си? Давай, прави каквото щеш. Ще ти се обадя утре.

Декстър прегръща Калъм и му казва колко е велик, но Тара го дърпа за ръката, той се обръща и се оставя да го поведе през тълпата към едно от сепаретата за отдих.

Клубът е скъп и изискан — поне така се предполага — макар че напоследък Декстър рядко плаща за каквото и да било. Освен това е малко тихо за четвъртък вечер, но поне са спестили страховитата техномузика; няма ги и страховитите хлапета с костеливи бръснати глави, които си свалят ризите и се завират похотливо в лицето ти с оголени зъби и измъкнали челюсти. В клуба тази нощ преобладават приятни, привлекателни двайсетинагодишни от средната класа — сродни души като приятелите на Тара, пушеци, разговарящи и дъвчещи дъвка, излегнати по канапетата. Декстър се запознава с Гибси — или Бигси? — Прекрасната Тара и приятеля й Стю Стюпот, и с Очи, който носи очила, и с приятеля му Марк, когото за жалост явно

наричат просто Марк, и всички му предлагат пакетчетата си с дъвка, шишетата си с минерална вода и пакетите си „Марлборо Лайтс“. Хората издигат в култ приятелството, но тук то наистина изглежда невероятно лесно и скоро той си представя как всичките се натоварват на каравана и поемат на излет или пекат барбекю на плажа по залез. А и те очевидно го харесват, разпитват го как е в телевизията, какви други знаменитости познава, а той им разказва пикантни клюки и през цялото време Тара стои зад него и масажира врата и раменете му с миниатюрните си тънки пръстчета, които го карат да потръпна от възторг, докато внезапно и необяснимо разговорът стихва — навярно пет секунди тишина — но достатъчно за мимолетно отрезвяване, което изненадващо му припомня какво му предстои утре, не, не утре, днес, за бога, по-късно днес, и усеща първия нощен пристъп на паника и ужас.

Но няма проблем, всичко е наред, понеже Тара му предлага да потанцуват, преди да е станало късно, и всички стават и се скупчват около парапетите над релсите с лице към диджея и светлините и танцуват по сухия лед, усмихват се, кимат и се мръщят загадъчно един на друг със сбърчени вежди. Кимането и хиленето обаче сега произтичат не толкова от въодушевление, колкото от необходимост от потвърждение, че наистина се забавляват, че ще се забавляват до безкрайност. Декстър се пита дали да си свали ризата, жестът помага понякога, но мигът отлита. Някой наблизко подвиква колебливо: „Всички заедно!“, но не убеждава никого. Врагът — трезвата съвест — ги завладява и Гибси или Бигси се предава пръв, заявява, че музиката не струва, и цялата компания застива като с магическа пръчка.

Декстър поема към изхода, представяйки си пътя до дома, заплашителната върволица нелегални таксите пред клуба, ирационалния страх да не го убият, празния апартамент в Белсайз Парк, безсънните часове под душа и пред грамофона, докато бумтенето в главата му престане и успее да заспи и да посрещне деня, и за пореден път го залива вълна от паника. Трябва му компания. Оглежда се за телефонен автомат. Би могъл да провери дали Калъм е буден, но сега не му е до мъжки разговори. Може да се обади на Наоми, но тя ще е с приятеля си, или на Йоланда, но тя е на снимки в Барселона, или на Страшната Ингрид, но тя му каза, че изпречи ли се още веднъж пред погледа ѝ, ще му изтръгне сърцето с голи ръце. Или

на Ема, да, Ема, не, не Ема, не и в това състояние, тя не разбира, не одобрява. Но все пак най-много иска да види Ема. Защо не е с него тази вечер? Исква да ѝ зададе толкова въпроси — защо не са заедно? Заедно щяха да са страхотен екип, страхотна двойка. Декс и Ем, Ем и Декс, всички го казват. Изненадва го внезапният прилив на обич към Ема и решава да вземе такси до Ърлс Корт и да ѝ каже колко е неотразима, колко много и истински я обича, колко е секси и защо да не опитат, просто да видят какво ще стане и дори да не проработи, дори само да поседят и да поговорят, поне ще е по-добре, отколкото да прекара самотно нощта. Не бива да остава сам. На всяка цена...

Държи слушалката, когато, слава Богу. Бигси или Гибси предлага всички да му гостуват, живеел наблизко, и те излизат от клуба — внушителна тълпа, която се отправя към Колдхарбър Лейн.

Апартаментът е просторно жилище над стара кръчма. Кухнята и дневната, спалнята и банята са без стени; единственият реверанс към уединението е полупрозрачната завеса за баня, която обгражда и тоалетната. Докато Бигси тършува из плочите си, всички се строполяват на купчина върху огромното легло, покрито с комични акрилни тигрови кожи и черни синтетични чаршафи. Над леглото има огледало и те се взират и него с натезжали клепащи, възхищават се как са поронили глави в скутовете си, как ръцете им търсят ръцете на ближния, слушат музика, млади и дръзки, привлекателни, преуспели и в разцвета на силите си, и със замаяни глави си мислят колко великолепно изглеждат и какви добри приятели ще бъдат отсега нататък. Ще си организират пикници и дълги лениви недели по кръчмите и Дексът отново се радва на живота.

— Смятам, че си удивителен — казва някой на някого, но няма значение на кого, защото всички са наистина удивителни. Хората са удивителни.

Часовете незабелязано отминават. Някой заговаря за секс и всички се надпреварват с лични откровения, за които ще се разкайват на сутринта. Някои се целуват и Тара все още си играе с врата му, прокарва по гръбнака му твърдите си миниатюрни пръстчета, но действието на наркотика е отшумяло и доскоро приятният масаж сега се превръща в силно мушкане и ръгане и когато се взира в палавото лице на Тара, то изведнъж му се струва сгърчено и зловещо, с прекалено широка уста и твърде кръгли очи като на малък бозайник

без козина. Забелязва също така, че е по-възрастна, отколкото си е мислел — за бога, нищо чудно да е на трийсет и осем — и между зъбите ѝ има нещо като бяла паста, като циментов разтвор. Декстър вече не може да сдържа ужаса от деня, пълзящ по гръбнака му, ужас, страх и срам, изливащи се в лепкава химическа пот. Той се изправя рязко, потреперва и прокарва бавно длани надолу по лицето си, сякаш да изтрие нещо.

Навън просветлява. Косовете огласят Колдхарбър Лейн. Обзема го усещане — ярко като халюцинация — че е напълно, празен, празен като великденско яйце. Масажистката Тара е образувала огромен напрегнат възел между раменете му, музиката е спряла и някои от хората върху леглото иска чай и всички надигат глас за чай, чай, чай. Декстър се измъква от купчината тела и тръгва към огромния хладилник, същия модел като неговия — зловец и индустриален, сякаш излязъл от генетична лаборатория. Отваря вратата и се взира празно вътре. Салата гние в пликче, найлонът е издут и всеки момент ще се пръсне. Очите му се въртят в орбитите, зрението му се замъглява, после се фокусира и той забелязва бутилка водка. Скрит зад вратата на хладилника пресушава пет сантиметра и ги полива с кисела глътка ябълков сок, който се пени гнусно върху езика му. Трепва, преглъща течността и дъвката заедно с нея. Някой пак настоява за чай. Той открива кутия мляко, разклаща я, хрумва му нещо.

— Няма мляко! — извиква.

— Трябва да има — изкрещява Гибси или Бигси.

— Не. Кутията е празна. Ще отида да купя. — Остава пълната неотворена кутия в хладилника. — Връщам се след пет минути. Някой иска ли нещо? Цигари? Дъвка?

Новите му приятели не отговарят и той се измъква тихомълком, препъва се по стъпалата и излиза на улицата, профучавайки през вратата, сякаш се бори за глътка въздух, и продължава да тича, за да не види никога повече всички тези удивителни хора.

На Илектрик Авеню открива офис на минитаксита. На 15 юли 1993-та слънцето изгрява в 05,01 и Декстър Мейхю вече е в ада.

Ема Морли се храни здравословно и пие умерено. Напоследък спи по осем часа, събужда се лесно и без будилник малко преди шест и

половина, изпива голяма чаша вода — първите 250 милилитра от ежедневиите литър и половина — която отлива от чисто нова гарафа в комплект с чашата, която стои, озарена от свежите утринни лъчи, точно до топлото ѝ, чисто двойно легло. Гарафа. Притежава гарафа. Още не ѝ се вярва.

Притежава и мебели. На двайсет и седем е твърде остаряла да живее като студентка и си е купила легло — голямо, двойно, от ковано желязо и ракета, набавено от лятната разпродажба в магазина за мебели в колониален стил на Тотнъм Корт Роуд. Именувано „Таити“, то заема цялата спалня в апартамента ѝ в съседство с Ърл Корт Роуд. Юрганът е с гъши пух, чаршафите — от египетски памук, най-добрият — както я информира продавачката — в целия свят. Всичко това символизира нова епоха на порядък, независимост и зрялост. В неделя сутринта тя се изляга върху „Таити“, сякаш е сал, и слуша „Порги и Бес“ и злокобно пращящата плоча със „Сюити за виолончело“ на Бах. Пие кафе и с най-хубавата си писалка записва наблюдения и идеи за разкази върху снежнобелите страници на скъпи бележници. Понякога, когато Музата я изостави, се пита дали не бърка любовта към писаното слово с най-обикновен фетиш към канцеларските принадлежности. Истинският писател, роденият писател, драска думи по смачкани листчета, по гърба на автобусни билети, по стените на килията. Ема изгубва нишката върху евтината хартия.

Друг път обаче пише щастливо часове наред, сякаш думите са си били там поначало, и се наслаждава на уединението в едностайния си апартамент. Не че е самотна, или поне не прекалено често. Излиза четири пъти седмично и би могла да увеличи дозата, ако пожелае. Среща се със старите приятели, а има и нови — колегите ѝ от колежа по педагогика. През почивните дни изяжда с кориците светските списания — всичко без клубния раздел, където статиите сякаш са написани с руни и неразгадаеми фрази от сорта на „гъмжи от фенове без ризи“. Подозира, че никога, никога няма да танцува без сутиен в пълна с пяна зала, и това я устройва. Вместо това гледа независимо кино, посещава галерии с приятели, а понякога наемат хижи, разхождат се сред природата и се преструват, че живеят там. Околните ѝ казват, че изглежда по-добре, по-уверена. Зарязала е кадифените диадеми, цигарите, закусвалните за бързо хранене. Притежава

кафемашина и за пръв път, откакто се е родила, се замисля дали да не инвестира в ароматни потпури.

Радиочасовникът отброява минутите, но тя се излежава спокойно и слуша новините. Джон Смит е в конфликт с профсъюзите и тя се чувства раздвоена, понеже харесва Джон Смит, той излъчва порядъчност, самочувствие и мъдрост. Дори името му подсказва солиден, здравомислещ и принципен мъж. За пореден път си напомня да размисли дали да не стане член на Лейбъристката партия; може би така ще ѝ поолекне на съвестта, че напусна Организацията за глобално разоръжаване. Не че не симпатизира на целите им, но да настояваш за многостранно разоръжаване вече ѝ звучи леко наивно, все едно да се бориш за универсално благодушие.

На двайсет и седем, Ема се пита дали остарява. Навремето се гордеше с непоклатимите си убеждения, но напоследък все по-често приема, че спорните теми са по-многолики и сложни, отколкото е смятала някога. Определено няма изградено мнение по следващите две новини — Маастрихтския договор и войната в Югославия. Трябва ли да проучи въпроса, да вземе страна, да бойкотира нещо? Апартейдът поне не поставяше дилема. Сега в Европа бушува война и тя не е дала никакъв личен принос за нейното прекратяване. Заета е с пазаруване на мебели. Отмята неспокойно новия юрган и се плъзва в тясното пространство между стената и леглото. Придвижва се странично към коридора и в миниатюрната баня, за която никога не се налага да чака, защото живее сама. Хвърля тениската си в плетения кош за пране — ратанът навлезе широко в живота ѝ след онази съдбова разпродажба на Тотнъм Корт Роуд — слага си старите очила и изопнала рамене, се изправя гола пред огледалото. „И по-лошо може да бъде“, помисля си и застава под душа.

Закусва, взряна през прозореца. Апартаментът се намира на шестия етаж в червен тухлен блок, и гледката е към друг червен тухлен блок. Ърлс Корт Роуд не ѝ е присърце — изглежда запусната и временна, все едно живее в резервната стая на Лондон. Наемът за едностайния апартамент също е безумен; сигурно ще си потърси нещо по-евтино, когато започне да учителства, но засега ѝ е приятно тук, далеч от „Локо Калиенте“ и от безмилостния социалистически реализъм на стаята в Клаптън. Освободила се от Тили Килик след

шестгодишно съжителство, тя се наслаждава, че в кухненската ѝ мивка не плува сиво бельо и в чедъра ѝ не личат следи от зъби.

Понеже вече не се срамува от това как живее, дори покани родителите си на гости — отстъпи на Джим и Сю „Таити“, а тя спа на канапето. Три потискащи дни те обсъждаха до безкрайност етническият коктейл в Лондон и цената на чаша чай и макар да не изразиха задоволство от новия ѝ начин на живот, майка ѝ поне не ѝ предложи да се върне в Лийдс и да заработи в Газовото дружество.

— Браво, Еми — прошепна баща ѝ, когато ги изпращаше на гара Кингс Крос, но браво за какво? Сигурно, че най-сетне е пораснала.

Все още няма приятел, разбира се, но това не ѝ пречи. От време на време, много рядко, в четири часа следобед, да речем, в дъждовен неделен ден, я обзема паника и дъхът ѝ почти секва от самота. Веднъж или дважд се случи да вдигне телефонната слушалка да провери дали не е повредена. Понякога си мисли колко хубаво би било да я събуди звън посред нощ: „Вземай веднага такси“ или „Искам да те видя, трябва да поговорим“. Но през повечето време се чувства като героиня от роман на Мюриъл Спарк — независима интелектуалка, с остър ум и потайно романтична. На двайсет и седем Ема Морли може да се похвали с отлична диплома по английски и история, с ново легло, едностаен апартамент на Ърлс Корт, много приятели и допълнителна квалификация по педагогика. Ако интервюто днес мине добре, ще започне да преподава английски и драматургия — теми, които познава и обича. На ръба е на нова кариера — на вдъхновяваща учителка — и най-сетне, най-сетне в живота ѝ цари относителен порядък.

Има и среща.

Истинска, официална среща. Ще седи в ресторанта с мъж и ще го гледа как се храни и говори. Някой иска да се качи на палубата на „Таити“ и тази нощ тя ще реши дали да му позволи. Застава пред тостера, реже банана — първата от седемте порции плодове и зеленчуци за деня — и поглежда календара: 15 юли 1993-та, въпросителен и удивителен знак. Паметна дата.

Леглото на Декстър е вносно — италианско: ниска черна платформа в центъра на просторната празна стая като сцена или тепих. Всъщност случва се да изпълнява и двете функции. В девет и половина

той лежи буден в него, обзет от ужас и себеомраза, съчетани със сексуално напрежение. Нервните му окончания са превъзбуден и в устата си усеща неприятен дъх, сякаш езикът му е намазан с гел за коса. Скача внезапно, заобикаля лъскавите черни табли и отива в шведската кухня. Във фризера на огромния индустриален хладилник открива бутилка водка и си налива два пръста в чашата, след което добавя портокалов сок. Окуражава се с мисълта, че тъй като още не е заспивал, това не е първото му питие за деня, а последното за предишната нощ. На всичкото отгоре табуто да не се пие през деня е преувеличено; в Европа не го спазват. Номерът е да се използва приповдигнатият духа ефект на алкохола срещу потискащия на наркотиците; напиваш се, за да си трезвен, което, като се замисли, звучи съвсем разумно. Насърчен от логиката си, той си налива още два пръста водка, пуска си музиката от филма „Глутница кучета“ и се олюлява към банята.

След половин час все още е там, питайки се какво да направи, та да спре да се поти. Два пъти си сменя ризата, изкъпа се със студена вода, но потта струи от гърба и челото му, мазна и лепкава като вода, каквато сигурно е. Поглежда си часовника. Вече е закъснял. Решава да кара с отворени прозорци.

Пакет с размерите на тухла — старателно увит в няколко пласта цветна хартия — стои до вратата, за да не го забрави. Вдига го, заключва апартамента и излиза на зелената улица, където го чака колата му — яркозелена „Мазда MR11“ със сгъваем покрив. Никакво място за пътници, никаква възможност за покривен багажник, в багажника едвам се вмести резервна гума, та камо ли бебешка количка — кола, която тръби младост, успех, ергенство. В багажника е скрита музикална уредба, сменяща пет диска — футуристично чудо от миниатюрни пружинки и матова черна пластмаса. Той избира пет диска (безплатни копия от звукозаписните компании — още една облага от работата) и пъха блестящите дискове в кутията, сякаш зарежда револвер с куршуми.

Слуша „Кранбърис“, прекосявайки широките жилищни улици на Сейнт Джонс Уд. Не е точно по вкуса му, но е важно да си стилиен, щом оформяш музикалните пристрастия на хората. Часът пик е отминал и той стига M40 преди края на албума и поема на запад през именията и жилищните комплекси на града, където живее толкова успешно,

толкова модерно. Не след дълго покрайнините отстъпват пред иглолистни плантации, минаващи за природа. По стереото звучат „Джамирокуай“ и той се чувства много, много по-добре, по момчешки дързък в малката спортна кола, и само лекичко му се повдига. Увеличава звука. Познава лично вокалиста на групата, интервюирал го е неколkokратно и макар да не би го нарекъл приятел, се смята за близък с него, та възприе доста лично призова му да бдим над планетата Земя. Песента е ремикс — дълга, много дълга версия — и времето и пространството се разтягат и Декстър се отнася. Сякаш след много, много часове очите му се замъгляват и прибелват за последен път от останките от снощните наркотици във вените му, чува клаксон и осъзнава, че кара със сто и деветдесет километра в час точно по средата на двете платна.

Сепва се и се опитва да насочи колата обратно в средното платно, но открива, че е забравил как се управлява воланът, и лактите му отказват да се разгънат, докато се мъчи да изтръгне кормилото от някаква невидима сила. Внезапно скоростта пада до деветдесет и пет километра в час, краката му натискат едновременно спирачката и газта и прозвучава нов клаксон — от камион колкото къща, изникнал зад него. Вижда разкривеното лице на шофьора в огледалото — огромният брадат мъжага му креци и сред черните огледални сенки лицето му прилича на череп с три дупки. Декстър извърта волана още веднъж, без дори да погледне към аварийното платно, и внезапно го обзема увереност, че ще умре тук и сега, в огнено кълбо на фона на дългия ремикс на „Джамирокуай“. Аварийната лента обаче е празна, слава Богу, и той издишва рязко през устата — веднъж, два пъти, три пъти, като боксьор. Изключва музиката и кара в тишина със сто и десет километра в час, докато стига отклонението.

Изтощен, свива в отбивка, паркира и сваля назад седалката, затваряйки очи с надеждата да подремне, но пред погледа му се мержелеят трите черни дупки в крещящото лице на шофьора на камиона. Навън слънцето е твърде ярко, колите по шосето бучат прекалено силно, а и това да се мяташ трескаво в елегантна кола в 11,45 в лятно утро, изглежда окаяно и нездравословно и той се изправя, изругава и подкарва, докато стига крайпътния ресторант, познат му от тийнейджърските години. „Белият лебед“ е верига, предлагаща закуски и невероятно евтини пържоли и пържени

картофки. Той паркира отпред, взима опакования подарък от задната седалка и влиза в просторната позната зала, ухаеща на лак за мебели и застоял цигарен дим.

Обляга се свойски на бара и поръчва малка халба бира и двойна водка с тоник. Помни бармана от началото на 80-те, когато пиеше тук с приятели.

— Преди години се отбивах често тук — разговорливо заявява.

— Нима? — отговаря изпитият, невесел мъж.

Дори да го разпознава, барманът не си признава. Декстър тръгва да седне на някоя маса, стиснал по една чаша в ръка, и пие мълчаливо в компанията на пакета — разноцветно петно в мрачната зала. Озърта се наоколо и се замисля колко далеч е стигнал за десет години и колко с постигнал — известен телевизионен водещ, а още няма двайсет и девет. Понякога му се струва, че лечебните свойства на алкохола граничат с вълшебство, понеже след десет минути се връща сковано в колата и пуска отново музиката — „Би-лавд“ зачуруликват безгрижно и след още десет минути той свива в алеята пред къщата на родителите си — уединено просторно имение от 1920 година с фасада, оброчена с дървени греди, придаващи му мнимо овехтял и мнимо недодялан вид. Удобен, уютен семеен дом в Чилтърнс. Декстър го оглежда с ужас.

Баща му вече стои на прага, сякаш не е мръдвал оттам с години. Навлечен е прекалено много за юли — край на ризата му се подава под пуловера, стиска чаша чай. Навремето му се струваше като великан, а сега изглежда прегърбен и изнурен, с бледо, издължено лице, изпито и сбръчкано след шестте месеца, откакто състоянието на съпругата му се бе влошило. Вдига чаша за поздрав и за миг Декстър се вижда през бащините очи и потръпва засрамено от лъскавата си риза, от самодоволната си поза зад волана на спортната кола, от наглия шум, с който спира върху чакъла, от жизнерадостната музика на стереото.

Жизнерадостен.

Идиот.

Преситен.

Глупак.

Скроили са ти шапката.

Грознико.

Изключва музикалната уредба, сваля подвижното радио от таблото, после се взира в него. *Спокойно, в Чилтърнс си, пее Стокуел. Баща ти няма да ти открадне стереото. Само се успокой.* Баща му вдига пак чашата си, но не помръдва от прага, Декстър въздъхва, взима подаръка от седалката, мобилизира всичките си умствени способности и излиза от колата.

— Каква нелепа кола — промърморва неодобрително баща му.

— Е, не я караш ти, нали? — отвърща Декстър.

Успокоява го познатата рутина — бащата: строг и прагматичен, синът: безотговорен и безочлив.

— Не ми и трябва. Хлапашки играчки. Отдавна те чакаме.

— Как си, старче? — казва Декстър в прилив на привързаност към скъпия си стар баща и инстинктивно го прегръща, потупва го по гърба и после — каква ирония — го целува по бузата.

Застиват.

Декстър някак си е развил рефлекс за целуване. Беше мляснал звучно косматото ухо на баща си. Някаква подсъзнателна част от него си мисли, че все още е в клуба под железопътните мостове с Гибси, Тара и Очи. Усеща слюнката по устните си и вижда смайването по лицето на баща си, който го поглежда старозаветно. Син целува баща си — нарушава природен закон. Още преди да прекоси прага, илюзията за трезвеност се е изпарила. Баща му изсумтява през нос — или отвратено, или защото подушва дъха на сина си, и Декстър се чуди кое е по-зле.

— Майка ти е в градината. Цяла сутрин те чака.

— Как е? — пита Декстър.

Надява се да чуе: „Много по-добре“.

— Върви и виж. Аз ще сложа чайника.

Антрето е тъмно и хладно след яркото слънце. По-голямата му сестра Кейси влиза откъм задния двор, понесла поднос; лицето ѝ излъчва вещина, благоразумие и благочестие. На трийсет и четири, тя се е въплътила в образа на строга болнична сестра и ролята ѝ отива. Полуусмихнато, полусмръщено докосва с буза лицето му.

— Блудният син се завръща!

Умът на Декстър не е чак толкова размътен, та да не разпознае укора, но той пренебрегва забележката и поглежда към подноса.

Купичка сивокафеникава пшенична каша, разтворена в мляко, с неизползвана лъжичка до нея.

— Как е тя? — пита с надежда да му отвърне: „Много по-добре“.

— Върви и разбери сам — отговаря Кейси, той се шмугва покрай нея и се чуди: „Защо никой не ми казва как е?“.

Наблюдава я от вратата. Седи в старомоден стол с високи облегалки, обърнат към полята и горите. Оксфорд — сиво мъгляво петно в далечината. От този ъгъл широкополата шапка и слънчевите очила крият лицето ѝ — напоследък очите я болят от светлината — но по отслабналите ръце и начина, по който дланта ѝ виси отпуснато върху подплатената облегалка, заключава, че се е променила много, откакто я видя за последно преди три седмици. Доплаква му се. Приискава му се да се сгуши като дете и да усети прегръдката и, приискава му се също да побегне тутакси оттук, но и двете му желания са неизпълними и той слиза по стълбите с пресилено жизнерадостни подскоци — изпечен водещ на шоупрограма.

— Здравееей!

Тя се усмихва, сякаш и усмивките вече изискват усилие. Той се привежда под периферията на шапката да я целуне. Кожата на бузата ѝ му се струва смущаващо хладна, изопната и лъскава. Под шапката е вързан шал за коса да прикрие оплешивяването, но той се опитва да не се взира твърде отблизо в лицето ѝ и придърпва набързо ръждясал градински стол. Шумно го приближава до нейния. Сега и двамата са обърнати към пейзажа, но той усеща погледа ѝ.

— Поттиш се — казва тя.

— Горещо е. — Тя не изглежда убедена.

Не се представя добре. *Съсредоточи се. Не забравяй с кого разговаряш.*

— Подгизнал си.

— Заради ризата. От изкуствена материя е.

Тя се протяга и докосна плата с опакото на дланта си. Сбърчва отвратно нос.

— Откъде е?

— „Прада“.

— Скъпо.

— Само най-доброто. — За да смени темата, той вдига пакета от стената на алпинеума. — Подарък за теб.

— Колко мило!

— Не е от мен. От Ема е.

— Личи си. По опаковката. — Тя развързва внимателно панделката. — Твоите са в залепени с тиксо торбички за отпадъци.

— Не е вярно... — усмихва се ведро той.

— ... Ако изобщо ги има.

Трудно му е да задържи усмивката, но слава Богу, очите ѝ са приковани в пакета, докато разопакова старателно хартията, разкривайки купчина книги с меки корици: Едит Уортън, Реймънд Чандлър, Ф. Скот Фицджералд.

— Колко мило от нейна страна. Ще ѝ благодариш ли от мое име? Прекрасната Ема Морли. — Тя поглежда към корицата на Фицджералд. — „Красиви и прокълнати“. Това сме ти и аз.

— Кой, кой е обаче? — казва той, без да се замисли, но тя, слава Богу, явно не го чува, зачетена в картичката — черно-бял колаж от плакати от 82-ра: „Тачър вЪн!“. Засмива се.

— Толкова мило момиче. Толкова остроумно. — Взема романа и измерва дебелината му с палец и показалец. — Прекален оптимист може би. За в бъдеще я посъветвай да се насочи към разказите.

Декстър се усмихва и изсумтява покорно, но всъщност мрази черния хумор. Целта на този хумор е да покаже смелост, да повдигне духовете, но той го намира глупав и отегчителен. Би предпочел неизразимото да си остане неизразено.

— Как е Ема?

— Много добре, мисля. Вече е квалифициран учител. Утре ще се явява на интервю за работа.

— Ето това се казва професия. — Тя се обръща към него. — Не смяташе ли и ти да ставаш учител? Какво промени плановете ти?

Той забелязва сарказма.

— Не ми допадна.

— Не — отвръща пестеливо тя.

Възцарява се тишина и той пак усеща, че губи контрол над деня. Подведен от телевизията и филмите, Декстър смяташе за единствено предимство на болестите способността им да сближават хората, да пораждат естествено разбирателство помежду им. Но те открай време се чувстваха близки, открай време бяха откровени един с друг и неподправеното им разбирателство сега се бе превърнало в горчивина,

омерзение и споделен гняв от случилото се. Вместо мили и успокоителни, срещите им се изродиха в препирни и обвинения. Преди осем часа споделяше с непознати най-дълбоките си тайни, а сега бе неспособен да разговаря с майка си. Нещо не е наред.

— Е, миналата седмица гледах шоуто ти — обажда се тя.

— Нима?

Тя мълчи и той се принуждава да попита:

— Как ти се стори?

— Смятам, че си много добър. Много естествен. Изглеждаш много добре пред камера. Както съм казвала и преди, самото предаване не ме впечатлява.

— Е, то не е предназначено за хора като теб.

Тя настръхва и вдига надменно глава.

— Какво искаш да кажеш?

Поруменял, той продължава:

— Искам да кажа, че е глуповато вечерно шоу, това е. За зрители, прибрали се от нощните заведения...

— Тоест — не съм била достатъчно пияна да му се насладя?

— Не...

— Не съм монахиня, вулгарното не ме отвращава, просто не разбирам защо е необходимо да унижаваш някого през цялото време.

— Не унижаваме никого, забавляваме се...

— Организираните състезания за най-грозната приятелка в Англия. Не смяташ ли, че е унижително?

— Не, не точно...

— Насърчавате мъжете да ви изпращат снимки на грозните си приятелки...

— Забавно е... смисълът е, че момчетата ги обичат, въпреки че... не отговарят на всеобщите критерии, това е Целта. Забавно е.

— Непрекъснато повтаряш „забавно“, „забавно“... Мен ли се опитваш да убедиш или себе си?

— Да не говорим за това, моля те.

— А смяташ ли, че те се забавляват, момичетата, „грозните патета“?

— Мамо, аз просто представям музикалните групи. Разпитвам поп звездите за вълнуващите им нови записи, това ми е работата. Средство и цел.

— Но каква цел, Декстър? Винаги сме те възпитавали да вярваш, че можеш да постигнеш всичко, което пожелаеш. Просто не мислех, че ще пожелаеш това.

— Какво искаш да правя?

— Не знам. Нещо добро.

Тя рязко поставя лявата си длан върху гърдите и се обляга назад.

След миг той проговаря:

— Това е добро. По свой начин. — Тя изсумтява. — Глупава програма, само развлекателна, и разбира се, и на мен не ми допада изцяло, но е опит, ще ме отведе по-нататък. Всъщност мисля, че ми се удава. И ми доставя удоволствие.

Тя изчаква малко и казва:

— Е, тогава не трябва да се отказваш, предполагам. Работата трябва да доставя удоволствие. Знам, че с времето ще се заемеш с друго, но... — Тя го улавя за ръката, без да си довърши мисълта. После се засмива задъхано. — Все пак не разбирам защо говориш, сякаш си отрасъл в бедняшки квартал.

— Защото съм гласът на народа — отвръща той и тя се усмихва, едва забележима усмивка, но достатъчна.

— Не бива да спорим — отбелязва.

— Не спорим, обсъждаме — отговаря той, макар да му е ясно, че спорят.

Ръката ѝ се вдига към главата.

— Взимам морфин. Понякога не знам какво говоря.

— Нищо нередно не си казала. Аз самият съм малко отегчен от себе си.

Слънцето отскача от плочките и той усеща как кожата на лицето и на ръцете му гори, пращи като на вампир. Залива го нова вълна пот. Повдига му се. „Запази спокойствие — окуражава се. — Не е от химикалите“.

— Безсънна нощ?

— Почти.

— Живееш с размах, а?

— Донякъде. — Той потърква слепоочия да подскаже главоболие и неволно казва: — Намира ли ти се малко излишен морфин?

Тя дори не си прави труда да го погледне. Времето тече. Напоследък забелязва, че се видиотява. Решимостта му да не губи

разсъдък, да стъпва здраво по земята, се стопява и той констатира — съвсем обективно — че става все по-неразумен и егоистичен, а глупавите забележки зачестяват. Старае се да го надмогне, но усеща, че е неподвластен да промени положението — като наследствено оплешивяване. Защо не се предаде и просто да си бъде идиот? Да сложи край на терзанията. Времето тече и той забелязва как тревата и плевелите са си пробили път по тенис корта. Мястото вече се руши.

Най-сетне тя проговаря:

— Предупреждавам те, че баща ти готви обяд. Яхния от консерва. Бъди нащрек. Поне Кейси ще се върне за вечерята. Ще пренощуваш, нали?

Мисли си, че може да остане. Открива се възможност да поправи грешките.

— Всъщност не — отговаря.

Тя полуизвърща глава.

— Имам билети за „Джурасик Парк“. Премиера. Ще дойде и лейди Даяна! Не с мен, бързам да уточня. — И докато говори, гласът, който чува, е глас на презрян човек. — Не мога да пропусна, от работата ме задължават, отдавна е насрочено. — Очите на майка му се присвиват почти незабележимо и за да я умилостиви, той добавя припряно: — Ще вода Ема. Бих пропуснал, но тя очаква с нетърпение прожекцията.

— О. Добре.

И пак тишина.

— Животът, който водиш... — казва равно тя.

Тишина.

— Декстър, извини ме, но явно се изтощих. Ще трябва да се кача горе и да подремна.

— Добре.

— Трябва ми помощ.

Той се озърта трескаво за сестра си или за баща си, сякаш притежават квалификация, чужда нему, но тях ги няма. Ръцете на майка му стискат облегалката на стола, напрега се безрезултатно и той осъзнава, че трябва да го направи. Леко, неубедително я улавя под ръка и ѝ помага да стане.

— Искаш ли да...?

— Не. Вътре се справям сама. Затрудняват ме само стълбите.

Прекосяват вътрешния двор; ръката му достига предпазливо тъканта на синята лятна рокля, която виси от раменете ѝ като болничен халат. Бавните ѝ стъпки го влудяват като лична обида.

— Как е Кейси? — пита, за да запълни времето.

— О, добре. Харесва ѝ да ме командва, но е много грижовна. Изяж това, изпий онова, поспи. Строга, но справедлива, такава е сестра ти. Отмъщава си, задето не ѝ купи онова пони.

„Щом Кейси я бива толкова — чуди се той, — къде се е дянала точно когато имат нужда от нея?“ Вече са в къщата, пред стълбището. За пръв път забелязва колко много са стъпалата.

— Как...?

— Най-добре просто ме вдигни. Не съм тежка напоследък.

„Не умея. Негоден съм за това. Мислех си, че ще бъда, но не съм. Липсва ми нещо и не мога да го правя“.

— Боли ли те някъде? Искам да кажа... трябва ли да внимавам за...?

— Не се безпокой.

Тя сваля шапката и наглася шала. Той я стисва по-здрави под лопатките, пръстите му лягат в ямките между ребрата, после сгъва коляно, усеща сгъвките на краката ѝ над лакътя си — гладки и хладни — и когато решава, че е готова, я вдига нагоре и тялото ѝ се отпуска в ръцете му. Тя въздъхва силно и диханието ѝ — сладко и горещо — погалва лицето му. Или е по-тежка, отколкото предполага, или той е по-слаб, отколкото си мисли — блъсва рамото ѝ в парапета, наглася се наново, обръща се настрани и започва да се изкачва. Главата ѝ е отпусната върху рамото му, шалът се плъзва по страните ѝ. Наподобяват пародия на сватбена церемония.

— Младоженецът пренася невястата през прага — и няколко забавни реплики пробягват през ума му, но никоя не улеснява положението. Стигат площадката и тя проговаря първа:

— Моят герой.

Поглежда го и двамата се усмихват.

Той отвари с ритник вратата на тъмната стая и я оставя върху леглото.

— Да ти донеса ли нещо?

— Не. Всичко е наред.

— Трябва ли да пиеш някакво лекарство?

- Не. Не.
- Сухо мартини с маслинка?
- О, да, моля.
- Искаш ли да те завия?
- Само с чаршаф.
- Да спусна завесите?
- Да, но не затваряй прозореца.
- Доскоро тогава.
- Довиждане, скъпи.
- Довиждане.

Той ѝ се усмихва бегло, но тя вече се е извърнала на една страна и той излиза от стаята и притваря вратата. Някой ден, много скоро, навярно преди да измине година, ще излезе от стаята и никога повече няма да я види. Тази мисъл е толкова непонятна, че той я прогонва яростно, съсредоточавайки се върху себе си — върху махмурлука си, умората, която изпитва, бучащата в слепоочията му болка, докато слиза по стъпалата.

Просторната разхвърляна кухня е празна. Отваря хладилника, който също е полупразен. Увяхнал керевиз, пилешки скелет, отворени консерви и евтина шунка — всичко подсказва, че баща му е поел домакинските задължения. На вратата на хладилника открива отворена бутилка бяло вино.

Изважда я и отпива — пет глътки от сладката течност, пред, да чуе бащините стъпки в антрето. Остава бутилката и избърсва уста с опакото на дланта си. Баща му влиза, понесъл две найлонови торби от местния супермаркет.

- Къде е майка ти?
- Измори се. Пренесох я горе да подремне.

Декстър иска да му покаже, че е смел и зрял, но баща му не изглежда впечатлен.

- Разбирам. Поговорихте ли си?

— Малко. За това-онова. — Гласът му звучи странно в собствената му глава — гръмко, провлечено и пресекливо. Пиянски глас. Пита се дали баща му разбира. — Ще поговорим пак, когато се събуди. — Отваря отново вратата на хладилника и се преструва, че за пръв път вижда виното. — Може ли? — Взема бутилката, изпразва

останалото в чаша и се шмугва край баща си. — Ще отида за малко в стаята си.

— Защо? — намръщва се баща му.

— Да потърся нещо. Стари книги.

— Не искаш ли да обядваш? Нещо за ядене с виното?

Декстър поглежда към найлоновия плик в краката на баща си, издут под тежестта на консервените кутии.

— По-късно може би — казва, вече излязъл от стаята.

На площадката забелязва, че вратата на родителите му е зейнала широко и отново пристъпва тихо вътре. Летният бриз полюшва завесите и слънчевите лъчи падат и се отдръпват от спящата под стария чаршаф фигура, изпод който се подават мръсните й стъпала с извити навътре пръсти. Вместо уханието, което помни от детството — на скъпи лосиони и екзотични пудри — надушва зеленчукова смрад, което предпочита да забрави. Болничната миризма е превзела родния му дом. Затваря вратата и се препъва към банята.

Проверява аптекката — огромните таблетки на баща му издават нощни страхове; има и шишенце от стария валиум на майка му от 1989-а, отдавна заменен с по-силни лекарства. Той изважда по две таблетки от двете шишенца и ги пъха в джоба си: после си взима още един валиум, който преглъща с вода от чешмата — да уталожить напрежението.

Стаята му сега е превърната в склад и той си проправя път край старо канапе, шкаф и кашони. По стените висят няколко оръфани семейни снимки и неговият черно-бял колаж от мидени черупки и листа — килнат на една страна и избледнял. Като дете, изпратено в стаята си, тон ляга в двойното легло, скръстил ръце под главата. Винаги си беше представял как, да речем, на четирийсет и пет-петдесет ще разполага с нещо като емоционален и умствен арсенал, улесняващ го да преодолее загубата на родителите. Ако притежаваше такъв арсенал, всичко щеше да е наред. Щеше да се държи благородно и всеотдайно, мъдро и философски. Може би дори вече щеше да има свои деца, да е съзрял от бащинството, да е проумял живота като кръговрат.

Но той не е на четирийсет и пет, а на двайсет и осем. Майка му е на четирийсет и девет. Станала е ужасна грешка, събитията се развиват твърде скоротечно и как да надмогне това, как да приеме, че

необикновената му майка чезне така? Не е справедливо на фона на всичко, с което трябва да жонглира. Той е зает млад човек на ръба на успешна кариера. Откровено казано, има много по-приятни неща. Усеща нов подтик да заплаче, но не е плакал от петнайсет години. Отдава желанието на химикалите и решава да подремне. Остава чашата върху куфара до леглото и се обръща на една страна. Да се представяш като достойно човешко същество изисква упорство и сили. Малко почивка и после ще ѝ се извини и ще ѝ покаже колко много я обича.

Събужда се стреснато и си поглежда часовника. После сверява отново — шест и половина следобед. Спал е шест часа, напълно невъзможно, но дръпва завесите и вижда как слънцето се спуска към хоризонта. Главата още го боли, очите му са като залепени с дъвка, в устата си усеща метален вкус и се чувства прежаднял и прегладнял повече от всякога. Чашата с вино излъчва топлина в ръката му. Отпива половината и сбърчва отвратено лице — тумбеста синя муха е паднала в течността и жужи пред устните му. Декстър изпуска чашата и разлива виното по ризата си и по леглото. Оправя се замаяно.

Наплисква си лицето в банята. Потта по ризата се е вмирисала на киснатото — издайническа алкохолна воня. Леко замаяно той я намазва обилно с рол-он дезодоранта на баща си. Отдолу дочува тропане на тигани и тенджери и бръцолевене на радио — семейна шумотевица. Бъди ведър, излъчвай свежест, доволство и любезност и си тръгвай.

Но щом минава край стаята на майка си, я вижда в профил, седнала на ръба на леглото, вперила очи в полята, сякаш го очаква. Обръща бавно глава, но той се закопава на прага като дете.

— Проспа целия ден — казва тихо тя.

— Успях се.

— Разбирам. По-добре ли се чувстваш?

— Не.

— О, добре... Баща ти, боя се, е малко сърдит.

— Нищо ново значи. — Тя се усмихна снизходително и окуражен, той добавя: — В момента май всички са ми ядосани.

— Горкичкият Декстър — казва тя и той се чуди дали долавя сарказъм. — Ела и седни тук. — Тя се усмихва и отпуска ръка на леглото. — До мен. — Той влиза покорно в стаята и сяда. Бедрата им се докосват. Тя обляга глава на рамото му.

— Не сме на себе си, нали? Аз определено не съм на себе си. Никак. Ти също. Не мога да те позная. Не те помня такъв.

— В какъв смисъл?

— Искам да кажа... да говоря ли откровенно?

— Налага ли се?

— Мисля, че да. Полага ми се по право.

— Казвай тогава.

— Мисля... — Тя вдига глава от рамото му. — Мисля, че дълбоко в себе си имаш сили да си добър човек. Дори изключителен. Винаги съм го вярвала. Майките са длъжни да вярват, нали? Но не смятам, че си го постигнал. Не още. Трябва ти време. Това е.

— Разбирам.

— Не бива да се обиждаш, но понякога... — Тя го улавя за ръката и гали opakото на дланта му с палец. — Понякога се тревожа, че вече не си добър.

Помълчават малко. Накрая той се обажда:

— Не знам какво да кажа.

— Няма нужда да казваш нещо.

— Сърдиш ли ми се?

— Малко. Но напоследък се сърдя на всички. На всички, които не са болни.

— Съжалявам, мамо. Много, много съжалявам.

Тя притиска ръката му с палец.

— Знам...

— Ще остана. Да пренощувам.

— Не, не тази вечер. Зает си. Ела пак и ще започнем на чисто.

Той става, улавя я леко за раменете, докосва лицето ѝ с буза — усеща дъха ѝ в ухото си — топъл, сладък дъх — и тръгва към вратата.

— Благодарни на Ема от мое име — казва тя. — За книгите.

— Непременно.

— Изпрати ѝ поздрави. Когато я видиш довечера.

— Довечера?

— Да. Нали каза, че ще излизате?

Той си спомня лъжата.

— Да, да. И съжалявам, че днес... днес не се държах добре.

— Да. Винаги има следващ път, предполагам — усмихва се тя.

Декстър слиза тичешком по стълбите, разчитайки инерцията да го отнесе надалеч, но баща му е в антрето. Чете местния вестник или се преструва, че чете. За пореден път остава с усещането, че го чакат — дежурен стражар, стиснал белезниците.

— Успях се — казва Декстър към гърба на баща си.

Той разгръща вестника на следващата страница.

— Да, знам.

— Защо не ме събуди, татко?

— Нямаше смисъл. Освен това не мисля, че е редно. — Обръща друга страница. — Не си на четиринайсет, Декстър.

— Но сега трябва да тръгвам!

— Е, щом трябва...

Изречението замира недовършено. Вижда Кейси в дневната; тя също се преструва, че чете, с укоризнено поруменяло фарисейско изражение. „Изчезвай веднага, незабавно, защото надвисва апокалипсис“. Той протяга ръка за ключовете си върху масичката в антрето, но не ги намира.

— Ключовете за колата?

— Скрих ги — казва баща му, без да отлепя очи от вестника.

Декстър се засмива.

— Не можеш да ми криеш ключовете!

— Е, очевидно мога. Искаш ли да ги потърсиш?

— И защо? — негодува Декстър.

Баща му вдига поглед от вестника и сякаш души въздуха.

— Защото си пиан.

Кейси става от дивана в дневната, отива до вратата и я захлопва.

Декстър се засмива неубедително.

— Не, не съм!

Баща му надниква над рамото му.

— Декстър, разбирам кога някой е пиан. Особено ти. От дванайсет години те виждам пиан, забрави ли?

— Но аз не съм пиан, само махмурлия, това е.

— Както и да е. Няма да шофираш.

Декстър отново се засмива присмехулно и прибелва възмутено очи, но от гърлото му не излиза нищо, освен немошно, пискливо:

— Татко, на двајсет и осем съм!

Баща му отговаря със заучена реплика:

— Без малко да ме заблудиш. — Бръква в джоба, изважда своите ключове, подхвърля ги във въздуха и ги улавя с престорена приветливост. — Хайде. Ще те закарам до гарата.

Декстър не се сбогува със сестра си.

„Понякога се тревожа, че не си много добър“. Баща му кара в мълчание, а Декстър пламти от срам в големия стар „Ягуар“. Когато тишината става непоносима, баща му проговаря тихо и сериозно, вперил очи в шосето:

— В събота ела и см вземи колата. Трезвен.

— И сега съм трезвен — отвръща Декстър, а гласът му пак прозвучава като капризен хленч. — За бога! — добавя напълно безсмислено.

— Няма да споря с теб, Декстър.

Той се смъква обидено в седалката, опрял чело и нос в стъклото, пред което се изнизват елегантните имена край пътя. Баща му винаги се е ужасявал от конфликтите и сега очевидно се гърчи в агония, пуска радиото да запълни тишината и те слушат класическа музика — банален и бомбастичен марш. Наближават гарата. Колата спира на паркинга, празен в почивния ден. Декстър отваря вратата и стъпва на чакъла, но баща му не понечва да се сбогува, просто седи и чака с включен двигател — безучастен като шофьор, заковал поглед в таблото, с пръсти, потупващи в такт с налудничавия марш.

Декстър разбира, че трябва да се примири с наказанието и да си тръгне, но гордостта не му позволява.

— Преди да си замина, искам да ти кажа, че реагираш твърде преувеличено...

Внезапно по лицето на баща му се изписва гняв; с оголени, плътно стиснати зъби и пресеклив глас той отвръща:

— Не смей да поставяш под съмнение моята преценка. И тази на майка си. Вече си мъж, не си дете.

Също толкова бързо гневът се стопява и баща му изглежда така, сякаш ще заплаче. Долната му устна трепери, той стиска волана с едната ръка, а дългите пръсти на другата закриват очите му като превръзка. Декстър припряно отстъпва от колата и понечва да се

изправи и да затвори вратата. Баща му обаче изключва радиото и проговаря отново:

— Декстър...

Декстър се навежда и надзърта към него. С овлажнели очи, но твърд глас баща му казва:

— Декстър, майка ти те обича много. Аз също. Винаги сме те обичали и винаги ще те обичаме. Мисля, че го знаеш. Но докато майка ти е жива... — Той замлъква и свежда поглед надолу, сякаш търси думите. После продължава: — Декстър, ако дойдеш пак при майка си в такова състояние, кълна се, че няма да те пусна в къщи. Няма да ти позволя да прекрачиш прага. Ще ти захлопна вратата в лицето. Не се шегувам.

Декстър зяпва, но от устата му не излизат никакви думи.

— А сега си тръгвай.

Декстър затваря вратата на колата, но тя не се заключва. Бутна я пак в същия момент, когато баща му потегля напред с почервеняло лице и после на заден ход излиза от паркинга. Декстър го проследява с поглед.

Гарата е пуста. Той се озърта по перона да открие телефонния автомат, добрия стар телефонен автомат, благодарение на който като тийнейджър организираше бягствата си. Часът е 6:59. Влакът за Лондон пристига след шест минути, но той трябва да се обади.

В 7:00 Ема се поглежда за последно в огледалото да се увери, че не личи да е полагала кой знае какви усилия. Огледалото е облегло нестабилно на стената и тя знае, че скъсява отражението като в зала на смеха, но въпреки това цъка с език при вида на ханша и късите крака под дънковата пола. Твърде топло е, но тя не понася зачервените си колене и е обула чорапогачник. Косата ѝ, току-що измита и с аромат на нещо, наречено „горски плодове“, пада надолу пригладена и уханна, сякаш специално фризирана, и Ема я разрошва с върховете на пръстите си, за да ѝ придаде небрежен вид. С кутрето забърсва петънцата червило в ъгълчетата на устните си. Изглеждат много червени и тя се пита дали не прекалява. Все пак едва ли ще се случи нещо. Сигурно ще се прибере преди десет и половина. Пресушава последната глътка от голямата чаша водка с тоник, примижава от металическия вкус,

който пастата за зъби придава на течността, взима си ключовете, слага ги в най-хубавата си дамска чанта и затваря вратата.

Телефонът иззвънява.

Пресякла е коридора до средата, но го чува. За миг се замисля дали да изтича да вдигне, но вече е закъсняла, а и сигурно са майка ѝ или сестра ѝ да питат как е минало интервюто. Чува да се отваря асансьорът в дъното на коридора. Хуква да не го изпусне и вратата му се затваря точно когато се включва телефонният ѝ секретар.

... след сигнала оставете съобщение и аз ще ви се обадя по-късно.

Здрасти, Ема, Декстър е. Какво исках да кажеш? Е, исках да кажеш, че съм на гарата и тъкмо се прибирам от нашите... и се питам каква ще правиш тази вечер. Имам билети за премиерата на „Джурасик Парк“! Всъщност май сме я пропуснали, но пък партито след прожекцията? Ти и аз? Принцеса Даяна ще е там. Съжалявам, дрънкам глупости, в случай че си там. Вдигни телефона, Ема. Вдигни го, вдигни го, вдигни го. Не? Добре... ясно. Сега си спомних, че тази вечер си на среща, нали? Твоята СРЕЩА. Е — забавлявай се, обади ми се като се прибереш, ако се прибереш. Разкажи ми всичко. Сериозно. Обади ми се при първа възможност.

Гласът му пресекна, той си поема дъх и продължава:

Невероятно гаден ден, Ем — отново заеква. — Държах се ужасно, ужасно лошо. Трябва да приключва, но не иска. Исква да види Ема Морли, за да си признае греховете, но тя е на среща. Ухилва се и казва: Утре ще ти се обади. Искам да науча всичко! Ах, ти, неустоима красавице! Затваря. „Неустоима красавице...“

Релсите трополят и той чува грохота на приближаващия влак, но не може да се качи, не и в това състояние. Ще почака следващия. Влакът за Лондон пристига и сякаш го подканва, пуфтейки учтиво, но Декстър остана зад прозрачната пластмаса на телефонната кабина, усеща как лицето му се сгърчва и дъхът му излита остро и насечено. Сълзите потичат и той си повтаря, че виновни са химикалите, химикалите, химикалите.

[1] Цитатът е от Глава 34 на романа, издание на „Народна култура“, 1982 г., прев. Невяна Розева. — Б.ред ↑

СЕДМА ГЛАВА

ДОБРО ЧУВСТВО ЗА ХУМОР^[1]

ВТОРА ЧАСТ — ИСТОРИЯТА НА ЕМА

Четвъртък, 15 юли 1993

Ковънт Гардън и Кингс Крос

Йън Уайтхед седеше на масата за двама във „Форелис“ в Ковънт Гардън и си поглеждаше часовника — петнайсет минути закъснение. Успокои се обаче, че това е част от изтънчената игра на котка и мишка, тоест — от репертоара на ухажването. Е, нека играта започне! Потопи чабатата^[2] в купичката със зехтин, сякаш е четка за боя, разтвори менюто и разгледа какво му е по джоба.

Кариерата на комик все още не му беше донесла предвкусаното богатство и мечтаните телевизионни изяви. Неделните вестници ежеседмично тръбяха, че комедията е новият рокендрол, но незнайно защо, той все още се домогваше до вторичната отворена сцена в „Сър Лафалотс“. Беше осъвременил репертоара си в унисон с новите тенденции, включваше политически и наболели теми, пробваше ролева комедия, сюрреализъм, комични песни и скетчове. Нищичко не предизвикваше смях. Веднъж кривна към по-саркастичен стил и си спечели юмруци и ритници, а участието му в неделната трупа за импровизирани комедийни представления доказва само, че не е смешен, и то по напълно интуитивен, спонтанен начин. Но той продължаваше да се бори и да кръстосва периферните квартали в търсене на бурни аплодисменти.

Навярно нещо в името „Йън Уайтхед“ не позволяваше да го изписват със светещи букви. Обмисляше дори да го смени с нещо по-предизвикателно, по-енергично и едносрично — Бен, Джак или Мат — но преди да уточни комичния си персонаж, си намери работа в „Соникотроникс“, магазин за електроника на Тотнъм Корт Роуд, където болнави на вид младежи в тениски продаваха компютърна памет и графични карти на болнави на вид младежи в тениски. Парите не бяха

много, но вечерите му бяха свободни за сценични изяви и той често изпробваше новите си реплики пред колегите.

Но най-хубавото, ненадминатото предимство на „Соникотроникс“ беше, че по време на обедната почивка се натъкна на Ема Морли. Стоеше пред офиса на Църквата по сциентология, чудейки се дали да не се подложи на личностния тест, когато я видя полускрита зад огромния ратанов кош за пране, и щом я прегърна, Тотнъм Корт Роуд засия и се превърна в улицата на мечтите.

Среща номер две — в лъскав италиански ресторант до Ковънт Гардън. Собствените му вкусове клоняха към лютивото, соленото и пърженото и би избрал къри за вечеря. Но вече поназнайваше достатъчно за приумиците на женското съсловие и разбираше, че тя ще предпочете пресни зеленчуци. Погледна отново часовника си — двайсет минути закъснение — и усети как стомахът ми се присвива мечтателно: отчасти от глад, отчасти от любов. От години сърцето и стомахът му бяха препълнени с копнеж по Ема Морли — не само платоничен, но и плътски. И досега пазеше спомена — щеше да го пази до живот — за деня, когато я зърна в разностилни бикини и сутиен в служебната стая в „Локо Калиенте“, осветена от следобедното слънце като в катедрала, а тя му се разкрещя да излезе и да затвори проклетата врата.

В неведение, че мисли за белъто ѝ, Ема Морли го наблюдаваше, застанала до салонния управител. Отбеляза, че той определено изглежда по-добре напоследък. Ореолът от ситни руси къдрици беше изчезнал, подкъсен и пригладен леко с гел. Вече не приличаше на новодошъл в града. Всъщност, ако изключим ужасните дрехи и вечно отворената уста, Йън би могъл да мине за привлекателен.

Макар обстановката да бе необичайна за нея, тя определи ресторанта като класическо място за среща — достатъчно скъп, не твърде осветен, не и особено претенциозен, но не и безвкусен, място, където подправят пиците със свеж риган и босилек. Изглеждаше изискано, но не прекалено, и поне не предлагаха къри или, не дай си Боже, рибено бурито. Имаше палми и свещи, а в съседната зала позастарял мъж свиреше Гершуин на голямо пиано — „Надявам се да бди над мен“.

— С някого ли сте? — попита салонният управител.

— С онзи мъж там.

На първата им среща Йън я заведе да гледат „Зли и мъртви: Средновековие“ и „Одеон“ на Холоуей Роуд. Ема не беше придирчив сноб и за разлика от повечето жени и харесваше филми на ужасите, но въпреки това изборът ѝ се стори странен, любопитно самонадеян. В „Евриман“ даваха „Три цвята: Синьо“, но на екрана в „Одеон“ един мъж размахваше трион вместо ръка и тя намираще гледката за непонятно освежителна. Вярна на традицията, очакваше после да бъде поканена на ресторант, но Йън очевидно смяташе, че е престъпление да пропуснат обилната вечеря, включена в цената на билетите. Той огледа съсредоточено менюто с отстъпка, сякаш се колебае кой кулинарен шедьовър да избере, и накрай се спря на начос за ордъовър, хот-дог за основно ястие и понички за десерт, които прокарваше с кофа „Лилт“ с лед с размерите на човешки торс, та после озвучаваше малкото съзерцателни сцени в „Зли и мъртви: Средновековие“ с дискретни оригвания в шепи, разнасящи топъл тропически аромат.

И въпреки това — влечението към свръхнасилие и солени храни, горчицата по брадичката му — Ема прекара по-приятно, отколкото очакваше. По пътя към бара той митна от външната страна на тротоара, да не би да я блъсне заблуден автобус — тя за пръв път виждаше на живо този странно старомоден жест — докато обсъждаха специалните ефекти, обезглавяванията и изкормванията. След известен размисъл Йън обяви „Зли и мъртви: Средновековие“ за най-добрия от трилогията. Трилогиите и касовите хитове, комедиите и ужасите заемаха централно място в културния живот на Йън и в бара те проведеха интересен дебат дали комиксите се отличават с дълбочината и посланието на, да речем, „Нежна е нощта“. Покровителствен и грижовен, той беше като по-голям брат, от когото научава много любопитни неща, с тази дребна разлика, че иска да спи с нея. Толкова напрегнато, толкова многозначително я гледаше, че тя непрекъснато опипваше лицето си, да не би нещо да е полепнало по него.

Сега, в ресторанта, също ѝ се усмихна широко и скочи тъй въодушевено, че удари масата с хълбок и разсипа водата върху маслините.

— Да донеса ли кърпа? — попита тя.

— Не, няма проблем, ще го попия със самото си.

— Не! Недей! Вземи моята салфетка.

— Е, прецаках маслините. Не буквално, бързам да добавя.

— О. Няма нищо.

— Шегичка! — изкрещя той, сякаш викаше: „Пожар!“.

Не се беше чувствал толкова нервен от последната катастрофална вечер с трупата импровизатори. Скастри се наум да се успокои и продължи да потупва покривката за маса. Вдигна поглед и видя как Ема съблича лятното си сако, изопнала рамене и гърди, както правят обикновено жените, без да съзнават какви терзания причиняват. Ето го — втория за тази вечер изблик на желание и любов към Ема Морли.

— Изглеждаш прекрасно — изстреля той, неспособен да се овладее.

— Благодаря! Ти също — отвърна механично тя.

Облечен беше в комедийния си костюм — омачкано ленено сако над черна тениска. В чест на Ема нямаше имена на групи или иронични надписи — тоест стопроцентов шик.

— Харесвам го — посочи тя сакото. — Добре ти стои.

Йън потърка ревера с палец и показалец с изражение: „Нима? Тази дрипа?“.

— Да взема ли сакото ви? — попита сервитьорът, любезен и представителен.

— Да, благодаря.

Ема го подаде и Йън се сепна, че после ще се наложи да му даде бакшиш. Няма значение. Тя заслужава.

— Нещо за пиене? — попита сервитьорът.

— Бих желала водка с тоник.

— Двойна? — подтикна я сервитьорът към разточителство.

Тя погледна към Йън и забеляза искрицата паника, блеснала върху лицето му.

— Неразумно ли е?

— Не, не.

— Добре. Двойна!

— Вие, сър?

— Аз ще изчакам виното, благодаря.

— Минерална вода?

— Чешмяна! — изкрещя той, после по-спокойно: — Чешмяна, ако обичате, освен ако...

— Както желаш — обажда се Ема окуражително. — Сервитърът се отдалечава. — И между другото, тази вечер си делим сметката. Никакви възражения. 1993-та е.

Йън се влюбва още повече в нея. Но решава да поспори в името на доброто впечатление.

— Но ти си студентка, Ем!

— Вече не. Вече съм квалифициран учител. Днес беше първото ми интервю за работа.

— Как мина?

— Много, много добре.

— Поздравления, Ем, чудесно!

Той се хвърли напред през масата да я целуне по бузата, не, по двете бузи, не, почакай, само по едната, не, май все пак по двете.

Подготвил бе предварително иронични забележки за менюто и докато Ема се опитваше да се съсредоточи, пусна в ход няколко хитроумни каламбура — торта „Гараш“ за грош и прочее. Дали стейкът „алангле“ е наистина английски, след като се произнася а ла френски? И от къде на къде добрата стара говежда пържола се е превърнала в „рагу“ в наши дни? Какво, дивеше се той, наричат „алфабети спагети“? Мокри набъбнали буквички в червен сос? Или?

С всяка следваща фраза надеждите на Ема за вечерта избледняваха. „Опитва се да ме вкара в леглото с изтъркани смешки — мислеше си тя, — а всъщност ще ме отведе с метрото до вкъщи“. В киното поничките и насилието поне му отвличаха вниманието, но тук, лице в лице, оставаше само манията по заучени реплики. Често й се случваше. Всички момчета в курса по педагогика си падаха по американски хумор, особено след няколко халби бира, и макар да я влудяваха, разбираше, че донякъде ги насърчава — широко ухилени, момичетата ги наблюдаваха как показват номера с кибритени клечки, фокуси от детските програми и скечове от 70-те. Натрапчива кабаретна болест, срещу която нямаше лек.

Изгълта водката на един дъх. Йън вече държеше менюто с вината и разиграваше сценки на тема „виното е снобска напитка“: *чувствен повей на пушек от горски огън, съчетан с аромат на карамелизирана ябълка, и така нататък*. Мажорната аматьорска комедия сякаш нямаше край и Ема си представи въображаем, фантастичен мъж, който

спокойно преглежда списъка с вината и просто поръчва, непретенциозно, но авторитетно.

— ... оттенък на пушен бекон... и прочее и прочее... със сочен привкус на жирафско месо...

„Ще ме докара до ступор — помисли си тя. — Дали да го прекъсна, или да го замеря с препечена филийка, но пък той ги изяде...“ Озърна се към съседните маси — и там се разиграваха роли и за какво в крайна сметка? Нима романтичната любов е шоу за скрити таланти? Изяж си порцията, после отиваме в леглото, влюбваш се в мен и аз ти обещавам още дълги години първокласни спектакли?

— ... представи си да описват така бирата. — Глазгоуски акцент. — Нашето специално пиво глези небцето със силен полъх на краен квартал, раздрънкана пазарска количка и градско падение. Върви прекрасно с домашно насилие!

Ема се запита откъде произтича заблудата, че забавните мъже са неустойими; Кати не копнее за Хийтклиф, понеже е голям смешник, и най-непоносимото на този артилерийски обстрел е, че тя всъщност харесва искрено Йън, беше тръгнала за срещата развълнувана и обнадеедена, но той продължаваше да бърбори...

— ... нашият портокалов сок е портокалов с натрапчив вкус на портокали...

„Е, стига толкова“.

— ... изстискано, не, *нежно оцедено* от кравешко виме, фермерското мляко от 1988-а се отличава със забележително млечен вкус...

— Йън?

— Какво?

— Млъкни, моля те!

Възцари се тишина, по лицето на Йън се изписа дълбоко страдание, а Ема се почувства неловко. Набеди двойната водка. За да разведри обстановката, каза на висок глас:

— Да поръчаме ли валполичела?

Той погледна менюто.

— Боровинки и ванилия. Така пише.

— Пише го сигурно защото виното е с привкус на боровинки и ванилия.

— Харесваш ли боровинки и ванилия?

— Обожавам ги.

Очите му се стрелнаха към цената.

— Тогава да поръчаме!

След това, слава Богу, положението започна леко да се подобрява.

„Здрасти, Ем. Пак съм аз. Знам, че си на вечеря със Смешника, но просто исках да ти кажа, че когато се прибереш, ако се прибереш сама, разбира се, реших изобщо да не ходя на премиерата. Цяла нощ съм си вкъщи, ако поискаш да се отбиеш. Искам да кажа... много бих се радвал. Ще ти платя таксито, можеш да останеш да преспиш. Та така... Когато и да се прибереш, просто ми се обади и вземай такси. Това е. Надявам се да се видим по-късно. Чао, Ем. Чао.“

Обсъдиха старите времена. Три години по-рано. Ема си избра супа и риба, а Йън предпочете коктейл от въглехидрати, започвайки с огромна купа с месна паста, погребана под преспи пармезан. Обилната порция и червеното вино го поукротиха малко и Ема също се поуспокои. Всъщност се напиваше все по-решително. И защо не? Нима не го е заслужила? Десет месеца се беше трудила усърдно за кауза, в която вярваше, и макар някои от местата, където стажуваше за преподавател, да бяха неподправено ужасни, тя съзнаваше ясно, че тази професия ѝ приляга. На интервюто този следобед събеседниците ѝ явно усетиха същото. Директорът кимаше и се усмихваше одобрително и макар да не смееше да го изрече гласно, знаеше, че работата ѝ е в кърпа вързана.

Защо да не го отпразнува с Йън? Докато говореше, тя го огледа изпитателно и реши, че определено е по-привлекателен от преди: лицето му вече не ѝ навяваше мисли за трактори. Не че беше деликатен или изтънчен; ако избират герои за военен филм, той щеше

да е редовият куражлия Томи, който пише писма на майка си, а Декстър щеше да е — какъв? Безочлив нацист. Въпреки това ѝ харесваше как я гледа. Обичливо, ето я думата. Обичливо и пиански и тя също усещаше как крайниците ѝ натежават и се стоплят и как обичливостта му я заразява.

Той сина последното вино в чашата ѝ.

— Виждаш ли се със старите приятелчета?

— Не. Веднъж налетях на Скот в „О, Цезар!“, ужасният италиански ресторант. Добре изглеждаше, все така гневен. Но иначе се старая да ги отбягвам. Като затворниците — излезеш ли на свобода, най-добре забрави за съкилийниците. Освен теб, разбира се.

— Не беше чак толкова зле, нали?

— Две години от животи ми, които няма как да върна. — Изречено гласно, наблюдението я стъписа, но тя сви рамене. — Не знам, не се чувствах особено щастлива, това е.

Той се усмихна тъжно и побутна ръката ѝ.

— Защо тогава не отговаряше на съобщенията ми?

— Не отговарях ли? Не знам... — Вдигна чашата към устата си. — Нали сме тук сега? Да сменим темата. Как върни комедийната ти кариера?

— О, добре. Участвам в импровизирано шоу, много напрегнато, много непредвидимо. Понякога не съм никак смешен! Но това е част от насладата при импровизациите, нали? — Ема не беше много сигурна, но все пак кимна. — А във вторник вечер изнасям програма в „Мистър Чакълс“ в Кенсингтън. По-саркастична, по-алегорична. Представям скеча на Бил Хикс за рекламата. Вземам на подбив глупавите реклами по телевизията.

Той се плъзна в комедийната плоскост и лицето на Ема застина в усмихната маска. Признанието би го сразило, но откакто го познаваше, Йън я беше размивал два пъти: първия път — когато падна по стълбите в мазето. Притежаваше добро чувство за хумор и същевременно не беше ни най-малко забавен. За разлика от Декстър. Декстър не си падаше изобщо по шегите, смяташе чувството за хумор — като политическата съвест — за злепоставящо и плебейско явление, но с Декстър тя се смееше непрекъснато, истерично понякога, друг път искрено, до полуда. На екскурзията в Гърция се смяха цели десет дни,

след като разрешиха онова дребно недоразумение. Почуди се къде ли е Декстър сега.

— Гледаш ли го по телевизията? — попита Йън.

Ема трепна, сякаш са я спипали на местопрестъплението.

— Кого?

— Приятелят ти Декстър. Онази глупава програма.

— Понякога. Така де... ако случайно съм включила телевизора.

— И как е той?

— О, нормално, както винаги. Е, малко объркан, честно казано, малко излязъл от релсите. Майка му е болна и... той не го понася много добре.

— Жалко. — Йън се намръщи загрижено и се помъчи да измисли начин да смели темата. Не грубо, но просто не искаше някой заболял непознат да му помрачи вечерта. — Често ли си говорите?

— С Декс? Почти всеки ден. Виждам го по-рядко обаче заради работата и приятелките му.

— С кого излиза сега?

— Нямам представа. Като златни рибки са; безсмислено е да ги кръщаваш, след като и без това са едnodневки. — Беше използвала тази реплика и преди и се надяваше Йън да я хареса, но той се мръщеше. — Защо гледаш така?

— Сигурно защото не го харесвам.

— О, помня.

— Постарах се.

— Е, не го приемай лично. Не го бива с мъжете, намира ги за излишно племе.

— Всъщност винаги съм смятал...

— Какво?

— Че те приема за даденост. Това е.

„Пак съм аз! Просто проверявам. Малко съм пийнал, честно казано. В сантиментално настроение. Ти си великолепна, Ема Морли. Ще се радвам да те видя. Обади се, когато прибереш. Какво друго исках да кажи? Нищо,

само че си великолепна, неотразима. Та така. Когато се прибереш. Ми се обади. И ела.“

Когато сервираха вторите чаши с бренди, те вече бяха несъмнено пияни. Всички в ресторанта изглеждаха пияни, дири среброкосият пианист, който свиреше тронаво „Ти ме въздигаш“ и помпаше педала, сякаш е развалена спирачка. Принудена да повиши глас, Ема го чуваше как отеква в главата ѝ, докато въодушевено и пламенно разказваше за новата си кариера:

— Голяма гимназия в северен Лондон. Ще преподавам английски и малко драматургия. Хубаво училище, децата са с разнороден произход, не е като уютните гнезденца в предградията, пълни с кротки агънца. Децата са предизвикателство, но какво толкова? Те трябва да бъдат такива. Ще го кажа все пак... Сигурно ще ме изядат жива тези нехранимайковци. — Тя разклати брендито в чашата, както правеха във филмите. — Представям си как съм седнала на ръба на бюрото, обяснявам как Шекспир е бил първият рапър или нещо такова и хлапетата ме слушат ококорени като... като хипнотизирани. Представям си как се нося върху вдъхновени младежки рамене. Така ще обикалям училището, паркинга, стола — върху раменете на боготворящи ме ученици. Като в „Общество на мъртвите поети“ — *carpe diem* учител.

— Моля? Какъв учител?

— *Carpe diem*.

— Карпе...?

— Улови мига!

— Това ли означава? Мислех, че е улови кърпата!

Ема изхихика любезно и Йън се задейства като при стартов сигнал.

— Точно там ми е грешката! О, ученическите ми години щяха да са съвсем различни, стига да знаех! Толкова пропилены мигове...

Достатъчно!

— Йън, стига! — рязко възкликва тя.

— Какво?

— Стига роли! Не се налага... — Той се натъжи и тя съжали за грубия тон, приведе се напред и го улови за ръката. — Не е необходимо през цялото време да остроумничиш, да съчиняваш каламбури и смешки. Това не е импровизирано шоу, Йън, а просто... говорене и изслушване.

— Съжалявам, аз...

— О, не си само ти, всички мъже са такива... непрекъснато изпълняват номера си. Божичко, какво не бих дала за някои, който просто разговаря и изслушва! — Усещаше, че казва твърде много, но инерцията я повлече. — Недоумявам какво го налага. Не си на прослушване.

— Но всъщност съм. Донякъде?

— Не и с мен. Не бива да е така.

— Съжалявам.

— И престани да се извиняваш.

— О. Добре.

Йън помълча малко и сега на Ема и се прииска да се извини. Не биваше да споделя мислите си; откровенията не водят до нищо добро. Понечи да се извини. Но Йън въздъхна и подпря буза с длан.

— Ето как смятам, че стоят нещата... Когато в училище не си особено умен, не изглеждаш добре и нямаш много приятели, но един ден казваш нещо и някой се засмива, е... улавяш се за това като удавник за сламка, нали? Подиграват ми се, казваш си, имам глупаво едро лице и дебели крака и никой не ме харесва, но поне мога да разсмивам хората. И чувството е толкова приятно — да разсмееш някого, че залагаш всичко на това. Казваш си, ако не съм смешен, значи съм... нищо. — Той се взираше в покривката за маса и редеше малка пирамида с трохите. След миг добави: — Мислех си всъщност, че знаеш как е.

Ръката на Ема отскочи към гърдите.

— Аз?

— Знаеш какво е да играеш роля.

— Не играя роли...

— Онова за златните рибки. И преди си го казвала.

— Не, аз... и какво от това?

— Просто мисля, че си приличаме. Ти и аз. Понякога.

Първо се почувства засегната. „Не си прав“, прииска ѝ се да възрази, „що за нелепа идея“, но той ѝ се усмихваше толкова — как беше думата, да, обичливо — а и тя се държа малко грубо с него. Накрая сви рамене.

— Не ти вярвам обаче.

— За какво?

— Че никой не те е харесвал.

Той заговори с присмехулен носов глас:

— Е, документалните свидетелства доказват противното.

— Аз съм тук, нали? — Настана мълчание; наистина бе прекалила с пиенето и сега беше неин ред да човърка трохите по масата. — Всъщност си мислех колко по-добре изглеждаш напоследък.

Той постави длани върху корема си.

— Е, тези дни тренирам.

Тя се засмя, съвсем непресторено, погледна го и реши, че в крайна сметка лицето му не е чак толкова неприятно. Не е лице на глупав изнежен младок, а на благопристобен, почтен мъж. Знаеше, че след като платят сметката, ще се опита да я целуне и този път тя ще му позволи.

— Трябва да вървим — каза.

— Ще поискам сметката. — Той се обърна към сервитьора и драсна във въздуха. — Странна е, нали, тази дребна мимика, която всички използват? Чудя се на кого ли е хрумнала за пръв път?

— Йън?

— Какво? Съжалявам, Съжалявам.

Разделиха си сметката, както се бяха уговорили, и когато отваряше вратата, Йън отметна глава назад, сякаш го е ударила по носа.

— Малко пантомимична комедия...

По небето се стелеше тежка завеса от черни и пурпурни облаци. Топлият вятър ухаеше на нажежен метал, предвещавайки буря. Тръгнаха на север през площада. Ема се чувстваше приятно замаяна от брандито. Открай време мразеше Ковънт Гардън с перуанските му музиканти, жонгльорите и пресиленото веселие, но тази вечер всичко ѝ се струваше нормално. Естествено и нормално се чувстваше и хванала под ръка този мъж, който винаги бе проявявал мил интерес към нея,

нищо че носеше самото си метнато през рамо, пъхнал пръст в малката примка под яката. Вдигна очи и забеляза, че се е намръщил.

— Какво има? — попита и притисна ръката му с лакът.

— Просто... май прецаках малко вечерта. Нервничех, преигравах, засипах те с глупави забележки. Знаеш ли кое притеснява най-много комедиантите?

— Дрехите?

— Че хората винаги очакват да ги забавляват. А те се стремят да ги размиват...

Отчасти за да смени темата, тя постави ръце върху раменете му, за да не изгуби равновесие, надигна се на пръсти и го целуна. Устните му бяха влажни, но топли. „Боровинки и ванилия“, промърмори тя, без да отлепя устни от неговите, макар всъщност да усещаше вкус на пармезан и спирт.

Няма значение. Той се засмя и тя отстъпи назад, улови лицето му в длани и срещна очите му. Стори й се, че Йън ще се разплаче от благодарност, и се почувства доволна, че го е целунала.

— Ема Морли, искам само да кажа... — Той я изгледа тържествено. — Мисля, че си абсолютно ненадмината.

— Ах, какъв ласкател! — каза тя. — Да се прибираме в апартамента ти. Скоро ще завали.

„Познай кой е? Единайсет и половина е вече. Къде си, малка мръснице? Е, добре. Обади ми се. Когато и да е. Тук съм, никъде няма да ходя. Чао. Чао.“

Само луминесцентните улични лампи и фаровете на преминаващите автобуси осветяваха сутеренния едностаен апартамент на Йън на Кали Роуд. По няколко пъти в минута цялата стая започваше да вибрира, разтърсена от една или повече мотриси по Северната линия, Пикадили или Виктория или от автобуси 30, 10, 46, 214 и 390. От гледна точка на обществения транспорт апартаментът бе вероятно

най-стратегически разположеният в цял Лондон, но само от тази гледна точка. Грохотът отекваше в гърба на Ема, легнала върху сгъваемото легло със свлечен до средата на бедрата чорапогащник.

— Кой беше този?

Йън се заслуша в громоленето.

— Пикадили.

— Как го търпиш, Йън?

— Свиква се. А имам и... — посочи двете дебели сиви восъчни ларви на перваза на прозореца — еластични восъчни тапи за уши.

— О, чудесно!

— Само дето онзи ден забравих да си ги сваля. Помислих, че имам тумор в мозъка... Но се разминах с по-малката злина.

Ема се засмя, но простена при звука на поредния въздушен мехур, уталожил пристъпа на гадене. Той я улови за ръката.

— Олекна ли ти?

— Добре ми е, стига да не затварям очи.

Тя се обърна към него и смъкна завивките надолу да открие лицето му. С лека погнуса забеляза, че юрганът не е пхнат в калъф и е с цвят на гъбена супа. Стаята миришеше на магазин за дрехи втора ръка — типично за мъж, който живее сам.

— Мисля, че е заради второто бренди. — Той се усмихна, но белият лъч от преминаващия автобус прекоси стаята и тя забеляза, че изглежда притеснен. — Сърдиш ли ми се?

— Не, разбира се. Просто... целуваш момиче, а на него му се повръща...

— Казах ти, от алкохола е. Чувствам се прекрасно. Наистина. Просто исках да си поема дъх. Ела чук... — Понечила го целуне, но най-хубавият й сутиен се бе изкривил и телчетата се забиха под мишницата ѝ. — Ох! Ох!

Намести го и отпусна глава между коленете си. Той ѝ заразтърква гърба като медицинска сестра и тя се почувства виновна, задето е провалила всичко.

— Май е най-добре да си тръгвам.

Заслушаха се в свистенето на гумите по влажната улица. Белите лъчи неспирно сновяха из стаята.

— Този?

— Номер 30.

Тя си вдигна чорапогащника, изправи се несигурно и си намести полата.

— Прекарах чудесно!

— Аз също...

— Просто прекалих с алкохола.

— Аз също.

— Ще се прибера да изтрезнея...

— Разбирам. Все пак. Жалко.

Тя си погледна часовника. 11,52 преди полунощ. Под краката и изгромоли мотриси, припомняйки й, че стои в идеалния център на забележителен транспортен възел. Пет минути пеш до Кингс Крос, линията към Пикадили — и си е вкъщи до 12,30. Прозорецът бе осеян с дъждовни капки, но не много.

Представи си обаче разходката в другия край, тишината на празния апартамент, боричкането с връзката ключове, мокрите дрехи, полепнали по гърба й. Представи си как лежи сама в леглото, таванът се върти, „Таити“ се люлее под нея, гади й се, разкайва се. Толкова ли ще е зле да остане тук, да се порадва на малко топлина, нежност, близост? Или предпочита да е като онези момичета в празнични нощни рокли, които понякога вижда в метрото — пияни, бледи, умислени? Дъждовна пелена обсипа прозореца — по-силно този път.

— Искаш ли да те изпратя до станцията? — попита Йън и си навлече тениската. — Или...

— Какво?

— Защо не останеш да пренощуваш тук? Просто... ще се погушкаме.

— Гушкане.

— Гушкане. Прегръдки. Или пък ще лежим смутено един до друг.

Тя се усмихна и той се усмихна обнадеждено в отговор.

— Разтвор за контактни лещи — каза тя. — Нямам.

— Аз имам.

— Не знаех, че носиш контактни лещи.

— Е, открийме още една прилика. — Той се усмихна и тя му се усмихна. — Ако извадиш късмет, нищо чудно да открия и резервни тапи за уши.

— Йън Уайтхед. Ах, ти, хитрецо!

... вдигни, вдигни, вдигни. Почти полунощ е. Удари ли дванайсет, ще се превърна в... какво?... Не знам, в идиот сигурно. Та както и да е... ако чуеш това...

— Ало? Ало?

— Там си!

— Здравсти, Декстър.

— Не те събудих, нали?

— Тъкмо се прибирам. Добре ли си, Декстър?

— О, напълно.

— Защото звучиш доста смахнато.

— О, организирай съм парти. За себе си. Малко частно парти.

— Намали музиката, моля те.

— Всъщност се питах... чакай да намалая музиката... дали не би желала да се отбиеш. Има шампанско, има музика, нищо чудно да се намерят и наркотици. Ало? Ало? Там ли си?

— Нали решихме, че това не е добра идея?

— Нима? Защото аз смятам, че е прекрасна идея.

— Не може да ми се обаждаш изневиделица и да очакваш да...?

— О, хайде, Наоми, моля те. Искам ля те видя.

— Не!

— За половин час ще си тук.

— Не. Вали като из ведро.

— Нямам предвид пеш. Вземи такси, аз плащам.

— Казах не!

— Наистина трябва да се видя с някого, Наоми.

— Обади се на Ема!

— Няма я. И не се нуждая от такава компания. Знаеш какво искам да кажа. Всъщност не докосна ли човешко същество тази нощ, може наистина да умра.

— ...

— Знам, че си там. Чувам как дишаш.

— Добре.

— Добре?

— Ще дойда след половин час. Спри да пиеш. Чакай ме.

— Наоми? Наоми? Разбираш ли?

— Какво?

— Разбираш ли, че ми спасяваш живота?

[1] На английски изразът Good Sens of Humor се среща често със своята абривиатура — G.S.O.H. (оригиналното заглавие на тази глава), в обяви за запознанства и др. — Б.ред. ↑

[2] Италиански хляб от пшенично брашно, сол, вода и мая. — Б.ред. ↑

ОСМА ГЛАВА ШОУБИЗНЕС

Петък, 15 юли 1994

Лейтънстоун и Кучешкият остров

Ема Морли се храни здравословно и пие умерено. Спи по осем часа, събужда се бързо и без будилник малко преди шест и половина, изпива голяма чаша вода — първите 250 милилитра от дневната доза от литър и половина, която си налива от гарафата, поставена в слънчевия сноп до двойното ѝ легло.

Радиочасовникът се включва и тя се излежава, заслушана в новините. Лейбъристкия лидер Джон Смит е починал; излъчват репортаж за заупокойната служба в Уестминстърското абатство и цитират съболезнования от съмишленици и опоненти: „най-великия премиер, който не успяхме да излъчим“, както и деликатни хипотези кой ще го замести. За пореден път Ема си напомня да обмисли възможността да постъпи в Лейбъристката партия, след като членството ѝ в Организацията за глобално разоръжаване отдавна е прекратено.

Последвалите безкрайни новини от Световното първенство по футбол я принуждават да отметне летните завивки, да скочи от леглото, да си сложи старите очила с дебели рамки и да се промуши в тясното пространство между леглото и стената. Запътва се към миниатюрната баня и отваря вратата.

— Минутка!

Захлопва вратата, но недостатъчно бързо, та да си спести гледката на превития одве над тоалетната чиния Йън Уайтхед.

— Защо не заключваш, Йън? — крещи през вратата.

— Съжалявам!

Ема се обръща, връща се в леглото и намусено изслушва прогнозата за времето и в далечината — бученето на тоалетното казанче, звучно издухване на нос, после още веднъж тоалетното казанче. Най-сетне Йън застава на прага със зачервено мъченическо лице. Без бельо и в черна тениска, която се спуска малко над

хълбоците му. Няма човек на планетата, който би се въздържал да не зяпа, но все пак Ема полага усилие да не отлепя очи от лицето му, издишвайки бавно въздуха през устата си.

— Ох. Беше неповторимо преживяване.

— Не ти ли олекна?

Тя си сваля очилата — за да не се поддава на изкушението.

— Никак — издува устни той и си разтърква стомаха. — Сега ме заболя коремчето.

Говори тихо, почти стене и макар Ема да смята, че Йън е страхотен, нещо в думата „коремче“ я подтиква да си представи как му захлопва вратата в лицето.

— Казах ти, че този бекон е развален, но не ме послуша.

— Не е от него...

— О, не, беконът не се разваля. Трае вечно.

— Мисля, че съм пипнал вирус...

— Е, нищо чудно. Всички в училище се присвиват, може аз да съм ти го донесла.

Той не възразява.

— Цяла нощ не съм мигнал. Не съм на себе си.

— Знам, скъпи.

— Диария плюс повд...

— Незаменима комбинация. Като лунна пътека и музика.

— Мразя да се разболявам през лятото.

— Не си виновен — казва Ема и се изправя.

— Сигурно е гастроентерит — казва той, наслаждавайки се на сложната диагноза.

— Така изглежда.

— Чувствам се толкова... — Със стиснати юмруци търси точната дума, обобщаваща сполетялата го несправедливост.

— Като развалина. Не мога да отида на работа в този вид.

— Не ходи тогава.

— Но трябва...

— Тогава върви.

— Не мога. Как бих могъл? Имам чувството, че мозъкът ми се е разводнил — прокарва длан по челото си той. — Превърнал се е в мазна слуз.

— Е, този образ ще ме крепи през деня.

— Съжалявам, но така се чувствам.

Той се придвижва странично към своята страна от леглото и с още един мъченически стон се пъха под завивката.

Тя си вдъхва мислено кураж, преди да стане. Днес е голям ден за Ема Морли, монументален ден и не ѝ е до неговите страдания. Днес е премиерата на спектакъла „Оливър“ с участието на учениците от Кромуелската гимназия и подводните камъни, вещаещи крах, са почти неизброими.

Днес е голям ден и за Декстър Мейхю. Той лежи сред възел от влажни чаршафи и си представя всичко, което може да се обърка. Тази нощ ще го излъчват на живо в националния ефир в собственото му телевизионно шоу. Поле за изява. Поле за изява на дарбите му и внезапно той се усъмнява, че притежава такива.

Предишната вечер си легна рано като пеленаче, сам и трезвен, още по светло, с надеждата тази сутрин да се събуди със свежо лице и остър ум. Но се мятат буден седем — или девет? — часа и сега се чувства изтощен, замаян и изтерзан. Телефонът звъни, той се изправя рязко и телефонният секретар включва собствения му глас: „Е! Говори!“, нарежда самонадеяно гласът и той си мисли: „Идиот. Трябва да сменя съобщението“.

Машината изпиуква.

Е, добре. Здравсти, аз съм.

Разпознава гласа на Ема и го обзема обичайното облекчение. Посяга към слушалката, но се сеща, че са се скарали и той е сърдит.

Съжалявам, че се обаждам толкова рано и прочее, но някои хора работят по светло. Исках само да кажа, че не съм забравила колко важна е тази нощ, и ти пожелавам успех. Сериозно. Пожелавам ти го от сърце. Ще се справиш. И не само — ще пожънеш овации. Само се облечи прилично и не говори с онзи странен акцент. Знам, че си ми сърдит, задето няма да дойда, но ще те гледам по телевизията и ще те окуражавам с цяло гърло...

Той вече е станал от леглото, гол, и се взира в телефона. Размисля дали да вдигне.

Не знам кога ще се прибера, знаеш колко непредсказуеми са училищните пиеси. Врял и кипял си в този смахнат бизнес, наречен

шоу. Ще се обадя по-късно. Успех, Декс! С много, много обич. И... между другото, непременно смени съобщението на телефонния секретар!

И тя затваря. Размисля дали да не ѝ позвъни, но усеща, че тактически е по-добре да се посърди още малко. Пак се бяха скарали. Тя смята, че не харесва приятеля ѝ, и въпреки пламенните му възражения той наистина никак не го харесва.

Постара се, наистина. Тримата ходиха на кино, в евтини ресторанти и мръсни стари кръчми. Декстър гледаше Ема в очите и се усмихваше одобрително, докато Йън я прегръщаше през рамо — млади влюбени, стиснали халбите. Седнали в тясната ѝ кухня, в миниатюрния ѝ апартамент на Ърлс Корт, играеха „Не се сърди човече“ толкова яростно, все едно си разменят крошета без боксови ръкавици. Дори посети „Лабораторията на смеха“ в Мортлейк и с приятелчетата от „Соникотроникс“ изгледаха представлението на Йън. Ема се усмихваше нервно и го ръгаше с лакът да не пропусне да се засмее.

Но при всичките му старания враждебността е очевидна и взаимна. Йън използва всяка възможност да намекне, че Декстър е позьор, понеже е в центъра на общественото внимание, че е сноб и конте, понеже предпочита такситата пред нощните автобуси, членските клубове пред общодостъпните барове, добрите ресторанти пред заведенията за бързо хранене. И най-лошото е, че Ема приглася на непрекъснатото омаловажаване, не пропуска да припомни провалите му. Нима не съзнават колко е трудно да запазиш здравия си разсъдък и почтеността си сред вихрушката от събития, в които се е превърнал животът му? Посегне ли към сметката след вечеря, предложи ли да плати такси вместо автобус, двамата мърморят и се цупят, сякаш ги обижда. Защо не се радват, че преуспява, защо не приемат признателно щедростта му? Чашата преля през последната мъчителна вечер — „видеопарти“ на разнебитено канале, „Стар Трек: Гневът на Хана“, питиета в консервени кутийки и къри, стичащо се по панталоните му „Драйс ван Нотен“. Зарече се отсега нататък да вижда Ема само насаме, ако изобщо я вижда.

Изпитваше нелогична, необяснима... какво?... Ревност? Не, не ревност, но може би се чувстваше засегнат. Винаги бе очаквал Ема да е на разположение, готова да откликне при повикване като служба за

спешна помощ. След катаклизма миналата Коледа, когато почина майка му, той започна да изпитва насъщна необходимост от нея точно в момента, когато тя се отдалечи най-много от него. Навремето му се обаждаше веднага щом я потърси, сега дните се нижат без нито думичка. Обяснява, че е „пътувала с Йън“, но къде? Какво правят двамата? Пазаруват мебели? Гледат „видео“? Или комедийни скетчове по кръчмите? Йън дори се бе запознал с родителите на Ема — Джим и Сю. Тя казва, че им допада. Защо Декстър никога не се е срещал с Джим и Сю? Няма ли да го харесат повече?

Най-неприятното е, че Ема някак си се наслаждава на новооткритата независимост от Декстър. Той се чувства така, сякаш му дават урок, сякаш самодоволството ѝ му зашлевява плесница.

— Нима очакваш хората да си организират живота около теб, Декстър? — злорадо отбеляза тя веднъж и сега пак се бяха скарали само защото не поиска да присъства в студиото, когато излъчват шоуто му.

— Какво искаш да направя? Да отменя „Оливър“, понеже ще те дават на живо по телевизията?

— Не можеш ли да дойдеш след това?

— Не! На другия край на града е!

— Ще изпратя кола!

— Трябва да разговарям с децата, с родителите...

— Защо?

— Декстър, вразуми се! Това ми е работата!

И той разбира, че се държи детински, но ще се чувства по-добре, ако Ема е сред публиката. Става по-добър човек, когато е край нея. А нали приятелите са за това — да те подкрепят, да те подтикват да надскачаш себе си? Ема е неговият талисман, медальонът, който му носи късмет, а сега няма да е там. И майка му няма да е там и той се пита не е ли безсмислено всичко.

След дългия душ му олеква донякъде, облича си лек кашмирен пуловер с остро деколте, който се носи без риза, бледи ленени панталони с шнур, които се носят без бельо, нахлузва чифт „Брикънстокс“ и отскача до вестникарската будка да прегледа телевизионните рубрики и да провери дали пресслужбата си е свършила работата. Както подобава, продавачът се усмихва на известния си клиент и Декстър се прибира у дома с цял наръч

вестници. Вече е по-добре, обзет от тревога, но и от въодушевление, и докато машината за еспресо загрева, телефонът отново звъни.

Още преди да се включи телефонният секретар, нещо му казва, че е баща му и няма да приеме обаждането. Откакто почина майка му, обажданията станаха все по-чести и по-мъчителни — неловки, заобиколни и с дълги затишия. Баща му — издигналият се от нулата мъж — сега се оказва безпомощен пред най-нищожните задачи. Скръбта го е сразила и при редките посещения у дома Декстър го вижда как се вира колебливо в чайника, сякаш е извънземна технология.

„Е! Говори!“, нарежда идиотският глас.

Здравей, Декстър, баща ти е — използва безизразния си телефонен тон. — Обаждам се да ти пожелаая успех в телевизионното шоу довечера. Ще те гледам. Много съм развълнуван. Алисън щеше да се гордее с теб — следва тишина. И двамата осъзнават, че последното сигурно не е вярно.

— Само това исках да кажа. И още... не обръщай внимание на вестниците. Просто се забавлявай. Дочуване. Докуване...

Да не обръща внимание на какво? Декстър сграбчва слушалката. Докуване.

Баща му прекъсва връзката. Нагласил е часовниковия механизъм на експлозивите и оставя слушалката. Декстър се вира в купчината вестници, която сега му се струва заплашителна. Пристяга шнуровете на ленените панталони и разгръща на телевизионните рубрики.

Когато Ема излиза от банята, Йън разговаря по телефона и по кокетния му, угоднически глас тя веднага разбира, че отсреща е майка й. Приятелят й и майка й се впуснаха в подмолна афера още след първата им среща в Лийдс по Коледа: „Прекрасно брюкселско зеле, госпожо Морли!“, „Ах, каква сочна пуйка!“... Взаимното им обожание нажежава атмосферата и на Ема и баща й им остава само да цъкат и да прибелват очи.

Изчаква търпеливо Йън да приключи.

— Довиждане, госпожо Морли. Да, и аз се надявам. Нищо и никаква лятна настинка, ще се справя. Довиждане, госпожо Морли, довиждане.

Ема взема слушалката, а Йън — отново смъртно болен — се затътря обратно в леглото.

Майка ѝ е опиянена от копнеж.

— Какво прекрасно момче! Нали?

— Да, мамо.

— Надявам се, че се грижиш добре за него.

— Тръгвам на работа, мамо.

— Защо всъщност се обадих...? Изскочи ми от ума...

Обаждаше се да поговори с Йън.

— Да ми пожелаеш успех може би?

— Успех за какво?

— За училищната пиеса.

— О, да, желая ти успех. Съжалявам, че няма да я гледаме, но в Лондон е толкова скъпо...

Ема прекратява разговора, преструвайки се, че тостерът е лумнал в пламъци, и отива да види пациента, завит през глава под завивките, мъчейки се да „отдели пот“. Част от нея смъртно осъзнава, че се проваля като приятелка. Ролята ѝ е непозната и понякога се улавя как плагиатства „влюбено поведение“ — хващане за ръка, гушкане пред телевизора и тем подобни. Йън я обича, казва ѝ го, дори прекалено често, и тя смята, че може би също ще успее да го заобича, но ѝ трябва малко практика. Категорично възнамерява да се постарее и сега, решена да прояви съчувствие, ляга до него и го прегръща.

— Ако мислиш, че няма да успееш да дойдеш на представлението довечера...

Той се изправя ужасено.

— Не! Не, не. Със сигурност ще дойда.

— Ще те разбера, ако...

— ... дори да е с линейка.

— Нищо и никаква училища пиеса, колко ли неща ще се объркат...

— Ема! — Тя вдига глава да го погледне. — Това е голямата ти нощ! Не бих я пропуснал за нищо на света!

Тя се усмихва.

— Добре. Радвам се.

Привежда се и го целува антисептично със затворени устни, взима си чантата и излиза от апартамента, готова за големия ден.

Заглавието гласи: „Това ли е най-противният мъж в телевизията?“. За секунда Декстър решава, че е грешка, защото под заглавието случайно са поместили негова снимка, а под нея четете една-единствена дума: „Самохвалко“, сякаш Самохвалко му е презимето. Декстър Самохвалко.

Стиснал здраво миниатюрната чаша за кафе с показалец и палец, той продължава по-нататък:

Телевизията тази вечер

Има ли по-самодоволен и по-самонадеян хвалипръцко от Декстър Мейхю в днешната телевизия? При вида на наглото му хлапашко лице подсъзнателно ни се приисква да ритнем екрана. В училище си имахме израз за такива случаи — „този се мисли за ВЪРХА“. Странно, но някой в света на медиите явно го обича толкова, колкото той обича себе си, понеже след три години „с размах“ (не ви ли прилява от малките буквички? ама че отживелица) сега той представя собствено музикално шоу: „Късно нощем“. Та...

Насилва се да спре дотук, да затвори вестника, но с периферното си зрение вече е мернал една-две думи. Едната е „нелеп“. Продължава да четете:

Та ако наистина искате да видите гимназист, домогваш се до ранга „хубавец на випуска“, завалвайки думите и флиртувайки с „дамите“, мъчейки се да спечели хлапетата, които му се присмиват, тогава включвайте телевизора. Шоуто е на живо, така че може и да се насладите на нелепата му техника за събеседване или пък, ако предпочитате, да си изгладите лицето с парна ютия на степен „памук“. Копродуцент е „гръмогласната“ Суки Медоус, музика от „Шед Севън“, „Екобели“ и „Лемънхедс“. Не казвайте, че не сте предупредени.

Декстър има папка с изрезки в кутия от обувки „Патрик Кокс“ в дъното на гардероба, но решава да пропусне тази статия. С цената на огромна шумотевица и неразбория успява да си направи още едно еспreso.

„Синдром на поотрасналото кученце, това е, британски синдром — мисли си. — Преуспееш ли малко, им се приисква да те съборят, е, не ми пука, харесвам си работата, бива ме много; по-

тежка е, отколкото смятат, стоманени топки, това се изисква, за да си телевизионен водещ, и ум като... като... е, най-малкото бърз ум и освен това не бива да го приемаш лично, критици... кому са нужни критици, кой мечтае да стане критик, предпочитам да изложя гърди на предната линия, отколкото да съм... да съм някакъв злобен евнух за броени грошове, а и никой не е издигнал паметник на критик и аз ще им покажа откъде изгрява слънцето, ще им покажа на всички“.

Вариации на този монолог прибъгват през ума на Декстър през целия му голям ден; по пътя към продуцентския офис, докато го откарват с лимузината до студиото на Кучешкия остров, по време на следобедната генерална репетиция, на продуцентския съвет, докато го гримират и му правят прическа и така чак до момента, когато остава сам в гримьорната и най-сетне успява да отвори чантата си и да извади бутилката, която е пъхнал там сутринта, да си налее голяма чаша водка, да я допълни с топъл портокалов сок и да отпие.

— Удряй! Удряй! Удряй! Удряй! Удряй!

Четирийсет и пет минути преди да се вдигне завесата, този напев оглася цялото крило с кабинети по английски.

— Удряй! Удряй! Удряй!

Забързана по коридора, Ема вижда как госпожа Грейнджър излита от съблекалните, сякаш бяга от пожар.

— Опитах да ги спра! Не ме слушат!

— Благодаря, госпожо Грейнджър. Ще се оправя.

— Да доведе ли господин Годалминг?

— Сигурна съм, че всичко ще е наред. Вие отидете да порепетирате с оркестъра.

— Знаех си, че е грешка. — Госпожа Грейнджър се отдалечава бързо с длан върху гърдите. — Предупреждавах ви, че нищо няма да излезе.

Ема поема дълбоко дъх, влиза и вижда тълпата — трийсет тийнейджъри с цилиндри, кринолини и изкуствени бради викат и дюдюкат, докато Хитреца, опрял колене в ръцете на Оливър, притиска лицето му в прашния под.

— Какво става тук, хора?

Викторианската тълпа се извърща.

— Махнете я от мен, госпожице — изломотва Оливър в балатума.

— Бият се, госпожице — казва дванайсетгодишният Самир Чаудхри, дегизиран с бакенбарди колкото овнешки котлети.

— Виждам. Благодаря, Самир.

Пробива си път през тълпата да ги разтърве. Соня Ричардс — кльощавото чернокожо момиче в ролята на Хитреца, стиска рошавите руси кичури на Оливър. Ема я улавя за раменете и я поглежда втренчено.

— Пусни го, Соня. Пусни го. Хайде.

Най-сетне Соня разтваря пръсти и отстъпва назад; гневът се оттича и очите ѝ овлажняват от накърнена гордост.

Мартин Досън — сирачето Оливър, изглежда зашеметен. Висок и едър, по-едър дори от господин Мамбъл, но месестото му лице се сгърчва, сякаш всеки момент ще се разплаче.

— Тя започна! — вика той с глас, колебаещ се между бас и сопрано, и избърсва мръсното си лице в опакото на дланта.

— Стига, Мартин...

— Да, затваряй си плювалника, Досън...

— Не се шегувам, Соня! Край!

Сега Ема е в центъра на тълпата, стиснала противниците за лактите като съдия на боксов мач. Разбира, че за да спаси шоуто, трябва да импровизира вдъхновяваща реч, един от многото моменти а ла Хенри V, съставляващи работния ѝ ден.

— Погледнете се! Вижте колко чудесно изглеждате в костюмите! Вижте малкия Самир с огромните му бакенбарди! — Тълпата се засмива и Самир услужливо се почесва по изкуствените косми. — Приятелите и родителите ви са в залата, за да гледат страхотно, истинско представление! Или поне така смятах. — Тя скръства ръце и въздъхва. — Защото сега ми се струва, че трябва да отменим постановката...

Блъфира, разбира се, но ефектът е мигновен — всеобщ възглас на шумен протест.

— Но ние не сме направили нищо, госпожице — възразява Фейджин.

— Кой тогава крещеше: „Удряй! Удряй!“, а, Родни?

— Но тя побесня като горила, госпожице! — изчуруликва Мартин Досън и Соня се пресяга към него.

— О, Оливър, още ли искаш?

Чува се смях и Ема го парира с прастарата „опровергай недоброжелателите“ реч:

— Стига! Вие трябва да сте задружни другари, а не тълпа! Налага се да ви кажа, че в залата има хора, които не смятат, че ще успеете! Съмняват се, че сте способни, смятат, че е твърде сложно за вас. „Та това с Чарлс Дикенс, Ема! — така ми казват. — Те не са достатъчно умни, нито дисциплинирани да работят заедно. Няма да се справят с «Оливър». Дай им нещо мило и лесно“.

— Кой го казва, госпожице? — пита Самир, готов да надупчи гумите на виновника.

— Няма значение кой, важното е, че така мислят. И може би са прави! Може би трябва да отменим представлението! — За миг се замисля дали не прекалява, но тийнейджърският апетит за драматизъм е безкраен и множеството с бонета и цилиндри надава възмутен възглас. Дори да разбират, че преувеличава, те се наслаждават на предизвикателството. Тя замълчава за ефект. — Така... Със Соня и Мартин ще отидем да си поговорим. Искам вие да поседнете и да поразмишлявате над ролите си. После ще решим какво да правим по-нататък. Ясно? Разбрахте ли?

— Да, госпожице!

В съблекалнята настава затишие, докато тя извежда противниците навън, но в мига, щом затваря вратата, врявата се възобновява. Тя отвежда Оливър и Хитреца към дъното на коридора, покрай спортната зала, където госпожа Грейнджър дирижира оркестъра, изпълняваш оглушително нестройна версия на „Бъди разумен“, и Ема за пореден път се пита защо се подлага на това.

Първо се обръща към Соня.

— Е? Какво стана?

Вечерното слънце струи през големите прозорци с решетки в учебния кабинет и Соня се взира с престорено отегчение към крилото за природни науки.

— Посдърпахме се, това е.

Сяда на ръба на бюрото, разлюляла дълги крака в стари окъсани панталони и черни маратонки със станиолени катарамии. По тясното ѝ,

упорито, симпатично лице е изписано строго изражение, сякаш да предупреди Ема да ѝ спести словоизлиянията на тема „улови мига“. Другите деца се страхуват от Соня Ричардс и дори Ема понякога усеща как я полазват тръпки. От безизразния поглед, от стаената ярост.

— Няма да се извиня — отсича Соня.

— Защо не? И моля, не казвай: „Той започна“.

Лицето ѝ се разкривява от негодувание.

— Но той наистина започна!

— Соня!

— Каза...

Тя млъква.

— Какво каза? Соня?

Соня размисля; претегля безчестието на издайника срещу чувството за справедливост.

— Каза, че играя добре ролята, понеже всъщност не играя, защото и в действителност съм си селячка.

— Селячка.

— Да.

— Така ли каза Мартин?

— Да. Затова го ударих.

— Хмм... — Ема въздъхва и се вторачва в пода. — Първо ще ти припомня, че каквото и да казва някой, не бива да го удряш. Никога.

Соня Ричардс ѝ е любимка. Знае, че не бива да има протезета, но Соня е толкова очевидно умна, най-умната в класа ѝ, но и агресивна — тънка като вейка фигурка, изтъкана от негодувание и накърнена гордост.

— Но той е такъв досадник, госпожице!

— Соня, моли те! — казва Ема, макар дълбоко в себе си да смята, че Соня е права. Мартин Досън се отнася с децата, с учителите и с цялата гимназиална система, сякаш е мисионер, благоволил да ги осени с присъствието си. Миналата вечер по време на генералната репетиция ронеше истински сълзи, пеейки „Къде е любовта?“. При високите тонове се напъваше, сякаш отделя бъбречни камъни, и Ема се запита мимоходом какво ли ще е усещането да се качи на сцената, да закрие с длан лицето му и да го блъсне силно назад. Забележката за „селячката“ е съвсем в стила му, но все пак...

— Ако е казал това...

— Каза го, госпожице...

— Ще говоря с него и ще разбера, но ако е истина, това издава само невежеството му. И твоето плиткоумие да се уловиш на въдицата му. — Запъна се на „плиткоумие“. „По-разговорно, по-непосредствено“, укорява се. — Но... ако не успеем да се справим с тази... каша, наистина ще се наложи да отменим представлението.

По лицето на Соня отново се спуска мрачен облак и Ема стъписано забелязва, че е на път да се разплаче.

— Няма да го направите!

— Възможно е да се наложи.

— Госпожице!

— Не можем да излезем на сцената, Соня!

— Можем!

— Нима? И ти ще зашлевиш Мартин, докато пеете в дует „Кой купува“? — Соня се усмихва неволно. — Умна си, Соня, толкова умна, но хората ти залагат капани и ти влизаш право в тях. — Соня въздъхва, придава си строго изражение и поглежда към малкия правоъгълник изсъхнала трева до природонаучното крило. — Справяш се прекрасно, не само с пиесата, но и в клас. Писмените ти работи този срок бяха наистина интелигентни, проникателни и обмислени. — Разколебана как да приеме похвалата, Соня изсумтява и се намръщва. — Следващият срок ще напреднеш още повече, но трябва да овладееш темперамента си, да покажеш на другите по-доброто си лице. — Изнася поредната реч. Понякога си мисли, че прахосва твърде много енергия за речи. Надява се тази да подейства вдъхновяващо, но погледът на Соня се отклонява над рамото ѝ, към вратата на класната стая. — Соня, слушаш ли ме?

— Брадата пристигна.

Ема се обръща и вижда косматото лице да се взира през стъклената врата като любопитна мечка.

— Не го наричай Брадата. Той е директор — казва на Соня и му маха да влезе.

Вярно е обаче. Първата — и втората — дума, която ѝ хрумна, щом зърне господин Годалминг, е „брада“. Покрива целите му страни — не е рошава, ниско подрязана е, но много, много черна, като на конкистадор, със сини очи, надзъртащи изпод руното като дупки в

килим. Затова е Брадата. Той влиза и Соня започва да се чеше по брадичката, а Ема разширява предупредително очи.

— Добър вечер — поздравява директорът с веселия си извънслужебен тон. — Как сте? Наред ли е всичко, Соня?

— Малко сме се понаежили, сър — отговаря Соня, — но мисля, че ще се оправим.

Ема изсумтява и господин Годалминг се обръща към нея.

— Всичко наред ли е, Ема?

— Със Соня тъкмо си повдигахме духа за спектакъла. Искаш ли да отидеш в съблекалнята да се подготвяш, Соня? — С облекчена усмивка момичето се смъква от бюрото и поема към вратата. — Кажу на Мартин, че ще се забавя малко.

Ема и господин Годалминг остават сами.

— Е! — усмихва се той.

— Е...

В пристъп на сърдечност господин Годалминг понечва да седне разкрячен върху стола, по средата на движението очевидно се разколебава, но накрая решава, че няма връщане назад.

— Трудно дете е Соня.

— О, само поза.

— Чух, че някой се сбил.

— Дребна работа. Сценична треска.

Яхнал стола, той несъмнено се чувства много неудобно.

— Чух, че протезето ти налагало бъдещия ни отговорник на випуска.

— Младежка избухливост. А и Мартин не е съвсем невинен.

— Дочух, че го зашлевила.

— Явно си добре информиран.

— Е, нали съм директор.

Господин Годалминг се усмихва през руното и Ема се пита дали ако се вгледа достатъчно дълго, ще забележи как косъмчетата порастват. Какво ли се случва под цялата тази растителност? Да не би там да се крие всъщност красиво лице? Той кима към вратата.

— Видях Мартин в коридора. Много е... разчувстван.

— Е, от шест седмици съпреживява ролята си. Вживява се е поточната дума. Много професионално подхожда. Би се разболял от рахит, ако му беше по силите.

— Добър ли е?

— Божичко, не! Ужасен е. Мястото му е в сиропиталището. Запее ли „Къде е любовта?“, те съветвам да си запушиш ушите с навити на топчета хартийки от програмата. — Господин Годалминг се размива. — Соня обаче е ненадмината. — Директорът не изглежда убеден. — Ще видиш.

Той се размърдва неловко на стола.

— Какво да очаквам тази вечер, Ема?

— Нямам представа. Всичко е възможно.

— Аз лично бих предпочел „Нежно милосърдие“. Припомни ми? Защо не представихме „Нежно милосърдие“?

— Е, това е мюзикъл за проститутки и...

Господин Годалминг се размива отново. Често се смее с Ема и останалите също са го забелязали. В учителската стая се носят слухове, мрачни мълви за фаворизиране, и той несъмнено я изпива с поглед тази вечер. Минава минута и тя се озърта към вратата, където Мартин Досън наднича просълзен през стъклото.

— Най-добре да си поговоря с Едит Пиаф ей там, преди да излезе от релси.

— Разбира се, разбира се. — Господин Годалминг изглежда доволен да слезе от стола. — Успех с представлението! Със съпругата ми цяла седмица го очакваме с нетърпение.

— Не ми се вярва.

— Вярно е. Трябва да те запозная после с Фиона. Защо да не се почерпим четиримата с... годеника ти?

— Божичко, не! Само приятел. Йън...

— На партито след шоуто...

— Вода и разтворим сок?

— Готвачът напазарува от „Кеш&Кери“.

— Дочух слухове за миникексчета...

— Учителската кариера... хम्म?

— Не била бляскава, казват...

— Много си красива, Ема, между другото.

Ема разперва ръце. Гримирала се е — малко червило в тон с роклята на цветя, тъмнорозова и навярно възтясна. Поглежда към роклята, сякаш е приятно изненадана, но по-скоро е стъписана от забележката.

— Как не! — отвръща, но той забелязва колебанието й.

След малко той се извръща към вратата.

— Да изпратя ли Мартин?

— Да, моля.

Тръгва към вратата, после спира и се обръща.

— Съжалявам, да не би да наруших някакъв личен етикет? Не мога ли да кажа на член от екипа си, че изглежда добре?

— Може, разбира се — отговаря тя, но и двамата знаят, че не е използвал думата „добре“. Казал е „красива“.

— Извинете, но търся най-противния мъж в телевизията? — подвиква Тоби Мъри от прага с характерния си пискливо-хленчещ гласец. Носи кариран костюм и е със сценичния грим; лъскавата му коса е пригладена на шеговит перчем и на Декстър му се приисква да го замери с бутилка.

— Скоро ще разбереш, смятам, че търсиш себе си, а не мен — отвръща Декстър, внезапно забравил какво е лаконичен изказ.

— Добър ответен удар, супермомче — казва вторият водещ. — Значи си видял рубриците?

— Не.

— Защото мога да ти го ксерокопирам...

— Просто някакъв неграмотен драскач, Тоби.

— Значи не си чел „Мирър“. Или „Експрес“, „Таймс“...

Декстър се преструва, че преглежда сценария.

— Никой не е издигнал паметник на критик.

— Вярно. Но и никой не е увековечил и телевизионен водещ.

— Майната ти, Тоби!

— Ах, *le mot juste!* Най-сетне намери думата!

— Защо си тук всъщност?

— Да ти пожелаю успех!

Той приближава, обляга ръце върху раменете на Декстър и ги стиска. Закръглен и сприхав, в шоуто Тоби играе ролята на безочлив шут с остър език и Декстър го презира, презира това подгрыващо парвеню и му завижда. На репетициите той се въртеше около Декстър, пускаше долнопробни шегички и го иронизираше, карайки го да се чувства като глуповато, плиткоумно хлапе с муден ум. Отблъсква

ръцете на Тоби. Казват, че антагонизмът е сърцевината на голямата телевизия, но Декстър се чувства като параноик с мания за преследване. Прииска му се още една водка — да приповдигне духа му — но не може, не и пред бухалското лице на Тоби, хилещо му се в огледалото.

— Трябва да си събера мислите, ако не възразяваш.

— Разбирам. Съсредоточавай се на воля.

— Ще се видим по-късно?

— Да, красавецо. Успех! — Той затваря вратата и я отваря отново. — Не, наистина. Пожелавам ти успех!

Декстър се уверява, че е сам, налива си водка и се поглежда в огледалото. Ярочервена тениска под черно официално сако над избелели дънки над островърхи черни обувки, с късо подстригана коса — на пръв поглед олицетворение на млад лондончанин, но внезапно го обзема чувството, че е стар, изтощен и непреодолимо тъжен. Притиска с по два пръста очите си и се опитва да обори напирещата меланхолия, но рационалното мислене му убягва. Все едно някой е отлепил главата му от раменете и я е разтърсил. Думите се превръщат в каша и той не вижда начин да се съвземе. „Не се разпадай — казва си, не сега. Дръж се“.

Но на живо един час е невъзможно дълго телевизионно време и той решава, че му трябва помощ. На масичката в гримьорната има малка бутилка вода, Декстър я излива в мивката, надзърта към вратата, изважда пак шишето с водка от чекмеджето, сипва десет, не петнайсет сантиметра от прозрачната течност и затваря капачката. Поднася бутилката към светлината. Никой не би открил разликата и той, разбира се, няма да я пресуши цялата, но тя е там, в ръката му, за да му помогне да издържи. Измамата го въодушевява и го окуражава. Отново е готов да покаже на зрителите — и на Ема, и на баща си — на какво е способен. Той не е просто някакъв говорител, той е водещ.

Вратата се отваря.

— ПРИВЕЕЕТ! — казва Суки Медоус, която ще води предаването с него.

Суки е национална любимка, жена, за която енергичността е начин на живот, граничещ с пълен хаос. Тя навярно би подхванала и съболезнователно писмо с „Привет!“ и Декстър щеше да намира тази

безпощадна жизнерадост за изтощителна, ако Суки не бе толкова привлекателна, популярна и влюбена в него.

— КАК СИ, СКЪПИ? РАЖДАШ БАГЕРИ, ПРЕДПОЛАГАМ!

В това се състои другият голям талант на Суки като телевизионен водещ — да разговаря винаги, сякаш се обръща към огромна тълпа, събрала се в празничен ден край морския бряг.

— Малко съм нервен, признавам.

— ОООО! ЕЛА, ЕЛА ТУК!

Тя увива ръка около главата му и я стиска като футболна топка. Суки Медоус е симпатична, от типа жени, които наричат миньончета, и ври и кипи като вентилатор, изпуснат във вана. Напоследък помежду им прехвърчат искри, ако приплескването на главата му до гърдите ѝ може да се определи като флирт. Двете звезди се сближиха трудно и от професионална, ако ли не от емоционална гледна точка, това изглежда логично. Тя притиска още по-силно главата му.

— ЩЕ НАДМИНЕШ СЕБЕ СИ! — После го дръпва ненадейно за ушите и извърща лицето му към своето. — ЧУЙ МЕ! ВЕЛИКОЛЕПЕН СИ! ЗНАЕШ ГО. ДВАМАТА ЩЕ СМЕ СТРАХОТЕН ЕКИП. ТИ И АЗ. МАМА Е ТУК ТАЗИ ВЕЧЕР И ИСКА ДА ВИ ЗАПОЗНАЯ СЛЕД ШОУТО. МЕЖДУ НАС ДА СИ ОСТАНЕ — СМЯТАМ, ЧЕ СИ ПАДА ПО ТЕБ. АЗ СИ ПАДАМ ПО ТЕБ, ЗНАЧИ И ТЯ ТРЯБВА ДА СИ ПАДА ПО ТЕБ. ИСКА ДА Ъ ДАДЕШ АВТОГРАФ. НО ТРЯБВА ДА МИ ОБЕЩАЕШ ДА НЕ СИ УГОВАРЯТЕ СРЕЩА!

— Ще се постарая, Суки.

— ИМАШ ЛИ РОДНИНИ В ЗАЛАТА?

— Не...

— ПРИЯТЕЛИ?

— Не...

— ХАРЕСВА ЛИ ТИ КАК СЪМ ОБЛЕЧЕНА?

Носи асиметрична блузка и миниатюрна поличка и стиска задължителната бутилка с вода.

— ВИЖДАШ ЛИ МИ ЗЪРНАТА?

Флиртува ли?

— Само ако се вгледам — отвърща механично той и се усмихва бегло.

Суки надушва нещо. Разтваря ръцете му встрани и интимно измучава:

— КАКВО ТИ Е, СКЪПИ?

Той свива рамене.

— Тоби намина. Вдигна ми кръвното...

Преди да успее да довърши, тя го изправя на крака, прегръща го през кръста, а ръцете ѝ мачкат съчувствено ластика на боксерките му.

— НЕ МУ ОБРЪЩАЙ ВНИМАНИЕ! РЕВНУВА. ЗАЩОТО СИ ПО-ДОБЪР ОТ НЕГО! — Вдига очи към лицето му и брадичката ѝ се забива в гърдите му. — ТИ СИ ПРИРОДЕН ТАЛАНТ, ЗНАЕШ ГО.

Студийният мениджър застава на прага.

— Готови ли сте, приятелчета?

— СТРАХОТНИ СМЕ ЗАЕДНО, НАЛИ? ТИ И АЗ. СУКИ И ДЕКС. ДЕКС И СУКИ. ЩЕ ГИ УБИЕМ! — Тя го целува внезапно, много силно, сякаш подпечатва документ.

— СЛЕДВА ПРОДЪЛЖЕНИЕ, ЗЛАТНО МОМЧЕ! — изкрещява в ухото му, взима си бутилката с вода и изтичва към студиото.

Декстър се поглежда за последно в огледалото. Златно момче. Въздъхва и притиска и десетте си пръста към черепа, опитвайки се да не мисли за майка си. „Дръж се, не се прецаквай. Бъди добър. Направи нещо добро“. Усмивка се с усмивката, която използва специално за телевизията, взима бутилката с „подсилена“ вода и тръгва към студиото.

Суки го чака пред огромния декор, улавя го за ръката и я стисва. Хората от екипа се щурат наоколо, потупват го мимоходом по рамото или го удрят приятелски с юмрук по ръката, а високо над главите им комични танцьорки по бикини и с каубойски ботуши протягат прасци през комичните си клетки. Тоби Мъри подгрява публиката, която, да не повярваш, се залива от смях, и Тоби ненадейно ги представя: „Аплодисменти за домакините ни тази вечер, Суки Медоус и Декстър Мейхю!“.

Той не иска да излиза. От тонколониите бумти музика: „Танцът започва“ на „Продиджи“, и той иска да остане зад завесите, но Суки го тегли за ръката и тутакси изскача пред ярките прожектори и надава гръмогласен вик:

— КАААААК СТЕЕЕ?

Декстър я следва по петите — уравнивесената, изтънчена част от дуото. Както винаги, декорите включват множество скелета и те се изкачват по рампата, докато публиката остава под краката им. Суки не млъква през цялото време:

— ВЕЛИКОЛЕПНИ СТЕ! ГОТОВИ ЛИ СТЕ ЗА СТРАХОТНО ЗАБАВЛЕНИЕ? ХАЙДЕ! ДА ВИ ЧУЯ!

Декстър застава онемал на платформата до нея и стиснал безмълвния микрофон в ръката си, осъзнава, че е пиан. Големият му пробив на живо в национален ефир, а той е пропит с водка, зашеметен от водка. Платформата му се струва невъзможно висока, много по-висока, отколкото по време на репетициите. Приисква му се да легне, но направи ли го, два милиона зрители може да забележат, затова си придава решителен вид и измучава:

— Привееет на всичкиии добре лиии сее чувствате?

Един-единствен, кристално ясен мъжки глас долита до платформата:

— Хвалипръцко!

Декстър търси с поглед саботьора — кльощав ухилен подлец с напонадена коса. В залата обаче еква смях, гръмогласен смях. Дори операторите се смеят.

— Агентът ми, дами и господа — отвърща Декстър и го възнаграждават с дискретно веселие, но това е всичко. Явно са чели вестниците. Най-противният мъж в телевизията. „Божичко, вярно е — мисли се Декстър. — Наистина ме мразят“.

— Една минута! — изкрещява студийният мениджъри Декстър внезапно остава с усещането, че е на ешафод. Търси дружелюбно лице сред множеството, но не открива, и пак му се приисква Ема да е тук. Би могъл да блесне пред нея, да покаже най-доброто от себе си, ако Ема или майка му бяха тук, но те не са; залата е пълна със зловни, присмехулни лица на хора много по-млади от него. Трябва някак си да си приповдигне духа, да напипа настроението и желязната пианска логика му подшушва, че алкохолът ще му помогне, защото... защо не? По-лошо от това няма накъде. Танцьорките застиват в клетките си, камерите се плъзват на позиция и той отвинтва капачката на контрабандната си бутилка, надига я, преглъща и трепва. Вода. Бутилката с вода съдържа вода. Някой е заменил водката с...

Суки е взела неговата бутилка.

Трийсет секунди и са в ефир. Сбъркала е бутилките. Държи я в ръка като малък стилиен аксесоар.

Двайсет секунди. Тя отвинтва капачката.

— Как си? — крещи той.

— СТРАХОТНО Е, НАЛИ?

Тя пружинира на пръсти като професионален боксьор.

— Взел съм твоята бутилка.

— Е, И? ИЗТРИЙ ГЪРЛОТО!

Десет секунди и публиката започва да надава въодушевени възгласи, танцьорките се хващат за пръчките на клетките и започват да се въртят, а Суки надига бутилката.

Седем, шест, пет...

Той посяга към бутилката, но, смеейки се, тя отблъсва ръката му.

— МАХАЙ СЕ, ДЕКСТЪР, ИМАШ СИ ВОДА!

Четири, три, две...

— Но това не е вода — казва той.

Тя я изгълтва на един дъх.

Надписите текат на екрана.

Суки кашля, зачервена и запенена, през тонколониите екват китари и барабани, танцьорките извиват тела, а от високия таван се спуска камера като граблива птица, полита над главите на хората в залата, устремена към водещите, и на зрителите пред екраните се струва, че триста младежи ръкопляскат на привлекателна жена, която повръща на платформата.

Музиката стихва и се чува само кашлянето на Суки. Декстър е застинал като истукан. Онемял и в пиянски ступор, пилот, който всеки миг ще разбие самолета си. Машината се спуска стремглаво към земята, която се надига да го посрещне. „Кажми нещо, Декстър — прозвучава глас в слушалките му. — Ехо! Декстър! Кажми нещо!“. Ала мозъкът му отказва да работи, устата му отказва да се раздвижи и той стои там, окаменял във всяко отношение. Секундите се разтеглят.

Но слава Богу, Суки — истинска професионалистка — си избърсва устата с опакото на дланта.

— Е, ДОКАЗАХМЕ, ЧЕ СМЕ НА ЖИВО! — И откъм публиката долита облекчен смях. — ЗАСЕГА ВСИЧКО ВЪРВИ ПО МЕД И МАСЛО, НАЛИ, ДЕКС?

Тя го сръгва в ребрата с показалец и той оживява.

— Жалко за Суки... — казва. — В бутилката има водка! — И надига иронично палец и отмята китка да имитира потаен алкохолик. Публиката се засмива отново и той се чувства по-добре. Суки също се засмива, смущква го с лакът и вдига юмрук като вариететен клоун. Само той съзира искрицата презрение в очите ѝ. Намира убежище в екрана, където текат помощните реплики.

— Добре дошли при нас! Аз съм Декстър Мейхю...

— ... А АЗ СЪМ СУКИ МЕДОУС!

И течението ги подема. Представят петъчното шествие от страхотни комици и музиканти, Декс и Суки — обаятелни и привлекателни като двете най-популярни деца в гимназията.

— И така... без повече приказки... да чуя аплодисментите ви, моля! — Той махва с ръка назад като цирков водещ. — За „Шед Севън“!

Камерата се извъръца от тях, сякаш ѝ е доскучало, и сега върху музиката от оркестъра в ушите му се наслагват гласове. „Добре ли си, Суки?“, пита продуцентът. Декстър я поглежда умолително. Тя присвива очи. Дали ще им каже — Декстър е алкохолик, пиян е, не се владее, аматьор, не заслужава доверие.

— Да — отговаря тя. — Просто дребен инцидент...

— Ще пратим някого да ти оправи грима. Две минути, хора. И Декстър, дръж здраво юздите!

„Да, дръж здраво юздите“, повтаря си той, но мониторите му казват, че остават петдесет и шест минути и двайсети две секунди в ефир, и той наистина се съмнява, че ще успее.

* * *

Аплодисменти! Аплодисменти, каквито чува за пръв път в живота си, отекват от стените на спортната зала. И, да, оркестърът звучеше глухо, а певците — пискливо, не се разминаха и без технически проблеми — липсващи реквизити и срутени декори — и разбира се, не биха могли да мечтаят за по-благоклонна публика, но все пак пожънаха триумф. Смъртта на Нанси просълзи дори господин Рътлидж, химика, а преследването по лондонските покриви, представено с театър на сенките, се оказа неповторим похват,

посрещнат с възклицания и ококорени очи като зрелищна заря. Соня Ричардс оправда очакванията и блесна на сцената, а на Мартин Досън му остана само да скърца ядно със зъби, докато тя обираше най-бурните аплодисменти. Следват овации, викат ги на бис, публиката трополи възторжено с крака по пода и Соня, която плаче — за бога, наистина плаче! — издърпва Ема на сцената, стиска ѝ ръката и повтаря: „Браво, госпожице, чудесно, удивително, удивително!“. Училищно представление — най-дребният възможен успех — но сърцето на Ема ликува и усмивката не слиза от лицето ѝ, докато оркестърът изпълнява какофонична версия на „Бъди разумен“ и тя се покланя ли, покланя, стиснала за ръцете четиринайсетгодишните актьори. Въодушевена от добре свършената работа, за пръв път от десет седмици нито веднъж не усеща порив да ритне Лайънъл Барт.

На почерпката след това кока-колата родно производство се лее като вино, а има и пет бутилки с искрящо пери^[1] за възрастните. Йън стои в ъгъла на спортната зала с поднос с миникексчета и пластмасова чаша с разтворими прахчета против разстройство, които си е донесъл специално за партито, и масажира синусите си, усмихва се и търпеливо очаква Ема да се наслади на славословията. „Достойно за Уест Енд!“, казва някой донякъде нереалистично и тя не скастрия Родни Чанс, нейния Фейджин, когато, замаян от карамелизирани близалки, ѝ казва, че е „твърде умна за учителка“. Господин Годалминг („наричай ме Фил, моля“) я поздравява, докато Фиона, червенобуза като фермерска съпруга, ги гледа втренчено, отегчена и раздражителна.

— През септември трябва да поговорим с теб за бъдещето ти тук — казва Фил, навежда се и я целува за сбогом, а няколко хлапета и учители започват да подсвиркват.

За разлика от повечето партита в света на шоубизнеса, това приключва в десет без четвърт и вместо в огромна лимузина, Ема и Йън се качват в автобус номер 55, после в номер 19 и накрая в метрото и се прибират у дома.

— Толкова се гордея с теб — казва Йън, подпрял глава на нейната. — Но мисля, че вирусът се е загнездил в дробовете ми.

Още щом влизат в апартамента, усеща аромата на цветята. Огромният букет червени рози лежи килнат на една страна в глинената купа върху кухненската маса.

— О, божичко, Йън, прекрасни са!

— Не са от мен — промърморва той.

— О. От кого са тогава?

— От Златното момче, подозирам. Пристигнаха сутринта. Много помпозно, ако ме питаш. Ще си взема горещ душ да ми поолекне.

Тя си сваля мантото и отваря малката картичка. *„Извинения за цупенето. Надявам се представлението да мине добре. С много обич — Декс“*. Това е всичко. Прочита го два пъти, поглежда си часовника и бързо включва телевизора да гледа големия пробив на Декстър.

Четирийсет и пет минути по-късно, на фона на финалните надписи, тя се смръщва и се опитва да осмисли видяното. Не разбира много от телевизия, но е съвсем сигурна, че Декстър не е блеснал. Изглеждаше колеблив, дори уплашен понякога. Бъркаше репликите, гледаше в грешната камера, приличаше на неумел аматьор и сякаш усетили безпокойството му, музикантите, които интервюираше — рапърът на турне, четиримата нахакани млади манчестърци — реагираха презрително и саркастично. Хората в студиото също го наблюдаваха смръщено, скръстили ръце високо на гърдите като намусени тийнейджъри в пантомима. За пръв път, откакто го познава, той изглежда като риба на сухо. Да не би, да не би... да е пиян? Не знае много за медиите, но разбира кога колата полита към дерето. Когато последната група изпълнява песента си, Ема вече е закрила с длани лицето си. Знае достатъчно за телевизията, за да заключи, че Декстър не се е представил идеално. Тези дни иронията е на мода, но не чак дотам, че дюдюкането да изразява одобрение.

Изключва телевизора. Откъм банята долита звучно изсекване в хавлия. Тя затваря вратата и вдига телефона, оформяйки устните си в насърчителна усмивка, и в празния апартамент в Белсайз Парк проехтява телефонният секретар. „Е! Говори!“, казва Декстър и Ема подхваща речта си: *„Здрассти, човече! Привет! Знам, че сега празнуваш, но исках да ти кажа... Е, първо ти благодаря за цветята. Толкова са красиви, Декс, но не биваше. Но най-важното: БРАВО. На теб! Беше фантастичен, непосредствен и забавен, хареса ми много. Великолепно, великолепно шоу, наистина.“* Тя се колебае. „Наистина“ беше излишно. Продължава: *„Все още ме стъписва комбинацията тениска-сако и, да, танцьорките в клетки несъмнено са освежителна гледка, но, Декстър, като изключим това, беше превъзходно.“*

Наистина. Наистина се гордея с теб, Декс. В случай че те интересува, «Оливър» също мина добре.“

Усеца, че представлението ѝ започва да звучи неубедително и решава да приключва. „Та така. И двамата имаме повод за празник! Благодаря още веднъж за розите. Желая ти прекрасна вечер. Ще поговорим утре. И ще се видим във вторник, нали? Браво на теб! Сериозно. Браво. Чао.“

На партито след шоуто Декстър стои сам на бара, скръстил ръце, привел рамене. Хората наминават да го поздравят, но никой не се задържа дълго и потупването по гърба изглежда по-скоро утешително или в най-добрия случай: „Радвам се, че се измъкна сух“. Той продължава да пие целенасочено, но шампанското е безвкусно и нищо не разведрява усещането за разочарование, разруха и срам.

— Привет! — казва замислено Суки. Някогашната съзвезда, сега несъмнено звездата, сяда до него. — Защо си тъй мрачен?

— Здравсти, Суки.

— Е? Мина добре, нали?

Декстър не е убеден, но те все пак чукат чаши.

— Съжалявам за... алкохолния инцидент. Дължа ти извинение.

— Да.

— Сипах си го просто за да се отпусна.

— Ще го обсъдим. Но друг път.

— Добре.

— Защото втори път няма да изляза с пияница на сцената.

— Знам. Няма. Ще ти се реванширам.

Тя се обляга на него и опира брадичка върху рамото му.

— Другата седмица?

— Другата седмица?

— Ще ме заведеш на вечеря. Непременно в скъп ресторант. Във вторник.

Челото ѝ докосва неговото, ръката ѝ е върху бедрото му. Във вторник се бяха уговорили да вечерят с Ема, но знае, че винаги може да го отложи, тя няма да се обиди.

— Добре. Следващият вторник.

— Очаквам го с нетърпение — оципва го Суки по бедрото. — Е?
Ще се поразвеселиш ли сега?

— Ще пробвам.

Суки Медоус го целува по бузата, после доближава устни плътно, много плътно до ухото му:

— А сега ела и кажи „здрасти“ на маааа—ама!

[1] Алкохолна напитка от круши. — Б.ред. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА ЦИГАРИ И АЛКОХОЛ

Събота, 15 юли 1995
Уолтъмстоу и Сохо

„Портрет в пурпурно

Роман

от Ема Н. Уайлд

Първа глава

Криминален инспектор Пени Еди-коя си е виждала много местопрестъпления, но никога като... като това.

— Местихте ли тялото? — отсече тя.“

Думите сияеха отровнозелени върху екрана — плодовете на цяла сутрин работа. Седнала пред миниатюрното бюро в миниатюрната тъмна стаичка в миниатюрния нов апартамент, тя прочете написаното, после го препрочете, а зад гърба ѝ вентилационната тръба загъркори присмехулно.

През почивните дни или вечер, ако събереше сили, Ема пишеше. Беше подхванала два романа (единият се развиваше в Гулаг, другият — в постапокалиптичното бъдеще), детска илюстрирана книжка (със собствени илюстрации) за жираф с къса шия, язвителна, гневна телевизионна драма за объркания емоционален живот на прехвърлилите дваисетте, авангардна новела за тийнейджъри и зли учители работи, радиопиеса в стил „поток на съзнанието“ за суфражетка пред прага на смъртта, комичен монолог и сонет. Всички бяха недовършени, дори четиринайсетте стиха на сонета.

Думите върху екрана слагаха началото на нов проект — опит за поредица комерсиални, дискретно феминистки криминални романи. На единайсет беше изчела Агата Кристи от кора до кора, по-късно ѝ попаднаха Реймънд Чандлър и Джеймс М. Кейн. Защо да не опита нещо по средата? За пореден път обаче откриваше, че четенето и

писането не са едно и също — не можеш просто да напоиш гъбата и след това да я изстискаш. Не успяваше да измисли дори имена детектива си, камо ли смислен и оригинален сюжет. Дори псевдонимът ѝ звучеше ужасно. Ема Н. Уайлд? Почуди се дали ще се окаже от онези хора, които цял живот опитват нещо? Опита се да сформира музикална група, да пише пиеси и детски книги, опита да е актриса и да постъпи в издателство. Криминалната проза навярно щеше да е поредният проект, добавен към цирковото изкуство, будизма и испанския. Преброи думите. Трийсет и пет, включително заглавието и отвратителния псевдоним. Простена, спусна хидравличния лост на стола и потъна към килима.

Някой похлопа по талашитената врата.

— Как е положението в стаичката на Ан Франк?

Отново същата реплика. За Йън шегите не бяха за еднократна употреба — използваш ги неумолимо, докато се разпаднат в ръцете ти като евтин чадър. Когато започнаха да излизат, приблизително деветдесет процента от всичко изречено от Йън, попадеше в категорията „хумористично“ — каламбур, смешна интонация, анекдот. Надяваше се с времето да ги сведе докъм четирийсет на сто — поносим дял — но почти две години по-късно процентът не падеше под седемдесет и пет и съжителството им продължаваше под шапката на комичното. Кой е способен да се весели две години? Отърва се от черните му чаршафи и бирените подложки, тайно бракува бельото му, сведе до минимум „летните печива“, но явно достигаше границите, до които е възможно да преобразиш един мъж.

— Чаша хубав чай за дамата? — попита той с кокни акцент.

— Не, благодаря, скъпи.

— Препечена филийка с яйце? — с шотландски акцент. — Яйчице и филийка за сладуранката?

„Сладуранка“ беше ново изобретение. Подтикна го да се обоснове и той ѝ обясни, че е много, ужасно, ужасно сладка. Предложи ѝ да отвърне на жеста с обръщението „сладурко“; сладуранка и сладурко, сладурко и сладуранка, но тя отказа.

— ... тъничка филийка? Да си подплатиш стомаха за довечера?

Довечера. Това било значи. Йън често пускаше в ход диалектите си, когато в ума му се завърти нещо, което не може да изрече с нормален глас.

— Голяма вечер! Ще покорявате града с Телевизионера!
Реши да не обръща внимание на забележката, но той не я улесни.
Облегнал брадичка върху главата и, зачете думите върху екрана.

— „Портрет в пурпурно“...

Тя закри екрана с длан.

— Не надничай над рамото ми, моля.

— Ема Н. Уайлд. Коя е Ема Н. Уайлд?

— Псевдонимът ми, Йън...

— Какво означава „Н“?

— Нетърпима.

— Ненадмината. Неустоима.

— Непоносима.

— Ако ти се прииска да го прочета...

— Защо да ми се прииска да го прочетеш? Глупаво е.

— Ти не пишеш глупости.

— Е, този път съм написала.

Тя отметна глава, изключи монитора и без да се обръща, разбра, че я той гледа като нахокано пале. Прекалено често ѝ се случваше с Йън — да се люшка между раздражение и разкаяние.

— Съжалявам! — каза, сплете пръсти в неговите и разлюля ръката му.

Той я целуна по темето, после проговори в косата ѝ.

— Знаеш ли какво според мен означава „Н“? „Н“ като „Наистина Невероятна“. Ема Н. Н. Уайлд.

При тези думи той излезе от стаята — класическа техника, правиш комплимент и побягваш. За да не се огъне веднага, Ема захлопна вратата, включи отново монитора, прочете написаното, потрепери видимо, затвори папката и я прати в кошчето за отпадъци. Електронен звук на смачкана хартия. Музиката на творчеството.

Пищенето на пожарната аларма оповести, че Йън готви. Тя стана и последва миризмата на прегоряло масло по коридора към кухнята трапезария; не точно отделно помещение, просто най-мръсната четвърт от дневната на апартамента, който бяха купили заедно. Ема се колебаеше, приличаше ѝ на място, където честичко викат полицията, но Йън я обори — било лудост да живеят под наем, и без това повечето нощи прекарвали заедно, било близо до училището ѝ, първото стъпало към съвместния живот и прочее, и прочее. И така те събраха вноската

и купиха няколко книги за обзавеждане; едната даваше съвети как да боядисаш талашита така, че да заприлича на италиански мрамор. Обсъждаха вдъхновено дали да не инсталират камина, къде да сложат полички и вградени шкафове, какво да им служи като килер. И паркетът! Йън предложи да наеме дърводелец да изглади и излъска дъските, както си му е редът. През една дъждовна февруарска събота те вдигнаха килима, огледаха унило изпотрошените греди, изронения цимент и старите вестници и гузно върнаха килима на мястото му, сякаш прикриват труп. Стремежът им да създадат домашен уют изглеждаше мимолетен и неубедителен, сякаш бяха деца, устройли си скривалище. Въпреки пребоядисването, репродукциите по стените и новите мебели апартаментът запазваше занемареното си излъчване на нещо нетрайно.

Сега Йън стоеше в кухнята сред ореол от задимена слънчева светлина, извърнал широкия си гръб към нея. Ема го огледа от прага — познатата стара окъсана сива тениска, няколко сантиметра от бельото, подаващи се над ластика на анцуга. Под кафявите косми на гърба му се четеше етикетът „Келвин Клайн“ и изведнъж й хрумна, че Келвин Клайн изобщо не е имал предвид това.

Проговори, за да наруши мълчанието.

— Не е ли попрегоряло?

— Не е. Хрупкаво е.

— Аз казвам „изгоряло“, ти казваш „хрупкаво“.

— *Да спуснем завесата!*

Мълчание.

— Виждам ти гащите.

— Да. Нарочно е. — Проточен, възтънък гласец. — Нарича се „мода“, скъпа.

— Е, несъмнено е много провокативно.

Нищо. Само цвърчене на прегоряла храна.

Този път обаче беше ред на Йън да се огъне.

— Е? Къде ще те води алфа-мъжкарят тази вечер? — попита, без да се обръща.

— Някъде в Сохо. Не знам.

Знаеше всъщност, но името на ресторанта напоследък се бе превърнало в синоним на изтънчено столично заведение и тя не искаше да влошава положението.

— Йън, ако ти е неприятно...
— Не, върви, забавлявай се...
— Искаш ли да дойдеш с нас?
— Какво? Хари, Сал и моя милост? О, не, не мисля.
— Ще се радвам, ако дойдеш.
— Дватама ще си бърборите през цялото време, сякаш ме няма...
— Не си спомням да се е случвало.
— Последния път се случи!
— Не е вярно.
— Сигурна ли си, че не искаш пържена филийка с яйце?
— Да!
— И между другото, тази вечер изнасям програма. Забрави ли?
„Домът на Ха-Ха“ в Пътни.
— Платена програма?
— Да, платена! — отсече той. — Така че благодаря много, но съм зает.

Започна да рови шумно из шкафа. Накрая извади някакъв кафеникав сос.

— Не се безпокой за мен.
Ема въздъхна раздразнено.
— Ако не ти е приятно да ходя, просто го кажи.
— Ем, не сме сиамски близнаци. Върви, щом искаш. Забавлявай се. — Шишето със соса изсъска болестотворно. — Само не скачай в леглото му.
— Е, това е малко вероятно, нали?
— Да, все това повтаряш.
— Той излиза със Суки Медоус.
— Но ако не беше с нея?
— Ако не беше, нямаше да има никакво значение, защото те обичам.

Това обаче не беше достатъчно. Йън не каза нищо И Ема въздъхна, прекоси кухнята, затъвайки на всяка крачка в линолеума, и го прегърна през кръста. Усети го как се отпуска, опря лице в гърба му, вдиша познатия топъл аромат на тялото му, целуна го по тениската и измърмори:

— Не изглупявай.

Постояха малко така, докато стана ясно, че Йън предвкузва с нетърпение закуската.

— Добре. Ще трябва да се залавям с есетата — каза тя и се отдръпна.

Двайсет и осем зашеметяващи изложения за гледната точка в „Да убиеш присмехулник“.

— Ем? — обади се той, когато тя стигна вратата. — Какво ще правиш после? След около хиляда и седемстотин часа?

— Ще съм на смъртно ложе. Защо?

Той се настани пред кухненския плот с чинията в скута.

— Рекох си, че можем да си полегнем... така де... за малко следобедни наслади.

„Привързана съм към него — помисли си тя, — но не съм влюбена и не го обичам. Опитах се, постарах се с всички сили да го заобичам, но не мога. Живея с мъж, когото не обичам, и не знам какво да правя“.

— Може би — отвърна тя от прага. — Може би.

Издаде устни като за целувка, усмихна се и затвори вратата.

* * *

Вече нямаше сутрини. Само *след сутрини*.

С туптящо сърце, плувнал в пот, Декстър се събуди малко след пладне от мъжки крясък. Стори му се, че долита от улицата, но се оказа водещият на „Столичани“. Пак бе заспал пред телевизора и сега го подканваха да потърси героя в себе си.

Съботите след „Късно нощем“ винаги протичаха така — в задушната стая с плътно затворени щори, през които не прониква нито лъч светлина. Ако беше жива, майка му щеше да му извика да се събужда, да оползотвори деня си, но той седеше върху черното канапе, надянал вчерашните боксерки, пушеше, играеше „Ultimate Doom“ на плейстейшъна и се стараеше да не си мърда главата.

В ранния следобед усети как го обзема меланхолията на почивните дни и реши да поупражнява диджейските си умения. Макар и аматьор, Декстър разполагаше с цяла стена дискове и редки плочи, подредени по чамови рафтове, изработени по поръчка, две двойни

гнезда за дискове и микрофон — всичките приспаднати от данъците му. Прекарваше часове наред в музикалните магазини в Сохо, надянал огромни слушалки като разполовени кокосови орехи. Все още по боксерки, нехайно редуваше дисковете в чисто новата си уредба, подготвяйки следващото домашно парти с приятели. Нещо обаче не се получаваше и той скоро се отказа.

— Дисковете не са плочи — обяви и едва след малко осъзна, че го е казал на съвсем празната стая.

Меланхолията пак пропълзя, той въздъхна и тръгна към кухнята бавно като пациент след операция. Огромният хладилник беше пълен до пръсване със забележителна нова марка изискан сайдер. Освен като водещ на шоуто („Катастрофална телевизия“, така го наричаха, явно похвално) напоследък започна да се изявява в реклами. Бил хамелеон, казваха — явно също похвала — образец на новата порода британски мъже: столичанин, богат, мъжкар с неприкрит сексуален апетит, страстен почитател на скъпите коли, огромните титанови часовници и лъскавите стоманени джунджурии. Досега бе участвал в рекламата на въпросния първокласен сайдер, пригодена да привлече вниманието на младежите, облечени от главата до петите в „Тед Бейкър“, и на нова марка мъжки самобръсначки — невероятен високотехнологичен предмет с множество ножчета и овлажняваща лента, която оставяше слузеста следа като размазан сопол.

Опипа почвата дори в света на модните подиуми — отколешна мечта, която не смееше да оповести, и която омаловажаваше като „дребно забавление“. Този месец участва във фотосесия за мъжко списание на тема „гангстерски шик“ и в протежение на девет страници дъвка пури или лежа надупчен от куршуми в няколко маркови двуредни костюма. Броеве от списанието бяха небрежно разпръснати из целия апартамент, за да привлечат вниманието на гостите. Имаше дори в тоалетната и понякога той се взираше в снимката си — мъртъв, но красиво облечен, проснат върху капака на „Ягуар“.

Да си водещ в катастрофална телевизия не беше чак толкова зле, но колко пъти може да катастрофира една кола? По някое време в неопределеното бъдеше щеше да се наложи да направи нещо добро като компенсация за всичко „толкова-лошо-че-чак-ти-харесва“. В стремежа си да извоюва престиж бе основал собствена продуцентска компания — „Мейхем Ти Ви“. В момента „Мейхем“ съществуваше

само като стилно лого върху скъпа хартия, но това несъмнено щеше да се промени. Налагаше се. Както казваше агентът му Арън: „Ти си страхотен водещ на младежки предавания, Декси. Проблемът е, че не си младеж“. За какво друго го биваше, предвид въпросното ограничено актьорство? Познаваше много актьори — и професионално, и социално — играеше покер с някои и честно казано, щом тях ги биваше...

Да, професионално и социално последните няколко години бяха време на златни възможности, на страхотни нови приятели, партита и премиери, разходки с хеликоптери и безкрайни разговори за футбол. Не липсваха и спадове, разбира се — усещане за тревога и всеобхватен ужас, един-два случая на публично повръщане. Мернеше ли се в бар или клуб, нещо в присъствието му предизвикваше другите мъже да го нападат с ругатни и дори с юмруци, а наскоро го повалиха на сцената с бутилка, докато подгръвяше публиката за концерта на „Кула Шейкър“. Не беше забавно. В наскоро появилата се рубрика „Кое е хит и кое — не“ беше в позорния списък. Тази не-хитовост му повлия тежко, но той се опита да я омаловажи като завист. Завистта е данъкът, който плащаш за известността.

Наложил се да направи и други жертви. За жалост бе принуден да загърби неколцина стари приятели от университета, защото все пак вече не беше 1988-а. Бившият му съквартирант Калъм, онзи, с когото възнамеряваха да започнат общ бизнес, продължаваше да изпраща все по-саркастични съобщения, но Декстър се надяваше скоро да усети накъде духа вятърът. Какво очакваха, всички да живеят в огромна къща до края на дните си? Не, приятелствата са като дрехите — вършат работа, но в крайна сметка се износват и ги израстваш. Предвид това той бе възприел политика „трима постъпват, един напуска“. Бе заместил загърбените стари приятели с трийсет, четирийсет, петдесет по-преуспели и по-представителни. Количественият прираст бе неоспорим факт, макар Декстър да не беше съвсем сигурен, че всички са му присърце. Беше известен, не, прославен с коктейлите си, с безумната си щедрост, с диджейството и партитата, които организираше след шоуто в апартамента си. Събуждайки се сутрин сред задимените руини, неведнъж бе откривал, че портмонето му липсва.

Няма значение. Беше случил най-доброто време да е млад, преуспял британец. Лондон вреше и кипеше и Декстър оставаше с усещането, че някак си той е отговорен за това. Мъж с модем, минидискова музикална уредба, знаменита приятелка и десетки копчета за ръкавели, с хладилник, пълнен с първокласен сайдер, и баня, пълна със самобръсначки с мултифункционални ножчета, какво повече би могъл да желае от живота! Добре си беше тук, спуснал щорите в средата на деня, в средата на годината, в средата на десетилетието, в центъра на най-вълнуващия град на планетата.

Следобедът се стелеше пред него. Не след дълго трябваше да се обади на дилъра си. В огромното имение край Ладброук Гроув тази нощ организираха парти. Първо щеше да вечеря с Ема, но до единайсет все някак щеше да се отърве от нея.

* * *

Ема лежеше във ваната с дъх на авокадо. Чу как вратата се захлопва и Йън поема на дългото пътешествие към „Дома на Ха-Ха“ в Пътни за програмата си — петнайсет безрадостни минути за разликата между котките и кучетата. Пресегна се към чашата с вино на пода в банята, вдигна я с две ръце и изгледа смръщено кранчетата за водата. Странно колко бързо се беше изпарила радостта да притежаваш свой дом, колко незначителни и окаяни изглеждаха общите им вещи в малкия апартамент с тънките му стени и чуждите килими. Не че беше мръсно — всяко ъгълче бе излъскано — но навсякъде витаеше усещане за отчайваща лепкавост и упорит мирис на мухлясал кашон. През първата им нощ тук, когато затвориха вратата и наляха шампанското, я обзе непреодолимо желание да се разплаче. „Трябва ни време, за да го почувстваме като свой дом“, каза й Йън, прегърнал я в леглото, „и поне сме изкачили първото стъпало“. Но представата как изкачват цялото стълбище заедно, крачка по крачка, година след година, я изпълваше с ужасяващо униние. И какво я очакваше най-горе?

Достатъчно. Тази нощ трябваше да бъде по-специална, празнична. Ема излезе от ваната, изми и си почисти зъбите с конец, докато венците я заболяха, намаза се обилно с освежителен лосион

„Горски цвят“, претършува оскъдния си гардероб за дреха, с която няма да изглежда като госпожица Морли, учителка по английски, за срещата с известния си приятел. Спря се на възтесни обувки и къса черна коктейлна рокля, която беше купила пияна от „Карън Милън“.

Погледна си часовника и пушна телевизора, за да запълни времето. В повсеместно търсене на „Най-талантливия домашен любимец“, Суки Медоус се намираше на скарбърското крайбрежие и представяше на зрителите куче, което бие барабани. Застанало пред миниатюрно дайре, кучето размахаше палки, залепени с тиксо за лапите му. Вместо да се смути от гледката, Суки Медоус се смееше, бърбореше и се вълнуваше и за миг на Ема ѝ се прииска да се обади на Декстър, да измисли някакво извинение и да се върне в леглото. Защото, наистина, нима имаше смисъл?

Не заради жизнерадостната приятелка. Всъщност напоследък Ем и Декс не се разбираха особено добре. Той често отменяше срещите им в последната минута, а когато се виждаха, изглеждаше разсеян, неспокоен. Разговаряха със странни, сподавени гласове и бяха изгубили уменията да се размиват; вместо това си разменяха злостни, хапливи реплики. Приятелството им заприличваше на увяхнал букет, който тя продължаваше да полива на инат. Защо да не го остави да умре? Нереалистично беше да очаква приятелствата да траят вечно. А и имаше много други приятели — старата задруга от колежа, бившите съученици и Йън, разбира се. Но на кого би могла да се довери за Йън? Не на Декс, вече не. Кучето размахваше палките, Суки Медоус се заливаше от смях и Ема изключи телевизора.

Застана пред огледалото в коридора. Надяваше се да излъчва дискретна изисканост, но се чувстваше недодялана. Напоследък поглъщаше невъобразимо количество пеперони и резултатът беше видим — малко кръгло шкембенце. Ако беше тук, Йън щеше да ѝ каже, че е красива, но тя забелязваше само издутия под черната коприна корем. Закри го с ръка, затвори входната врата и пое на дългото пътешествие от бившия общински апартамент на E17 Фрит Стрийт.

— ПРИВЕЕЕТ!

В горещата лятна нощ на Фрит Стрийт той разговаряше по телефона със Суки.

— ВИДЯ ЛИ ГО?

— Кое?

— КУЧЕТО БАРАБАНИСТ! БЕШЕ УДИВИТЕЛНО!

Декстър стоеше пред „Бар Италия“, изгънчен и матовочерен в риза и костюм и с филцова шапка, килната към темето. Отдръпна телефона на педя от ухото си. Имаше чувството, че дори да затвори, пак ще я чува.

— ... С МАЛКИ ПАЛКИ В МАЛКИТЕ МУ ЛАПИ!

— Беше невероятно — каза той, макар всъщност да не бе събрал сили да гледа предаването.

Завистта не беше утешително чувство за Декстър, но той дочуваше слуховете — че Суки е истинският талант, че тя го изстрелва нагоре — но се успокояваше с идеята, че популярността на Суки и високата ѝ заплата са нещо като артистичен компромис: Най-талантливият домашен любимец? Не би се продал така за нищо на света. Дори да го молят.

— ДЕВЕТ МИЛИОНА ЗРИТЕЛИ ТАЗИ СЕДМИЦА ДЕСЕТ ДОРИ...

— Суки, нека ти припомня едно свойство на телефона. Не се налага да крещиш в него. Телефонът върши тази работа вместо теб...

Тя изсумтя обидено и прекъсна връзката. На отсрещния тротоар Ема спря и видя как Декстър изруга телефона в ръката си. Все още изглеждаше великолепно в костюм. Шапката помрачаваше ефекта, но поне не носеше нелепите огромни слушалки. Лицето му грейна, когато я забеляза, и у нея се надигна вълна от нежност и приятно предвкуσαμε.

— Наистина трябва да се отървеш от това — кимна тя към телефона.

Той го пъкна в джоба си и я целуна по бузата.

— Е, така имаш избор — да ми се обадиш, лично на мен, или да набереш сграда, в която в момента може и да ме няма.

— Да набера сграда...

— А ако пропусна обаждането?

— Боже опази да пропуснеш обаждане!

— Вече не е 1988-а, Ем...

— Знам...

— Шест месеца, давам ти шест месеца да се огънеш...

— Никога...

— Да се обзаложим?

— Добре. Ако някога, някога си купя мобилен телефон, ще те почерпя една вечеря.

— Е, какво облекчение.

— Освен това увреждат мозъка...

— Нищо подобно...

— Откъде знаеш?

Замълчаха, и двамата обзети от смътно усещане, че срещата им не започна добре.

— Не мога да повярвам, че вече ме кастриш — нацупи се той.

— Е, това ми е работата. — Тя му се усмихна и го прегърна, допряла буза в неговата. — Не те кастря. Съжалявам. Съжалявам.

Дланта му докосваше голия ѝ врат.

— Не сме се виждали от цяла вечност.

— Наистина цяла вечност.

Той отстъпи назад.

— Красива си, между другото.

— Благодаря. Ти също.

— Е, не точно красив...

— Представителен тогава...

— Благодаря. — Улови я за ръцете и ги разпери настрани. — Трябва по-често да носиш рокли. Изглеждаш почти женствено.

— Харесвам шапката. А сега я свали, моля.

— И обувките!

Тя извъртя глезен към него.

— Първите ортопедични обувки с високи токчета на света.

Запроправяха си път през множеството към Уордър Стрийт. Ема го хвана за ръката, после потърка с палец и показалец странната мъхава материя на костюма му.

— Какво е това, между другото? Кадифе? Велур?

— Молескин.

— Навремето имах такъв анцуг.

— Страхотна двойка сме, нали? Декс и Ем...

— Ем и Декс. Като Роджърс и Астер...

— Бъртън и Тейлър...

— Мария и Йосиф...

Декстър се засмя, улови я за ръката и скоро стигнаха ресторанта.

„Посейдон“ беше огромен бункер, изкопан сред руините на подземен паркинг. Влизаше се по огромно театрално стълбище, надвиснало като по магия над главната зала, за да привлича непрестанно погледите на клиентите, които през цялото време оценяваха красотата и известността на новопристигналите. С чувството, че не е нито красива, нито известна, Ема се спускаше предпазливо надолу, стиснала с една ръка парапета, а с другата — закрила корема си. Накрая Декстър я улови за тази ръка и огледа залата като собствен архитектурен шедевър.

— Е? Как ти се струва?

— Клуб „Тропикана“ — каза тя.

Интериорът трябваше да излъчва романтиката на луксозен лайнер от 20-те — кадифени сепарета, сервитьори в ливреи, понесли подноси с коктейли, декоративни люкове, откриващи гледка към нищото, а липсата на естествена светлина придаваше на залата подводен вид, сякаш вече са се сблъскали с айсберга и са поели към дъното. Шумотевицата и претрупаната показност подкопаваха допълнително ефекта на следвоенна елегантност и в крайна сметка преобладаваше атмосфера на младост, секс, пари и фритюрници. Цялото бургундско кадифе и колосан прасковен лен на света не биха могли да заглушат врявата откъм откритата кухня — царство на безупречна белота и неръждаема стомана. „Е — помисли си Ема, — върнахме се най-сетне в 80-те“.

— Сигурен ли си, че няма проблем? Изглежда много скъпо.

— Казах ти. Аз черпя.

Той прибра щръкналия етикет на роклята ѝ, след като прочете марката, улови я за ръката и я преведе през последните стъпала с бодра стъпка а ла Фред Астер право в сърцето на коктейла от пари, секс и младост.

Угоднически усмихнат красавец с абсурдни военноморски еполети им съобщи, че масата им ще се освободи след десет минути, и те се запътиха към бара, където друг мним моряк жонглираше с бутилки.

— Какво искаш, Ем?

— Джин и тоник?

Декстър зацъка с език.

— Не си в „Мандела Бар“. Поръчай си нещо стилно. Две мартинита „Бомбайски сапфир“, много сухи, с резен лимон. — Ема понечи да заговори, но той вдигна властно пръст — Довери ми се. Най-доброто мартини в Лондон.

Тя замълча и покорно възнагради с ахкане и охкане представлението на бармана, придружено от коментара на Декстър.

— Номерът е всичко да е много, много студено, преди да започнеш. Ледена вода в чашата, джинът да е от фризера.

— Откъде знаеш?

— Мама ме научи, когато бях на... колко?... На девет. — Чукнаха чаши в мълчалив тост за Алисън и двамата отново се обнадеждиха — за вечерта и за приятелството си. Ема надигна мартинито към устните си.

— Не съм опитвала досега.

Първата глътка беше вкусна, леденостудена и опияняваща и тя се постара разтреперените ѝ пръсти да не разлеят течността. Накани се да му благодари, когато той ѝ връчи чашата си, вече наполовина празна.

— Отивам до тоалетните, невероятни са. Най-добрите в Цял Лондон.

— Очаквам с нетърпение мига! — отвърна Ема, но той беше изчезнал и тя остана сама с две питиета в ръцете, стараяйки се де излъчва самоувереност и изисканост, за да не я помислят за сервитьорка.

Изневиделица пред нея застана висока жена в леопардов корсет и чорапи с жартиери. Появи се толкова ненадейно, че Ема извика тихо, а мартинито се разля по китката ѝ.

— Цигари? — Жената беше необикновено красива, чувствена и полугола като излязла от рекламен плакат. Гърдите и се издигаха над голям поднос с цигари и пури. — Желаете ли нещо? — повтори тя, усмихната през дебелия слой пудра, и намести с една ръка черното кадифено колие около врата си.

— О, аз не пуша — каза Ема, сякаш възнамерява в най-скоро време да поправи този недостатък, но жената вече бе насочила усмивка някъде над рамото ѝ, пърхайки енергично с дебела дантела възчерни клепки.

— Цигари, сър?

Декстър се усмихна, извади портфейла си от вътрешния джоб на самото и огледа изложената под гърдите ѝ стока. С размах на ценител избра пакет „Марлборо Лайтс“. Цигареното момиче кимна, сякаш „сър“ е направил отличен избор.

Декстър ѝ подаде банкнота от пет лири, сгъната по дължина.

— Задръж рестото — усмихна се той.

Има ли по-могъща фраза от „задръж рестото“? Навремето я произнасяше притеснено, но вече не. Тя го възнагради със забележителна афродизиакална усмивка и в един жесток миг на Декстър му се прииска да е дошъл на вечеря с Цигареното момиче, не с Ема.

„Колко трогателно“, рече си Ема, забелязала самодоволството, което пробяга по лицето му. Някога, не толкова отдавна, момчетата искаха да бъдат Че Гевара. Сега всички мечтаеха да са Хю Хефнър. С конзола за плейстейшън. Цигареното момиче се запровира из множеството, а Декстър го изпрати с поглед, пламнал от желание да го потуша по задника.

— По молескина ти капят лиги.

— Моля?

— Какво е това?

— Цигарено момиче — сви рамене той и пъкна неотворения пакет в джоба си. — Част от славата на ресторанта. Придава блясък, театралност.

— Защо тогава е облечена като проститутка?

— Не знам, Ем, може би широките ѝ черни панталони са за пране. — Той взе мартинито си и го пресуши. — Постфеминизъм, а?

Ема го изгледа скептично.

— О, така ли го наричаме вече?

Декстър кимна към задника на Цигареното момиче.

— И ти би могла да изглеждаш така, стига да поискаш.

— Никой не пропуска подтекста по-сполучливо от теб, Декстър.

— Искам да кажа, че е въпрос на избор. Придобиваш власт...

— И ум като бръснач...

— Щом иска да се облича така, има право да се облича така!

— Но ако откаже, ще я уволнят.

— Същото важи и за сервитьорите. А може би ѝ харесва, може би е забавно, може би се чувства сексапилна. Това е феминизъм, нали?

— Е, не точно речниковата дефиниция.

— Не ме изкарвай шовинист, Ема. Аз също съм феминист! — Ема се обърна и прибели очи и той си спомни колко досадна и нравоучителна е понякога. — Наистина! Феминист съм!

— ... а аз ще се боря до смърт, до смърт, за правото на жената да показва циците си в името на бакшиша!

Сега беше негов ред да прибели очи и да се засмее снизходително.

— Не е 1988-а, Ем.

— Какво значи това? Непрекъснато го повтаряш, но не разбирам смисъла.

— Означава, че не бива да водиш обречени на провал битки. Феминисткото движение трябва да се бори за равностойно заплащане, равни възможности и граждански права, а не да решава какво да носят и какво не жените в събота вечер.

Ема зяпна възмутено.

— Нямах предвид...

— Както и да е! Извел съм те на вечеря. Не ми трий сол на главата.

В такива моменти ѝ се налагаше да си напомня колко го обича или колко го обичаше някога, много отдавна. Бяха на път да подхванат дълъг безсмислен спор, който тя усещаше, че ще спечели, но ще обрече вечерта на пълен крах. Затова скри лице в питието си, заби зъби в стъклото и започна да брои бавно. Накрая каза:

— Да сменим темата.

Но той не я слушаше. Надничаше над рамото ѝ към салонния управител, който им махаше.

— Хайде. Уредил съм цял банкет.

Настаниха се в сепарето от пурпурно кадифе и разгледаха мълчаливо менюто. Ема очакваше нещо изискано, френско, но се оказа, че ресторантът предлага просто скъпи аламинути — рибен кейк, овчарски пай, бургери; „Посейдон“ беше от местата, където поднасят кетчуп в сребърни канички.

— Това е модерна Великобритания — търпеливо обясни Декстър, сякаш да плащаш безбожни суми за наденички и миш-маш е много модерно, много Британско.

— Аз ще си поръчам стриди — каза Декстър. — От местните.

— Дружелюбни ли са? — тихо попита Ема.

— Какво?

— Местните — дружелюбни ли са? — упорито повтори тя и си помисли: „Божичко, заприличвам на Йън“.

Декстър се намръщи недоумяващо и се вгледа отново в менюто.

— Не те са просто по-сладки, по-перлено фини от скалните стриди, по-деликатни. Ще си взема дванайсет.

— Оказваш се неподозиран експерт.

— Обичам гастронормията. Винаги съм обичал храната и виното.

— Помня как веднъж ми сготви пържена риба тон от консерва. Още я усещам в дълбините на гърлото си. Амоняк...

— Не готвенето, а ресторантите. Напоследък почти не се храня у дома. Всъщност ме поканиха да поддържам неделна рубрика.

— За ресторанти?

— За коктейл барове. Седмична рубрика, озаглавена „Пред бара“, нещо като светска колонка.

— И ще и пишеш лично?

— Разбира се! — отвърна той, макар да го увериха, че рубриката ще бъде старателно редактирана.

— Че каква им е философията на коктейлите?

— Ще останеш изненадана. Коктейлите са много модерни. Излъчват ретро блясък. Всъщност... — Той опря уста в празната чаша.

— Аз самият съм нещо като миксолог.

— Сексолог?

— Миксолог.

— Съжалявам, стори ми се, че чух „сексолог“.

— Попитай ме как се прави коктейл... какъвто си избереш.

Тя опря показалец на брадичката си.

— Добре... хмм... светло пиво!

— Сериозно, Ем. Изисква истинско умение.

— Кое?

— Миксологията. Организируют специални курсове.

— Защо не се дипломира в тази област тогава?

— Определено щеше да е по-полезно, по дяволите!

Забележката прозвуча толкова войнствено и горчиво, че Ема трепна видимо. Декстър сякаш също се стъписа леко и скри лице зад менюто с вината.

— Какво предпочиташ — чернено или бяло? Аз ще си поръчам още едно мартини, после ще започнем с хубаво розово „Мускаде“ със стридите и накрая ще минем, да речем, на „Марго“. Как ти се струва?

Той поръча и пак се запъти към тоалетните, понесъл второто си мартини, което на Ема ѝ се стори малко необичайно и смътно обезпокоително. Минутите се разтегнаха. Тя прочете етикета на виното, препречете го, взря се невиждащо в пространството и се почуди кога ли той се беше превърнал в такъв изпечен... миксолог! И защо тя е толкова рязка, подла и мрачна? Всъщност не я интересуваше как е облечено Цигареното момиче, не толкова, защо тогава се държеше пуритански и осъдително? Зарече се да се отпусне и да се забавлява. Това беше Декстър все пак, най-добрият ѝ приятел, когото искрено обича. Нали?

В най-удивителната лондонска тоалетна, Декстър се протегна към казанчето и си помисли почти същото. Обичаше Ема Морли, предполагаше, че я обича, но все повече го отблъскваша морализаторският ѝ тон, класовата ѝ докачливост, анахронизмът ѝ. Изглеждаше като... като държавна чиновничка. Съвсем нелепо на място, аранжирано като свърталище на тайни агенти. След мрачния идеологически Гулаг на образователната система от средата на 80-те, чувството за вина и болшевишката политика, най-сетне му беше позволено да се позабавлява, а нима е престъпно да пийнеш коктейл, да изпушиш цигара, да пофлиртуваш със симпатично момиче?

И шегите; защо винаги се заяждаше с него, припомняше му несполуките. Той не ги беше забравил. Всички язвителни забележки за излишния „шик“, за възширокия ѝ ханш, за ортопедичните обувки с високи токчета... безкрайно... бездънно самоунижение. „Пази Боже от комедианти — помисли си той, — с техните иронични подмятания, с остроумните им забележки, несигурността и себеомразата им“. Толкова ли е трудно да бъде изискана, благосклонна и самоуверена, вместо през цялото време да се държи като раздразнителна второстепенна актриса?

И класа! Къде е класата? Води я в елегантен ресторант за своя сметка и тя надява работническата униформа. Суетата и самомнението, стаени в ролята на герой на отруденото съсловие, го подлудяваха. Защо продължава да натяква, че е учила в общинска гимназия, никога не е прекарвала ваканции в чужбина, никога не е вкусвала стриди? Вече е

почти на трийсет, всичко това е далечно минало, време е да поеме отговорност за живота си. Подаде лира на нигериеца, който му връчи хавлията за ръце, върна се в ресторанта, видя как Ема върти разсеяно приборите в погребалната си рокли и отново го обзе раздражение. В бара вляво видя Цигареното момиче. Тя беше сама и също го забеляза, усмихна му се и той предприе обиколна маневра.

— Пакет „Марлборо Лайтс“, моля.

— Пак ли? — засмя се тя и го докосна по китката.

— Какво да кажа? Аз съм като досаден пудел.

Тя се засмя отново и той си я представи в сепарето до него и как ръката му гали под масата бедрото ѝ над жартиерите. Пресегна се да извади портфейла.

— Всъщност по-късно вечерта ще ходя на парти у старо приятелче от колежа... — „Старо приятелче, добре прозвуча“, помисли си — ... и не искам да остана без цигари.

Стисна между показалеца и средния си пръст спретнато сгънатата по дължина банкнота от пет лири и ѝ я подаде.

— Задръж рестото.

Тя се усмихна и той забеляза дребно петънце рубинено червило върху белия ѝ преден зъб. Прииска му се неудържимо да я улови за брадичката и да го изтрие с палец.

— Имаш червило...

— Къде?

Той протегна ръка, докато пръстът му застана на сантиметри от устата ѝ.

— Ето. Тук.

— Ама че съм! — Тя прокара върха на розовия си език напред-назад по зъба. — По-добре ли е? — усмихна се широко.

— Много по-добре — ухили ѝ се той и отстъпи назад.

После се обърна отново към нея.

— Само от любопитство — каза. — По кое време свършваш тук?

Стридите бяха пристигнали и лежаха лъскави и извънземни върху леглото си от топящ се лед. Ема запълваше времето с упорито пиене, залепила си усмивка на човек, на когото му е безразлично, че са

го оставили сам. Най-сетне го видя да се олюлява към нея. Строполи се в сепарето.

— Помислих, че си паднал в дупката!

Така казваше баба й. Заимстваше бабешки фрази.

— Съжалявам — отвърна той, но нищо повече. Подхванаха стридите. — Слушай, тази вечер има парти. У приятелчето ми Оливър, с когото играем покер. Разказвал съм ти за него. — Той пъкна стридата в устата си. — Барон е.

Ема усети как морската вода се стича по китката й.

— И какво значение има това?

— Моля?

— Че е барон.

— Просто споменавам. Симпатията е. Искаш ли лимон?

— Не, благодаря. — Тя преглътна нещото, мъчейки се да проумее дали я канят на партито, или просто я информират за събитието. — И къде ще празнувате?

— В Холанд Парк. Огромно имение.

— О, добре.

Все още се колебаеше. Кани ли я, или се извинява, че ще бърза да тръгва? Изяде още една стрида.

— Чувствай се добре дошла — обади се Декстър най-сетне и се пресегна за соса.

— Наистина?

— Абсолютно — отвърна той. Тя го изгледа как отваря лепкавата капачка на соса с острието на вилицата си. — Само че не познаваш никого.

Определено не беше поканена.

— Познавам теб — тихо каза.

— Да, предполагам... И Суки! Суки също ще дойде.

— Не снима ли в Скарбъро?

— Тази вечер ще я докарат.

— Суки жъне успехи, нали?

— Да. И двамата жънем успехи — додаде той бързо и прекалено високо.

Тя реши да не се задълбочава.

— Да. Това имах предвид. И двамата сте добри. — Взе стрида, после я остави. — Суки ми харесва — добави, макар да я беше

виждала само веднъж, на грандиозно тематично парти в частен клуб в Хокстън. И наистина я хареса, макар да я глождеше усещането, че Суки я възприема като странна птица — невзрачна, старомодна приятелка на Декстър, — поканена на партито като награда от телефонно състезание.

Декстър преглътна поредната стридида.

— Страхотна е, нали? Суки?

— Да. Как вървят нещата помежду ви?

— О, добре. Но е трудно, знаеш... през цялото време да си в ползрението на обществеността.

— Аз ли не зная! — възкликна Ема, но той сякаш не я чу.

— И понякога имам чувството, че излизам с публичния регистър, но е страхотно. Наистина. Знаеш ли кое е най-хубавото?

— Не.

— Тя разбира как е. Да си в телевизията. Наясно е.

— Декстър, ти си непоправим романтик!

„Ето ги пак — помисли си той, — хапливите забележчици“.

— Е, поне съм искрен — сви рамене и реши, че плати ли сметката, срещата им приключва. И добави, сякаш току-що му хрумва.
— Та за това парти... Притеснявам се как ще се прибереш вкъщи.

— Уолтъмстоу не е Марс, Декс, намира се в североизточен Лондон. Обитаема планета.

— Знам!

— На Виктория Лейн!

— Но с градския транспорт е дълъг път, а партито започва едва в полунощ. Ще пристигнем и ще трябва да си тръгваш. Освен ако не ти дам пари за такси...

— Имам пари. Получавам заплата.

— От Холанд Парк до Уолтъмстоу?

— Ако не е редно да идвам...

— Нищо подобно! Не е нередно. Искам да дойдеш. Да решим по-късно, става ли?

И без да се извини, той пак тръгна към тоалетните, отнасяйки чашата си, сякаш там е резервирал друга маса. Ема седеше, пиеше ли, пиеше вино и продължаваше да кипи, докато накрая се превърна във врящ казан.

И удоволствието се изпари напълно. Той се върна точно когато сервираха основните ястия. Ема огледа панираната си в бирено тесто треска с грахово пюре. Дебелите бледи картофи бяха машинно нарязани на свършени овали и подредени като тухлена стена, върху която панираната риба се олюляваше нестабилно на десет сантиметра над чинията, като че ли се кани да скочи в гъстото зелено блато долу. Що за игричка? Дървена колибка с рибен покрив? Тя изтегли внимателно едно картофено кръгче от върха на купчината. Твърдо и студено отвътре.

— Как е Краля на комедията?

Откакто се върна от тоалетната, гласът на Декстър звучеше още по-предизвикателно и провокативно.

Обзе я предателско настроение. Навярно сега ѝ се удаваше случай да довери някому бъркотията, настанала във връзката ѝ, да сподели колебанието какво да предприеме. Но не можеше да твори с Декс, не сега. Преглътна суровия картоф.

— Йън е страхотен — отвърна категорично.

— Добре ли съжителствате? Как е апартаментът?

— Фантастично. Още не си го виждал, нали? Трябва да ни дойдеш на гости!

Поканата прозвуча неубедително и в отговор Декстър измърмори необвързващо „Хмм“, все едно подозира, че отвъд централната градска зона всякакво забавление е невъзможно. Възцари се тишина и те се върнаха към чиниите.

— Как е стейкът ти? — попита накрая тя.

Декстър очевидно бе изгубил апетит. Режеше кървавото месо, без да го яде.

— Великолепен. Как е рибата?

— Студена.

— Така ли? — Той надникна в чинията ѝ, после поклати вразумително глава. — Прозрачна е, Ем. Рибата се приготвя, така, че да запази прозрачния си цвят.

— Декстър... — Гласът ѝ прозвуча строго и остро. — Прозрачна е, защото е дълбоко замразена. Не се е размразила.

— Нима? — Той мушна ядосано пръст под панировката. — Е, ще я върнем тогава!

— Няма проблем. Ще изям само картофите.

— Не, майната им! Върни им рибата! Няма да плащам за проклета замразена риба! Да не би да сме в „Биджамс“^[1]? Ще ти вземем друго.

Той махна на сервитьора и самоуверено заобяснява, че рибата е зле приготвена, в менюто пише прясна риба, отказва да я плати и държи да го възмездят с основно ястие за сметка на заведението. Ема се опита да вметне, че вече не е гладна, но Декстър на свой ред настоя да си избере нещо, защото е бесплатно. Не ѝ остана друг избор, освен да се вторачи отново в менюто под втренчените погледи на сервитьора и на Декстър, чийто стейк си стоеше в чинията, нарязан, но недокоснат, докато най-сетне разрешиха проблема, тя си поръча безплатна зелена салата и отново останаха сами.

Седяха мълчаливо сред руините на вечерта пред две чинии нежелана храна и Ема се уплаши, че ще заплаче.

— Е. Всичко е наред — каза Декстър и постла салфетката си върху коленете.

Прииска ѝ се да си е у дома. Реши да пропусне десерта, да забрави за партито — той и без това не искаше да отиде с него — и да се прибере у дома. Може би Йън ще се е върнал, мил и загрижен и влюбен в нея; ще седнат, ще си поговорят или просто ще се сгушат пред телевизора.

— Е? — Очите му блуждаеха из залата. — Как е училището?

— Добре е, Декстър — намръщи се тя.

— Какво? Какво сбърках? — раздражено попита той и рязко впи очи в нея.

— Ако не те интересува, не питай — равно отвърна тя.

— Интересува ме! Просто... — Той си наля още вино. — Мислех, че пишеш някаква *книга* или нещо такова.

— Пиша някаква книга или нещо такова, но трябва и да си изкарвам прехраната. И още повече, Декстър, *харесвам* работата си и съм много добър учител, по дяволите!

— Не се съмнявам! Просто... знаеш сентенцията... Онези, които могат...

Ема зяпна. *Не губи самообладание...*

— Не, не съм я чувала, Декстър. Кажи ми. Каква сентенция?

— Е...

— Сериозно, Декстър, кажи ми я.

— Не е важно.

Той очевидно се смути.

— Настоявам, Декстър. Довърши изречението. „Онези, които могат...“?

Той въздъхна, стисна чашата с вино и проговори с равен тон:

— Онези, които могат, го правят, а които не могат, преподават...

— И онези, които преподават, ти казват върви на майната си — просъска тя.

И чашата с вино полетя към скута му, когато Ема блъсна масата, скочи, грабна си чантата, събаряйки бутилки и чинии, и излетя от сепарето и от това омразно, омразно място. Всички се бяха вторачили в нея, но какво от това? Тя искаше просто да се махне оттук. „Не плачи, не плачи“, повтаряше си. Надзърна през рамо към Декстър, който попиваше яростно скута си, успокояваше сервитьора и се канеше да я последва. Тя се обърна, побягна и пред нея се изпречи Цигареното момиче. Слизаше по стълбите с дълги крака на високи токчета, разтворила в усмивка алени устни. Ема усети как против волята ѝ горещи сълзи на унижение напират в очите и, усети как се препъва с глупавите, глупави токчета и чу как публиката в ресторанта ахна дружно, когато се строполи на колене. Цигареното момиче се озова до нея и я улови за лакътя с изражение на влудяваща искрена загриженост.

— Добре ли си?

— Да, благодаря, нищо ми няма...

Сега и Декстър застана до нея, понечи да ѝ помогне да се изправи. Тя отблъсна решително ръката му.

— Пусни ме, Декстър!

— Не крещи! Успокой се!

— Няма да се успокоя...

— Добре... съжалявам, съжалявам, съжалявам. С каквото и да съм те обидил, съжалявам!

Тя се обърна към него с пламнали очи.

— Какво? Нима не знаеш?

— Не! Върни се на масата и ми обясни!

Но тя се запрепъва нагоре и профуча през летящите врати. Блъсна ги силно зад гърба си и металният ръб го удари по коляното. Той закуцука след нея.

— Глупава работа... И двамата сме пийнали... Това е.

— Не, ти си пиян! Ти си винаги пиян или не си на себе си заради нещо си всеки път, когато се срещаме. Съзнаваш ли, че не съм те виждала трезвен — буквално — от колко? От три години? Забравих как изглеждаш, когато не си пил. Мислиш само за себе си, за новите си приятелчета или тичаш до тоалетните през десет минути. Не знам дали си пипнал дизентерия или прекаляваш с коката, но все едно — адски грубо е и най-вече отегчително. Дори когато си говорим, непрекъснато гледаш над рамото ми, да не би да изскочи по-добра възможност...

— Не е вярно!

— Вярно е, Декстър! Е, майната ти! Ти си телевизионен водещ, Декс. Не си изобретил пеницилина. Работиш в телевизия, при това долнопробна телевизия. Е, стига! Писна ми!

Крачеха през множеството на Уордър Стрийт в помръкващия летен ден.

— Да отидем някъде да го обсъдим.

— Не искам нищо да обсъждам, искам да се прибера у дома.

— Ема, моля те?

— Остави ме на мира, Декстър.

— Държиш се истерично. Ела тук...

Той я улови отново за ръката и се опита — колко идиотски — да я прегърне. Тя го отблъсна, но той не я пусна. Хората ги зяпаха — поредната двойка кавгаджии в Сохо в съботната вечер — и Ема най-сетне отстъпи и му позволи да я издърпа в страничната уличка.

Мълчаха. Декстър се отдръпна настрана и я погледна. Тя стоеше с гръб към него и бършеше очи с длан. Внезапно го заля гореща вълна от срам.

Накрая Ема проговори тихо, с лице към стената.

— Защо си такъв, Декстър?

— Какъв?

— Знаеш какъв.

— Аз съм си аз!

Тя се обърна към него.

— Не, не си. Знам какъв си и това не си ти. Сега си ужасен. Противен си, Декстър. Искам да кажа... винаги си бил малко противен от време на време, малко самовлюбен, но беше и забавен, и мил

понякога. Интересуваше се и от другите, не само от себе си. Сега нямаш мярка... с алкохола, с дрогата...

— Просто се забавлявам!

Тя изсумтя веднъж и го погледна с очи, обрамчени от размазани черни петна.

— И понякога избухвам, това е. Ако не ме кореше през цялото време...

— Укорявам ли те? Не мисля. Старая се да не го правя. Просто...

— тя млъкна и поклати глава. — Знам, че преживя много през последните години. Опитвах се да проявявам разбиране... заради майка ти... Но...

— Да?

— Не смятам, че си човекът, когото познавах. Вече не си ми приятел. Това е.

Той не можа да измисли отговор и те постояха смълчани, докато накрая Ема протегна длан, улови го за пръстите и ги притисна.

— Може би... може би... това е всичко — каза. — Няма смисъл да продължаваме.

— Няма смисъл? Кое няма смисъл?

— Ние. Ти и аз. Приятелството ни. Исках да поговоря с теб, Декс. За Йън и за мен. Ако ми беше приятел, щях да ти разкажа, но не мога, а щом не мога да споделям с теб, е, какъв е смисълът? От нас?

— Не разбирам...

— Ти самият твърдеше, че хората се променят, не бива да го приемаме сантиментално. Продължават напред, срещат други хора.

— Да, но нямах предвид нас...

— Защо?

— Защото ние... сме си ние. Декс и Ем. Нали?

Ема сви рамене.

— Може би сме се раздалечили.

Той помълча малко, после проговори:

— Ти ли си се отдалечила от мен или аз от теб?

Тя избърса нос с опакото на дланта си.

— Мисля, че ти ме смяташ за... досадна. Мислиш, че ти *развалям стила*. Вече не съм ти интересна.

— Ем, не те смятам за досадна.

— Нито пък аз! Нито пък аз! Смятам, че съм прекрасна, стига да можеш да го забележиш. Смятам, че някога го забелязваше! Но щом не е така и щом ме приемаш за даденост, добре... Аз просто не искам повече да търпя да се отнасяш така с мен.

— Как се отнасям?

Тя въздъхна и помълча. После отговори:

— Сякаш винаги искаш да си другаде, с другико.

Понечи да отрече, но Цигареното момиче чакаше в ресторанта, пъхнало номера на телефона му в жартиерата си. По-късно щеше да се пита какво би могъл да каже. Да се пошегува например? Но сега не му хрумваше нищо и Ема пусна ръката му.

— Е, това е — каза тя. — Върви на партито си. Отърва се от мен. Свободен си.

Декстър се опита да се засмее колебливо.

— Звучиш, сякаш скъсваш с мен!

Тя се усмихна тъжно.

— Така е. В известен смисъл. Ти не си някогашният Декстър. А аз много, наистина много го харесвах. Искам да се завърне, но междуременно, съжалявам, но недей да ми се обаждаш повече.

Тя се обърна и леко нестабилно тръгна по страничната уличка към Лестър Скуеър.

За миг в ума на Декстър изплува мимолетен, но ярък спомен от погребението на майка му — лежи свит на пода в банята, а Ема го прегръща и го гали по косата. Но той някак си бе успял да обезсмисли, да захвърли нехайно това. Тръгна след нея.

— Хайде, Ем... Още сме приятели, нали? Знам, че съм малко странен, но... — Тя спря за малко, но остана с гръб към него и той разбра, че плаче. — Ема?

Тя се обърна бързо, дойде при него и приведе лицето му към своето. Усещаше топлата ѝ влажна буза, чуваше забързаните тихи думи в ухото си и за кратко го озари мисълта, че ще му прости.

— Декстър, обичам те толкова много. Толкова, *толкова* много и навярно винаги ще те обичам. — Устните и го докоснаха по скулата. — Просто вече не те харесвам. Съжалявам.

И тя си тръгна, а той остана сам на глухата уличка, мъчейки се да си представи какво ще прави сега.

Йън се връща точно преди полунощ и вижда Ема, сгушена на канапето, да гледа някакъв стар филм.

— Рано си се прибрала. Как е Златното момче?

— Ужасно — измърморва тя.

Ако и да изпитва злорадство, Йън не го издава.

— Защо? Какво стана?

— Не искам да го обсъждам. Не тази вечер.

— Защо не? Хайде, Ема! Какво ти каза? Скарахте ли се?

— Йън, моля те. Не тази вечер. Просто ела тук.

Тя се надига, за да му направи място на канапето, и той забелязва роклята, която никога не е обличала за него.

— Така ли отиде на срещата?

Ема стисва ръба на роклята с палец и показалец.

— Беше грешка.

— Красива си.

Тя се сгушва до него и обляга глава върху рамото му.

— Как мина шоуто?

— Не много добре.

— Онзи скеч за котките и кучетата ли изигра?

— Аха.

— Дюдюкаха ли?

— Малко.

— Може би не е най-добрият ти спектакъл.

— И ме освиркаха.

— Това е част от играта, нали? Случва се на всеки, нали?

— Предполагам. Но понякога се тревожа...

— Че?

— Че не съм особено забавен.

— Йън? — проговаря тя в гърдите му.

— Да?

— Ти си много, много забавен.

— Благодаря, Ем.

Той обляга глава върху нейната и си представя малката пурпурна кутийка с годещия пръстен. От две седмици е пъхната в чифт сгънати на топка чорапи и чака да настъпи мигът. Не точно сега. След три седмици ще бъдат на брега в Корфу. Представя си ресторант с изглед

към морето, пълнолуние и Ема в лятна рокля, смугла и усмихната. Може би и купа калмари на масата. Представя си как шеговито и връчва пръстена. От няколко седмици съчинява наум романтично-комични сценарии. Дали да не го пусне в чашата ѝ с вино, докато е в тоалетната? Или да го пъхне в устата на печената риба и да се оплаче на сервитьора? Дали да не го скрие между калмарите? Това може би е вариант. Или пък просто да ѝ го даде. Изрича негласно думите: „Омъжи се за мен, Ема Морли. Омъжи се за мен“.

— Обичам те много, Ем — казва.

— И аз те обичам — казва Ема. — И аз.

Цигареното момиче седи пред бара по време на двайсетминутната си почивка: наметнало сако върху униформата си, отпива от чашата с уиски и слуша как този мъж говори ли, говори за приятелката си, горкото симпатично момиче, което падна по стълбите. Очевидно се бяха скарали. Цигареното момиче току се изключва от монолога на мъжа, кима от време на време и тайничко си поглежда часовника. Остават пет минути до полунощ и тя наистина трябва да се залавя пак за работа. Най-големи бакшиши получава около дванайсет — кулминацията на похотта и глупостта на мъжката клиентела. Още пет минути и тръгва. Клетникът и без това едва се държи на краката си.

Разпознава лицето му от онази идиотска телевизионна програма — не излиза ли със Суки Медоус? — но не си спомня името му. Гледа ли изобщо някой шоуто му? Костюмът му е лекъосан, джобовете — издути от пакети неизпушени цигари, носът му е мазен, дъхът — лош. И на всичкото отгоре още не си е направил труда да я попита за истинското ѝ име.

Цигареното момиче се казва Черил Томсън. Всъщност е медицинска сестра — изтощителна работа — но от време на време взема по някоя смяна тук, защото е съученичка на управителя и бакшишите са невероятни, ако си готов да пофлиртуваш малко. У дома, в апартаментата ѝ в Килбърн, я очаква годеникът ѝ. Мило, италианец, метър и деветдесет, бивш футболист, а понастоящем — неин колега. Много красив. Ще се женят през септември.

Би могла да разкаже всичко това на мъжа, ако я беше попитал, но той не я попита. Затова две минути преди полунощ в деня на свети Суидин тя се извинява — трябва да поработя, не, не мога да дойда на партито, да, запазих телефона ти, надявам се да се сдобрите с приятелката ти — и оставя мъжа сам пред бара, а той си поръчва ново питие.

[1] Британска търговска верига за замразени храни. — Б.ред. ↑

ТРЕТА ЧАСТ
1996–2001
В НАЧАЛОТО НА ТРИЙСЕТТЕ

*„Те почти не говореха за чувствата си.
Изпитаните приятелства нямат нужда от
пищни фрази и страстни излияния.“*

Томас Харди,
„Далече от безумната
тълпа“^[1]

ДЕСЕТА ГЛАВА CARPE DIEM

Понеделник, 15 юли 1996

Лейтънстоун и Уолтъмстоу

Ема Морли лежи по гръб на пода на директорския кабинет с усукана около кръста рокля и издишва бавно през уста.

— О! И между другото, за девети клас трябва нови екземпляри на „Сайдер с Роузи“.

— Ще се погрижа — казва директорът, закопчавайки ризата си.

— И докато съм още върху килима ти, остана ли нещо, за обсъждане? Бюджетни въпроси, проверки от инспектората? Друго, към което да се върнем отново?

— Бих искал да се върна отново върху теб — казва той, ляга отново и я целува по врата. Господин Годамлинг — Фил — е шлифовал до съвършенство изкуството на безсмислените намеци.

— Какво означава това? Нищо не означава — цъка тя с език, отблъсква го и се пита защо след секс, дори след приятен секс, се чувства толкова раздразнителна. За малко не помръдват и двамата. Шест и половина вечерта е, в края на срока, и гимназията на Кромуюел Роуд е зловещо притихнала като всяко училище след часовете. Чистачите са си свършили работата, вратата на кабинета е затворена и заключена отвътре, но въпреки това тя усеща безпокойство и тревога, трябва ли да изпитва приятна възбуда, привързаност и задоволство? През последните девет месеца Ема правеше любов върху служебни килими, пластмасови столове и ламинирани маси. Винаги грижовен към персонала си, Фил е свалил дунапренената възглавничка от стола прел бюрото и сега тя лежи под ханша й, но въпреки това й се прииска някой ден да прави секс върху мебели, които не убиват.

— Знаеш ли какво? — казва директорът.

— Какво?

— Смятам, че си ненадмината. — Стисва гърдите й за поубедително. — Не знам какво ще правя шест седмици без теб.

— Поне килимът ти ще си отдъхне.

— Цели шест седмици без теб. — Брадата му стърже по врата ѝ.
— Ще полудея от желание...

— Е, винаги можеш да прибегнеш до госпожа Годалминг — казва тя и чува гласа си: горчив и подъл. Сяда и дръпва роклята над коленете. — И между другото, нали дългите ваканции са предимство на учителската професия? Така ми каза. Когато кандидатствах...

Той я поглежда скръбно откъм килима.

— Не бъди такава, Ем.

— Каква?

— Саркастична.

— Съжалявам.

— И на мен не ми е приятно. Ни най-малко.

— Аз пък смятам, че ти е приятно.

— Не ми е приятно. Да не помрачаваме мига. — Той поставя утешително длан върху гърба ѝ. — За последен път сме медно чак до септември.

— Добре, извиних се, нали?

За да отбележи, че сменя темата, тя извива кръст и го целува. Наканва се да се отдръпне, но той поставя ръка върху тила ѝ и я целува отново, потърквайки я нежно с брада.

— Божичко, как само ще ми липсваш!

— Знаеш ли какво трябва да направим? — пита тя, без да отлепя устни от неговите. — Имам радикално предложение.

Той я поглежда тревожно.

— Да?

— Това лято, веднага щом свърши срокът...

— И?

Тя опира показалец в брадичката му.

— Трябва да я избъръснеш.

— Не става! — сяда той.

— Откога те познавам, а всъщност не знам как изглеждаш!

— Така изглеждам.

— Но *лицето* ти, истинското ти лице! Нищо чудно да се окажеш красавец! — Ти го стисна за лакътя и го дръпна надолу. — Кой се крие зад маската? Нека надникна, Фил. В истинското ти „аз“.

Засмиват се успокоени.

— Ще се разочароваш — казва той и поглажда брадата си като домашен любимец. — Всъщност нямам избор — или я запазвам, или се бръсна три пъти дневно. Бръснеш се сутрин и до обяд заприличвах на крадец. И реших да я оставя като запазена марка.

— О, запазена марка...

— Изглеждам небрежно. Хлапетата я харесват. Придава ми либерален вид.

Ема се засмива отново.

— Не е 1973-та, Фил. В наши дни брадата означава други неща.

Той свива отбранително рамене.

— Фиона я харесва. Казва, че иначе брадичката ми е слабохарактерна. — Следва мълчание, както винаги, когато споменава съпругата си. За да разведри настроението, добавя самоиронично: — Е, знаеш, че децата ме наричат Брадата.

— Не, не знаех. — Фил се засмива и Ема се усмихва. — А и не те наричат Брадата, а Брада. Без определителен член, Орангутанчо.

Той се изправя рязко, строго намръщен.

— Орангутанчо?

— Другият ти прякор.

— Кой го е измислил?

— Децата.

— Орангутанчо?

— Не знаеше ли?

— Не!

— Олеле, съжалявам.

Той се сгромолясва отново върху пода, мрачен и наскърбен.

— Не мога да повярвам, че ме наричат Орангутанчо.

— Само на шега — утешително вмята тя. — Обичливо.

— Не звучи много обичливо. — Той потърква брадичка, сякаш успокоява домашен любимец. — Защото тестостеронът ми е в повечко, затова.

Думата „тестостерон“ го възбужда отново, той придърпва Ема и пак я целува. Има вкус на служебно кафе и на бялото вино, което държи в шкафа с документите.

— Ще се изрина — казва тя.

— Е, и?

— Хората ще разберат.

— Всички са се прибрали.

Ръката му е върху бедрото ѝ, когато телефонът иззвънява и той се сгърчва като зашлевен. Изправя се нестабилно.

— Не вдигай! — простенва Ема.

— Не бива!

Той си навлича панталоните, сякаш да разговаря с Фиона гол от кръста надолу е твърде непоносимо предателство, все едно се страхува някак си гласът му да не прозвучи голокрако.

— Привет! Здравей, скъпа! Да, знам! Тъкмо излизам...

Обсъждат домашни теми — паста или яхния, телевизия или видео — и Ема се отвлича от съпружеския живот на любовника си, придърпвайки смачканото си бельо изпод бюрото, където се валя сред кламери и капачки от химикалки. Облича се и застава до прозореца. Щорите са прашни, навън струйка розова светлина огрява крилото по природни науки и внезапно на Ема ѝ се приисква да бъде в парк, или на брега на морето или на някой площад в европейски град, където и да е, само не тук, в служебен кабинет с женен мъж. Как става така, че един ден се събуждаш трийсетгодишна и нечия държанка? Думата е отблъскваща, раболепна и тя би желала изобщо да я изтрие от ума си, но друга не ѝ хрумва. Тя е държанка на шефа и единственото успокоително обстоятелство е, че той няма деца.

Аферата — друга ужасна дума — започна предишния септември след катастрофалната екскурзия в Корфу и годежния пръстен в купата с калмари.

— Смятам, че искаме различни неща — беше най-доброто, което успя да измисли, и останалата част от дългите предълги две седмици мина в мъгла от слънчево прегаряне, мусене, самосъжаление и безпокойства дали бижутерите ще си вземат обратно пръстена. Нямахше по-тъжно нещо насита света този нежелан годежен пръстен. Той си стоеше в куфара в хотелската стая и излъчваше скръб като радиация.

Тя се върна от екскурзията кафява и нещастна. Майка ѝ, която бе уведомена за предложението, която всъщност си беше купила рокля за сватбата, се гневеше и се вайкаше седмици наред, докато Ема не започна да се съмнява дали е постъпила правилно. Но да приеме ѝ се струваше пораженческо, а от романите знаеше, че никога не бива да се жениш от мекушавост.

Аферата разреши проблема. По време на рутинна среща тя избухна в сълзи в кабинета на Фил, а той заобиколи бюрото, прегърна я и притисна устни към косата ѝ, сякаш казваше: „Най-последно“. След работа я заведе в кръчма, където бе чувал, че може да се пийне и хапне добре. Поръчаха си стейк и салата с козе сирене и когато коленете им се допряха под голямата дървена маса, тя си изля душата. След втората бутилка вино останалото беше въпрос на формалност; прегръдката, превърнала се в целувка в таксито към вкъщи, кафявият служебен плик в пощенската ѝ кутия (*за снощи — непрекъснато мисля за теб, чувствам се така от цяла вечност, трябва да поговорим, кога ще поговорим?*).

Ема черпеше всичките си познания за изневярата от телевизионните сериали от 70-те. Свързваше я с „Чинцано“, с партита и с изискани сирена и вина, смяташе я за специалитет на хората на средна възраст, предимно от средната класа; голф, яхти, изневери. Сега, действително въввлечена в афера — с целия ѝ арсенал от тайни погледи, улавяне за ръка под масата, ласки в килера за канцеларски материали — тя с изненада установи колко познато ѝ изглежда всичко и колко могъщо чувство е похотта, когато е съчетана с угризения и себеомраза.

Една вечер, след секс сред декорите за коледната ѝ постановка на „Мерзост“, той тържествено ѝ подаде кутийка в подаръчна опаковка.

— Мобилен телефон!

— В случай че ми се прииска да ти чуя гласа.

Седнала върху Омерзената светкавица, тя се взря в кутийката и въздъхна.

— Е, все някога трябваше да се случи.

— Какво има? Не ти ли харесва?

— Не, страхотно е — усмихна се тя при спомена. — Просто изгубих един облог, това е.

Понякога, когато се разхождаха и разговаряха през някоя ведрасенна вечер из най-безлюдните кътчета в парка или допрели бедра, се кикотеха на училищния коледен концерт, подпийнали от евтино вино — понякога тя си мислеше, че е влюбена във Филип Годалинг. Той беше добър, принципен, пламенен учител, макар и малко помпозен. Имаше хубави очи, беше забавен. За пръв път в живота си тя беше обект на почти маниакално сексуално влечение. На четирийсет и

четири той, разбира се, беше поостарял и тялото му напомняше меко тесто, но пък беше съвестен и страстен любовник, понякога твърде страстен за вкуса ѝ. Гледаше я в очите, говореше. Беше ѝ трудно да повярва, че мъжът, който призовава към благотворителност в съвещателната зала, използва такъв език. Понякога ѝ се приискваше да се отдръпне и да му каже: „Господин Годамлинг, не ругайте!“.

Но вече са минали девет месеца, вълнението е отшумяло и ѝ е все по-трудно да разбере защо е тук, защо се щура из училищните коридори в красивите летни вечери. Трябва да е с приятели или с любовник, с когото се гордее и когото не се налага да крие от другите. Намръщена от угризения и неудобство, тя чака пред момчешките тоалетни, докато Фил се мие със служебен сапун. Отговорничка на Отдела по английски и драма и негова държанка. О, мили Боже!

— Готово! — пристъпва той до нея.

Улавя я с все още влажна ръка и я пуска дискретно, когато излизат на открито. Заклучва главния вход, включва алармата и те тръгват към колата му във вечерната светлина, спазвайки професионална дистанция. От време на време коженият му куфар я удря по глезена.

— Бих те закарал до метрото, но...

— ... най-добре да не рискуваме.

Продължават напред.

— Още четири дни — жизнерадостно заключава той, за да запълни тишината.

— Къде щяхте да ходите? — пита тя, въпреки че знае.

— Корсика. Ще се разхождаме, Фиона обожава разходките. Разходки, разходки, разходки до премаляване. Като Ганди е. После, надвечер, сваляме маратонките и...

— Фил, моля те...

— Съжалявам, съжалявам. — За да смени темата, пита: — А ти?

— Може би ще погостувам у дома в Йоркшир. Ще остана там, ще поработя.

— Ще поработиш?

— Знаеш. Ще пиша.

— А, *писането*! — Като всички останали и той го казва, сякаш не ѝ вярва. — Не е за мен и теб, нали? Тази прословута книга?

— Не. — Стигат до колата му и на нея ѝ се прииска да си тръгне по-бързо. — И без това не смятам, че ти и аз сме много интересни.

Той се обляга на синия „Форд“ в очакване на трогателното сбогуване, а тя помрачава мига. Той се намръщва, а горната му устна розовее изпод брадата.

— Какво искаш да кажеш?

— Не знам, просто...

— Да?

— Фил, това... връзката ни. Не съм щастлива.

— Нещастна си?

— Е, не е идеално, нали? Веднъж седмично на служебния килим.

— Изглеждаше ми доволна.

— Нямам предвид задоволена. За бога, не става дума за секса, а за... обстоятелствата.

— Е, аз съм щастлив...

— Нима? Наистина?

— Доколкото си спомням, ти също се чувстваше така.

— Развълнувана, предполагам, за известно време.

— За бога, Ема! — Той я изпепелява с поглед, сякаш я е спипал да пуши в женските тоалетни. — Трябва да тръгвам! Точно сега ли намери?

— Съжалявам, аз...

— Мамка му, Ема!

— Хей! Не ми говори така!

— Аз не... просто... Нека мине ваканцията. И после ще решим какво да правим.

— Не мисля, че имаме избор. Нали? Или приключваме, или продължаваме...

Той снишава глас.

— Има и друго, което бихме могли... бих могъл да направя. — Озърта се, уверява се, че не го дебне опасност, и я улавя за ръката. — Ще ѝ кажа през лятото.

— Не искам да ѝ казваш, Фил...

— Докато сме в чужбина или преди това, следващата седмица...

— Не искам да ѝ казваш. Няма смисъл...

— Нима?

— Да.

— Защото според мен има, може би има.

— Добре! Ще говорим следващия срок. Да си... да си насрочим среща отсега.

Поразведен, той облизва устни и пак се оглежда за любопитни минавачи.

— Обичам те, Ема Морли.

— Не, не ме обичаш — въздъхва Ема. — Не истински.

Той накланя брадичка, сякаш я гледа над въображаеми очила.

— Аз преценявам, не смяташ ли?

Тя мрази този директорски поглед и тон. Приискава ѝ се да го скрита по пищяла.

— Тръгвай вече — казва му.

— Ще ми липсваш, Ем.

— Приятна екскурзия, ако не се чуем...

— Нямах представа колко ще ми липсваш...

— Корсика, прекрасна е...

— Всеки ден.

— Довиждане, довиждане...

— Хмм...

Той вдига куфарчето като броня и я целува. „Винаги дискретен“, мисли си тя безучастно. Той отваря вратата на колата и стъпва вътре. Тъмносиня „Сиера“, кола тъкмо като за директор на училище, с жабка, пълна с военнотопографски карти.

— Още не мога да повярвам, че ме наричат Орангутанчо... — промърморва, клатейки глава.

Тя остава за малко на празния паркинг и го проследява с поглед как се отдалечава. На трийсет години, почти влюбена в женен мъж, но поне няма замесени деца.

Двайсет минути по-късно застава под прозореца на дългата, ниска тухлена сграда, в която се помещава апартаментът ѝ, и забелязва светлина в дневната. Йън се е върнал.

Размисля дали да не се скрие в съседната кръчма, или да се види с приятели, но знае, че той просто ще седне на фотьойла на тъмно и ще чака като наемен убиец. Поема дълбоко дъх и си изважда ключовете.

Откакто Йън се изнесе, апартаментът е по-просторен. Без кашоните с видеокасети, зарядните, адаптерите и кабелите, плочите в картонени опаковки мястото изглежда като тършувано от крадец и за кой ли път Ема си напомня с колко малко може да се похвали през последните осем години.

Чува шумолене в спалнята. Остава си чантата и пристъпва тихо към вратата.

Съдържанието на скрина ѝ е разпиляно по пода — писма, банкови разписки, овехтели хартиени албуми със снимки и негативи. Застава безмълвно и незабележимо на прага и се вира в Йън, който рови из дъното на чекмеджето и сумти от напрежение. Носи разкопчан суичър, анцуг и неизгладена блуза — облекло, подбрано старателно да излъчва максимален емоционален смут и да предизвиква чувство за вина.

— Какво правиш, Йън?

Той се сепва, но само за миг, след което я поглежда високомерно като благороден крадец.

— Закъсна — укорява я.

— Какво те засяга?

— Просто съм любопитен къде си била.

— Имах репетиции, Йън. Мисля, че се разбрахме да не се появяваш без предупреждение.

— Защото си довела някого?

— Йън, изобщо не съм в настроение за... — Тя си съблича сакото. — Ако търсиш дневник или нещо такова, губиш си времето. От години не пиша дневник.

— Всъщност просто си прибирам вещите. Моите вещи. Лично мои.

— Взе си всичко.

— Паспортът ми. Няма го.

— Е, веднага ще те ориентирам, че не е в чекмеджето с бельото ми.

Той импровизира, разбира се. Тя знае, че паспортът е у него; иска просто да претършува апартамента, за да ѝ покаже колко зле се чувства.

— Защо ти е паспортът? Ще пътуваш ли някъде? Ще емигрираш?

— О, това ще ти хареса, нали? — озъбва се той.

— Е, не бих възразила — отговаря тя, прекрачва бъркотията и сяда на леглото.

Той подхваща с гангстерски глас:

— Е, лоша работа, скъпа, 'щото никъде няма да ходя.

Като отхвърлен любовник Йън открива в себе си дозиран плам и агресия, липсвали досега в комедийните му скечове, и тази вечер определено е замислил забележително представление.

— И без това не бих могъл да си го позволя.

Приисква й се да го освирка.

— Значи не участваш в много програми?

— А ти как смяташ, слънчице? — отвръща той и разперва длани, сочейки наболата си брада, неизмитата коса, бледото повяхнало лице, изражението „виж-докъде-ме-докара“. Йън превръща в спектакъл самосъжалението, моноспектакъл на самотния неудачник, старателно усъвършенстван вече шест месеца, и поне тази вечер Ема няма време за него.

— Откъде се появи това обръщение, Йън? „Слънчице“? Не съм убедена, че ми харесва.

Той продължава да търси и промърморва нещо в чекмеджето: „майната ти, Ем“, вероятно. Върху тоалетната масичка има отворена кутия със силна евтина бира. Пиянство — е, това вече е добра идея. В същия миг Ема решава да се напие възможно най-бързо. Защо не? На другите явно им помага. Въодушевена от плана, тя се запътва към кухнята да го приведе в действие.

Той тръгва след нея.

— Е, къде беше?

— Казах ти. В училището. На репетиция.

— Какво репетирахте?

— „Бъгси Малоун“. Много е смешно. Защо? Билета ли искаш?

— Не, благодаря.

— Ще има халосни патрони.

— Мислех, че си с някого.

— О, моля те... пак старата песен...

Тя отваря хладилника. Има половин бутилка вино, но в подобни случаи помага само твърд алкохол.

— Йън, защо си се вманиачил, че съм с някого? Не можеш ли просто да приемеш, че не бяхме подходящи един за друг?

Със звучно хлопване тя дръпва вратичката на фризера. По пода се разпилява лед.

— Но ние сме подходящи едни за друг!

— Е, добре тогава, щом смяташ така, да заживеем пак заедно! — Зад стар пакет палачинки с говежди пълнеж открива бутилка водка. — Да! — Плъзва палачинките към Йън. — Ето! Тези са твои! Преотстъпвам ти ги доброволно. — Блъсва вратата на хладилника и се пресяга за чаша. — И между другото, дори да бях с някого, Йън? Какво от това? Разделихме се, забрави ли?

— Да, да, май си спомням. И кой е той?

Тя отсипва щедро от бутилката.

— Кой той?

— Новият ти приятел? Хайде, кажи ми. Няма проблем — подсмива се Йън. — Все пак сме *приятели*, нали?

Ема надига чашата, после се привежда облакътена на плота, притиснала с длани очите си, докато ледената течност се спуска надолу по гърлото ѝ. Минава минута.

— Господин Годалминг. Директорът. Аферата ни продължава вече девет месеца, на приливи и отливи, но според мен на първо място е сексът. Честно казано, положението е малко унижително и за двамата. Срамувам се и се чувствам тъжна. Но както винаги си напомням, поне няма замесени деца. Е? — Говори в чашата. — Вече знаеш.

В стаята е тихо. След малко...

— Поднасяш ме.

— Погледни през прозореца, сам ще се увериш. Чака в колата. Тъмносиня „Сиера“...

Той изсумтява недоверчиво.

— Мамка му! Не е смешно, Ема.

Ема оставя празната чаша върху плота и издишва бавно.

— Знаем, че не е. Положението по никакъв начин не би могло да се определи като „смешно“. — Тя се обръща и го поглежда. — Казах ти, Йън, не излизам с никого. Не съм влюбена в никого и не искам да бъда. Искам просто да ме оставят на мира...

— Имам теория! — гордо обявява той.

— Каква теория?

— Знам кой е.

— Кажи ми тогава. Шерлок? — въздъхва тя.

— Декстър! — победоносно възкликва той.

— О, божичко...

Тя пресушава чашата.

— Прав съм, нали?

Тя се засмива горчиво.

— Божичко, де да беше...

— Какво означава това?

— Нищо. Йън, както добре знаеш, не съм разговаряла с Декстър от месеци...

— Така твърдиш!

— Държиш се нелепо, Йън. Какво си мислиш? Че сме били тайни любовници?

— Така сочат доказателствата.

— Доказателства? Какви доказателства?

И за пръв път Йън придобива гузно изражение.

— Бележниците ти.

Секундите текат. Тя отмества чашата си встрани, и не се изкуши да я хвърли.

— Чел си бележниците ми?

— Надникнах. Веднъж-дваж. През годините.

— Кучи син!

— Поемките, вълшебните дни в Гърция, копнежът, страстта...

— Как смееш! Как смееш да си пъхаш носа!

— Та ти не ги криеше! Какво очакваш!

— Очаквах, че мога да ти имам доверие, и очаквах да проявиш достойнство...

— Както и да е... не ми трябваше да ги чета, беше си очевидно, че между вас...

— Търпението ми се изчерпа, Йън! Месец след месец хленчиш, разхождаш се с унила физиономия и обикаляш като бито куче. Ако още веднъж се появиш изневиделица и започнеш да ровиш из чекмеджетата ми, кълна се, ще извикам проклетата полиция!

— Добре! Хайде! Обади се! — Той пристъпва към нея, а разперените му длани запълват тясната стая. — Този апартамент е и мой, забрави ли?

— Нима? Как така? Нито веднъж не си плащал ипотеката! Аз я плащам! Нищичко не си направил. Само се оплакваше.

— Не е вярно.

— И си харчеше парите за глупави видеокасети и полуфабрикати...

— Помагах. Когато можех...

— Е, крайно недостатъчно! Божичко, мразя този апартамент, мразя живота си тук. Ако не се изнеса, ще полудея.

— Но това беше домът ни! — възразява отчаяно той.

— Не бях щастлива, Йън, нито за секунда. Не разбираш ли? Аз просто... попаднах тук. Ти също. Сигурно го усещаш.

За пръв път я вижда такава, за пръв път я чува да говори така. Стъписан, ококорил очи като уплашено дете, той тръгва несигурно към нея.

— Успокой се! — Улавя я за ръката. — Недей така...

— Махни се от мен, Йън! Не се шегувам! Просто се махни!

Крещят си и тя си мисли: „За бога, като онези смахнати съпрузи сме, които огласят блоковете нощем“. Някъде някой се пита дали да се обади в полицията. Как стигнаха дотук?

— Махай се! — вика тя, а той се опитва отчаяно да я прегърне. — Върни ми ключовете и изчезвай! Не искам да те виждам повече!

И после, съвсем ненадейно, те се разплакват и се стоварват на пода в тесния коридор на апартамента, който купиха, изпълнени с толкова надежди. Ръката на Йън покрива лицето му и той се мъчи да си поеме дъх и да проговори.

— Не издържам... Защо ми се случва всичко това... Какъв ад! В ада съм, Ем!

— Знам. Съжалявам.

Тя го прегръща през рамо.

— Защо не можеш да ме заобичаш? Да се влюбиш в мен? Влюби се за малко, нали? В началото.

— Разбира се.

— Не може ли да се повтори?

— О, Йън... Опитвах се. Не мога. Съжалявам, ужасно съжалявам.

След известно време те лежат един до друг върху на същото място, сякаш са залепени. Главата ѝ е върху рамото му, ръката — върху

гърдите му. Усеца мириса му, топлия, уютен аромат на тялото му, с който е свикнала. Накрая той казва:

— Трябва да тръгвам.

— Трябва.

Извърнал зачервеното си, подпухнало лице, Йън сяда и кимва към листовете, бележниците и снимките, разхвърляни по пода на спалнята.

— Знаеш ли кое ме натъжава?

— Кое?

— Че нямаме повече снимки. Ние двамата имам предвид. Има хиляди с теб и Декстър и почти никакви с мен и теб. Не отскоро поне. Все едно сме се отказали да се снимаме.

— Нямахме приличен фотоапарат — отвърща несигурно тя, но той решава да не спори.

— Съжалявам, че... тършувах из вещите ти. Напълно неприемлива постъпка.

— Няма нищо. Просто недей повече.

— Някои разкази са много добри, между другото.

— Благодаря. Макар да не бяха предназначени за читатели.

— Какъв е смисълът? Някой ден ще ги покажеш някому. Ще ги публикуваш.

— Може би. Някой ден.

— Не стиховете. Не им показвай стиховете, а разказите. Те са хубави. Пишеш добре. Умна си.

— Благодаря, Йън.

Лицето му помръква.

— Не беше толкова зле, нали? Животът с мен?

— Беше страхотно. Просто си го изкарвам на теб, това е.

— Искаш ли да ми разкажеш?

— Няма нищо за разказване.

— Тогава?

— Тогава?

Тя се усмихва. Той застава пред вратата, стискал дръжката с една ръка, неспособен да си тръгне.

— Едно последно нещо.

— Да?

— Не излизаш с него, нали? С Декстър. Развил съм параноя.

Тя въздъхва и поклаща глава.

— Йън, кълна се в живота си. Не излизам с Декстър.

— Защото прочетох във вестниците, че се е разделил с приятелката си, и си помислих, че след като скъсахме и той също е свободен...

— Не съм се виждала с Декстър от... божичко... векове.

— Но случвало ли се е нещо? Докато бяхме заедно? Между теб и Декстър? Зад гърба ми? Понеже не мога да понеса мисълта...

— Йън! Нищо не се е случвало между мен и Декстър — казва тя, надявайки се да си тръгне, без да зададе следващия въпрос.

— Но искало ли ти се е?

Да. Понякога. Често.

— Не. Никога. Бяхме просто приятели, това е.

— Добре. Добре. — Той я поглежда и се опитва да се усмихне.

— Много ми липсваш, Ем.

— Знам.

Той поставя ръка върху стомаха си.

— Поболях се.

— Ще премине.

— Наистина ли? Защото ми се струва, че полудявам.

— Знам. Но не мога да ти помогна, Йън.

— Винаги би могла... да размислиш.

— Не мога. Няма. Съжалявам.

— Добре. — Той свива рамене и се усмихва със стиснати устни ала Стан Лоръл. — Все пак трябваше да попитам.

— Предполагам.

— И все още смятам, че си ненадмината.

Тя се усмихва, защото той иска да се усмихне.

— Не, ти си ненадминат, Йън.

— Е, няма да споря! — Той въздъхва безпомощно и се пресяга към вратата. — Добре. Предай поздрави на госпожа Морли. Доскоро.

— Доскоро.

— Чао.

— Чао.

Той се обръща, отваря рязко вратата и отскача назад все едно го е блъснала по лицето. Ема се засмива дежурно, Йън поема дълбоко дъх

и си тръгва. Тя остава на пода още минута, после става бързо и с възобновена решимост грабва ключовете си и излиза.

Посреща я кварталната шумотевица в лятната вечер — викове и крясъци, отекващи по стените на сградите. Прекосява предния двор. Къде са купищата ексцентрични приятели, които да ѝ протегнат ръка в трудния момент? Не трябваше ли да седи сега на меко канапе с шестима-седмина остроумни столичани? Нали това е градският живот? Но те или живеят на два часа път оттук, или са със семействата и любовниците си и слава Богу, вместо тях наблизко има магазин с потискащ, обезкуражаващ надпис: „ЗАКЪДЕ БЕЗ ПИТИЕ“.

Хлапета със заплашителен вид обикалят край входа, но тя се чувства безстрашна и си пробива път през множеството с поглед, вперен право напред. Избира възможно най-безобидната бутилка вино и се нарежда на опашката. По лицето на мъжа пред нея е татуирана паяжина и докато го чака да отброи достатъчно жълти монети за два литра силен сайдер, тя забелязва шампанското, заключено в стъклена витрина. Прашно е — като реликва от невъобразимо луксозно минало.

— И това шампанско, моля — казва.

Касиерът я поглежда подозрително, но тя му показва банкнотите, които стиска здраво в ръка.

— Празник, а?

— Точно така. Голям празник. — После я озарява идея: — И пакет „Марлборо“.

Излиза от магазина, попеела прозрачното найлоново пликче с бутилките, блъскащи се в крака ѝ, и трескаво пъхва в устата си цигара, сякаш взема противоотрова. В същия миг чува глас.

— Госпожице Морли?

Озърта се гузно.

— Госпожице Морли? Тук съм!

Размахала дълги крака, към нея върви Соня Ричардс — протежето ѝ, нейният проект. Кльощавото попрегърбено момиче, което изигра ролята на Хитреца, се е променило и сега е ослепително — високо, с пригладена назад коса, самоуверено. Ема се вижда ясно през погледа на Соня Ричардс — привела рамене, със зачервени очи, захапала цигара, на прага на „ЗАКЪДЕ БЕЗ ПИТИЕ“. Образец за подражание, вдъхновяваща фигура. Скрива нелепо запалената цигара зад гърба си.

— Как сте, госпожице?

Сега Соня изглежда малко неспокойна, озърта се наляво и надясно, сякаш съжалява за срещата.

— Страхотно! Страхотно? А ти, Соня?

— Добре съм, госпожице.

— Как е в колежа? Всичко наред ли е?

— Да, много добре.

— Само шестици, нали?

Соня поглежда крадешком към найлоновия плик с подрънкващи бутилки и към дима, виеш се зад гърба на Ема.

— Догодина и университет?

— Нотингам, надявам се. Ако се представя добре на изпитите.

— Ще се представиш. Сигурна съм.

— Благодарение на вас — казва Соня, но не особено убедено.

Настава тишина. Ема отчаяно вдига бутилките с едната ръка, а пакета цигари — с другата — и ги разклаща.

— СЕДМИЧЕН ПАЗАР! — казва.

Соня изглежда смутена.

— Е. Аз трябва да тръгна.

— Радвам се, че те видях, Соня. И успех! Искрено ти го желая.

Но Соня вече се отдалечава, без да се обръща назад, и Ема — учителката от типа „*carpe diem*“ — я проследява как изчезва от погледа ѝ.

По-късно през нощта се случва нещо странно. В просъница, легнала на канапето пред включения телевизор, я събужда гласът на Декстър Мейхю. Не разбира какво точно ѝ казва — нещо за единични стрелци, за варианти с няколко играчи и за нонстоп екшън. Объркана и разтревожена тя се насилва да отвори очи и той застава точно пред нея.

Ема се изправя нестабилно и се усмихва. И преди е гледала програмата. „Геймър“ е късно телевизионно предаване за горещи новини и мнения за най-популярните компютърни игри. Декорът е осветена в червено пещера от полиестерни камъни, сякаш компютърните игри са своето рода чистилище, в което хлапета с пепеляви лица седят прегърбени пред огромен екран, а Декстър

Мейхю ги окуражава да натискат бутоните и да стрелят по-бързо, по-бързо, още по-бързо.

Така наречените *турнири* се редуват със сериозни анализи — Декстър и жена с оранжева коса обсъждат новите игри на пазара. Навярно заради миниатюрния телевизор на Ема, но той ѝ се струва понапълнял, със сивкава кожа. Нищо чудно да е заради миниатюрния екран, но нещо се губи. Самонадеяният мъж от спомените ѝ е изчезнал. Говори за „Дюн I“ и изглежда несигурен, дори малко смутен. Въпреки това я залива вълна от обич към Декстър Мейхю. От осем години всеки ден, всеки ден мисли за него. Липсва ѝ и иска да си го върне. „Искам най-добрия си приятел — мисли си тя, — защото без него нищо не е добро и нищо не е както трябва. Ще му се обадя“, казва си и заспива.

Утре. Още сутринта. Ще му се обадя.

[1] Цитатът е от Глава 57 на романа, издание на „Христо Г. Данов“, 1983 г. прев. Красимир Желязков. — Б.ред ↑

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

ДВЕ СРЕЩИ

Вторник, 15 юли 1997

Сохо и Саут Банк

— Е, лошата новина е, че наистина свалят „Геймър“ от програмата.

— Нима? Наистина?

— Да.

— Добре. Ясно. Добре. Обясниха ли защо?

— Не, Декси, просто не смятат, че нощната аудитория се е запалила особено по пикантната романтика на компютърните игри. Мислят, че не са уллучили подходящите съставки, и прекратяват програмата.

— Разбирам.

— И започват наново с друг водещ.

— И друго име?

— Не, името остава.

— Аха. Значи програмата ще е същата.

— С много съществени промени.

— Но продължава да се нарича „Геймър“?

— Да.

— Същото студио, същият формат и така нататък?

— Горедолу.

— Но с друг водещ.

— Да. Друг водещ.

— Кой?

— Не знам. Но няма да си ти.

— Не ти ли казаха кой?

— Казаха „по-млад“. Някой по-млад, търсят младеж. Това е.

— С други думи... съм уволнен?

— Е, предполагам, че може да се тълкува и другояче, просто са решили да сменят посоката. Да се отдалечат от теб.

— Добре. Ясно. А каква е добрата новина?

— Моля?

— Нали каза „лошата новина е, че свалят «Геймър» от програмата“. Каква е добрата новина?

— Това е всичко. Нямам други новини.

Точно в същия момент, на по-малко от две мили от другата страна на Темза, Ема Морли стои в издигащия се асансьор със старата си приятелка Стефани Шоу.

— Ще се повтора, но не забравяй — главното е да не се уплашиш.

— Защо да се плаша?

— Тя е легенда, Ем, в издателската сфера. Прочута е.

— Прочута? С какво?

— Че... че е забележителна личност. — Макар да са сами в асансьора, Стефани Шоу снишава глас до едва доловим шепот. — Прекрасен редактор е, просто е малко... ексцентрична.

Изкачват останалите двайсет етажа в мълчание. Стефани Шоу изглежда елегантна и дребничка в колосана бяла блуза — не, не блуза, шемизета — плътно прилепналата черна пола и спретнат кок. Цяла вечност я дели от навъсеното готическо създание, което на лекциите седеше до нея, и Ема с изненада установява, че изпитва боязън от старите си познайница, от деловото ѝ, сериозно изражение. Стефани Шоу сигурно бе уволнявала колеги. Сигурно нарежа например: „фотокопирай ми го, моля!“. Ако Ема кажеше нещо подобно в училището, щяха да ѝ се изсмеят в лицето. Тя стои в асансьора, кръстосала ръце, и внезапно я напушва смях. Все едно играят на „Офиси“.

Вратите се отварят на трийсетия етаж — обширно пространство без преградни стени, с високи матови прозорци и изглед към Темза и Ламбърт. Когато пристигна в Лондон, Ема започна да пише оптимистични импровизирани писма до издатели. Представяше си как побелели секретарки с очила като полумесеци отварят пликите с ножове за хартия от слонова кост в претрупани с овехтели мебели стари имения. Но тук атмосферата е модерна, светла и младежка, истински образец на съвременен работно място. Вдъхват и увереност само купчините книги, осеяли пода и масите, огромни надвиснали

кули от книги, на пръв поглед разхвърляни съвсем безразборно. Стефани крачи напред, Ема я следва и над стените от книги надзъртат лица и оглеждат новодошлата, която се опитва да си свали сакото в движение.

— Е, не мога да гарантирам, че го е прочела докрай или че изобщо го е прочела, но поиска среща с теб, а това е страхотно, Ем, наистина страхотно.

— Оценявам го, Стефани.

— Довери ми се, Ем, написаното е добро. Ако не беше, нямаше да ѝ го дам. Не е в мой интерес да ѝ пробутвам безсмислици.

Беше училищна история, любовна всъщност, за по-големи деца. Действието се развиваше в гимназия в Лийдс. Реалистичният, неподправен сюжет се въртеше около училищна постановка на „Оливър“ и се водеше от името на Джули Крискол — безотговорно момиче с остър език, изпълняващо ролята на Хитреца. Към текста имаше и илюстрации — небрежни скици, карикатури и саркастични балончета с реплики като в дневник на гимназистка.

Беше изпратила двайсет хиляди думи и бе чакала търпеливо, докато получи откази от всички издатели — пълен комплект. „Неподходящо за нас, съжаляваме, че не сме полезни, надяваме се да успеете другаде“, и прочее. Единствено мъглявостта на всичките тези откази ѝ вдъхваше оптимизъм — очевидно не четяха много внимателно ръкописа, отхвърляха го със стандартно писмо. От всичко написано и недописано, това беше първото, което не поиска да смачка, след като го прочете. Знаеше, че е успяла. Очевидно трябваше да прибегне до ходатайство.

Имаше влиятелни познайници от колежа, но се бе зарекла никога да не моли за услуги; да дърпа за ръкава по-преуспелите си връстници беше все едно да иска пари от приятел. Но вече бе напълнила цяла папка с откази и както майка ѝ не спираше да ѝ напомня, не ставаше по-млада. По време на една обедна почивка седна в празна класна стая, пое дълбоко дъх и се обади на Стефани Шоу. Не бяха се чували от три години, но поне се харесваха искрено и след като си побъбриха приятно, тя попита: „Ще прочетеш ли нещо? Аз го написах. Няколко

глави и схематично представяне на глупава книжка за тийнейджъри. Става дума за училищен мюзикъл“.

И ето я сега, на истинска среща с издател, с истински издател. Ръцете ѝ треперят от много кафе, прилява ѝ от притеснение и положението ѝ никак не се подобрява от факта, че се бе наложило да се измъкне от училището. Днес се провежда жизненоважно събрание, последното преди ваканцията. Като непослушен ученик тя се събуди тази сутрин, запуши си носа с пръсти, обади се на секретарката и с хриплив глас обясни, че е пипнала грип. В отговор телефонната линия излъчи категорично съмнение. Нямаше да ѝ се размине и кавгата с господин Годалминг. Фил щеше да се разяри.

Сега обаче няма време за безпокойства, понеже са пред ъгловия офис — стъклен куб прескъпо търговско пространство, в който различава застанала гърбом, тънка като тръстика женска фигура, а отвъд нея — стъписваща панорама от катедралата „Свети Павел“ чак до Парламента.

Стефани посочва нисък стол до вратата.

— Почакай тук. После се отбий при мен. Да ми разкажеш как е минало. И помни — не се страхувай...

— Обясниха ли защо? Защо ме уволняват?

— Не.

— Хайде, Арън, кажи ми.

— Е, точният израз беше, точният израз беше, че си малко стил „1989“.

— Олеле. Олеле. Добре. Ясно. Майната им.

— Точно така. И аз това казах.

— Нима?

— Казах им, че ме съм останал много доволен.

— Е, и какво ново на хоризонта?

— Нищо.

— Нищо?

— Има едно предаване... Бой между работи и някой представя роботите...

- Защо се бият роботите?
— Кой знае? Заложено е в природата им, предполагам.
Агресивни работи.
— Не мисля...
— Добре... Автомобилно шоу в „Хора и мотори“?
— Сателитният канал?
— Сателитните и кабелните телевизии са бъдещето, Декс.
— Ами ефирните?
— Там цари затишие.
— Не и за Суки Медоус, нито за Тоби Мъри. Включва ли телевизора, виждам все проклетия Тоби Мъри.
— Телевизията е мода, Декс. Той е на мода сега. Преди беше ти, сега е негов ред.
— Бях краткотрайна мода?
— Не си краткотрайна мода. Искам да кажа, че всеки преживява възходи и сринове. Смятам, че трябва да обмислиш смяна на посоката. Трябва да променим мнението на хората за теб. Репутацията ти.
— Чакай... чакай... каква репутация?

Ема седи в ниския кожен стол и чакали, чака, наблюдава офиса в действие и позорничко завижда на този корпоративен свят и на елегантните млади професионалисти, които го обитават. Лека ревност, това е. Този офис не се отличава с нищо специално или забележително, но сравнен с гимназията на Кромуел Роуд, определено е футуристичен — пълна противоположност на учителската стая с чаши с кафеникави петна, продрани мебели, начумерени дежурни и всеобща атмосфера на разочарование и недоволство. И разбира се, децата са страхотни, някои от тях — понякога, но сблъсъците напоследък стават по-чести и по-сериозни. За пръв път чува да ѝ казват „Говори ми на шапката“ и намира това отношение за трудно оборимо. Или пък губи нишката, липсва и мотивация, енергия. Положението с директора също никак не я улеснява.

Ако животът ѝ беше поел в друга посока? Ако бе упорствала с писмата до издатели, когато беше на двайсет и две? Дали тогава Ема, а не Стефани Шоу щеше да хапва вегетариански сандвичи в прилепнала пола? От известно време живее с убеждението, че назрява промяна,

дори само защото трябва да настъпи промяна, и може би е това, може би тази среща е новото начало. Стомахът ѝ се свива очаквателно за пореден път, когато личната асистентка оставя слушалката на телефона и приближава. Марша ще я приеме. Ема се изправя, пригласява си полата, защото така е виждала да правят по телевизията, и влиза в стъкления куб.

Марша — госпожица Франкоум? — е висока и импозантна, с остри черти, придаващи ѝ вид на морски хищник. В началото на четирийсетте, с късо подстригана и вчесана напред в съветски стил коса, с дрезгав и властен глас. Тя става и протяга ръка.

— О, сигурно сте дванайсет и половина.

Ема отвърща треперливо, че „да, точно така, дванайсет и половина“, макар, строго погледнато, срещата да бе насрочена за дванайсет и четвърт.

— Selzen Sie, bitte hin — казва Марша, незнайно защо. Немски? Откъде се взе? Е, както и да е, най-добре да се включи в играта.

— Danke — отговаря отново Ема с тъничък гласец, озърта се, сяда на канапето и оглежда стаята — награди по полиците, корици на книги в рамка, сувенири, свидетелстващи за блестяща кариера. Обзема я усещането, че не трябва да е тук, че мястото ѝ не е тук, че губи времето на тази вдъхваща страхопочитание жена. Тя публикува книги, истински книги, които хората купуват и четат. Марша определено не я улеснява. В натежалата от тишина атмосфера тя спуска щорите и ги наглася така, че кабинетът потъна в полумрак. Седят в тъмнината и Ема се чувства като на разпит.

— Съжалявам, че ви накарах да чакате. Невероятно заета съм, едва успях да ви вмъкна. Но не искам да прибързвам. В подобни случаи е належащо да се вземе правилното решение, нали!

— Жизненоважно. Абсолютно.

— Кажете ми откога работите с деца?

— Хмм... да видим... от 1993-та — около пет години.

Марша се привежда трескаво напред.

— А приятно ли ви е?

— Да. През повечето време поне. — Ема усеща, че се държи малко резервирано, твърде формално. — Когато не ме ядосват.

— Децата ви ядосват?

— Понякога са истински нехранимайковци. Честно!

— Нима?

— Да. Предизвикателни, подмолни...

Марша се наежва и сяда зад бюрото.

— И как въдворявате дисциплина?

— О, нищо особено — замерям ги със столове! Шегувам се! Обичайните мерки — карам ги да излязат от стаята и прочее.

— Разбирам, разбирам.

Марша не казва нищо повече, но излъчва дълбоко неодобрение. Очите ѝ се стрелват към листовите върху бюрото ѝ и Ема се пита кога най-сетне ще подхванат същинската тема.

— Е — обажда се Марша, — английският ви е по-добър, отколкото очаквах.

— Моля?

— Искам да кажа... говорите го съвсем свободно. Все едно цял живот сте прекарвали в Англия.

— Е... така си е.

Марша я поглежда раздразнено.

— Не и според автобиографията ви.

— Моля?

— В биографията ви пише, че сте германка!

Ема се пита как да реагира? Да се престори на германка? Не става. Не владее немски.

— Не, аз определено съм англичанка.

И каква биография? Не е изпращала биография.

Марша клати глава.

— Съжалявам, явно е станала някаква грешка. Вие сте срещата ми в дванайсет и половина, нали?

— Да! Така мисля. Не съм ли?

— Бавачката? Кандидатствате за тази длъжност?

— Имам лоша репутация?

— Донякъде. В медийните среди.

— Каква по-точно?

— Че... си малко ненадежден, това е.

— Ненадежден?

— Непрофесионален.

— В какво отношение?
— В алкохолно отношение. Че се появяваш пиан в студиото.
— Хей, никога...
— И си арогантен. Хората те смятат за арогантен.
— Арогантен? Аз съм самоуверен, не съм арогантен.
— Хей, просто ти казвам какво мислят другите, Декс!
— Другите? Кой са тези „други“?
— Хората, с които си работил...
— Нима? Божичко...
— Ако смяташ, че имаш някакъв проблем...
— Какъвто нямам...
— ... сега е моментът да го преодолееш.
— Но аз нямам проблем.
— Е, тогава всичко е наред. Междувременно те съветвам и да внимаваш колко харчиш. Поне за няколко месеца.

— Ема, толкова съжалявам...

Тя крачи към асансьора, смутена и със зачервени очи. Марша я следва плътно, а Стефани върви след Марша. От офисите надничат глави и оглеждат процесията. „Това ще ѝ е за урок — мислят си сигурно, — да не лети из облаците“.

— Много съжалявам, че ви изгубих времето — казва любезно Марша. — Някой трябваше да се обади да отложи...

— Няма проблем... — промърморва Ема.

— Не ще и дума, че ще поискам обяснение от асистентката. Сигурна ли сте, че не сте получили съобщението? Мразя да отменям срещи, но просто не успях да прочета материала. Бих го прегледала и сега, но горката стара Хелга чака в съвещателната зала...

— Разбирам, разбирам...

— Стефани ме увери, че сте изключително талантива. Очаквам с нетърпение да прочета работата ви...

Стигат до асансьора и Ема натиска бутона с все сили.

— Да, добре...

— Ако не друго, от това поне ще излезе забавна история.

Забавна история? Натиска отново бутона, все едно избобда око. Не иска забавни истории, иска промяна, прелом, не анекдоти. Животът

й е изтъкан от анекдоти, безкрайна огърлица от противните копеленца, сега мечтае поне веднъж нищо да не се обърква. Иска успех или поне надежда за успех.

— Опасявам се, че следващата седмица е невъзможно, понеже излизам в отпуска. Тоест няма да уточняваме срещата отсега. Но обещавам да е преди края на лятото.

Преди крия на лятото? Месеците ще се нижат без никаква промяна. Натиска още веднъж бутона на асансьора и не отговаря нищо — обиден тийнейджър, който ги кара да страдат. Те чакат. Марша очевидно не се впечатлява и я оглежда с острите си сини очи.

— Кажи ми, Ема, с какво се занимаваш в момента?

— Преподавам английски. В гимназията в Лейтънстоун.

— Сигурно е много отговорно и изморително. Откъде намиращ време за писане?

— Вечер. През почивните дни. Рано сутрин понякога.

Марша приспива очи.

— Явно влагаш много желание.

— Това е единственото нещо, което искам да правя.

Ема се изненадва. Не само от искрения си тон, но и от прозрението колко верен е отговорът. Асансьорът се отваря зад гърба й и тя поглежда през рамо вече с надежда да остане.

Марша протяга ръка.

— Е, довиждане, госпожице Морли. Очаквам с нетърпение следващата ни среща.

Ема улавя дългите й пръсти.

— А аз се надявам да си намерите бавачка.

— И аз се надявам. Последната беше истинска психопатка. Не искате ли да опитате? Сигурно не, но предполагам, че ще ви се удава.

Марша се усмихва и Ема се усмихва в отговор, а зад Марша Стефани ту хапе долната си устна, ту оформя безмълвно „съжалявам, съжалявам“ и сочи миниатюрният телефон: „Обади се!“.

Вратите на асансьора се затварят и Ема се обляга на стената. Спускайки се трийсет етажа надолу, усеща как вълнението в стомаха и се превръща в буца горчиво разочарование. В три сутринта, неспособна да заспи, тя си представяше как новата й издателка я кани на импровизиран обяд. Представяше си как отпива резливо бяло вино в Оксо Тауър и омайва събеседничката си със забавни истории от

училищния живот, но ето я сега — изхвърлена на Южния бряг след по-малко от двайсет и пет минути.

През май беше празнувала тук изборните резултати, но сега еуфорията е отшумяла. Понеже заяви, че е болна от грип, няма как да отиде на събранието. Чувства как и тук тлеят разпри, обвинения, подли забележки. За да си проясни ума, решава да се поразходи и тръгва към Тауър Бридж.

Но дори Темза не успява да я разведри. Тази част от Южния бряг е в процес на възобновяване — хаос от скелета и брезент, сред който Пауър Стейшън се издига сива и потискаща в летния ден. Ема е гладна, но няма къде и с кого да похапне. Телефонът ѝ иззвънява, тя започва да тършува из чантата си с надеждата разговорът да я поразсее и твърде късно осъзнава кой се обажда.

— Така значи! Грип, а? — казва директорът.

Тя въздъхва.

— Да.

— И си на легло, предполагам... Всъщност не ми изглежда така, май по-скоро се наслаждаваш на слънцето.

— Фил, моля те, не ми създавай неприятности.

— О, не, госпожице Морли, не може така. Да прекратиш връзката ни и същевременно да очакваш снизходително отношение... — С този глас ѝ говори от месеци, официозно, монотонно и злобно, и тя се разгневява при мисълта за капаните, които непрекъснато си поставя сама. — Щом искаш отношенията ни да са чисто професионални, така да бъде! И затова настоявам да ми обясниш защо пропускаш жизненоважното ни събрание днес?

— Недей, Фил. Не съм в настроение.

— Защото не ми се иска да налагам *дисциплинарни* наказания, Ема...

Тя отдалечава телефона от ухото си, за да заглуши сърдития глас на директора. Вече грамаден и старомоден, този телефон ѝ е любовен подарък от него, за да „чува гласа ѝ, когато му домъчнее“. За бога, дори правиха телефонен секс по него. Той поне правеше...

— Беше изрично уведомена, че събранието е задължително. Срокът още не е приключил...

В миг тя си представя колко приятно ще е усещането да захвърли проклетото нещо в Темза, да проследи как се забива във водата като

тухла. Но първо трябва да извади СИМ картата, което някак си ще помрачи символиката, а и драматичните жестове са за филмите и телевизията. Освен това не може да си позволи да купи друг.

Не и сега, когато напуска работа.

— Фил?

— Да се придържаме към господин Годалминг, ако обичаш.

— Добре. Господин Годалминг?

— Да, госпожице Морли?

— Напускам.

Той се засмива с влудяващия си престорен смях. Вижда го като на длан как клати бавно глава.

— Ема, не можеш да напуснеш.

— Мога и го правя. И още нещо, господин Годалминг?

— Да, Ема?

Ругатнята се оформя върху устните ѝ, но тя не успява да я изрече. Произнася безмълвно и с наслада думите, изключва телефона, пуска го в чантата си и зашеметена от въодушевление и страх за бъдещето, продължава на изток по брега на Темза.

— Съжалявам, че не мога да те заведа на обяд, но имам среща с друг клиент...

— Няма проблем, благодаря, Арън.

— Може би следващият път, Декси. Какво има? Звучиш потиснат, приятелю.

— Не, нищо. Просто съм малко разтревожен.

— Защо?

— Е, знаеш. За бъдещето... За кариерата ми. Не го очаквах.

— То винаги е неочаквано, нали? Бъдещето? Затова е и толкова ВЪЛНУВАЩО! Хей! Я чакай! Имам теория за теб, приятелю. Искаш ли да я чуеш?

— Казвай.

— Хората те обичат, Декс, наистина. Проблемът е, че те обичат цинично, иронично, „обичам-да-го-мразя“, нещо такова. Трябва да накараме някого да те заобича *искрено*...

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА ДА КАЖЕШ „ОБИЧАМ ТЕ“

Сряда, 15 юли 1998

Чичестър, Съсекс

После, без да разбира напълно как се е случило, Декстър открива, че е влюбен, и внезапно животът му потича безметежно.

Силви Коуп. Тя се казва Силви Коуп, красиво име, и попитат ли го как изглежда, той подсвирква и казва: „Страхотно... страхотно... просто удивително!“. Красива е, разбира се, но по-различна от другите — не е вулканичен магнит за момчета като Суки Медоус, нито е манекенски красива като Наоми, Ингрид или Йоланда. Силви излъчва изящна, класическа красота. В предишното си телевизионно амплоа би я нарекъл „аристократична“, дори „съвършено аристократична“. С дълга права светла коса, разделена на път точно по средата, с дребни, чисти черти и бледо сърцевидно лице, тя му напомня жена от картина, чието име не помни, средновековна картина на жена с цветя в косите. Такава е Силви Коуп — жена, на която би й отивало да прегърне еднорог. Висока и стройна, малко аскетична, често доста сериозна, с лице, което не движи много-много, освен да се понамръщи или да прибели очи при поредната му глупост; Силви е съвършена и изисква съвършенство.

Ушите ѝ стърчат съвсем леко и сияят като корали, когато светлината пада откъм гърба ѝ. На същата светлина се забелязва и фин мъх по скулите и по челото ѝ. В други, по-лекоислени времена Декстър би сметнал тези особености — розовите уши, косматото чело — за отблъскващи, но сега тя седи срещу него на масата върху английската морава в разгара на лятото, по небето прелитат лястовички, а свещите хвърлят отблясъци по лицето и, сякаш я е нарисувал онзи художник... художникът със свещите... Декстър я гледа и я намира за напълно хипнотична. Тя му се усмихва и той решава, че моментът е назрял. Тази вечер ще ѝ каже, че я обича. Никога не го е казвал преди, никога трезвен и никога с умисъл. Казвал е „мамка му, колко те обичам“, но това е различно и той усеща, че е

време да изрече думите в най-чистата им форма. Планът дотолкова обсебва вниманието му, че за миг изпуска нишката на разговора.

— Та с какво точно се занимаваш, Декстър? — пита майката на Силви откъм далечния край на масата. Хелън Коуп, дребна като птичка и в дискретен бежов кашмир.

Декстър продължава да се взира няма в Силви, която вдига предупредително вежди.

— Декстър?

— Ммм?

— Мама ти зададе въпрос.

— Съжалявам, отнесъл съм се.

— Той е телевизионен водещ — отговаря Сам, един от братята близнаци на Силви. Деветнайсетгодишен, с гръб на професионален гребец, Сам е едро, самодоволно нацистче. Досущ като брат си Мъри.

— Е или беше? Още ли си в телевизията? — ухилва се Мъри и те тръсват огледално русите си бретони. Спортисти, с чиста кожа, синеоки, сякаш отгледани в лаборатория.

— Мама не питаше теб, Мъри — срязва го Силви.

— Е, все още съм водещ. Донякъде — казва Декстър и си мисли: „Ще ви спипам, кучи синчета“. И преди са се виждали — Декстър и близнаците. В Лондон. С подсмивване и намигване показваха, че не харесват новия приятел на сестра си и смятат, че тя заслужава нещо по-добро. Семейство Коуп са победители с главна буква и допускат до себе си само победители с главна буква. Декстър е просто хубавец с попреминала слава, позьор без перспектива. На масата се възцарява мълчание. Трябва ли да каже нещо?

— Съжалявам, какъв беше въпросът? — пита Декстър, разсеян се за момент, но решен да се върне на гребена на вълната.

— Попитях с какво се занимаваш сега? Какво работиш? — повтаря майката на Силви търпеливо, без да оставя ни най-малко съмнение, че провежда интервю за поста „приятел на Силви“.

— Е, разработвам няколко нови телевизионни предавания. Чакаме одобрение за излъчване.

— Какви са тези предавания?

— Едното е за лондонския нощен живот, нещо като „какво-семъти-в-столицата“, а другото е спортно. За екстремни спортове.

— Екстремни спортове? Какво означава това?

— Хмм... планинско колоездене, сноуборд, скейтборд...

— А ти пробвал ли си някой екстремн спорт? — ухилва се Мъри.

— Карам скейтборд понякога — оправдава се Декстър и забелязва, че в отсрещния край на масата Сам е натъпкал салфетката си в устата.

— Виждали ли сме те по Би Би Си? — пита Лайънъл, бащата. Представителен, закръглен, самодоволен и все още странно рус пред прага на шестдесетте.

— Едва ли. Предаванията се излъчваха късно нощем, опасявам се. — „Късно нощем, опасявам се. Понякога карам скейтборд“. За бога, защо говори така? В обкръжението на семейство Коуп нещо го подтиква да се държи като участник в историческа драма. Излъчват се в тъмна доба, опасявам се. Но е готов на всякакви жертви...

Сега Мъри, другият близък — или пък Сам? — вметва с пълна със салата уста:

— Попадали сме на онова шоу, „с размах“. Ругатни и пеперудки, дето танцуват в клетки. Не ти харесваше, че го гледаме, мамо, не помниш ли?

— Божичко, онова ли? — намръщва се госпожа Коуп, Хелън. — Помня го. Смътно.

— Ненавиждаше го — казва Мъри или Сам.

— Крещеше ни да го изключим — казва другият — „Изключете го! Ще ви повреди мозъците!“.

— Интересно, така казваше и майка ми — обажда се Декстър, но никой не подема забележката и той се пресяга към бутилката с вино.

— *Ти* си бил, значи! — казва Лайънъл, бащата на Силви с вдигнати вежди, сякаш джентълменът на трапезата му се е оказал мерзавец.

— Е, не беше чак толкова зле. Аз интервюирах музикалните групи и кинозвездите.

Пита се дали „музикалните групи и кинозвездите“ не звучи твърде помпозно, но няма шанс да размисли дълго — близнаците са нащрек, готови да го застрелят.

— И сега ли се виждаш с много кинозвезди? — казва единият с престорено възхищение, нахално смахнато арийче.

— Не. Вече не. — Той решава да отговори честно, но без разочарование и самосъжаление. — Това е... минало.

— Декстър скромничи — обаждат се Силви. — Непрекъснато получава предложения. Просто подбира внимателно. Истинската му мечта е да продуцира. Има собствена продуцентска компания! — гордо уточнява тя и родителите ѝ кимат одобрително. Бизнесмен, предприемач — това е друго нещо.

Декстър също се усмихва, но всъщност напоследък в живота му е настанало затишие. „Мейхем Ти Ви“ още няма осъществен проект, нито е събудила нечий интерес и засега съществува само под формата на скъпо гравирана хартия. Арън, агентът му, го е изоставил. Няма реклами, нито промоции, нито премиери. Той вече не е гласът на първокласния сайдер, тихомълком го отстраниха от покер клуба и дори момчетата от „Джамирокуай“ вече не му се обаждат. И въпреки всичко, въпреки сушата от професионални възможности, той се чувства добре, защото е влюбен в Силви, в прекрасната Силви, с която се отдават на безметежни кратки ваканции.

Почивните дни обичайно започват на летище „Станстед“, откъдето отлитат за Генуа, Букурещ, Рим или Рейкявик — екскурзии, които Силви организира предварително с прецизността на военен стратег. Смайващо привлекателна урбанистична европейска двойка, те отсядат в закътани бутикови хотели, разхождат се и пазаруват, пазаруват и се разхождат, пият черно кафе в миниатюрни чашки в кафенета на открито, после се заключват в стилната си минималистична спалня в бежово с един-единствен бамбуков филиз във високата ваза.

Когато не разглеждат малки магазинчета в големите европейски градове, прекарват времето си в Западен Лондон с приятелите на Силви — дребнички симпатични момичета със строги лица и техните розовобузи, дебелогъзи приятели, които, като Силви и като приятелките ѝ, работят в сферата на маркетинга, на рекламата или в Ситито. Всъщност те не са му много присърце, тези свръхуверени свръхмомчета. Напомнят му префектите и отговорниците на випуска от гимназията — не неприятни, просто не особено забавни. Няма значение. Не можеш да градиш живота си около забавното, пък и има полза от този не тъй хаотичен, по-подреден начин на съществуване.

Свежестта и пианството не си съответстват и с изключение на чаша шампанско или вино на вечеря, Силви не близва алкохол. Не пуши, не взема наркотици, не яде червено месо, хляб, рафинирана захар и картофи. И най-важното — не може да търпи пианството на Декстър. Легендарните му умения да приготвя коктейли не я вълнуват ни най-малко. Смята пианството за недостойна, немъжествена черта и неведнъж в края на вечерта той се е оказвал сам на масата заради третото мартини. Макар да не го е изричала гласно, тя му е поставила ултиматум — действай разумно, подреди живота си или ще ме изгубиш. В резултат на което напоследък пианските ноци са намалели значително, както и сутрините, изпълнени със срам и себеомраза. Вече не си ляга с бутилка червено вино до леглото, в случай че ожаднее в просъница, и е благодарен за това. Чувства се като прероден.

Но най-забележителното у Силви е, че той я харесва много повече, отколкото тя — него. Харесва праволинейността, самоувереността и уравновесеността ѝ. Харесва амбицията ѝ — яростна и безпардонна — и вкуса ѝ — скъп и безупречен. Харесва, разбира се, и как изглежда и как изглеждат двамата заедно, но харесва и липсата на всякаква сантименталност. Тя е твърда, блестяща и желана като диамант и за пръв път в живота си той се домогва до някого. На първата им среща — разорително скъп френски ресторант в Челси — той я попита разтревожено дали се забавлява. Отговори му, че се чувства чудесно, но не обича да се смее на публично място, понеже не харесва как смехът се отразява на лицето ѝ. И макар част от него да изтръпна от хлад при тези думи, друга част се възхити от последователността ѝ.

Гостуването — първото в дома на родителите ѝ — е част от дълъг уикенд. Отбиха се за кратко в Чичестър, преди да продължат към вилата под наем в Корнуол, където Силви ще го научи как да кара сърф. Той, разбира се, не можел си позволи дълги почивки, трябва да работи или по-точно — да търси работа. Но въображението му рисува Силви с изопнато, порозовяло от слънцето лице, в бански костюм и с коса, прибрана на тила, и той се предава. Поглежда я сега, за да провери как се представя, и тя му се усмихва насърчително в сиянието на свещта. Справя се прилично засега и си сипва последна чаша вино. Не бива да прекалява. Пред тези хора не бива да губи разсъдък.

След десерта — шербет от ягоди от собствената им градина, който той засипва с похвали — Декстър помага на Силви да отнесе чиниите в къщата — безупречно имение от червени тухли. Влизат в кухнята във викториански провинциален стил и започват да зареждат съдомиялната машина.

— Непрекъснато бъркам братята ти.

— Ето един добър начин да ги запомниш — Сам е злобен, Мъри е подъл.

— Не мисля, че ме харесват.

— Те не харесват никого, освен себе си.

— Май ме смятат за фукльо.

Тя улавя ръката му над кошничката с прибори.

— Има ли значение какво мислят роднините ми за теб?

— Зависи. Има ли значение за теб какво мислят роднините ти за мен?

— Малко, предполагам.

— Е, тогава и за мен е важно — отговаря съвсем искрено той.

Тя застива и го поглежда изпитателно. Освен на смеха на обществени места, Силви не е привърженичка и на показната любвеобилност, на прегръдките и гушкането.

Сексът със Силви напомня оспорвана игра на скуош; причинява му мускулна треска и го оставя със смътното усещане, че е изгубил. Физическият контакт е рядко явление и когато се появява, изниква сякаш изневиделица — ненадейно и ожесточено. Сега тя внезапно стисва врата му с длан и го целува силно, улавя същевременно другата му ръка и я притиска между бедрата си. Той поглежда очите ѝ — широко отворени и напрегнати, и се постаравал лицето му да изрази желание, а не болка от забитата в прасците му врата на съдомиялната машина. Чува как семейството влиза в къщата, наглите гласове на близнаците отекват в коридора. Опитва се да се отдръпне, но долната му устна, приклепена здраво между зъбите на Силви, се разтяга комично като на анимационен герой. Той изскимтява, а тя се засмива и пуска устната му, която се прибира като ластик.

— Едва ще дочакам да си легнем — задъхва се Силви, докато той проверява за кръв с опакото на дланта си.

— Ами ако ни чуят родителите ти?

— Няма значение. Вече съм голямо момиче.

Той се пита дали да ѝ го каже сега — че я обича.

— За бога, Декстър, тенджерите не се слагат направо в машината. Първо се изплакват.

Тя тръгва към дневната и го оставя да плакне тенджерите.

Декстър не се плаши лесно, но в това семейство има нещо, нещо самодостатъчно и самодоволно, което го принуждава да е нащрек. Определено не е въпрос на класа; и той е отрасъл в привилегирована среда, макар и по-либерална и бохемска от консервативните тори Коуп. Тревожи го принудата да се доказва като победител. Семейство Коуп са ранобудни птици, планинари, плувци, здрави, енергични, надменни, и той се зарича да не им позволи да го сломят.

Влиза в дневната и Силите на Оста се вторачват в него и замлъкват припряно, сякаш са го обсъждали. Той се усмихва уверено и се отпуска в едно от ниските канапета с дамаска на цветя. Дневната е издържана от начало до край в стил провинциален хотел; дори списанията „Провинциален живот“, „Поглед отвътре“ и „Икономист“ са подредени ветрилообразно върху масичката за кафе. За миг се възцарява тишина. Часовникът тиктака и той обмисля да се пресегне към броя на „Лейди“, когато:

— Сетих се! Да поиграем на „Там ли си, Мориарти“! — обажда се Мъри и семейството започва да кима одобрително, включително Силви.

— Какво е „Там ли си, Мориарти“? — пита Декстър и семейство Коуп дружно поклащат глави, възмутени от невежеството на пришълеца.

— Прекрасна домашна игра! — отговаря Хелън и за пръв път тази вечер изглежда оживена. — Играем я от години!

Междувременно Сам вече свива на руло един брой на „Дейли Телеграф“ и го превръща в дълга твърда пръчка.

— Единият е със завързани очи и държи навит вестник. Дватамата коленичат един срещу друг и вторият...

— ... който също е със завързани очи — поема щафетата Мъри, ровейки същевременно из чекмеджетата на автоматичното писалище за ролка тиксо. — Онзи с навития вестник казва: „Там ли си, Мориарти?“

Подхвърля тиксото на Сам.

— А другият отговаря „Да!“ или „Тук съм!“ и после се навежда напред или настрани, за да не го улучат. — Сам донавива вестника като твърда бухалка. — Защото целта е да се ориентираш по звука и да удариш съперника.

— Имаш три опита; пропуснеш ли и трите пъти, оставаш и следващият цели теб — додава Силви, въодушевена от перспективата да се позабавляват във викториански стил. — А ако улучиш, си избираш следващия съперник. Поне ние я играем така.

— Е? — пита Мъри, потупвайки длан с хартиената полицейска палка. — Кой обича екстремните спортове?

Решават Сам да се изправи срещу пришълеца Декстър и — изненада, изненада! — Сам ще е въоръжен с бухалката. Полесражението е големият избелял килим в средата на стаята. Силви разполага Декстър на фронта, застава до него и закрива очите му с голяма бяла кърпа — принцесата оказва благоволение на верния рицар. Той зърва за последно коленичилиия срещу него Сам, който, злорадо ухилен иззад превръзката, потупва длан с палката. Декстър усеща непреодолимо желание да победи и да покаже на семейството с кого си има работа.

— Покажи им откъде изгрява слънцето — прошепва Силви.

Горещият ѝ дъх погалва ухото му и той си спомня онзи момент в кухнята, когато ръката му се плъзна между бедрата ѝ. Тя го улавя за лакътя и му помага да коленичи. Противниците застават един срещу друг в тишината като гладиатори върху арена, застлана с персийски килим.

— Играта започва! — обявява Лайънъл като римски император.

— Там ли си Мориарти? — изкикотва се Сам.

— Тук съм! — отговаря Декстър и се привежда назад пъргаво като балерина.

Първият удар го улучва точно под окото и галещото слуха „Пляс!“ отекна в стаята.

— Ох! Олеле! — ахнат зрителите и се заливат от смях.

— Това *болеше* — обажда се влудяващо Мъри и Декстър усеща горчилката на унижението, но се смее добродушно; със сърдечен, „браво-на-теб“ смях.

— Спипа ме! — признава и разтърква буза, но Сам е надушил кръв и вече пита:

— Там ли си, Мориарти?

— Да.

Преди да успее да мръдне, вторият удар уцелва бедрото му, запраща го на земята и семейството отново избухва в смях, а Сам просъсква тихичко: „даааа“.

— Добър удар, Сами — обажда се майката, горда от момчето си, и Декстър усеща дълбока ненавист към тази проклета глупава игра — налудничав семеен ритуал за взаимно унижение...

— Два от два — злорадства Мъри. — Браво, братле!

„Не казвай «братле», кучи сине“, мисли си Декстър, пламнал от ярост, защото ненавижда да му се надсмиват, камо ли това племе, което очевидно го смята за неудачник, за мамино синче, недостойно да бъде приятел на безценната им Силви.

— Май вече му хванах цаката — подсмихна се той, заложил на чувството за хумор, макар да му се иска да разплеска лицето на Сами с юмруци.

— Готови отново... — казва Мъри пак с онзи гласец.

— ... или с тиган, тиган от калена стомана...

— Е, ще бъде три от три според мен...

— ... или с ковашки чук, или с боздуган...

— Там ли си, Мориарти? — казва Сам.

— Да! — отвръща Декстър и се сгъва в кръста като нинджа, приведен надолу и надясно.

Третият удар го блъсва нагло по рамото и го поваля назад към масичката за кафе. Краят на бухалката го уцелва толкова безочливо и точно, че той е убеден, че Сам мами. Смъква рязко кърпата, решен да търси справедливост, но вижда Силви, приведена над него, усмихната, усмихната съвсем истински, забравила какво причинява смехът на лицето ѝ.

— Удар! Ненадминат удар! — крещи онзи кучи син Мъри и Декстър се изправя нестабилно на крака с гримаса на доволство. Възнаграждават го със снизходителни аплодисменти.

— Дааа! Дааа! — грачи Сам с оголени зъби и с разкривено розовобузо лице се тупа победоносно по гърдите.

— Повече сполука следващия път! — проточва Хелън, смахнатата римска императорка.

— Ще свикнеш — ръмжи Лайънъл и разярен, Декстър забелязва, че близнаците се поздравяват с вдигнати палци за победата над неудачника.

— Е, аз въпреки това се гордея с теб — промърморва Силви, разрошва му косата и го потупва по рамото, когато сяда на канапето до нея. Не трябва ли да е на негова страна? Не е ли чувала за преданост?

Турнирът продължава. Мъри побеждава Сам, Лайънъл побеждава Мъри, после Хелън побеждава Лайънъл и всички се веселят и посрещат с жизнерадостни възгласи деликатните плесници с навития вестник, много по-безобидни сега, отколкото когато млатеха него по лицето сякаш с дървен вестник. Потънал дълбоко в канапето, той наблюдава намръщено и като отмъщение се заема да изпразни бутилката на Лайънъл с много добро кларе. Навремето нямаше да се отчая. Ако беше на двайсет и три, щеше да се чувства сигурен, обаятелен и самоуверен, но някак си е изгубил това умение и пресушава бутилката във все по-черногледо настроение.

После Хелън побеждава Мъри и Сам побеждава Хелън. Накрая идва ред на Сам да се опита да улучи сестра си и Декстър изпитва известно удоволствие и гордост от лекотата, с която Силви отбягва отчаяните махове на брат си, превивайки се в кръста, гъвкава и атлетична, неговото златно момиче. Той я гледа усмихнато от дълбините на канапето и точно когато решава, че всички са забравили за него:

— Хайде сега! Твой ред е! — Силви му подава бухалката.

— Но ти победи!

— Знам, но ти още не си удрял, горкичкият — съжالياва го тя. — Хайде. Пробвай. Улучи ме!

Семейство Коуп харесва идеята; възнаграждава я с гърлен варварски одобрителен ропот със странен еротичен подтекст и Декстър няма избор. Честта му, честта на фамилия Мейхю е заложена на карта. Декстър оставя тържество чашата, изправя се и взема бухалката.

— Сигурна ли си? — пита, коленичейки върху килима на една ръка разстояние от нея. — Защото съм много добър на тенис.

— О, сигурна съм — усмихва се предизвикателно тя и протяга напред ръце като гимназистка, докато ѝ завързват очите.

— И ми се струва, че и в това ще съм много добър.

Зад него Сам му пристяга кърпата здраво като турникет.

— Ще видим...

Арената стихва.

— Добре, готова ли си? — пита Декстър.

— О, да.

Той стисва бухалката с две ръце и ги вдига на нивото на раменете.

— Сигурна ли си?

— Готова съм, когато...

За миг в ума му пробягва образ — бейзболен играч замахва за удар — и той разсича диагонално въздуха, страховито кроше, което просвистява звучно и откатът от удара го изпраща на седмото небе с вибриращи ръце и гърди. Следва смаяно мълчание и Декстър е убеден, че се е справиш много, много добре. После чува трясък и цялото семейство издава ужасен вик.

— СИЛВИ!

— О, божичко!

— Скъпа, миличка, добре ли си?

Декстър смъква кърпата и вижда, че Силви някак си се е пренесла в далечния край на стаята и се е строполила пред камината като марионетка с прерязани конци. Ококорените ѝ очи мигат на парцали, свитата ѝ в шепя ръка прикрива лицето, но тъмната струя кръв вече се стича под носа ѝ. Тя стене тихо.

— О, божичко, съжалявам! — възкликва той ужасен. Тръгва бързо към нея, но семейството вече я е обградило плътно.

— За бога, Декстър, какво те прихвана? — пролайва Лайънъл със зачервено лице, възправен в цял ръст с изпънати рамене.

— ДОРИ НЕ ПОПИТА „ТАМ ЛИ СИ, МОРИАРТИ“? — пищи майка ѝ.

— Така ли? Съжалявам...

— Не, само замахна като луд!

— Като побъркан.

— Съжалявам, съжалявам, забравих. Аз бях...

— Пиян! — довършва Сам. Обвинението тегне във въздуха — Пиян си, човече. Като пън.

Те се обръщат и го изпепеляват с очи.

— Не беше нарочно. Просто съм ти улучил лицето под странен ъгъл.

Силви дръпва Хелън за ръкава.

— Как изглежда? — пита плачливо, дискретно отмествайки ръка от лицето си, все едно шепата и е пълна с ягодов шербет.

— Не е чак толкова зле — ахва Хелън и дланта ѝ закрива ужасено устата. По лицето на Силви рукват сълзи.

— Искам да видя, искам да видя! Банята! — хлипа тя и семейството я изправя на крака.

— Наистина стана случайно... — Уловила ръката на майка си, Силви го подминава бързо, вперила очи право напред. — Да дойда ли с теб? Силви? Силв?

Не получава отговор и проследява нещастно с поглед как майка ѝ я отвежда в коридора и я подкрепя по стълбите към банята.

Стъпките им отшумяват.

И в стаята остават само Декстър и мъжете Коуп. Те се изпепеляват с погледи като в праисторическа сцена. Той усеща как ръката му инстинктивно стисва по-здраво завития „Дейли Телеграф“ и казва единственото, което му хрумва.

— Олеле.

— Е? Мислиш ли, че оставих добро впечатление?

Декстър и Силви лежат в голямото меко двойно легло в стаята за гости. Силви се обръща към него с безизразно лице; само изящното ѝ малко носле потрепва обвинително. Изсумтява, но не казва нищо.

— Искаш ли пак да ти се извиня?

— Декстър, няма нужда.

— Прости ли ми?

— Простих ти — отсича тя.

— И смяташ, че не ме мислят за жесток психопат или нещо подобно?

— Не те смятат за психопат. А сега да го забравим.

Тя се обръща настрани, намества се в другия край на леглото и изключва нощната си лампа.

Минава минута. Като посрамен ученик той усеща, че няма да може да заспи, ако не го успокоят.

— Съжалявам за... провала — прохленчва. — Отново!

Тя се обръща към него и го погалва мило по лицето.

— Не изглупявай. Всичко беше наред, докато не ме удари. Те наистина, наистина те харесаха.

— Ами ти? — продължава да опипва почвата той.

Тя въздъхва и се усмихва.

— И аз те харесвам.

— Някакъв шанс да получа целувка?

— Не мога. Ще ми потече кръв от носа. Утре ще те възмездя.

Тя се обръща пак на другата страна. Вече доволен, той се отпуска и скръства ръце зад тила. Леглото е огромно, меко и мирише на чист лен, а прозорците са отворени в тихата лятна нощ. Без завивки и одеяла, те лежат под тънък бял памучен чаршаф и той различава прекрасния овал на краката ѝ, тесния ѝ ханш, извивката на дългия ѝ гладък гръб. Еротичният потенциал на вечерта се бе изпарил след удара и пред заплахата от мозъчно сътресение, но той се протегна към нея, пъхва ръка под чаршафа и я докосва по бедрото. Кожата е хладна и гладка.

— Утре ни чака дълъг път — промърморва тя. — Да заспиваме.

Той продължава да се взира в тила ѝ, където дългата мека коса се спуска покрай врата, разкривайки по-тъмни кичури. „Искам да я снимам — мисли си, — толкова е красива. Ще го нарека «Тъкан».“ Пита се дали все пак да не ѝ каже, че я обича, или, по-предпазливо — *мисли*, че я обича: звучи по-трогателно и същевременно предоставя спасителен вариант. Кървавият тампон на нощната ѝ масичка обаче му напомня, че моментът не е подходящ.

Усеща, че все пак трябва да каже нещо. Целува я вдъхновено по рамото и прошепва:

— Е, знаеш поговорката... — Замълчава за ефект. — Винаги нараняваме онези, които обичаме.

Възхитен от хитроумния си замисъл, той изчаква с вдигнати вежди Силви да схване намека.

— Хайде да поспим — казва тя.

Признал се за победен, той ляга по гръб и се заслушва в тихото бучене откъм магистралата. Някъде в къщата точно в този момент родителите ѝ го разкъсват на парченца и той ужасено осъзнава, че го напушва неудържим смях. Разкикотва се, после се засмива, мъчейки се да не вдига шум, но тялото му се тресе и раздрусва дюшека.

— *Смееш ли се?* — промърморва Силви във възглавницата.

— Не! — отрича Декстър и изопва покорно лице, но смехът го залива като цунами и той усеща как поредната истерична вълна се надига в стомаха му. В някой бъдещ момент дори най-злощастното бедствие се превръща в анекдот и той съзира потенциала за весела историйка. История, която би искал да разкаже на Ема Морли. Но не знае къде е Ема Морли, нито какво прави. От две години не я е виждал. Но ще запомни историята. И някой ден ще ѝ я разкаже. Засмива се отново.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

ТРЕТАТА ВЪЛНА

Четвъртък, 15 юли 1999

Съмърсет

Започнаха да пристигат. Безкраен водопад от луксозно гланцирани пликове, леец се върху изтривалката ѝ. Сватбени покани.

Не бяха първата вълна. Част от връстниците им се бяха оженили още в университета, но по преднамерено небрежен начин — ексцентрични пародии на сватби като комичните студентски „вечерни партита“, когато в официални рокли похапваха консерви с риба тон. Студентските сватбени тържества бяха пикници в местния парк, а гостите носеха костюми и бални рокли втора ръка. После отиваха в кръчмата. На сватбените снимки младоженците вдигаха халби бира пред камерата, начервените устни на булката стискаха цигара, а подаръците бяха скромни — собственоръчно записана касета с хитовете на деня, фотоколаж, прикрепен с кламери, кутия свещи. Да се ожениш в университета беше удивителна дързост, безобиден бунтарски акт — все едно да си направиш миниатюрна татуировка на невидимо място или да си обръснеш главата с благотворителна цел.

При втората вълна — сватбите в средата на двайсетте — все още се усещаше полъхът на шеговитостта, на импровизацията. Тържествата се провеждаха в общински зали или в дворовете на родителите, обетите бяха съчинени лично в строго светски дух и някои винаги прочиташе поемата за нежните ръце на дъжда. После обаче надвисна сянката на студения професионализъм. Идеята за безупречна организация надигна глава.

В някой бъдещ момент се очакваше и четвърта вълна — вторите сватби. Горчиво-сладки, със смътно извинителен привкус, те приключват преди девет и половина заради децата. „Не е кой знае какво — повтарят домакините, — просто повод за парти“. Но засега тази година е годината на третата вълна и именно третата вълна е най-могъща, най-пищна, най-изтощителна — сватбите на подминалите трийсетте — и никой вече не се смее.

Третата вълна е като потоп. Всяка седмица донася нов луксозен плик в кремаво, дебел като писмо бомба с изчерпателна информация — триумф на хартиеното инженерство — и обилна доза телефонни номера, имейл адреси, уебсайтове, как да стигнем дотам, как да сме облечени, откъде да купим подаръците. Резервират се цели провинциални хотели, сервират се цели пасажи съомга, огромни тенти изникват за една нощ като бедуински градове. Наемат се копринени сиви костюми и цилиндри, които се носят с подобаваща сериозност. Настават златни времена за цветари, ресторантьори, струйни квартети, ваятели на ледени скулптури, производители на фотоапарати за еднократна употреба. Прилични музикални групи с богат репертоар от американски кавъри свирят до припадък. Църквите отново са на мода и щастливите двойки изминават краткото разстояние от храма до мястото, където се провежда тържеството, в автобуси с открити покриви, в балони с нагорещен въздух или върху гърбовете на еднакви бели жребци. Сватбата изисква огромни запаси любов, всеотдайност и свободно време не само от младоженците, но и от гостите. Конфетите струват по осем лири кутията. Чувалче ориз от бакалията на ъгъла вече не върши работа.

Госпожа и господин Антъни Килик канят Ема Морли и придружител на сватбата на дъщеря си Тили Килик и Малкълм Тайдуел.

На отбивката на магистралата Ема седеше в новата си кола, в първата си кола — „Фиат Панда“ четвърта ръка — и се взираше в поканата, предричайки със сигурност, че на сватбата ще има мъже с пури и англичани в шотландски полички.

Ема Морли и придружител.

Пътният ѝ атлас беше древно издание с няколко липсващи квадранта. Тя го завъртя на сто и осемдесет градуса, после обратно на деветдесет, но все едно се опитваше да навигира с карта от епохата на Вилхелм Завоевателя и тя го плесна върху съседната седалка — мястото на въображаемия ѝ придружител.

Ема беше шокиращ шофьор — едновременно нехаен и вцепенен от страх — и през първите петдесет мили беше карала разсеяно с очилата, плюс контактните лещи, и другите коли изскачаха

заплашително от нищото като неидентифицирани летящи обекти. Често се налагаше да спира, за да нормализира кръвното си налягане и да попива потта над горната си устна. Взря се в огледалото, за да провери грима си, мъчейки се да прецени критично ефекта. Червилото беше възчервено и възярко, а малкото пудра, която бе нанесла върху скулите си, ѝ придаваше крещящ и абсурден вид на актриса в комедия от Реставрацията. „Защо — удиви се тя, — винаги изглеждам като момиченце, експериментирало с грима на майка си?“ На всичкото отгоре беше допуснала елементарната грешка да се подстриже, не — да се коафира — предния ден и косата ѝ приличаше на каскада старателно пригладени пластове и вълнички. Майка ѝ би го нарекла „прическа“.

Тя придърпа трескаво края на роклята си в китайски стил — наситеносиня, копринена или от някакъв заместител на коприната — с която напомняше закръглена недоволна сервитьорка в „Златния дракон — храна за дома“. В седнало положение материята се издуваше и разтягаше и съчетанието от нещо в „коприната“ и изтръпването от дългото пътуване я караше да се поти обилно. Климатикът на колата работеше на две степени — ледена вихрушка и сауна, и цялата ѝ елегантност се бе изпарила някъде след Мейдънхед, заменена от два тъмни мокри полумесеца под мишниците. Тя вдигна лакти нагоре и надникна към полукръговете. Запита се дали да не завие в обратната посока, да се върне вкъщи и да се преоблече. Или просто да завие в обратната посока. Да се прибере вкъщи, да си остане вкъщи и да попише. Все пак с Тили вече не бяха първи приятелки. Мрачните времена, когато Тили ѝ беше хазайка в миниатюрния апартамент и Клаптън, хвърляха дълга сянка и те така и не уредиха спорния въпрос за неосъщественото връщане на възвратимия депозит. Как да поднесе искрени благопожелания на младоженците, след като младоженката ѝ дължи петстотин лири.

От друга страна, щеше да се срещне с много стари приятели. Сара Си, Каръл, Сита, близнаците Уотсън, Боб, Дългокосата Мери, Стефани Шоу от издателството ѝ, Калъм О’Нийл — сандвичевият милионер. Декстър щеше да дойде. С приятелката си.

Точно в този момент, докато тя сушеше подмишниците си пред вентилатора и се чудеше какво да прави, Декстър я подмина

незабелязано в спортната си „Мазда“, придружен от Силви Коуп на съседната седалка.

— Кой ще присъства? — попита Силви, намалявайки стереото. „Травис“ — неин избор този път. Силви не проявяваше интерес към музиката, но за „Травис“ правеше изключение.

— Много колеги от университета. Пол, Сам, Стив О’Ди, Питър и Сара, близнаците Уотсън. И Калъм.

— Калъм. Добре. Калъм ми харесва.

— Дългокосата Мери, Боб. Божичко, не съм ги виждал от години. Старата ми приятелка Ема.

— Поредната бивша?

— Не, не е бивша...

— Забежка?

— Не, просто стара, стара приятелка.

— Учителката по английски?

— Беше учителка по английски. Сега с писател. Разговаря с нея на сватбата на Боб и Мери, помпиш ли? В Чешър.

— Смътно. Доста привлекателна.

— Предполагам — сви енергично рамене Декстър. — Посдърпахме се малко. Разказвал съм ти. Не помниш ли?

— Всички ми се сливат. — Тя се обърна към прозореца.

— И успя ли да я вкараш в леглото?

— Не, не съм.

— А младоженката?

— Тили? Какво Тили?

— Правил ли си секс с младоженката?

Декември 1992-ра. Онзи ужасен апартамент в Клаптън, които винаги миришеше на пържен лук. Масажът на стъпалата, излязъл от контрол, докато Ема пазаруваше в „Улуъртс“.

— Не, разбира се. За какъв ме мислиш?

— Струва ми се, че всяка седмица сме на сватба в компанията на цяла каруца хора, с които си спал...

— Не е вярно.

— Вярно е.

— Хей, сега няма друга, освен теб.

Стиснал волана с едната ръка, той се протегна и постави другата върху корема на Силви — все още плосък пол прасковения сатен на

късата ѝ рокля — и после я отпусна върху голото ѝ коляно.

— Не ме оставяй да разговарям с непознати — каза Силви и увеличи звука на стереото.

Денят преваляше, когато Ема — закъсняла и изтощена — се озова пред портите на внушителното имение, питайки се дали охраната ще я пусне да влезе. Предприемчиви инвеститори бяха превърнали просторния Мортън Менър Парк в Съмърсет в нещо като „всичко в едно за сватбения ден“, включително параклис, банкетна зала, лабиринт, СПА, стаи за гости с модерни бани, заградени от висока стена, оброчена с бодлива тел — сватбен лагер. С ненужни пристройки, изкуствени пещери, ровове и арки, замък и *надуваем* замък мястото напомняше младоженски Дисниленд, предоставян на щастливите двойки срещу главозамайваща сума. Необичаен избор за бивш член на Партията на социалистическите работници. Ема напредваше по просторната алея, зашеметена и паднала духом.

Пред параклиса мъж с буйна перука и в лакейски редингот застана пред нея, помахаше ѝ с развети ръкавели и надникна през стъклото на колата.

— Проблем ли има? — попита тя, едвам сдържайки се да добави „господин полицай“.

— Трябват ми ключовете, мадам.

— Ключовете?

— За да паркирам колата.

— О, божичко, наистина ли? — възкликна тя, смутено оглеждайки плесенясалите гумени уплътнения и купищата вафлени станиоли и празни пластмасови шишета по пода.

— Добре... добре... Вратите не се заключват, затварят се с тази отвертка, няма ръчна спирачка, така че я паркирай на равно място, срещу дърво или я остави на скорост. Ясно?

Лакеят стисна ключовете между върховете на палеца и показалеца си, сякаш му подаваха умрял плъх.

Шофирала беше на бос крак и едва натъпка подутите си стъпала в обувките — като грозната сестра на Пепеляшка. Церемонията беше започнала. От параклиса долиташе „Савската кралица пристигна“, изпълнена от четири или пет ръце в ръкавици. Запрепъва се по чакъла

към параклиса, вдигнала лакти да изпари част от потта като дете, преструващо се, че е самолет. Накрая подръпна за последно края на роклята, промъкна се дискретно през голямата дъбова врата и се шмугна зад плътното множество. Хористите пееха, щракайки маниакално с пръсти, а щастливите младоженци се усмихваха широко с овлажнели очи. Ема виждаше за пръв път младоженеца — тип ръгби играч, представителен, с бледосив костюм и с червени резки от самобръсначка по бузите. Той движеше лицето си срещу Тили с изражение, изобразяващо различни варианти на „най-щастливия ми миг“. Ема установи с изненада, че младоженката се е спряла на стил Мария-Антоанета — розова коприна и дантели, кринолин, коса, вдигната високо в пищна прическа, изкуствена бенка. Зачуди се дали преподавателите на Тили по история и френски не са се отнесли твърде щедро с нея. Тили обаче изглеждаше много щастлива, той изглеждаше много щастлив и цялото множество изглеждаше много, много щастливо.

Редуваха се песен и скеч, скеч и песен и сватбата заприлича на мюзикъл, а Декстър усети как съзнанието му се зарейва надалеч. Розовобузата племенница на Тили четеше някакъв сонет, нещо за брак между две съзнания, които не признават пречки, каквото, по дяволите, и да означаваше това. Той се постара да се съсредоточи върху логиката на сонета и да приложи романтичното внушение към собствените си чувства към Силви, после насочи вниманието си към въпроса с колко от присъстващите е спал. Не злорадо, а съвсем, а по-скоро носталгично. „Любовта не се мени си кратките му часове и дни...“, прочете племенницата на младоженката, когато Декстър стигна до пет. Пет бивши любовници в един тесен параклис. Дали е своего рода рекорд? Дали да добави допълнителни точки за булката? Никаква следа от Ема Морли засега. С Ема — пет и половина.

От ъгъла на параклиса Ема наблюдаваше как Декстър брои на пръсти и се чудеше какво всъщност прави. Носеше черен костюм с тънка черна вратовръзка; като всички младежи напоследък се опитваше да заприлича на гангстер. В профил личеше, че брадичката му започва да увисва, но все още изглеждаше красив. Отвратително красив, впрочем, и не толкова сивкав и подпухнал, както преди да срещне Силви. Откакто се бяха скарали, Ема го беше виждала три пъти, винаги на сватби. Всеки път той я прегръщаше и я целуваше,

сякаш нищо не се е променило, и казваше „трябва да поговорим, трябва да поговорим“, но така и не поговориха. Той беше винаги със Силви и двамата бяха изключително заети да изглеждат красиви. Ето я и нея — отпуснала собственически длан върху коляното му, озърта се бдително наоколо, въртейки глава и врат като дългостеблено цвете.

Дойде ред на обетите. Ема погледна към тях тъкмо когато Силви улови Декстър за ръката и стисна петте му пръста, сякаш в знак на съпричастие с щастливата двойка. Прошепна му нещо и Декстър ѝ се усмихна широко и леко сконфузено. От говори ѝ тихо и макар да не четеше много умело по устни, Ема си помисли, че най-вероятно ѝ казва. „И аз те обичам“. Той отклони смутено очи от Силви, срещна погледа на Ема и се ухили като заловен на местопрестъпление.

Кабарето приключи с нестройна версия на „Всичко, от което се нуждаеш, е любов“ и гостите последваха щастливата двойка навън, където срещата на старите приятели се разгоря с пълни сили. Декстър и Ема се търсеха сред тълпата прегръщащи се, подвикващи и ръкуващи се хора, докато ненадейно се озоваха един до друг.

— Е? — каза той.

— Е?

— Познавам ли те отнякъде?

— Лицето ти определено ми говори нещо.

— И твоето. Но си някак променена.

— Да, аз съм единствената жена тук, обляна в пот — отвърна Ема, подръпвайки материята под мишниците си.

— Имаш предвид росни капчици.

— Не, имам предвид пот. Все едно са ме извадили от езеро. Естествена коприна, друг път!

— Ориенталска тема?

— Наричам го стил „Сайгонски водопад“. Китайски всъщност. Основният недостатък на тези рокли, разбира се, е, че след половин час ти се приисква да ги смениш — каза тя и още по средата на и изречението почувства, че не е трябвало да го подхваща. Дали ѝ се стори, или той наистина прибели леко очи. — Моля?

— Нищо. Роклята ми харесва. Всъщност от самото начало ми хвана окото.

Сега тя прибели очи.

— Е, вече сме квит.

— Исках да кажа, че изглеждаш добре. — Той се втренчи в темето ѝ. — Да не би това да е...?

— Какво?

— Стил „Рашел“?

— Не рискувай с предположенията, Декс — отвърна тя и припряно заразрошва косата си с върховете на пръстите. Погледна към Тили и чисто новия ѝ съпруг, които позираха за снимки. Тили кокетно размахваше ветрило пред лицето си. — За жалост не съм разбрала, че модната тема е френската революция.

— Мария-Антоанета? Е, знаем поне, че ще има пасти.

— Пътуват към нас с двуколка.

— Какво е двуколка?

Погледите им се срещнаха.

— Не си се променил, а?

Декстър подритна чакъла.

— Е... малко.

— Заинтригува ме.

— По-късно ще ти разкажа. Виж...

Тили стоеше права в открития сребрист „Ролс-Ройс“, с който младоженците щяха да изминат стоте метра до мястото на приема, и стискаше букета си с две ръце над главата, все едно се кани да хвърля тояга.

— Ще отидеш ли да си пробваш късмета, Ем?

— Не ме бива в улавянето — отвърна тя и прибра ръцете си зад гърба точно когато букетът полетя към множеството и улучи възрастна болнава леля, което незнайно защо разгневи тълпата, сякаш нечий последен шанс за бъдещо благополучие се разби на пух и прах. Ема кимна към смутената леля и олюляващия се унило в дланта ѝ букет.

— Това съм аз след четирийсет години — каза тя.

— Нима? След четирийсет? — каза Декстър И Ема то настъпи с токчето. Над рамото ѝ той виждаше Силви, която го търсеше с поглед. — Ще тръгвам. Силви не познава никого. Изрично ми е наредено да не се отдалечавам. Ще дойдеш ли да кажеш „здрости“?

— По-късно. Сега ще отида да поздравя щастливата младоженка.

— Попитай я за депозита, който ти дължи.

— Мислиш ли? Днес?

— Ще се видим после. Може би ще сме на една маса.

Той кръстоса пръсти и тя кръстоса своите в отговор.

Мрачното утро се бе преродило в прекрасен следобед. Високи облаци се търкаляха по необятното синьо небе над шествието от гости, следващо сребристия „Ролс-Ройс“ към голямата морава за шампанско и леки сандвичи. Там Тили най-сетне отбеляза със силен крясък, че е забелязала Ема, и те се прегърнаха, доколкото успяха, през пищния кринолин на булчинската рокля.

— Толкова се радвам, че дойде, Ем!

— И аз, Тили! Изглеждаш невероятно.

Тили размаха ветрило.

— Нали не мислиш, че съм прекалила?

— Никак. Слепителна си. — Погледът ѝ неволно се стрелна към изкуствената бенка, която приличаше на капнала върху устната ѝ муха. — Церемонията също беше прекрасна.

— ООО, така ли? — Припомни си стария навик на Тили да започва всяко изречение със съчувствено „ооо“, сякаш Ема е котенце, наранило миниатюрната си лапичка. — Плака ли?

— Като сиротно дете...

— ООО! Толкова, толкова се радвам, че дойде. — Тили я потупа царствено с ветрилото по рамото. — Очаквам с нетърпение да ме запознаеш с приятеля си.

— Е, аз също, но за жалост нямам такъв.

— ООО! Нима?

— Да. От известно време.

— Наистина ли? Сигурна ли си?

— Иначе щях да забележа, Тили.

— ООО? Много съжалявам. Е, намери си тогава. БЪРЗО! Не, сериозно, момчетата са страхотни. Съпрузите — още подобри. Трябва да ти намерим съпруг! — заключи тя. — Тази вечер! Ще те уредим! — И Ема усети как буквално я потупва по главата. — Ооо. А видя ли се с Декстър?

— За кратко.

— Познаваш ли приятелката му? С косматото чело? Красива е, нали? Като Одри Хепбърн. Или Катрин? Вечно ги бъркам.

— Одри. Тя определено е Одри.

Шампанското се лееше и над голямата морава се стелеше носталгия. Старите приятели навакзваха пропуснатото време и споделяха колко печелят и колко килограма са наддали.

— Сандвичи. Бъдещето е в сандвичите — констатира Калъм О'Нийл, който печелеше и тежеше доста повече от преди. — Висококачествена, етично ориентирана храна за всякакви случаи, това е! Храната е новият рокендрол!

— Мислех, че комедията е новият рокендрол.

— Беше, а сега е храната. Движи се в крак с времето, Декс!

Бившият съквартирант на Декстър се бе променил почти до неузнаваемост през последните няколко години. Преуспял, наедрял и динамичен, той беше продал компанията за поддръжка на компютри с огромна печалба и бе основал верига за сандвичи „Природно препитание“. Сега, със спретнатата си козя брадичка и ниско подрязана коса, Калъм беше образец на добре поддържан, самоуверен млад предприемач. Калъм подръпна ръкавелите на съвършено скроения си костюм и Декстър се запита възможно ли е това да е същия кльощав ирландец, който три години бе ходил с едни и същи панталони.

— Всичко е природосъобразно, свежо, правим сокове от пресни плодове по поръчка, купуваме кафе направо от производителите. Имаме четири клона. Пълни са непрекъснато, сериозно, непрекъснато. Налага се да затваряме в три следобед, понеже ни свършват продуктите. Казвам ти, Декс, хранителната култура в тази страна се променя, хората търсят качество. Не се задоволяват с рибни консерви и пакет чипс. Искат сандвичи с аспержи, сок от папая, раци...

— Раци?

— С черен хляб и босилек. Сериозно, раците са като яйцата по наше време, босилекът — като марулята. Раците се развъждат лесно, размножават се като мишки, вкусни са, те са омарите на бедняка! Хей, ела някои ден да го обсъдим.

— Кое? Размножаването на раците?

— Не, бизнесът. Мисли, че ще откриеш възможност за изява.

Декстър заора в моравата с върха на обувката си.

— Работа ли ми предлагаш, Калъм?

— Не, казвам просто да дойдеш и...

— Не мога да повярвам, че приятел ми предлага работа.

— Да дойдеш да обядваме! Не раци, разбира се! В приличен ресторант! Аз черпя. — Той положи огромната си длан върху рамото на Декстър и прошепна: — Напоследък не те виждам много по телевизията.

— Защото не гледаш кабелни и сателитни програми. Ориентирал съм се натам.

— И какво по-точно правиш?

— Новото шоу „Екстремен спорт“. Екстремен с „Х“ — *Хтремен*. Интервюта със сърфисти, сноубордисти... Така де... От цял свят.

— Значи пътуваш много?

— Само представям репортажите. Студиото е в Мордън. Та така... пътувам много, но само до Мордън.

— Е както казах, ако ти се прииска да смениш професията... Разбираш от храна и напитки, общуваш добре с хората, стига да решиш. Бизнесът е общуване. Мислех си, че може да ти хареса. Това е.

Декстър изсумтя тихо, огледа стария си приятел и се помъчи да го подразни:

— Кал, забрави ли как три години не свали един чифт панталони?

— Отдавна беше.

— Цял семестър вечеряше с консерви кълцано свинско.

— Какво да ти кажа! Хората се променят! Та какво решаваш?

— Добре де. Ще ме почерпиш един обяд. Но те предупреждавам, че не разбирам нищо от бизнес.

— Няма значение. Просто ще си побъбрим. — Той потупа почти заплашително ръката на Декстър. — Не си се обаждал от много време.

— Така ли? Бях зает.

— Не чак толкова.

— Хей! Защо не ми се обади ти?

— Обаждах се. Често. Не вдигаше.

— Така ли? Съжалявам. Изживях труден период.

— Чух за майка ти. — Той се втренчи в чашата си — Съжалявам. Прекрасна дама беше. Майка ти.

— Няма проблем. Вече съм го преодолял.

За момент се възцари мълчание — спокойно и мило — докато двамата оглеждаха как по моравата старите им приятели разговарят и се смеят под лъчите на залязващото слънце. Наблизо новата приятелка

на Калъм — миниатюрна ослепителна испанка, танцьорка в хип-хоп видеоклипове, обясняваше нещо на Силви, която се бе привела да я чува по-добре.

— С удоволствие ще си поговоря пак с Луиза — каза Декстър.

— Не се престаравай — сви рамене Калъм. — Луиза е в началото на края.

— Някои неща не се променят значи. — Симпатична сервитьорка с боне приближи да им долее шампанско. И двамата ѝ се усмихнаха широко и чукнаха чаши.

— Единнайсет години от завършването — поклати невярващо глава Декстър. — Единнайсет! Как, по дяволите, е възможно?

— Виждам, че Ема Морли е тук — вметна Калъм ни в клин, ни в ръкав.

— Знам.

Озърнаха се и забелязаха, че тя разговаря с Мифи Бюканън — отколешен кръвен враг. Дори отдалеч личеше, че Ема скърца със зъби.

— Дочух, че сте се скарали.

— Да.

— Но вече се сдобрихте?

— Не съм сигурен. Ще видим.

— Страхотно момиче е Ема.

— Да.

— Много се е разхубавила напоследък.

— Да, да.

— Някога...?

— Не. Почти. Веднъж-дваж.

— Почти? — подсмръкна хапливо Калъм. — Това пък какво ще рече?

Декстър смени темата.

— Ти си добре, нали?

Калъм отпи от шампанското.

— Декс, на трийсет и четири съм, имам красива приятелка, собствена къща, собствен бизнес. Работя здраво и това ми харесва, печеля достатъчно. — Облегна ръка върху рамото на Декстър. — А ти, ти водиш среднощно телевизионно шоу! Съдбата е щедра към нас!

И отчасти от накърнена гордост, отчасти от съживено чувство за съперничество, Декстър реши да му каже.

— Искаш ли да чуеш нещо забавно?

Ема чу възторжения вик на Калъм О'Нийл от другата страна на моравата и видя как сключва ръка около врата на Декстър и трие с кокалчета скалпа му. Усмихна се и се зае отново да мрази с всички сили Мифи Бюканън.

— Разбрах, че си безработна — казваше тя.

— Е, аз предпочитам да се възприемам като самонаета.

— Като писателка?

— За година-две. Творчески отпуск.

— Но всъщност не см публикувала нищо?

— Още не. Но получих малък аванс за...

— Хмм... — прекъсна я скептично Мифи. — Хариет Боуен вече публикува три романа.

— Да, споменавали са ми. Няколко пъти.

— И има три деца.

— О. Виж ти.

— Виждала ли си моите две? — Наблизо две огромни хлапета в костюми с жилетки см триеха сандвичи по лицата — Айвън! Не хапи брат си!

— Прекрасни момченца!

— Нали? Ти имаш ли деца? — попита Мифи, сякаш положението е „или-или“: романи или деца.

— Не...

— Излизаш ли с някого?

— Не...

— С никого?

— Да.

— Някой на хоризонта?

— Не.

— Е, въпреки това изглеждаш по-добре от преди. — Мифи я огледа изпитателно от главата до петите, все едно обмисля да я купи на търг. — Ти си сред малцината тук, които са *отслабнали!* Искам да кажа... никога не си била кой знае колко дебеля, само пухкава, но вече не си.

Ема усети как пръстите ѝ се сключват по-плътно около чашата с шампанско.

— Е, радвам се, че не съм пропиляла последните единайсет години.

— И навремето имаше много силен северняшки акцент, а сега говориш като всички останали.

— Нима? — изненада се Ема. — Колко жалко! Е, не съм го изгубила нарочно.

— Честно казано, винаги съм смятала, че маниерничиш, че се преструваш.

— Моля?

— Акцентът ти. Гват-ей-мала това, Гват-ей-мала онова... дрън-дрън-дрън. Все едно ни го натриваш в носовете. Но сега вече говориш нормално.

Откакто се помнеше, Ема завиждаше на хората, които винаги казват това, което мислят и чувстват, без да ги е грижа какво впечатление оставят. Тя не владееше това умение, но сега усети как устните и оформят едно „М“.

— ... и постоянно беше разгневена...

— О, аз все още се гневя, Мифи...

— За бога! Декстър Мейхю е тук! — Сега Мифи шепнеше в ухото на Ема, стиснала с една ръка рамото ѝ. — Знаеш ли, че веднъж се понатиснахме?

— Да, споменавала си ми. Много, много пъти.

— Все още изглежда великолепно! Нали изглежда великолепно? — въздъхна мечтателно тя. — Как така не успяхте да се сблизите?

— Не знам — заради акцента ми, или защото бях твърде пухкава?

— Не беше чак толкова зле. Хей! Виждала ли си приятелката му? Красива е, нали? Какво изящество!

Мифи се обърна да чуе отговора, но с изненада установи, че Ема е изчезнала.

Гостите вече се тълпяха край тентата, скупчени трескаво около списъка за настаняване по масите, сякаш проверяват изпитни резултати. Декстър и Ема се откриха в тълпата.

— Пета маса — каза Декстър.

— Аз съм на двајсет и четвърта — каза Ема. — Пета маса е съвсем близо до младоженката. Двајсет и четвърта е в ъгъла до химическата тоалетна.

— Не го приемай лично.

— Какво е основното ястие?

— Носят се слухове, че е съомга.

— Съомга, съомга, съомга, съомга. Ям толкова много съомга, че два пъти годишно усещам порив да заплувам по течението.

— Ела на пета маса. Ще разменим картичките с имената.

— Да фалшифицираме плана за настаняване на гостите? За такива неща наказват с разстрел. В градината има гилотина.

Декстър се засмя.

— Ще поговорим после?

— Ела при мен.

— Или ти — при мен.

— Или ти — при мен.

— Или ти.

Като наказание за старо прегрешение Ема бе настанена между възрастните леля и чичо на младоженеца от Нова Зеландия и фразите „прекрасна природа“ и „чудесен начин на живот“ се въртяха цели три часа. От време на време гръмогласен смях откъм пета маса прекъсваше мислите ѝ — Декстър и Силви, Калъм и Луиза — масата на красавците. Ема си наля нова чаша с вино и попита отново за природата, за начина на живот. Китове? Виждали ли са истински китове, попита после и погледна завистливо към пета маса.

На пета маса Декстър погледна завистливо към двајсет и четвърта маса. Силви беше изобретила нов план — закриваше с длан чашата на Декстър, щом го видеше да посяга към бутилката — който превърна дългата вечеря в неумолимо изпитание за рефлексите му. „По-умерено, моля те“, прошепна му тя, когато Декстър успя да отбележи точка, и той я увери, че ще внимава, но в резултат го налегна скука и нарастваща завист от влудяващата самоувереност на Калъм. На двајсет и четвърта маса виждаше как Ема разговаря любезно и откровено с двама старци със загорели лица, забелязваше колко внимателно ги изслушва, как се смее на шегите на възрастния мъж, потупвайки го по ръката, как ги снима с фотоапарата за еднократна употреба, как се обляга назад, за да я снимат. Декстър огледа синята

рокля — преди десет години не би облякла никога такава дреха — и забеляза също, че ципът на гърба не е вдигнат докрай, а ръбът на роклята се е набрал до средата на бедрото и в ума му изплува мимолетен, но ярък спомен — Ема в стаята на Ранкейлър Стрийт в Единбург. Утринната светлина, струяща през завесите, ниското единично легло, усуканата около кръста ѝ пола, отпуснатите над главата ръце. Какво се бе променило оттогава? Не много. Същите трапчинки се образуваха около устните ѝ, когато се засмее, само че малко по-дълбоки. Очите бяха същите — искрящи и проникателни — и тя все още се смееше, без да разтваря плътните си устни, сякаш крие тайна. В много отношения изглеждаше по-привлекателна, отколкото на двайсет и две. Вече не си подстригваше сама косата например, библиотечната бледност бе изчезнала, изчезнали бяха раздражителността и избухливостта. „Как бих се почувствал — запита се той, — ако виждах за пръв път това лице?“ Ако беше разпределен на двайсет и четвърта маса, ако седнеше там и ѝ се представеше. Помисли си, че от всички хора тук иска да говори само с нея. Взе си чашата и бутна стола назад.

Но някой чукаше с нож да привлече внимание. Речите Както повелява традицията, бащата на младоженката беше пиан и се държеше просташки, кумът беше пиан и досаден и също забрави да спомене младоженката. Ема усещаше как с всяка чаша силите ѝ се изчерпват. Представяше си хотелската стая в главната сграда, чистия бял халат, леглото с балдахин. Ще има масажна вана, по която напоследък всички са полудели, и твърде много хавлии за един човек. Сякаш да затвърди решимостта ѝ, оркестърът задърпа струни, а басистът подхвана ритъма на „Още един падна убит“. Ема прецени, че е време да се оттегли, да си вземе парчето от сватбената торта, опаковано в специална кадифена торбичка с шнурчета, да се качи в стаята си и да проспие остатъка от сватбата.

— Извинете, познавам ли ви отнякъде?

Длан върху ръката ѝ, глас изотзад. Приведен над нея, Декстър се усмихваше замаяно, стиснал бутилка шампанско.

Ема вдигна чаша.

— Възможно е, предполагам.

Тонколоните засвистяха, оркестърът засвири и цялото внимание се насочи към дансинга, където Малкълм и Тили се полюшваха на

фона на специалния поздрав — „Кафявооко момиче“, клатеха ревматично хълбоци с изпружени нагоре палци.

— За бога! Кога започнахме да танцуваме като старци?

— Не говори в множествено число — каза Декстър и седна.

— Можеш ли да танцуваш?

— Не помниш ли?

Ема поклати глава.

— Нямам предвид на подиум със свирка и без риза. Имам предвид истински танц.

— Мога, разбира се. — Той я улови за ръката. — Искаш ли да ти докажа?

— По-късно може би. — Вече се налагаше да крещят. Декстър стана и я дръпна за ръката. — Да отидем някъде. Ти и аз.

— Къде?

— Не знам. Но има лабиринт.

— Лабиринт? — След миг ти стана. — Защо ми казваш чак сега?

Взеха две чаши и тихомълком излязоха в нощта. Беше още топло, прилепите се стрелката и мастиленото лятно небе, докато те крачеха ръка за ръка през розовата градина към лабиринта.

— Е, какво е усещането? — попита Ема. — Да гледаш стара тръпка в ръцете на друг.

— Тили Килик не ми е стара тръпка.

— О, Декстър... — Ема поклати бавно глава. — Кога ще помъдрееш?

— Не знам за какво говориш?

— Трябва да е било... нека помисля... декември 1992-ра, в онзи апартамент в Клаптън. Дето миришеше на пържен лук.

Декстър трепна.

— Откъде знаеш?

— Е, когато тръгнах за „Улуъртс“, вие си масажирахте стъпалата с най-хубавия ми зехтин, а когато се върнах от „Улуъртс“, тя плачеше и по най-хубавия ми килим личаха мазни стъпки, както и върху канапетото, върху кухненската маса и по стената, доколкото си спомням. Анализирах внимателно уликите и стигнах до съответното заключение.

О, освен това ти беше хвърлил средството си за контрол на раждаемостта най-отгоре в кофата за отпадъци. Мил жест, несъмнено.

— Така ли? Съжалявам.

— Освен това тя ми каза.

— Така ли? — Той поклати разочаровано глава. — Обещахме си да го пазим в тайна!

— Жените обожават да обсъждат тези неща. Безсмислено е да ги увещаващ, в крайна сметка истината винаги излиза наяве.

— Ще го запомня за в бъдеще.

Застанаха пред входа на лабиринта — висок пет стъпки, старателно подрязан жив плет, сред който се влизаше през тежка дървена врата. Ема спря с ръка върху желязната дръжка.

— Дали е добра идея?

— Че защо не?

— Ами ако се изгубим?

— Ще се ориентираме по звездите или нещо такова. — Вратата се отвори с проскърцване. — Дясно или ляно?

— Дясно — каза Ема и те пристъпиха в лабиринта. Високите храсти бяха осветени отдолу с разноцветни лампички, из въздуха витаеше летен аромат, плътен и упойващ, почти материален, на топли листа. — Къде е Силви?

— Няма проблем. Калъм я омайва. Калъм — душата на компанията, най-очарователният ирландски милионер. Реших да ги оставя на спокойствие. Вече не мога да се съревновавам с него. Твърде е изморително.

— Той се справя много добре.

— Всички казват така.

— Благодарение на раците.

— Знам. Преди малко ми предложи работа.

— Ловец на раци?

— Не знам още. Искане да обсъдим „възможностите“. Твърди, че бизнесът е общуване. Каквото и да означава това.

— Ами „Екстремн спорт“?

— Ах! — засмя се Декстър и прокара ръка през косата си. — Гледала си го значи?

— Не съм пропускала епизод. Познаваш ме, обожавам да гледам сноуборд в ранните утринни часове. Най-освежителни са моментите,

когато казваш, че нещо е „жестоко“...

— Карат ме да го казвам.

— „Жестоко“ и „яко“. „Забележете тези яки техники — истинска стара школа“...

— Е, мислех, че минавам между капките...

— Невинаги, братко. Ляво или дясно?

— Ляво може би. — Походиха мълчаливо, заслушани в приглушеното бумтене на оркестъра, които изпълняваше „Предразсъдък“. — Как върви писането?

— О, добре, когато се захвана. През повечето време се помайвам и ям бисквити.

— Стефани Шоу каза, че са ти платили аванс.

— Не много, колкото да изкарам до Коледа. После ще видим. Пак ще стана учителка, предполагам.

— За какво е книгата?

— Не съм сигурна още.

— За мен е, нали?

— Да, Декстър, цялата дебела книга е за теб. Заглавието е „Декстър Декстър Декстър Декстър“. Дясно или ляво?

— Да пробваме ляво.

— Всъщност е книга за деца. За тийнейджъри. Момчета, любов и прочее. За училищна пиеса, онова представление „Оливър“, което подготвих преди години. Комедия.

— Е, явно ти се отразява добре.

— Така ли?

— Абсолютно. Някои изглеждат по-добре, други — по-зле. Ти определено си се разхубавила.

— Мифи Бюканън ми каза, че вече не съм пухкава.

— Ревнува. Изглеждаш великолепно.

— Благодаря. Искаш ли да кажа, че и ти изглеждаш по-добре?

— Ако ти се откъсне от сърцето.

— Е, изглеждаш. Ляво?

— Ляво.

— По-добре от рокендрол годините ти. Когато живееше с размах, или каквото там правеше. — Помълчаха; после Ема проговори отново: — Тревожех се за теб.

— Така ли?

— Всички се тревожихме.

— Просто фаза. Всички преживяват разюздани фази.

— Нима? Не и аз. Хей, надявам се, че вече не носиш онова таке.

— Не съм слагал шапка от години.

— Радвам се да го чуя. Обмисляхме да организираме атентат срещу шапките ти.

— Знаеш как е... Купуваш си филцова шапка просто за разнообразие, после продължаваш — кепета, такета, бомбета...

Поредният кръстопът.

— Дясно или ляво? — попита тя.

— Нямам представа.

Надзърнаха в двете посоки.

— Удивително, нали, колко бързо доскучава?

— Да поседнем, а? Ей там.

Сред храстите имаше малка мраморна пейка, осветена отдолу от синя флуоресцентна лампа. Седнаха върху студения камък, напълниха си чашите, чукнаха ги и опряха рамене.

— Божичко, без малко да забравя... — Декстър бръкна в джоба на панталона си, много внимателно извади сгънатата салфетка, положи я върху дланта си като фокусник и я разгъна — крайче по крайче. Сгущени в салфетката като лястовичи яйца, лежаха две смачкани цигари.

— От Кал — прошепна той благоговейно. — Искаш ли?

— Не, благодаря. Не съм докосвала цигара от години.

— Браво на теб. И аз съм ги отказал. Официално. Но тук съм в безопасност... — Той запали контрабандата с театрално разтреперени ръце. — Ема се засмя. Шампанското и самотата приповдигнаха духа им и сега и двамата се почувстваха сантиментално, носталгично, точно както се полага на сватбена церемония. Усмихнаха се през цигарения дим. — Калъм твърди, че сме поколението на „Марлборо Лайтс“.

— За бога, колко потискащо! — изсумтя Ема. — Цяло поколение, сведено до марка цигари. Надявах се на повече. — Тя се усмихна и се обърна към Декстър. — Е? Как си ти?

— Добре. По-разумен.

— Секът в тоалетните изгуби горчиво-сладкия си чар?

Той се засмя и заглежда върха на цигарата.

— Просто трябваше да преработя системата си.

— И го постигна?

— Така мисля, до известна степен.

— Защото те озари истинската любов?

— Отчасти. И защото вече съм на трийсет и четири. На трийсет и четири оправданията се изчерпват.

— Оправдания?

— Е, ако си на двацет и две и се прецакваш, можеш да кажеш: „Е, няма проблем, на двацет и две съм само“. На двацет и пет, на двацет и осем. Но „На трийсет и четири съм все пак“? — Той отпи от чашата и се облегна на живия плет. — В живота на всеки има дилема. Моята беше — възможно ли е да поддържам зряла, всеотдайна любовна връзка и пак да ме канят за тройки.

— И какъв е отговорът, Декс? — тържествено попита тя.

— Отговорът е: не, невъзможно е. Разбереш ли го, всичко изглежда по-лесно.

— Вярно е, оргията не те топли нощем.

— Оргията ще те изостави, когато остарееш. — Той отпи отново. — Както и да е... и без това никога не са ме канили за тройка. Само ставах за посмешнице, прецаквах всичко. Прецаках си кариерата, разочаровах мама...

— ... Е, последното не е вярно...

— ... Разочаровах приятелите си — Декстър се облегна на рамото ѝ за ефект. — Реших, че е време да направя нещо както трябва. Срещнах Силви, тя е страхотна, наистина, и ме държи в правия път.

— Прекрасно момиче.

— Да. Да.

— Много красива. Разумна.

— Малко страшна понякога.

— Излъчва топлина. Напомня ми на Лени Рифенщал^[1].

— Лени коя?

— Няма значение.

— Няма никакво чувство за хумор, разбира се.

— Е, какво облекчение! Чувството за хумор не е най-важното — каза Ема. — Досадно е непрекъснато да се държиш като шут. Като Йън. Само дето той не беше забавен. Не, по-добре да си с човек, от когото наистина се възхищаваш, човек, който ще разтрие с мехлем изранените ти стъпала.

Той се опита и не успя да си представи как Силви докосва краката му.

— Каза ми веднъж, че не се смее, защото смехът не се отразява добре на лицето ѝ.

Ема се изкикоти тихичко. Съумя да отговори само: „Оу!“

— Оу! Но ти я обичаш, нали?

— Обожавам я.

— Обожавам. Е, „обожавам“ е още по-добре.

— Тя е неотразима.

— Да.

— И наистина ме изправи на крака. Вече не вземам наркотици, не пия и не пуша. — Тя погледна към бутилката в ръката му, към цигарата в устата. Той се усмихна. — Специален повод.

— Значи истинската любов най-сетне те откри.

— Нещо такова. — Той ѝ напълни чашата. — А как е при теб?

— Е, аз съм добре. Добре. — Тя стана, за да смени темата. — Да повървим, а? Ляво или дясно?

— Дясно. — Той се изправи с въздишка. — Виждаш ли се още с Йън?

— От години не съм го виждала.

— Някой друг на хоризонта?

— Не започвай, Декстър.

— Какво?

— Да съчувстваш на старата мома. Доволна съм от живота си, благодаря. И отказвам да се самоопределям чрез мъжа до себе си. Или липсата на такъв. — В гласа ѝ се прокрадна истински плам. — Загърбиш ли тревогите дали ще срещнеш подходящия човек, любовта и прочее, си свободен да живееш истински. Обичам си работата например. Отредила съм си една година да опитам да пробия. Парите са малко, но съм свободна. Следобед ходя на кино. — Тя млъкна рязко. — Плуване! Плувам много. Плувам и плувам и плувам, миля след миля. За бога, мразя плуването до дъното на душата си. Да свием наляво.

— Знаеш ли... и аз се чувствам така. Нямам предвид плуването, а необходимостта да ходя на срещи. Откакто съм със Силви, спестявам огромни количества време и физическа и умствена енергия.

— И как оползотворяваш свободните пространства?

— Играя „Тум Рейдър“ предимно.

Ема се засмя. Повървяха мълчаливо. Тя се притесни, че не оставя желаното впечатление за уравновесена и силна жена.

— Не съм чак толкова... хмм... скучна и непривлекателна. И аз се радвам на светли мигове. Излизах с един мъж, Крис. Твърдеше, че е зъболекар, но всъщност беше хигиенист.

— Какво стана с него?

— Изпари се. И по-добре. Бях убедена, че непрекъснато ми оглежда зъбите. Все ми натякваше да си ги почиствам с конец; използвай конец. Ема, използвай конец. Срещите ни протичаха като профилактични прегледи. Много напрегнато. А преди това беше господин Годалминг. — Тя потръпна. — Господин Годалминг. Какво бедствие!

— Кой беше господин Годалминг?

— Друг път ще ти разкажа. Ляво или дясно?

— Ляво.

— Както и да е... ако се отчая съвсем, ще разчитам на твоето предложение.

Декстър се закова на място.

— Какво предложение?

— Не помниш ли? Нали каза, че ако на четирийсет съм сама, ще се ожениш за мен?

— Така ли казах? — Той сбърчи чело. — Малко снизходително звучи.

— И на мен ми се стори така навремето. Но не се бой, не мисля, че е обвързващо или нещо подобно, няма да те държа отговорен за думите ти. Освен това остават още седем години. Много време...

Тя тръгна от ново, но Декстър изостана, почесвайки глава като момче, което се кани да си признае, че е счупило най-хубавата ваза.

— Опасявам се, че трябва да оттегля предложението.

Тя спря и се обърна.

— Нима? Защо? — попита, но дълбоко в себе си вече знаеше отговора.

— Сгодих се.

Ема примигна; много бавно.

— С какво се сдоби?

— Не, сгодих се. За Силви. Ще се женим.

Отмина миг, навярно една секунда, през която лицата им издадоха какво чувстват, и после Ема се усмихна, засмя се и го прегърна.

— О, Декстър! Чудесно! Поздравления!

Понечи да го целуне по бузата точно когато той извърна глава. Устните им се докоснаха и те усетиха вкуса на шампанско по тях.

— Радваш ли се?

— Да се радвам? Съсипана съм. Но наистина, сериозно, чудесна новина!

— Мислиш ли?

— Повече от чудесна, това е... това е... жестока новина! Жестока и яка! Стара школа!

Той отстъпи назад и бръкна във вътрешния джоб на сакото.

— Всъщност затова те доведох тук. Искан да ти го дам лично...

Дебел плик от плътна лилава хартия. Ема го пое внимателно и надникна вътре. Пликът беше облицован отвътре с оризова хартия, а поканата приличаше на папирус или на пергамент.

— Е! — Ема я вдигна като поднос върху петте си пръста. — На това му се казва сватбена покана!

— Харесвали ти?

— Изящен стил!

— Осем лири всяка.

— По-скъпи са от колата ми.

— Помириши я.

— Да я помириша? — Тя я поднесе предпазливо към носа си. — Ароматизирана е! Сватбените ти покани са ароматични?

— Предполага се, че мирише на лавандула.

— Не, Декстър, мирише на пари! — Тя разтвори внимателно картичката и той я проследи как я чете, припомняйки си как отмята бретон с връхчетата на пръстите. — „Господин и госпожа Лайънъл Коуп ви канят на сватбата на дъщеря си Силви и господин Декстър Мейхю“... Не мога да повярвам, че го виждам черно на бяло. „Събота, 14 септември“... Чакай, това е само след...

— Седем седмици...

Той не отлепяше поглед от лицето ѝ, от това вълшебно лице, за да види как ще се промени, когато разбере.

— Седем седмици? Мислех, че организацията отнема години!

— Е, обикновено, но нашата сватба е от спешните.

Ема се намръщи. Все още недоумяваше.

— С триста и петдесет гости...

— Тоест?

— Силви май е бременна. Е, не „май“. Бременна е. Наистина. С истинско бебе.

— О, Декстър! — За втори път долепи лице до неговото.

— А кой е бащата? Шегувам се! Поздравления, Декс! За бога, трябва да хвърляш бомбите една по една, а не да ги мяташ наведнъж!

— Тя обгърна лицето му с длани и се взря в очите му. — Жениш се?

— Да!

— И ще ставаш баща?

— Знам! Мамка му — баща!

— Позволено ли е? Искам да кажа... ще ти разрешат ли?

— Очевидно.

— Още ли е у теб онази цигара? — Той бръкна в джоба си. — Как се чувства Силви?

— Щастлива е! Е, притеснява се, че ще набелее.

— Е, възможно е, предполагам...

Той ѝ запали цигарата.

— ... Но го иска — да се омъжи, да има деца, свое семейство. Не иска да преполови трийсетте сам-самичка.

— Като МЕН!!!

— Точно така. Не иска да е като теб! — Той я улови за ръката. — Нямах предвид това, разбира се.

— Знам. Шегувам се. Поздравления, Декстър!

— Благодаря. Благодаря. — Кратко мълчание. — Остави ми малко — каза той, издърпа последната цигара от устата ѝ и я сложи между своите устни. — Гледай!

Извади от портфейла см късче износена хартия, разгъна го и го поднесе под неоновата светлина.

— Това е скенер на дванайсет седмици. Невероятно, нали?

Ема взе хартиятката и я огледа съвестно. Красотата на ултразвуковите снимки въздейства само на родителите, но на Ема не ѝ беше за пръв път и знаеше какво се изисква от нея.

— Прекрасно! — въздъхна тя, макар всъщност да ѝ приличаше на полароидна снимка на подплатата на джоба му.

— Виж! Това е гръбнакът!

— Великолепен гръбнак.

— Виждат се дори миниатюрните пръстчета.

— Ооо! Момче или момиче?

— Момиче, надявам се. Или момче. Няма значение. Харесва ли ти наистина?

— Абсолютно. Чудесно е! По дяволите, Декс, ще се обърна за минутка...!

След миг тя го прегърна отново, обвила с длани врата му. Чувстваше се пияна, изпълнена с обич и малко тъга, сякаш нещо свършва. Прииска ѝ се да каже нещо в този смисъл, но реши, че е най-добре да се пошегува.

— Е, ти унищожих всичките ми шансове за бъдещо щастие, но се радвам за теб, наистина!

Той приведе глава да я погледне и внезапно нещо се раздвижи между тях, нещо живо и вибриращо в гърдите му.

Ема постави ръка върху тях.

— Сърцето ти ли е това?

— Мобилният ми телефон.

Тя отстъпи назад. Той извади телефона от вътрешния си джоб и погледна екрана, разтърси отрезвително глава и подаде виновно цигарата на Ема, сякаш е димяща пушка.

Зарецитира бързо: „Не се издавай, че си пиян, не се издавай, че си пиян“, надяна си рекламна усмивка и натисна зеления бутон.

— Привет, любов моя!

Ема чуваше гласа на Силви.

— Къде си?

— Поизгубих се.

— Изгуби се? Как така?

— Е, в лабиринт съм и...

— Лабиринт? Какво правиш в лабиринт?

— Просто... размотавам се. Решихме, че ще е забавно.

— Е, ти се забавляваш Декс. А аз слушам как някакъв старец възпява Нова Зеландия...

— Знам, знам... опитвам се да се измъкна, но... така де, оплел съм се в лабиринта! — Той се разкикоти, но телефонът мълчеше. — Ехо! Там ли си? Чуваш ли ме?

— С някого ли си, Декстър? — сниши глас Силви.

Той погледна към Ема, която се преструваше, че продължава да се диви на ултразвуковата снимка. Позамисли се, застана с гръб към нея и излъга.

— Цяла банда сме. Ще изчакаме още петнайсет минути после ще прокопаем тунел. Ако и това не проработи, ще изядем някого.

— Слава Богу, ето го Калъм! Ще поговоря с Калъм. Побързай, моля те!

— Добре. Идвам, идвам. Чао, скъпа, чао! — Той прекъсна връзката. — Личеше ли ми, че съм пиан?

— Ни най-малко.

— Трябва да излизаме.

— Да, разбира се. — Тя се озърна безпомощно в двете посоки. — Трябваше да оставим дيريا от трошички.

Сякаш в отговор на думите ѝ, нещо изжужа, зацъка и лампите, осветяващи лабиринта, се заизключваха една по една, потапяйки ги в мрак.

— Много услужливо — вметна Декстър.

Застинаха за миг, докато очите им се приспособят към тъмнината. Оркестърът изпълняваше „Валят мъже“ и те се заслушаха внимателно в приглушената мелодия, сякаш да ги ориентира къде се намират.

— Трябва да се връщаме — обади се Ема, — преди да завалят мъжете.

— Добра идея.

— Имаше някакъв трик, нали? — каза Ема. — Доколкото си спомням, опираш лявата си ръка върху стената, вървиш напред и в крайна сметка намираш изхода.

— Да го направим тогава!

Той наля последните две чаши шампанско и остави празната бутилка върху тревата. Ема си свали обувките, протегна пръсти към живия плет и отначало плахо, те поеха през тъмния коридор от листа.

— Ще дойдеш ли? На сватбата ми?

— Разбира се. Но не мога да обещаая, че няма да се разкрещя по време на службата.

— Тази чест трябваше да се падне на мен!

И двамата се усмигнаха в мрака и продължиха напред.

— Всъщност исках да те помоля за услуга.
— Само не настоявай да ти стана кум, Декс!
— Няма. Но от цяла вечност се мъча да напиша реч и се чудех дали не би могла да ми помогнеш?
— Не! — засмя се Ема.
— Защо не?
— Ще помрача емоционалната ѝ стойност. Просто опиши искрено какво чувстваш.
— Е, не съм сигурен, че съветът ти е много добър. „Благодаря на организаторите и между другото, умирам от страх“. — Той присви очи в тъмнината. — Мислиш ли, че се получава? Струва ми се, че навлизаме все по-навътре.
— Довери ми се.
— Не искам да пишеш цялата реч, само да я поизгладиш...
— Съжалявам, ще трябва да се оправяш сам.
Спряха на кръстопът.
— Определено сме минавали оттук.
— Просто ми се довери. Продължаваме.
Повървяха мълчаливо. Наблизо оркестърът подхвана „1999“ на Принс под въодушевените възгласи на гостите.
— Когато за пръв път чух тази песен — обади се Ема, — ми прозвуча като научна фантастика. 1999-а. Въздушни коли, храна на таблетки и екскурзии до луната. Сега е 1999-а и аз карам „Фиат-противна-Панда“. Нищо не се е променило.
— Само дето аз вече съм семеен мъж.
— Семеен. Божичко, не се ли страхуваш?
— Понякога. Но после си спомням какви идиоти успяват да отгледат деца. Казвам си, че щом Мифи Бюканън го може, значи е фасулска работа.
— В коктейл-баровете не пускат бебета, нали знаеш? Много навътре го вземат.
— Няма проблем. Ще се науча да си стоя у дома.
— Но си щастлив?
— Да? Мисля, че съм. А ти?
— По-щастлива. Горедолу щастлива.
— Горедолу... Е, не звучи зле.
— На повече не мога да се надявам.

Върховете на пръстите ѝ докоснаха твърда повърхност, която ѝ се стори позната, и тя разбра точно къде се намират. Свиеха ли вдясно и после наляво, щяха да излязат в розовата градина, да се върнат при гостите, при годеницата му и приятелите им и нямаше да остане време за разговори. Внезапно я обзе непреодолима тъга и тя спря, обърна се и улови Декстър за ръцете.

— Може ли да кажа нещо? Преди да се върнем при другите?

— Да.

— Малко съм пияна.

— Аз също. Няма проблем.

— Просто... липсваше ми. Наистина.

— И ти на мен.

— Но ти ми липсваше много, много, Декстър. За толкова неща исках да си поговорим, а теб те нямаше...

— И аз също.

— И се чувствам виновна, задето изчезнах така...

— Недей. Не ти се сърдя. По онова време бях малко... противен.

— Повече от малко. Беше ужасно отвратителен...

— Знам...

— Досаден, самодоволен егоист...

— Да, казвала си ми го.

— Но въпреки това. Трябваше да проявя разбиране... заради майка ти и...

— Това не е оправдание.

— Не е, но ти го преживя много тежко.

— Още пазя писмото ти. Красиво писмо. Оценявам го.

— Но все пак трябваше да упорствам. Да не губя връзката. Затова са приятелите, нали? Да поемат част от удара.

— Не те виня...

— И въпреки това...

Смути се, усетила, че очите ѝ се напълват със сълзи.

— Хей, хей... Какво има, Ем?

— Съжалявам, прекалих с пиенето...

— Ела, ела...

Той я прегърна, опрял лице в кожата на врата ѝ; долови аромат на шампоан и влажна коприна. Ема също вдъхваше мириса на

афтършейв, на пот и алкохол, на костюма му. Помълчаха малко и най-после тя си пое дъх и каза:

— Знаеш ли? Когато... не те виждах, мислех за теб всеки ден, наистина всеки ден по един или друг начин...

— И аз...

— ... „Искам Декстър да види това“, „Къде ли е Декстър сега?“ или „Божичко, ама че идиот е този Декстър“... Знаеш как е... И днес, когато те видях, си помислих, че си се върнал — моят най-добър приятел. И сега всичко това — сватбата, бебето... Толкова съм щастлива за теб, Декс. Но усещам, че ще те изгубя отново.

— Ще ме изгубиш? Как така?

— Знаеш как е. Семейството и новите задължения те поглъщат и губиш връзка с хората...

— Невинаги.

— Не, но се случва. Знаем. Приоритетите ти ще се променят, ще си намериш нови приятели, симпатични млади двойки, с които си се запознал в предродилните курсове, двойки с бебета, които ще те разбират, или ще си твърде изморен от недоспиване...

— Всъщност нашето бебе няма да ни създава грижи. Просто го оставяш в стаята с консервена кутия, отварачка и газово котлонче. — Усети смеха ѝ в гърдите си и си помисли, че най-прекрасното чувство на света е да разсмееш Морли. — Няма да стане така, обещавам.

— Наистина?

— Абсолютно.

Тя се отдръпна да го погледне.

— Заклевах се? Няма да изчезваш повече?

— Ако ти не изчезнеш, няма да изчезна и аз.

Устните им се докоснаха отново. Застинаха така, със здраво долепени устни, с отворени очи, неподвижни. Мигът се разтегна като забавен кадър на лъчисто объркване.

— Колко е часът? — попита Ема и извърна уплашено лице.

Декстър си дръпна ръкава и погледна часовника.

— Наближава полунощ.

— Е! Трябва да вървим.

Тръгнаха мълчаливо, несигурни какво се е случило и какво ще последва. След два завоя стигнаха изхода на лабиринта. Ема понечи да отвори тежката дъбова врата, но Декстър я улови за ръката.

— Ем?

— Декс?

Прииска му се да я поведе обратно в лабиринта. Да си изключи телефона и да останат там, докато партито приключи, да се изгубят и да си разкажат всичко, което им се беше случило.

— Приятели отново? — каза накрая.

— Приятели отново. — Тя пусна ръката му. — А сега да отидем да намерим годеницата ти. Искам да я поздравя.

[1] Известна с оригиналната си естетика и новаторство германска филмова режисьорка, актриса и танцьорка, родена през 1902 и починала през 2003 г. — Б.ред. ↑

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

БАЩИНСТВО

Събота, 15 юли 2000

Ричмънд, Съри

Джасмин Алисън Виола Мейхю.

Роди се късно вечерта на третия ден от новото хилядолетие и следователно щеше да израства със столетието. Мъничка, но здрава, и според Декстър — неизразимо красива. Знаеше, че би пожертвал живота си за нея и същевременно се чувстваше напълно убеден, че такава ситуация е малко вероятно да възникне.

Тази нощ, седнал в ниския пластмасов болничен стол, стиснал миниатюрното вързопче с пурпурно лице, Декстър Мейхю си даде тържествено обещание. Реши отсега нататък да постъпва както трябва. Изключвайки няколко биологични и сексуални императиви, всичките му думи и деяния ще са достойни за очите и ушите на дъщеря му. Ще живее, сякаш винаги е под зоркия поглед на Джасмин. Никога няма да ѝ причини болка, страх или смущение и в живота му няма да има нищо, нищичко, от което да се срамува.

Тържественото обещание издържа приблизително деветдесет и пет минути. Докато седеше в тоалетната и издишваше цигарен дим в празно шише от минерална вода, явно малко от дима излезе навън и задейства пожарната аларма, изтръгвайки изтощената му съпруга и дъщеря му от насъщния им сън, и когато го изведоха от кабинката, стиснал затвореното шише с жълтосив дим, изморените присвити очи на Силви му казаха всичко — Декстър Мейхю просто беше негоден.

Нарастващата враждебност помежду им се задълбочи от факта, че в началото на новото хилядолетие той остана без работа и дори без перспектива за работа. Програмното време на „Екстремни спортове“ се изместваше все повече към изгрев-слънце, докато стана ясно, че никой, дори най-заклетите поклонници на ВМХ^[1] няма как да будуват толкова до късно в делничен ден, независимо колко жестоки, яки и майсторски са демонстрациите. Епизодите изтляха, а отпуската по бащинство преля в не толкова модерното състояние на безработица.

Преместването се оказа временна разтуха. След бурна съпротива ергенският апартамент в Белсайз Парк беше отдаден под наем за огромна сума и заменен за спретната къща в Ричмънд със, както я рекламираха, „купища потенциал“. Декстър протестираше, че е твърде млад да се мести в Съри, едва в средата на трийсетте, но се сблъска с непреодолима стена от доводи — качество на живот, добри училища, транспортни връзки, сърнички, бродещи из парка. Беше близо до родителите ѝ, близнаците живееха в съседство и Съри спечели. През май започнаха безкрайната и бездънно скъпа задача да изшкурят всяка дървена повърхност и да съборят всяка неносеща стена. Спортната „Мазда“ също бе жертвана за ван втора употреба, който вонеше неизличимо на оповръщано от предишното семейство.

Беше паметна година за семейство Мейхю, но Декстър се наслаждаваше на свиването на гнездо далеч по-малко от очакваното. Представяше си семейния живот като продължение на реклама с щастливи новодомци — привлекателни младежи в сини гащеризони, стиснали валяци за латекс, вадят порцеланови сервизи от стар скрин и се отпускат блажено върху голямо старо канапе. Представяше си как разхожда кучета със сплъстена козина в парка, представяше си как изтощени, но ведри сядат вечер край трапезата. А в близкото бъдеше се мержелеят каменни фонтанчета, огньовете на плажа и пъстърва, печена върху изхвърлени от морето съчки. Представяше си как измисля интересни игри и поставя рафтчета по стените и как Силви носи старите му ризи на голо. И пуловери. Той носи пуловери и осигурява прехраната на семейството си.

Вместо това се караха, разменяха си удари под кръста и се гледаха мрачно през тънката пелена от дървесен прах. Силви се застояваше все повече в къщата на родителите си, уж за да не пречи на строителните работници, но всъщност за да отбягва апатичния си, негоден съпруг. От време на време се обаждаше и му предлагаше да отиде да се види с приятеля си Калъм, рачешкия барон, и да му припомни предложението за работа, но Декстър се противеше. Надяваше се телевизионната му кариера да се възроди, да заработи като продуцент или да се преквалифицира в оператор или редактор. Обещаваше да помага на работниците, за да спестяват от дневната надница. Всъщност правеше чай, купуваше бисквити, учеше

разговорен полски и играеше на плейстейшъна на фона на оглушителното бумтене на машината за полиране на паркет.

Навремето се бе питал какво става с позастарелите кадри в телевизионната индустрия и сега разбра отговора. Стажант-редакторите и стажант-операторите бяха на по двайсет и четири, двайсет и пет, а той нямаше опит в продуцентството. „Мейхем Ти Ви“, собствената му независима компания, се бе превърнала по-скоро в алиби за бездействието му. В края на данъчната година формално я закри, за да не плаща за счетоводен баланс, и двайсет топа оптимистично гравирани хартия най-позорно отидоха на тавана. Единственият светъл лъч беше възможността отново да вижда Ема, с която тайно ходеше на кино, вместо да се учи да забърква цимент с Йежи и Лех. Но когато излизаше на светло от киносалона във вторник следобед, го обземаше непоносима тъга. Припомняше си обета да бъде идеален баща. Припомняше си колко отговорности има. В началото на юни Декстър се огъна, срещна се с Калъм О’Нийл и бе приет в семейството на „Природно препитание“.

И този Ден на свети Суидин сварва Декстър в риза с къси ръкави с цвят на овесена каша и вратовръзка с цвят на гъби да наглежда огромната ежедневна доставка от босилек в новия клон на Виктория Стейшън. Брой кашона със зеленина, а шофьорът стои до него с бележник в ръка и го зяпа откровено. Декстър инстинктивно разбира какво ще последва.

— Не бяхте ли в телевизията?

Позна...

— В древни времена... — отвърща нехайно Декстър.

— Как се наричаше? Май „с размах“?

Не го поглеждай...

— Нещо такова. Да подпиша ли тази фактура?

— И излизаше със Суки Медоус.

Усмивка, усмивка, усмивка...

— Както казах, беше много, много отдавна. Един кашон, два, три...

— Тя е навсякъде тези дни, нали?

— Шест, седем, осем...

- Неотразима е.
- Наистина. Девет, десет...
- Какво беше усещането, когато излизахте?
- Шумно.
- А на теб какво ти се случи?
- Животът. Случи ми се животът. — Той взима бележника му.
- Тук ли да се подпиша?
- Да. Тук.

Декстър слага автограф на фактурата, бръква в най-горния кашон, изважда шепя босилек и го подушва дали е свеж. „Босилек — марулята *de nos jours*, на нашето време“, обича да повтаря Калъм, но на Декстър мъничко му нагарча.

Истинският централен офис на „Природно препитание“ се намира в Кларкънуел — свеж, чист и модерен, с изстисквачки, торби с кафе на зърна, унисекс тоалетни, високоскоростен интернет; огромни платна а ла Уорхол с крави, пилета и раци висят по стените. Отчасти работно място, отчасти тийнейджърска спалня, архитектите го бяха нарекли „бленувано селение“ — с малки букви. Но преди да бъде допуснат в бленуваното селение, Декстър трябва да опознае работата. Кал държи всичките му изпълнителни директори да си „поизцапат ръцете“ и един месец Декстър ще стажува в ролята на дегизиран мениджър в последния имперски подстъп. Вече три седмици почиства сокоизстисквачки, прави сандвичи с мрежичка за коса, смила кафе, сервира на клиентите и за своя изненада, се чувства добре. Нали в това е разковничето — бизнесът е общуване, както обича да казва Калъм.

Най-лошо е, когато го разпознаят; мимолетното съжаление, пробягващо по лицето на клиентите, разбрали, че бивш телевизионен водещ им сервира супата. Най-неприятни са връстниците му, прехвърлили трийсетте. Да си вкусил слава, дори най-нищожна слава, и да си и изгубил, да си остарял и понапълнял е нещо като жива смърт и те се взират в Декстър зад касата, все едно гледат каторжник с вериги.

— На живо изглеждаш по-дребен — казват понякога и това е вярно, той наистина се чувства по-дребен сега.

„Но няма проблем — иска му се да каже, докато им сипва супа от индийска леща. — Добре съм. Умиротворен. Тук ми харесва и е само

временно. Усвоявам нов занаят, осигурявам прехраната на семейството си. Желаете ли хляб? Пълнозърнест или с пшенични трици?“

Сутрешната смяна в „Природно препитание“ започва в шест и половина и приключва в четири и половина и след като предава касата, той се влива в тълпата, отпредила се с влака към Ричмънд след съботното пазаруване. После изминава скучния двайсетминутен маршрут към викторианските къщи, които са много, много по-просторни вътре, отколкото изглеждат отвън. Най-сетне пристига у дома — в Къщата на Коликите. Докато крачи по плочника в градината (има градински плочник — как се случи това?), вижда Йежи и Лех да затварят входната врата и подхваща с дружелюбния тон и лекия кокни акцент, задължителен, когато разговаряш със строителни работници, макар и поляци.

— Czesć! Jak się masz?^[2]

— Добър вечер, Декстър — казва снизходително Лех.

— Госпожа Мейхю? Вкъщи ли си е? — Трябва да обръщаш словореда, това е закон.

— Да.

— Как са те днес? — снишава глас той.

— Малко... изморени, струва ми се.

Декстър сбърчва чело и подсвирква шеговито.

— Тревожно ли е положението?

— Малко.

— Ето. — Декстър бръква във вътрешния си джоб и им подава две контрабандни десертчета с мед, фурми и овесени ядки. — Крадени са. Не казвайте на никого.

— Добре, Декстър.

— Do widzenia^[3].

Той застава пред входната врата и изважда ключовете си с ясното съзнание, че най-вероятно някъде в къщата някой плаче. Понякога се чуди дали не дават дежурства.

Джасмин Алисън Виола Мейхю чака в антрето, седнала нестабилно върху найлоните, които предпазват прясно лакираните дъски. Дребничка, със свършени черти и овално лице, тя е миниатюрно копие на майка си и за кой ли път в гърдите му се надига дълбока обич, примесена с непреодолим ужас.

— Здравей, Джаз? Съжалявам за закъснението — казва той, обгръща я през коремчето и я вдига над главата си. — Как мина денят ти, Джаз?

Глас откъм дневната:

— Не искам да я наричаш така. Тя с Джасмин, не е *Джаз*. — Силви лежи върху покритото с найлон канапе и чете списание. — Джаз Мейхю звучи отвратително. Като саксофонистка в лесбийска фънк група. *Джаз*. Пфу!

Той обляга дъщеря си на рамо и застава на прага.

— Е, щом си я кръстила Джасмин, ще я наричат Джаз...

— Не съм я кръстила аз, кръстихме я ние. И знам, че ще я наричат така, но просто не ми харесва.

— Добре, ще променя изцяло начина, по който разговарям с дъщеря си.

— Браво.

Той застава до канапето, поглежда си многозначително часовника и си мисли: „Нов световен рекорд! От четирийсет и пет секунди съм си вкъщи и вече обърках конците“. Забележката съдържа точните пропорции самосъжаление и враждебност; допада му и се кани да я изрече гласно, когато Силви се изправя и сбърчва чело. Обвива колене с овлажнели очи.

— Съжалявам, скъпи. Денят беше ужасен.

— Какво стана?

— Не иска изобщо да спи. Цял ден е будна, всяка минута от пет сутринта.

Декстър обляга единия си юмрук на хълбока.

— Е, скъпа, ако й беше дала приспивателно, както ти препоръчах... — Но подобни шегички не му се удават и Силви не се усмихва.

— Цял ден плаче и хленчи, навън е горещо, вътре — скучно, Йежи и Лех тропат и хлопат и... не знам... просто съм изморена, това е. — Той сяда, прегръща я през рамо и я целува по челото. Тя продължава: — Ако пак ми се наложи да кръстосвам проклетия парк, ще се разкрещя, кълна се...

— Не се съмнявам.

— Обикалям край езерото, веднъж-дваж, после край люлките и пак около езерото. Знаеш ли кой беше най-хубавият ми миг? Помислих

си, че са ми свършили пелените и ще се наложи да ходя до „Уейтроуз“ за нови, но открих един пакет. С четири пелени! И се почувствах на седмото небе!

— Другия месец се връщаш на работа.

— Слава Богу! — Тя обляга глава върху рамото му и въздъхва. — Май не трябва да излизам довечера.

— Не, излез! От седмици го очакваш с нетърпение.

— Не съм в настроение... Женско парти? Стара съм женски партита.

— Глупости...

— И се боя...

— За какво? За мен?

— Да те оставя сам.

— Е, на трийсет и пет съм, Силви. И преди са ме оставяли сам къщи. А и няма да съм сам, Джаз ще се грижи за мен. Ще си прекараме чудесно, нали, Джаз?... Мин. Джасмин.

— Сигурен ли си?

— Абсолютно. — „Не ми се доверява. Мисли, че ще се напия. Но няма. Няма“, мисли си той.

Женското парти е в чест на Рейчъл, най-кльощавата и най-злобната от приятелките на съпругата му. Наели са апартамент в хотел и барман, когото да използват, както намерят за добре. Лимузина, ресторант, маса в нощен клуб, късна закуска на другия ден — всичко е планирано с поредица безапелационни имейли, за да не остане никаква възможност за спонтанност и радост. Силви ще се прибере едва следобед и за пръв път Декстър ще бди на пост цяло денонощие. Силви е в банята, гримира се и го наглежда как коленичи да изкъпе Джасмин.

— Сложи я да си легне към осем.

— Добре.

— Има много сухо мляко, пасирала съм зеленчуковото пюренце. — „Пюренце“, колко досадно го произнася. — В хладилника е.

— Пюренце в хладилника, знам...

— Ако не й хареса, има готови бурканчета в шкафа, но те са само за краен случай.

— Ами чипс? Мога да й дам чипс, нали, ако избърша солта?

Силви цъка с език, клати глава, слага си червило.

— Поддържай ѝ главичката!

— А солени ядки? Подходящи са за възрастта ѝ, нали. Малка купичка фъстъци?

Той надзърта над рамо към нея, предвкусвайки усмивка, и се стъписва — за кой ли път — колко е красива в семплата, но елегантна черна рокля и с високите токчета, с още влажна от душа коса. Изважда едната си ръка от коритцето на Джасмин и погалва смуглия прасец на жена си.

— Изглеждаш прекрасно, между другото...

— Ръцете ти са мокри.

Тя отдръпва крак. Не са правила любов от шест седмици. Той очакваше известно охладняване и раздражителност след раждането, но оттогава мина много време и понякога тя го поглежда... как?... Не точно презрително, но...

— Искан ми се да се прибереш тази нощ — казва той.

Разочарование. Това е. Разочарование.

— Внимавай с Джасмин. Поддържай ѝ главичката!

— Знаем какво правя! — отсича той. — За бога!

И ето го отново. Погледът. Силви несъмнено се разкайва; сбъркала е, очакванията ѝ не се оправдават.

На вратата се звъни.

— Таксито ми. Ако изникне нещо непредвидено, търси ме на мобилния телефон, не в хотела, разбра ли?

Тя се навежда и докосва с устни темето на Декстър, после се навежда още по-надолу към коритцето и целува доста по-убедително дъщеря си.

— Лека нощ, скъпа моя. Наглеждай татко...

Джасмин се намръщва и нацупва устни и когато майка ѝ излиза от банята, в очите и просветва страх. Декстър го забелязва и се засмива.

— Къде отиваш, мамо? — прошепва той. — Не ме оставяй с този идиот!

Долу входната врата най-сетне се захлопва. Силви е излязла, той е сам и свободен да постъпва идиотски.

Всичко започва с телевизора в кухнята. Джасмин вече пици, докато Декстър се опитва да я закопчае в детското столче. Подчинява се на Силви, но сега се извива и крещи — компактен вързоп от

мускули и врява, гърчещ се с изненадваща сила и без видима причина — и Декстър си мисли: „Научи се да говориш“. Научи някакъв проклет език и ми кажи къде бъркам. Колко остава, докато проговори? Година? Осемнадесет месеца? Налудничава, абсурдна проектантска грешка е тази безсловесност точно когато езикът е най-необходим. Трябва да се раждат проговорили. Не да обсъждат сериозни теми, не да разменят остроумни забележки, а да представят само основна практична информация. „Татко, вие ми се свят. От тази играчка ми призлява. Присвива ме коремът“.

Най-сетне я закопчава, но тя редува крясъци и плач и той пъха лъжиците в устата ѝ в промеждутъците, обирайки от време на време размазаното пюре с върха на лъжицата, сякаш е пяна за бръснене. С надеждата да я поуспокои, включва малкия портативен телевизор върху кухненския плот, който Силви не одобрява. Понеже е събота, час пик на зрителския интерес, от екрана неизбежно го поздравява широката усмивка на Суки Медоус — на живо от студиото, където гръмогласно обявява резултатите от лотарията на тръпнещата в очакване нация. Той усеща как стомахът му се присвива леко от завист, после цъка с език, поклаща глава и понечва да смени канала, когато забелязва, че Джасмин е замлъкнала и застинала, хипнотизирана от крясъците на бившата му приятелка.

— Виж, Джасмин, това с бившата приятелка на татко. Много е шумна, нали? Шумно, шумно момиче!

Сега Суки е богата и още по-бъбрива и известна любимка на зрителите и макар нещата между тях да не потръгнаха, макар да не ги свързваше нищо, той усеща носталгия по нея, по дивите години в края на двайсетте, когато публикуваха снимките му по вестниците. Пита се какво ли ще прави Суки тази вечер.

— Може би татко трябваше да остане с нея — изрече предателски, припомнил си нощите в черни таксита и в коктейл-барове, ресторанти и клубове, годините, когато в съботните вечери не сервираше средиземноморски сандвичи с мрежичка за коса.

Сега Джасмин се разплаква отново, понеже някак си има сладък картоф в окоето и докато я бърше, той усеща непреодолима нужда да запали цигара. И защо не? Защо не се поглези след тежкия ден? Гърбът го боли, палецът му е превързан с хлабав син пластир, пръстите му

миришат на раци и престояло кафе и той решава, че определено се нуждае от почерпка. От благодатта на никотина.

Две минути по-късно навлича бебешкото кенгуру, с мачовско задоволство закопчава катарамите и намества вървите, сякаш си слага парашут. Натъпква плаещата Джасмин отпред и решително поема по дългата улица, засенчена от дървета, право към досадната галерия с магазинчета. „Как стигнах дотук — чуди се той, — до бакалията в Съри в събота вечер?“ Дори не е Ричмънд, а квартал на квартала, и той пак се сеца за Суки, която сега покорява нощния град с красивите си приятелки. Дали да не ѝ се обади, когато Джасмин заспи? Просто за едно „здрости“? Да си сипе чаша вино, да поговори със стара приятелка. Защо не?

Пред магазина за алкохол потръпва от приятно очакване, блъсва вратата и тутакси се изправя пред висока лъскава стена от бутилки. Откакто Силви забременя, се наложи правилото да не държат алкохол къщи, за да предотвратяват навика за ежедневно подпийване.

— Омръзна ми да седя вечер на канапето — каза Силви, — и да те гледам как се напиваш сам.

Приемайки думите ѝ като предизвикателство, той спря, повече или по-малко. Сега обаче е в магазина за алкохол, който се пръска по шевовите от толкова съблазнителни напитки, че е глупаво да не се възползва. Уиски и бира, вино — бяло и чернено — той ги изпива с очи и купува две бутилки качествено „Бордо“ — не иска да рискува — и пакет цигари. После — защо не? — се отбива в тайландския ресторант.

Скоро слънцето залязва и Джасмин заспива върху гърдите му, докато той крачи енергично към дома по приятните улички, към спретнатата къща, която ще изглежда прекрасно, когато приключи ремонтът. Отива в кухнята и без да сваля заспалото бебе от кенгуруто, отваря едната бутилка и си напълва чашата, извил ръце като балетист над вързопчето. Поглежда чашата — почти ритуално — после я пресушава с мисълта: въздържанието щеше да е по-лесно, ако алкохолът не беше толкова вкусен. Затваря очи и се подпира на кухненския плот, усетил как напрежението се свлича от плещите му. Навремето използваше алкохола като стимулант за повдигане на духа, за зареждане с енергия, но сега пие като всички родители — набавя си вечерния седатив. Поуспокоен, той оставя спящото бебе в гнездо от

възглавнички върху канапето и влиза в малката градина — простор за пране, обкръжен от дъски и торби с цимент. Не сваля кенгуруто, което виси от рамото му хлабаво като кобур, все едно е полицай в почивка, от отдела за убийства, изнурен романтик, меланхоличен, но опасен, който в свободното си време бави деца в Съри. За да допълни впечатлението, остава само цигарата. Първата от две седмици и той я запалва благоговейно, вдишва с наслада първата глътка дим и всмуква толкова силно, че чува прашенето на тютюна. Горящи листа и петрол с вкус на 1995-а.

Мозъкът му постепенно се изпразва от работа, от фалафели, от овесени питки и той се обнадеждава; навярно ще успее да постигне това състояние на умиротворено бездействие — нирваната на изтощения родител. Заравя фаса дълбоко в купчина пясък, взима Джасмин, изкачва на пръсти стълбите към нейната стая и дръпва надолу щорите. Решава да смени памперса ѝ, без да я събужда, като майстор обирджия на сейфове.

Щом я оставя върху леглото, тя се събужда и пак започва да плаче и да се дави ужасно. Дишайки през устата, той я преоблича възможно най-бързо и сръчно. Част от положителната реклама за удоволствието от бебетата е, че „акото“ им не е отблъскващо, че акото и пикото им не миришат и са ако не приятни, то поне безобидни. Сестра му твърдеше дори, че „можеш да си го намажеш на препечена филийка“, толкова безвредно и ароматно било това „ако“.

Но въпреки всичко никой не би се разхождал с кафяво под ноктите си и с въвеждането на изкуственото мляко и твърдите храни, то определено заприлича повече на „ако“ на възрастен. Малката Джасмин е произвела нещо като четвърт килограм фъстъчено масло и се е изхитрила някак си да го размаже по гърба си. С позамаяна от виното на гладно глава, Декстър го изгребва и изстъргва с половин пакет бебешки кърпички, а когато те свършват, с ръба на едnodневната си пътническа карта. Натъпква още топлата купчинка в пликче за памперси с химически аромат и го изхвърля в коша за отпадъци, забелязвайки с погнуса капчиците конденз по капака. Джасмин не млъкна през цялото време. Вече чиста и свежа, той я вдига и я притиска към рамото си, люлеейки се на пръсти, докато глезените го заболяват, и като по чудо тя се успокоява отново.

Декстър застава до кошарката и ѝ я оставя, но тя пак се разплаква. Вдига я и тя млъква. Оставя я и тя започва да пици. Схваща тенденцията, но му се струва безсмислено, абсолютно погрешно тя да изисква толкова много, докато храната му изстива, виното стои отворено, а тази стаичка мирише натрапчиво на сгорещено „ако“, фразата „безусловна“ любов се повтаря като рефрен напоследък, но сега той усеща остра необходимост от известни условия.

— Хайде, Джаз. Играй честно! Бъди добричка. Татко е станал в пет сутринта...

Тя замлъква отново, той усеща топлия ѝ равномерен дъх върху врата си и пак се опитва да я остави в леглото — много неусетно, като на абсурдно забавен кадър извършва прехода от вертикална към хоризонтална позиция. Все още не е свалил мачовското кенгуру и сега си представя, че е сапър; нежно, нежно, нежно...

Тя се разплаква.

Той обаче затваря вратата и слиза долу. Трябва да прояви твърдост. Да бъде безпощаден, така пише в книгите. Ако тя можеше да го разбере, щеше да ѝ обясни: „Джасмин, и двамата се нуждаем от лично пространство“. Нахранва се пред телевизора, но за кой ли път се стъписва при мисълта колко трудно е да пренебрегнеш бебешките писъци. „Контролиран плач“, така го наричат, но той е изгубил всякакъв контрол, от гърлото му напират вик, усеща викторианска омраза към съпругата си — що за безотговорна повлекана изоставя бебето си с баща му? Как смее? Изключва телевизора и тръгва да си налее още една чаша вино, но с изненада установява, че бутилката е празна.

Няма значение. За всеки родителски проблем си има разрешение — шише мляко. Забърква бялата течност, качва се горе. Вие му се свят, кръвта бучи в ушите му. Ожесточеното лице поомеква, когато поставя шишето в ръцете ѝ, но след миг тя надава нов писък — яростен вой — и той забелязва, че е забравил да завърти капачката на шишето и топлото мляко се е разляло и е наводнило чаршафите, дюшека, напълнило е носа и очите ѝ и тя се залива от плач, истински плач и защо не, нали баща ѝ се вмъкна в стаята и лисва топло мляко в лицето ѝ. Паникьосан, той посяга за кърпа, но пръстите му напипват най-красивата ѝ кашмирена жилетка върху купчината с изпрани дрехи. Бърше косата и очите ѝ, обсипвайки я с целувки, ругаейки се наум —

„идиот, идиот, съжалявам, съжалявам“ — а с другата ръка започвала сменя подгизналите от мляко чаршафи, дрехите и, памперса ѝ, трупайки всичко на пода. Сега изпитва облекчение, че не може да говори. „Погледни се само! Идиот! — би казала. — Неспособен си да се погрижиш за едно бебе!“. Той слиза долу и с една ръка приготвя ново шише с мляко, после се качва горе, нахранва я в тъмната стаичка и за пореден път главата ѝ клюмва върху рамото му, тя е спокойна, тя спи.

Затваря тихо вратата и слиза на пръсти по голите дървени стъпала — крадец в собствения си дом. В кухнята го чака втората бутилка вино. Налива си още една чаша.

Вече е почти десет. Опитва се да гледа телевизия, онова нещо, наречено „Биг Брадър“, но недоумява какво точно да следи и се чувства като навъсено старче, проклинащо развалата на днешната телевизионна индустрия.

— Не разбирам — изрича гласно.

Пуска си музика — компилация, предвидена да създава атмосфера на европейски бутиков хотел — и се мъчи да прочете захвърленото списание на Силви, но дори това надминава възможностите му. Включва плейстейшъна, но не намира утеха нито в „Метал Джиър Солид“, нито в „Куюйк“, нито дори в най-високото ниво на „Тум Рейдър“. Нуждае се от компанията на възрастно човешко същество, от събеседник, който не умее само да пици, да плаче и да спи. Взема телефона. Вече е откровено пиян и с пиянството се е завърнал някогашният порив — да каже нещо глупаво на красива жена.

Стефани Шоу има нова помпа за гърди. Последен писък на модата, финландска, бръмчи и жужи под тениската ѝ като малък извънбордови мотор, докато седят на канапето и се опитват да гледат „Биг Брадър“.

Ема смяташе, че я канят на вечерно парти, но в Уайтчапъл откри, че Стефани и Адам са твърде изтощени да готвят; надявали се, че няма да се обиди. Вместо това седят, гледат телевизия и си говорят, докато помпата за гърди жужи и бръмчи, придавайки на дневната атмосфера на кравеферма. Поредната вълнуваща нощ от живота ѝ на кръстница.

Има разговори, които са втръснали до болка на Ема, и всички се отнасят до бебета. Първите няколко бяха любопитни и да, донякъде бе интересно, забавно и трогателно да вижда чертите на приятелите си примесени и слети в миниатюрните създания. И разбира се, радостта на другите винаги доставя ответна радост.

Но не чак толкова. И тази година ѝ се струва, че щом излезе от вкъщи, пред лицето ѝ тутакси размахват поредното новородено. Изпитва същия ужас, когато някой извади купчина снимки колкото тухла — чудесно е, че сте си прекарвали ваканцията добре, но какво общо има това с мен. Ема си е изработила очаровано изражение и го надява, когато приятелките ѝ разказват за родилните мъки, какви упойки се използват, дали са се огънали и са предпочели епидурална упойка, как агонията се редува с блаженство.

Но чудото на раждането или на родителството като цяло не я изпълва със съпричастие. Ема не иска да говори за безсъници. Не бяха ли чували за тях предварително? Не иска да обсъжда бебешките усмивки или как бебето отначало приличало на майка си, а после заприличало на баща си, или отначало било досущ като баща си, а поеме устата му заприличала досущ на майчината. И що за вманиачаване по размера на ръчичките, миниатюрните ръчички с миниатюрни ноктенца. Нямах ли да е по-удивително, ако ръцете бяха огромни?

— Виж какви лапи размахва това бебе!

Това вече ще си заслужава обсъждането.

— Заспивам — обажда се Адам, съпругът на Стефани откъм фотьойла, подпрял глава с юмрук.

— Време е да тръгвам — казва Ема.

— Не! Остани! — настоява Стефани, но не обосновава молбата.

Ема изяжда още един пържен картоф. Какво е сполетяло приятелите ѝ? Бяха забавни, обичаха развлеченията, бяха общителни и интересни, но напоследък се заредиха вечери с бледи, раздразнителни двойки с празни лица в миризливи стаи, където разговорите се въртят около удивителния факт как бебето пораства с всеки изминал ден, вместо да се смалява. Изтощена е да надава възторжени викове при вида на пълзящо бебе, сякаш пълзенето е напълно неочаквано явление. Какво са предвиждали? Летене? Безразлична е към аромата на

бебешките главички. Пробва веднъж — замириса ѝ на каишка на часовник.

Телефонът ѝ звъни в чантата. Вдига го и се вглежда в името на Декстър върху екрана, но не си прави труда да отговори. Не, не иска да извърви целия път от Уайтчапъл до Ричмънд, за да го гледа как пръхти в коремчето на малката Джасмин. Отегчена е до смърт от приятели, вгълбени в ролята на младия татко — измъчени, но добродушни, изтощени, но модерни в сака и джинси, с наедрили кореми под блузите, подхвърлящи във въздуха наследниците си с горди, самодоволни изражения. Дръзки пионери, първите мъже в световната история с напишкани панталони и оповръщана коса.

Не може, разбира се, да сподели гласно наблюденията си. Неестествено е жена да намира за отегчителни бебетата или по-точно, разговорите за бебета. Ще си помислят: хаплива, ревнива, самотна. Отегчава я обаче и натякването колко е щастлива, че си отспива, разполага с времето си и личния си живот, може да излиза на срещи или тутакси да замине за Париж. Сякаш я утешават и тя ги ненавижда, чувства се унижена. От къде на къде я изпращат в Париж? Особено я дразнят шегичките за биологичния часовник — от приятелите ѝ, от семейството, във филмите и по телевизията. Най-идиотската, най-малоумната дума е „единачка“, следвана на милиметри от „шокохолик“ и тя отказва да се вписва в приложни психологически модели. Да, разбира аргументите, практическите императиви, но положението изобщо не зависи от нея. И, да, от време на време се опитва да си представи как се поти от болка в син болничен халат, но лицето на мъжа, уловил я за ръка, остава упорито замъглено и тя отпъжда фантасмагоричното видение.

Когато се случи, ако се случи, ще обожава детето си, ще се диви на миниатюрните му ръчички и дори на миризмата на скрофулозната му главичка. Ще обсъжда предимствата и недостатъците на епидуралната упойка, на безсънието, на коликите, каквото и да означава това. Някой ден може би дори ще гука при вида на мъничките „буйки“. Но междувременно възнамерява да спазва дистанция и спокойствие, да бъде разумна и да не се поддава на масовата истерия. И в този ред на мисли, първият дребосък, който я нарече „леля Ема“ ще получи кроше в лицето.

Стефани е приключила с доенето и показва млякото си на Адам, като го поднася към светлината, сякаш е превъзходно вино. Всички са единомислени, че помпата е ненадмината.

— Сега е мой ред! — казва Ема, но никой не се засмива и точно навреме бебето се събужда горе.

— Някой трябва да изобрети — казва Адам — бебешка кърпичка с хлороформ.

Стефани въздъхва и излиза и Ема решава да си тръгне възможно най-скоро. Няма да си ляга, ще поработи върху ръкописа. Телефонът изжужава отново. Съобщение от Декстър с молба да се запъти към Сърри, за да му прави компания.

Тя изключва телефона.

... Знам, че е далеч, но ми се струва, че ме е налегнала постродилна депресия. Взemi такси, аз ще платя. Силви я няма! Не че има значение, знам, но... има свободна спалня, ако решиш да пренощуваш. Както и да е... обади ми се, ако получиш съобщението. Чао. Поколебава се, повтаря Чао и прекъсва връзката. Безсмислено съобщение. Примигва, поклаща глава и си сипва още вино. Прехвърля телефония указател и стига до „С“ — „Суки мобилен“.

Отначало тя не вдига и той въздъхва облекчено, защото в крайна сметка какво добро ще излезе от това обаждане на бивша приятелка. Кани се да изключи, когато ненадейно чува познат рев:

— АЛО!

— Здравсти! — Той изтупва от праха усмивката на телевизионен водещ.

— КОЙ Е? — Тя надвиква врява, ресторант може би.

— Вдигнете малко шум!

— КАКВО? КОЙ Е?

— Познай!

— КАКВО? НЕ ЧУВАМ...

— Казах „познай“...

— АЛО? КОЙ Е?

— Познай!

— КОЙ?

— КАЗАХ ДА СЕ ОПИТАШ... — Играта става изтощителна и той казва просто: — Декстър е.

За миг настава мълчание.

— Декстър? Декстър Мейхю?

— Колко Декстъровци познаваш, Суки?

— Не, знам кой Декстър, просто... ПРИВЕТ, ДЕКСТЪР. Здравсти. Почакай...

Той чува стържене на стол и си представя любопитните погледи, които я съпровождат, докато прекосява ресторанта и излиза в коридора.

— Е, как си, Декстър?

— Добре, добре, обаждам се само да кажа, че те видях по телевизията тази вечер и се сетих за старите времена реших да се обадя да кажа „здравсти“. Изглеждаш страхотно между другото. Шоуто ми харесва. Чудесен формат. — Чудесен *формат*? Ама че клоун. — А ти как си, Суки?

— О, добре, добре.

— Навсякъде си! На гребена на вълната! Наистина!

— Благодаря. Благодаря.

Настава мълчание. Палецът на Декстър поглажда бутона за изключване. *Натисни го. Престори се, че линията прекъсва. Затвори, затвори, затвори...*

— Не сме се чували... от колко? Пет години?

— Знам, но се сетих за теб, понеже те видях по телевизията. Изглеждаш страхотно между другото. Как си? — *Млъкни, това вече го каза. Съсредоточи се.* — Искам да кажа, разкажи нещо повече... Много е шумно край...

— В ресторант съм. Вечерям с приятели.

— Познавам ли ги?

— Не мисля. Те са ми нови приятели.

Нови приятели. Враждебност ли долови?

— Добре. Ясно.

— Е. А ти къде си, Декстър?

— О, вкъщи.

— Вкъщи? В събота вечер? Ти?

— Е, ммм...

Понечва да й каже, че е женен, има дете, живее в Ричмънд, но усеща, че това ще подчертае отявленото безсмислие на обаждането, и

замълчава. Затишието продължава известно време. Забелязва засъхналия сопол върху памучния пуловер, с които някога посрещаше гости в студиото, и надушва непозната миризма по върховете на пръстите си — противен коктейл от мръсен памперс и пържени скариди.

— Сервираха основното ястие — прекъсва мислите му Суки.

— Добре, както и да е... просто си спомних старите времена, прииска ми се да те видя. Да обядваме, да пийнем... нещо такова...

Музиката в слушалката стихва, сякаш Суки се е оттеглила в усамотен ъгъл. С позагрубял глас му казва:

— Знаеш ли какво, Декстър? Не мисля, че одобрявам идеята.

— О, няма проблем...

— Не съм те виждала от пет години и смятам, че ако няма специален повод...

— Просто ми хрумна...

— Не че беше много мил с мен, нито пък особено заинтригуван, през повечето време беше пиян...

— О, не е вярно!

— Дори ми изневеряваше, по дяволите, вечно търчеше подир някоя стажантка, сервитьорка и прочее... На всичкото отгоре ми се обаждаш, все едно сме стари дружки. Въобразяваш си, че изпитвам носталгия по „старите времена“? По шестте ни златни месеца, от които, честно казано, ми се повдига!

— Разбрах гледната ти точка, Суки.

— И освен това съм с мъж, с много, много мил мъж и се чувствам много щастлива. Всъщност в момента ме чака.

— Добре! Върви тогава! ВЪРВИ! — Горе Джасмин започва да плаче, сигурно защото ѝ става неловко.

— Не може да ми се обаждаш ей така, просто защото ти е скимнало и...

— Няма, аз просто... за бога, стига!

Воят на Джасмин отеква по голите дървени стъпала.

— Какъв е този шум?

— Бебе.

— Чие бебе?

— Моето. Имам дъщеря. На седем месеца.

Настава тишина. Достатъчно дълга и Декстър видимо се сконфузва. После Суки казва:

— Защо тогава ме каниш на среща?

— Просто... да пийнем приятелски.

— Имам приятели — тихо отронва Суки. — А ти отиди нагледаш дъщеря си, Декс.

И прекъсва връзката.

За момент той не помръдва, заслушан в замрялата линия. После сваля телефона, взира се в него и поклаща рязко глава, сякаш са му ударили плесница. Наистина са го зашлевили.

— Е, приятен разговор — промърморва.

Телефонен указател, покажи номер, изтрий номер. „Изтриване на Суки мобилен?“, пита телефонът. „Мамка му! Да! Изтрий я! Да!“ Той натиска трескаво бутон. „Номерът изтрит“, казва телефонът, но не му е достатъчно. „Номерът е унищожен, номерът е изличен“, това иска. Плачът на Джасмин достига кулминацията на първата фаза, той се изправя рязко и запраца телефона в стената, където той оставя черна бразда под „Прасенце и топка“. Хвърля го пак за симетрия.

Проклинайки Суки, проклинайки себе си и глупостта си, Декстър приготвя малко шише с мляко, завинтва здраво капачката, пъха го в джоба си, грабва бутилката вино и се втурва нагоре по стълбите към виковете на Джасмин — смразяващ дрезгав рев, който сякаш раздира гърлото ѝ. Той влетява в стаята.

— Мамка му, Джасмин! Млъкни! — изкрещява и тутакси запушва засрамено устата си с длан, защото я вижда в кошарката — седнала, с ококорени от ужас очи. Вдига я, обляга се на стената и я прегръща, попивайки хлиповете ѝ с гърди, после я слага в скута си, гали я нежно по челото и когато и това не помага, започва да я гали още по-нежно по косата. Дали няма някакво тайно местенце, което трябва да разтриеш с палец? Той потрива дланта ѝ, а пръстите ѝ разгневено се свиват и отпускат. Всичко удря на камък: големите му дебели пръсти опитват това, поглаждат онова — безрезултатно. „Може би не се чувства добре — мисли си той — или ѝ липсва майка ѝ“. Безполезен баща, безполезен съпруг, безполезен приятел, безполезен син.

Ами ако наистина е зле? Може би я мъчат колики. Или и никнат зъби, дали ѝ никнат зъби? Обзема го тревога. Трябва ли да я заведе на

лекар? Може би, само дето е твърде пиян да шофира сега. Безполезен, безполезен, безполезен мъж.

— Хайде, съсредоточи се — казва.

На поличката вижда шишенце със сироп — „може да предизвика сънливост“, пише на етикета, най-красивите думи на света. Навремето вълшебните думички бяха: „Ще ми заемеш ли една тениска?“ Сега — „може да предизвика сънливост“.

Друса Джасмин върху коляното см и тя стихва малко, после поставя лъжичката пред устата ѝ, докато преценява, че е преглътнала пет милилитра. През следващите двацет минути ѝ изнася идиотско кабаре, размахвайки говорещи животинки пред очите и. Изрежда скромния си репертоар от смешни гласове, молейки я ту пискливо, ту басово, ту с различни акценти да се усмири, да се отпусне, да заспи. Показва ѝ илюстрирани книжки, клати панорамните човечета, сочи страниците и повтаря: „Патица! Крава! Парен локомотив! Я какъв весел тигър!“. Изнася умопомрачителен куклен театър. Гуменото шимпанзе пее първия куплет от „Пей, звънче“ отново и отново, Тинки Уинки изпълнява „Стария Макдоналд“, плюшено прасенце необяснимо защо ѝ представя „Стълба към небето“. Заедно се промъкват под арките на бебешкия уред за гимнастика и заедно тренират. Той пъхва мобилния телефон в миниатюрните ѝ ръчички, показва ѝ как да натиска бутоните, пуска ѝ мелодийки, докато тя най-сетне, слава Богу, се укротява и само проскимтява, будна, но доволна.

В стаята има музикална уредба във формата на неугледен парен локомотив. Той си проправя път, подритвайки разхвърляните книжки и играчки, и я пуска. „Релаксираща класика за малчугани“, част от проекта на Силви за цялостен контрол върху бебешкото съзнание. Пискливите тонколони подхващат „Танца на Захарната фея“. Той завърта комина на парния локомотив, за да увеличи звука, и започва да се олюлява във валсова стъпка из стаята, притиснал Джасмин към гърдите си. Малката се протяга, заострените и пръстчета се свиват в юмруци, после се отпускат и за пръв път тя поглежда баща си, без да се мръщи. Той улавя мигновено отражение на собственото си лице да се усмихва срещу него. Тя млясва с уста и ококорва очи. Засмива се.

— Моето момиче! — казва той. — Моята красавица!

Настроението му се разведрява и му хрумва идея.

Прегърнал Джасмин, блъскайки се в рамките на вратите, той се връща в кухнята, където всичките му дискове са складирани временно в три огромни кашона, докато поставят рафтовете. Хиляди са — предимно безплатни копия, свидетелство за времената, в които се водеше влиятелна фигура, и видът им го връща към диджейските му дни, когато обикаляше из Сохо, надянал абсурдните слушалки. Коленичи и тършува из кашона с една ръка. Номерът е да не приспива Джасмин, да не ѝ позволява да се унася и затова ще си организират парти, само двамата, но ще се забавляват като в нашумял хокстънски клуб. Майната ѝ на Суки Медоус! Той ще пуска музика на дъщеря си.

Усетил прилив на сили, прокопава геоложките пластове от дискове, представлящи десет години музикална мода, и въодушевен от плана си, избира няколко, нареждайки ги на купчина върху пода. След асид джаза и брейка, фънка от 70-те и асид хауса идва ред на прогресив рока, електронната музика и биг-бийт компилациите, започващи с „чил“. Накрая открива дори малка, неубедителна колекция от барабани и бас. Старата музика трябва да доставя удоволствие, но той с изненада установява, че дори видът на албумите го смущава и изнервя, наситен със спомени за безсънни параноични нощи с непознати в апартаментата му, за разговори с приятели, които вече не познава. И танцовата музика го плаши. „Ето как е — мисли си той, — ето какво е да остаряваш“.

После забелязва диск с обложка с почерка на Ема. Компилацията, която миналия август, точно преди сватбата му, бе записала на чисто новия си компютър за трийсет и петия му рожден ден. Компилацията се нарича „Единайсет години“ и от вътрешната страна на собственоръчно изработената обложка има снимка — размазана от евтиния принтер на Ема, но въпреки това си личи как двамата са застанали на планински скат — на върха на Трона на Артур, угасналия вулкан, извисяващ се над Единбург. От сутринта след дипломирането преди... колко... дванайсет години? На снимката Декстър, в бяла риза, се е облегал върху скалата, а от устата му виси цигара. Ема седи малко по-встрани, свила колене и опряла брадичка върху тях. Носи джинси в стил 50-те, пристегнати силно в кръста, малко по-пълничка е от сега, а нескопосаният и кьносан бретон се спуска пред очите. Със същото изражение е и на всички следващи

снимки — усмихната накриво със затворена уста. Декстър се вира в лицето ѝ и се засмива. Показва снимката на Джасмин.

— Погледни! Това с кръстницата ти — Ема! Виж колко строен е бил татко. Гледай — скули! Някога татко имаше скули!

Джасмин се засмива безмълвно.

Връщат се в стаята ѝ, той я оставя в ъгъла и изважда диска от кутийката. Вътре е пхната плътно изписана картичка с поздравления по случай миналогодишния му рожден ден.

1 август, 1999-а.

„Ето, това е моят собственоръчно изработен подарък. Повтаряй си: «Важен е замисълът, важен е замисълът». Това е мил презапис на диск на компилация, която ти подарих преди цяла вечност. Никакви чил-аут глупости, истински песни. Надявам се да ти е приятно да ги слушаш. Честит рожден ден, Декстър, и поздравления за всички великолепни новини — съпруг! баща! Ще бъдеш чудесен и в двете роли.

Радвам се, че се върна. Не забравяй колко много те обичам.

Старата ти приятелка — Ема.“

Той се усмихва и пъха диска в уредбата с форма на парен локомотив.

Започва с „Масив Атак“ — „Недовършено съпричастие“. Вдига Джасмин и пружинира, без да отлепя крака от пода тананикайки думите в ухото на дъщеря си. Старата поп музика, двете бутилки вино и безсънието го замайват и го настройват сантиментално. Той увеличава звука на локомотива до възможния максимум.

Следват „Смитс“ — „Светлината, която никога не гасне“ — и макар никога да не си е падал по „Смитс“, той се върти привел глава, отново на двацет, пиян на студентско диско парти. Пее доста силно —

и фалшиво — но не се смуцава. В тясната спалня в къщата в Ричмънд той танцува с дъщеря си на фона на музика от играчка и внезапно го обзема доволство. Повече от доволство — въодушевление. Прави пирует и стъпва върху дървено куче, олюлява се като уличен пияница и се подпира с една ръка на стената. „Олеле! По-полека, момче!“, изрича полугласно, после поглежда към Джасмин и вижда, че тя е добре, не се е уплашила, смее се, неговата красива, прекрасна дъщеря. *Светлината, която никога не гасне.*

После идва ред на „Върви до мен“ — песен, която майка му свиреше, когато беше малък. Спомня си как тя танцуваше в дневната с цигара в едната ръка и чаша — в другата. Обляга Джасмин на рамото си, усеща дъха ѝ върху врата си, улавя ръката ѝ и подема старомоден бавен танц из хаоса. Изтощен, замаян от червеното вино, изпитва внезапно желание да поговори с Ема, да ѝ каже какво слуша и сякаш по даден знак телефонът му иззвънява при последните трели на песента. Той тършува из разхвърляните играчки и книги; може би е Ема, чула е съобщението и му се обажда. На екрана се изписва „Силви“ и той се изпотява; трябва да отговори. Трезвен, трезвен, трезвен, повтаря си. Подпира се на кошарката, гушва Джасмин в скута си.

— Здравсти, Силви!

В този момент „Изправи се срещу властта“ на „Пъблик Енсми“ внезапно гръмва от локомотива и той се препъва към него да натисне грубоватите бутони.

— Какво беше това?

— Просто музика. С Джасмин си организирахме малко парти, нали, Джаз? Искам да кажа Джасмин.

— Будна ли е още?

— Опасявам се.

Силви въздъхва.

— Какво правиш?

„Пуших цигари, напих се, упоих бебето ни, обадох се на старите си приятелки, танцувах и си говорех сам. Олюлявам се като уличен пияница“.

— О, просто си почивам, погледах телевизия. А ти? Забавляваш ли се?

— Горедолу. Всички са пияни до козирката, разбира се...

— Освен теб.

— Твърде съм изморена да пия.

— Много е тихо. Къде си?

— В хотелската стая. Ще си полегна малко, после ще се върна за следващата вълна.

Докато я слуша, Декстър оглежда разрухата в стаята на Джасмин — накиснатите с мляко чаршафи, разпилените играчки и книги, празната бутилка от вино и мръсната чаша.

— Как е Джасмин?

— Усмива се. Нали, слънчице? Мама се обажда.

Той допира съвестно телефона до ухото на Джасмин, която мълчи. Никой не се забавлява и той си го взема обратно.

— Пак съм аз.

— Но се справяш.

— Разбира се. Съмнявала ли си се? — Настана затишие.

— Връщай се при компанията.

— Може би... Утре се прибирам. Към обяд. Около единайсет.

— Добре. Лека нощ.

— Лека нощ, Декстър.

— Обичам те — казва той.

— И аз.

Тя понечва да прекъсне връзката, но той се чувства принуден да добави още нещо.

— И Силви? Силви? Там ли си?

Тя вдига телефона към ухото си.

— Да?

Той преглъща и облизва устни.

— Искях просто да кажа... Знам, че не се справям много добре в момента... с бащинството, със съпружеския живот и прочее. Но работя върху това, старая се. Ще стана по-добър, Силви. Обещавам ти.

Тя явно осмисля думите му, понеже проговаря след известно мълчание с леко напрегнат глас:

— Декс, справяш се добре. Ние просто... се учим... това е.

Той въздъхва. Някак си се е надявал на повече.

— Връщай се вече при компанията.

— До утре.

— Обичам те.

— И аз.

И тя изчезва.

Къщата изглежда прекалено тиха. Джасмин е заспала в скута му. Той не помръдва цяла минута, заслушан в бученето на кръвта и виното в главата си. За миг го залива вълна от ужас и самота, после се изправя и вдига отпуснатата като котенце Джасмин към лицето си. Вдишва аромата ѝ — млечен, почти сладък, негова плът и кръв. Плът и кръв. Фразата е клише, но понякога той наистина зърва част от себе си в изражението ѝ, разпознава се и не може да повярва. За добро или за зло, тя е част от мен. Остава я нежно в кошарката.

Настъпва пластмасово прасенце; остро като кремък, то се забива в стъпалото му, Декстър изругава тихо и изключва лампата в спалнята.

В хотелската стая в Уестминстър, десет мили източно по брега на Темза, съпругата му е приседнала гола на ръба на леглото. Телефонът виси в ръката ѝ и тя започва тихо да плаче. Откъм банята долита шуртенето на душа. Силви не харесва как сълзите се отразяват на лицето ѝ и когато шумът секва, бързо изтрива очите си с опакото на дланта и пуска телефона върху купчината разхвърляни по йода дрехи.

— Наред ли е всичко?

— О, знаеш... Не съвсем. Звучеше доста пиан.

— Убеден съм, че ще се справи.

— Не, *наистина* пиан. Странно. Най-добре да се прибирам.

Калъм завързва колана на халата, влиза в спалнята и се привежда да целуне голото ѝ рамо.

— Както казах, сигурен съм, че ще се справи. — Тя не отговаря и той сяда и я целува отново. — Опитай се да забравиш. Позабавлявай се. Искаш ли да пийнеш нещо?

— Не.

— Искаш ли да полегнеш?

— Не, Калъм! — Тя отблъсква ръката му. — За бога!

Той устоява на изкушението да отвърне, обръща се и с избледняващи надежди за вечерта се връща в банята да си измие зъбите. Обзема го ужасното усещане, че тя ще настоява да обсъдят положението — „не е честно, не бива да продължаваме, трябва да му кажа“; и прочее, и прочее. Не може ли да му спести опяването, мисли

си раздражено той. Нали вече му даде работа? Не е ли достатъчно? Плюе и се жабурка, връща се в спалнята и се строполява върху леглото. Посяга към дистанционното и прехвърля гневно каналите, докато госпожа Силви Мейхю седи и съзерцава през прозореца светлинките край Темза и се чуди какво да прави със съпруга си.

[1] Bicycle Moto Cross — вил спорт, при който се изпълняват различни трикове и номера с 20-цолов велосипед. — Б.ред. ↑

[2] Здравей! Как си? (пол.) — Б.ред ↑

[3] Довиждане. (пол.). — Б.ред. ↑

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

ЖАН СЕБЕРГ

Неделя, 15 юли 2001

Белвил, Париж

Трябваше да пристигне от Ватерло в 15,55 на 15 юли.

Ема застана навреме пред входа за пристигащи на дю Нор и се сля с тълпата посрещачи — нетърпеливи любовници с букети, отегчени шофьори, потни под костюмите, стиснали табелки с имена. Дали да не напише „Декстър“ върху лист хартия. Да го напише с правописни грешки. Сигурно ще го развесели, но струва ли си усилието? Освен това влакът вече приближаваше, а множеството напираше към перона. След дълга пауза вратите се отвориха със съскане, пътниците се изсипаха навън и Ема се лашна напред с приятелите и роднините, любовниците и шофьорите, източили шии към лицата на новодошлите.

Тя си надяна усмивка. Последния път, когато го видя, си бяха казаха доста неща. Последния път, когато го видя, се беше случило нещо.

Декстър седеше в последния вагон на влака и чакаше другите пътници да слязат. Не носеше куфар, а само малка раница на съседната седалка. На масичката пред него лежеше книга с ярка обложка, а под карикатурното момичешко лице бе изписано заглавието — „Непобедимата Джули Крискол срещу целия широк свят“.

Дочете книгата точно когато влакът навлезе в парижките покрайнини. Първата книга, изчетена от край до край от няколко месеца насам; фактът, че е предвидена за единайсет-четиринайсетгодишни и съдържа илюстрации, помрачаваше донякъде задоволството от умствените му способности. Докато вагонът се изпразни, той погледна отново от вътрешната страна на задната корица, където бе поместена черно-бяла снимка на авторката. Взря се напрегнато в нея, сякаш да я запечата в паметта си. В скъпа на вид снежнобяла риза, тя седеше малко неловко на ръба на дървен стол, прикрила уста с ръка в мига преди да избухне в смях. Разпозна

изражението и жеста, усмихна се, прибра книгата в раницата, вдигна я и тръгна след последните пътници, които се канеха да слязат на перона.

Последния път, когато я видя, си казаха доста неща. Случи се нещо. Какво ще ѝ каже сега? Какво ще му отговори тя? Да или не?

Докато го чакаше, тя си подръпваше косата, сякаш да я удължи. Скоро след като пристигна в Париж, с речник в ръка, събра смелост да отиде на фризьор — un coiffeur — и да се подстриже. Макар да не посмя да го изрече гласно, искаше да заприлича на Жан Себерг, защото щом си решил да бъдеш белетрист, трябва да го направиш както подобава. Три седмици по-късно вече не ѝ се доплакваше, когато се погледне и огледалото, но въпреки това ръцете ѝ блуждаеха по главата, сякаш наместват перука. С усилие на волята насочи вниманието си върху копчетата на чисто новата си гълъбовосива риза, купена тази сутрин от магазин, не — от бутик — на Рю дьо Греней. Две разкопчани копчета — твърде консервативно, три — разкриваха триъгълника между гърдите ѝ. Разкопча третото копче, цъкна с език и насочи очи към пътниците. Тълпата оредяваше и тя започна да се пита дали не е изпуснал плака. Най-после го видя.

Изглеждаше съсипан. Изпит и изтощен, с набола брала, която не му отиваше и му придаваше вид на затворник, и тя си припомни колко подводни камъни крие това гостуване. Но той я забеляза, усмихна се и забърза крачка. Тя също се усмихна и се смути, застанала пред входа, чудейки се къде да дене ръцете си, очите си. Разстоянието помежду им изглеждаше огромно; усмихваш се, придаваш си сериозно изражение, усмихваш се, придаваш си сериозно изражение цели петдесет и пет метра? Четирийсет и пет метра. Погледна надолу към пода, после нагоре към покрива. Четирийсет метра, обърна се пак към Декстър, пак към пода. Трийсет и пет метра...

Преодолявайки обширното пространство, той с изненада установи колко се е променила през осемте седмици, откакто не я беше виждал, двата месеца, откакто се случи всичко. Косата ѝ бе подстригана много късо, с бретон над челото, а лицето ѝ беше добило цвят — лятното лице, което помнеше добре. Беше облечена по-стилно — обувки с високи токчета, елегантна тъмна пола, бледосива риза,

разкопчана смело на деколтето и разголваща кафявата кожа и триъгълника лунички под врата ѝ. Все още не знаеше къде да дене ръцете си и накъде да гледа и той също се смути. Десет метра. Какво да каже и как да го каже? Дали ще е „да“ или „не“.

Той забърза към нея и най-сетне се прегърнаха.

— Не биваше да ме посрещаш.

— Трябваше, разбира се. Турист...

— Харесва ми. — Прокара палец по късия ѝ бретон. — Има си специална дума, нали?

— Мъжкарана?

— Гамен. Приличаш на гамен.

— Не на мъжкарана?

— Ни най-малко.

— Да ме беше видял преди две седмици. Бях като атентатор. — Лицето му ме помръдна. — За пръв път отидох на парижки фризьор. Какъв ужас! Седнах на стола, повтаряйки си наум: „Arretez-vous, arretez-vous!“^[1]. Най-смешното е, че дори в Париж те питат добре ли прекарваш тук. А аз си въобразявах, че разговарят за съвременен балет и докъде се простира свободната воля на индивида. Но не! Чуващ само: „Que faites-vous de beeu pour les vacances? Vous sortez de soir?“^[2] — Лицето му си оставаше застинало. Насили се да се успокои, да не го засипва с думи, да не прекалява, да не оригиналнички. Arretez-vous.

Ръката му докосна късите косъмчета на тила ѝ.

— Е, според мен ти отива.

— Не съм убедена, че е подходяща за чертите ми.

— Напротив, съвсем подходяща е. — Той я хвана за лактите и я огледа от главата до петите. — Все едно сме на бал с маски и ти си предрешена като изтънчена парижанка.

— Или момиче на повикване.

— Но от висока класа.

— Още по-добре. — Тя го докосна по брадичката и поглади наболите косъмчета. — А ти как си предрешен?

— Като прецакан разведен със суициден синдром. — Забележката прозвуча изтъркано и му се прииска да си вземе думите обратно. Започна да се проваля още на гарата.

— Е, поне не си жлъчен — каза тя, улавяйки се за първата безобидна забележка.

— Искаш ли да се кача пак на влака?

— Още не. — Тя го хвана за ръката. — Хайде, да вървим.

Излязоха от Гар дю Нор в жежкия задимен въздух; типичен парижки летен ден, задушен, с плътни сиви облаци, вещаещи дъжд.

— Мислех първо да пийнем кафе край канала. На петнайсет минути пеш е. Става ли? После още петнайсет минути до апартамента ми. Предупреждавам те обаче, че не е нищо особено. В случай че си представяш лъскав паркет и огромни прозорци с ефирни завеси или нещо такова. Просто две стаи с изглед към вътрешен двор.

— Мансарда.

— Точно така. Мансарда.

— Писателска мансарда.

Подготвяйки се за посрещането, Ема бе запаметила живописен маршрут, или възможно най-живописен срез прахоляка и шумните улици на североизточен Париж. „През лятото ще отседна в Париж, за да пиша“. През април идеята ѝ се струваше смущаващо ексцентрична и невероятно отегчена до смърт от натякванията на семейните си приятели, че може да замине за Париж, когато ѝ хрумне, тя реши наистина да го направи. Лондон се бе превърнал в огромни детски ясли. Защо да не избяга за малко от бебетата, да се впусне в приключение? Градът на Сартър и Дьо Бовоар, на Бекет и Пруст... И ето я тук, авторка на детска белетристика, макар и пожънала търговски успех. Единственият начин идеята ѝ да не изглежда претенциозна бе да се установи възможно най-далеч от туристическия Париж — на границата между Белвил и Менилмонтан, в сграда от деветнайсети век в работнически квартал. Никакви туристически атракции, почти никакви забележителности.

— Но всъщност обстановката е ведра, мултинационална, евтино е и... Божичко, щях да кажа много „истинска“.

— Имаш предвид бандитска?

— Не, просто... истински Париж. Звуча като студентка във ваканция, нали? На трийсет и пет, в двустайна мансарда.

— Париж ти отива.

— Така е.

— Изглеждаш фантастично.

— Нима?

— Променила си се.

— Не съм. Никак.

— Променила си се. Красива си.

Ема сбърчи чело, вперила поглед напред. След малко изкачиха каменните стъпала към Канал Сен Мартен и малкото кафене край водата.

— Прилича на Амстердам — приветливо констатира той и дръпна стола.

— Всъщност е стара индустриална връзка към Сена. — *За бога, зауча като екскурзовод.* — Минава под Плас дьо ла Републик, под Бастилията и после се влива в реката. — *Просто се успокой. Той ти е стар приятел, забрави ли? Просто стар приятел.* Замълчаха, загледани във водата, и тя веднага съжали за преднамерено живописния избор на мястото. Държеше се като влюбена ученичка. Потърси как да наруши тишината.

— Е, вино ли ще си поръчаме? — каза накрая.

— По-добре не. Гледам да не пия.

— О? Нима? Откога?

— От месец и нещо. Не че съм абсолютен въздържател. Просто се старая да се ограничавам. — Той сви рамене. — И без това не ми помага. Не е кой знае какво.

— О. Добре. Кафе тогава?

— Да, само кафе.

Сервитьорката приближи — смугла, симпатична, дългокрака, но Декстър дори не вдигна поглед. „Положението явно е сериозно — помисли си Ема, — щом не зяпа сервитьорките“. Поръча на демонстративно разговорен френски, после се усмихна неловко, забелязала вдигнатите вежди на Декстър.

— Взимам уроци.

— Очевидно.

— Е, тя не разбра нито дума. Сигурно ще ни донесе печено пиле.

Нищо. Той седеше и побутваше с нокътя на палеца си кристалчетата захар по металния плот на масата. Тя опита пак. Нещо безобидно.

— Кога за последно беше в Париж?

— Преди три години. Със *съпругата* ми. За поредната ни прословута миниваканция. Четири нощи в „Жорж V“. Той хвърли кубче захар в канала. — Какво прахосничество!

Ема отвори уста и я затвори. Не знаеше какво да каже. Вече бе използвала репликата „поне не си жлъчен“.

Декстър обаче примигна, поклати глава и сръга ръката ѝ с лакът.

— Ето как си представям следващите няколко дни — ти ми показваш забележителностите, а аз те сподирям унило и правя глупави забележки.

Тя се усмихна и го сръга в отговор.

— Не е изненадващо. Знам какво преживя, какво преживяваш — и покри ръката му с длан.

След миг той покри нейната, тя го последва и продължиха, по-бързо и по-бързо — като детска игра. Но също и като актьори, напрегнати и самовглъбени. Смутена, тя реши да се престори, че трябва да отиде до тоалетната.

В малката, душна кабинка се погледна смръщено в огледалото и си подръпна бретона, сякаш да изтегли още коса. Въздъхна и се зарече да се успокои. Събитието беше просто инцидент, случайност, нищо особено, той е просто стар, стар приятел. Пусна казанчето за правдоподобност и излезе в топлия сив следобед. На масата пред Декстър стоеше книгата ѝ. Тя седна предпазливо и я побутна с показалец.

— Това пък откъде се взе?

— Купих я на гарата. Имаше огромни купчини. Навсякъде е, Ем.

— Прочете ли я?

— Не мога да помръдна от трета страница.

— Не е смешно, Декс.

— Ема, книгата е чудесна.

— Е, дреболия. Детска книжка.

— Не, наистина, гордея се с теб. Не че съм тийнейджърка, но ме разсмя. Прочетох я на един дъх. Говоря като човек, който петнайсет години чете „Хауърдс Уей“.

— „Хауърдс Енд“ искаш да кажеш.

— Както и да е. За пръв път прочитам нещо от край до край.

— Е, шрифтът е огромен.

— И това ми допадна най-много. Едрият шрифт. И илюстрациите. Забавни са, Ем. Нямах представа, че можеш рисуващ.

— Е, благодаря...

— Освен това историята е любопитна и весела. Гордея се с теб, Ем. Всъщност... — Той извади химикалка от джоба си — Искан посвещение.

— Не изглупявай!

— Не, настоявам. Ти си... — Той зачете от задната корица: — „Най-оригиналният детски белетрист след Роалд Дал“. — Казва деветгодишната племенничка на издателката. — Той я побутна с химикалката. — Не раздавам автографи, Декс.

— Хайде. Моля те. — Той се изправи, преструвайки се, че трябва да отиде до тоалетната. — Оставям я тук. Напиши нещо. Нещо лично, с днешна дата. В случай че станеш наистина известна и ми потрябват пари.

Декстър стоеше в тясната кабинка и се чудеше докога ще издържи. По някое време щеше да се наложи да поговорят, идиотско бе да заобикалят темата. Пусна казанчето за ефект, изми си ръцете и ги подсуши в косата, после излезе на тротоара, където Ема тъкмо затваряше книгата. Понечи да прочете посвещението, но тя сложи длан върху корицата.

— Не пред мен, моля те.

Той седна и прибра книгата в раницата, а тя се приведе над масата, сякаш се връща към деловата част.

— Е, как са нещата при теб?

— О, фантастично. Разводът приключва през септември, точно преди годишнината от сватбата. Почти две години семейно блаженство.

— Говорите ли си?

— Само в краен случай. Е, спряхме да си крещим и да хвърляме предмети, сега се придържаме към „да“, „не“, „здравей“, „чао“. С което се ограничавахме и докато бяхме женени впрочем. Чу ли, че вече живеят у Калъм? В нелепото му имение в Мъсуел Хил, където ходехме на вечерни партита?

— Да, чух.

Той я изгледа остро.

— От кого? От Калъм?

— Не, разбира се. Просто... от други хора.

— Които ме съжбяват.

— Не точно... Загрижени са. — Той сбърчи отвратено нос.

— Загрижеността не е обидно нещо, Декс. Говори ли с Калъм?

— Не. Той се опитва. Засипва ме със съобщения, все едно нищо не се е случило. „Е, приятелче! Обади ни се!“ Мисли, че трябва да излезем на по бира „да обсъдим положението“. Може би трябва да приема. Така или иначе ми дължи надницата за три седмици.

— Намери ли си работа?

— Още не. Даваме под наем проклетата къща в Ричмънд и апартамента и така се прехранвам. — Той допи утайката на кафето и се вгледа в канала. — Не знам, Ем. Преди осемнайсет месеца имах семейство, кариера — нищо особено, нова пак имах възможности, получавах предложения. Имах ван, спретната къща в Съри...

— Която мразеше.

— Не я мразех.

— Мразеше вана.

— Е, да, него го мразех, но поне беше мой. А сега внезапно се озовах в едностранен апартамент в Килбърн с моята половина от сватбените подаръци и нямам нищо. Само аз и купчина кашони. Животът ми на практика приключи.

— Знаеш ли какво трябва да направиш според мен?

— Какво?

— Защо... — Тя пое дълбоко дъх и го улови за ръката. — Защо не помолиш Калъм да те върне на работа? — Той я изгледа яростно и си дръпна ръката. — Шега! Шегичка — каза тя и се засмя.

— Е, радвам се, че руините на семейния ми живот те развеселяват, Ем.

— Не ме развеселяват, но смятам, че самосъжалението не помага.

— Не е самосъжаление, а действителността.

— „Животът ми на практика приключи“?

— Искам да кажа... Не знам. Просто... — Той погледна към канала и въздъхна театрално. — На младини всичко изглеждаше възможно. Сега всичко изглежда невъзможно.

Ема, за която важеше обратното, каза само:

— Не е чак толкова зле.

— Значи има светла страна? Когато съпругата ти е избягала при най-добрия ти приятел?

— Той не ти е „най-добрият“ приятел, не се бяхте виждали от години. Смятам само... Добре. Като начало — не е едностаен апартамент в Килбърн, а превъзходен двустаен в Уест Хампстед. Готова съм да убия човек за такова местенце. И си там само докато си върнеш апартаментата.

— Навършвам трийсет и седем след две седмици! На средна възраст съм!

— Трийсет и седем все още се води средата на трийсетте. Приблизително. Вярно, нямаш работа в момента, но не живееш от подаяния. Имаш доход от наем, което си е жив късмет, ако ме питаш. Мнозина сменят посоката на по-зряла възраст. Ще потъгуваш малко, но ти не беше особено щастлив и когато беше женен, Декс. Знам, нали те изслушвах през цялото време. „Не разговаряме, не се забавляваме, не излизаме...“ Знам колко е трудно сега, но след време ще го приемеш като ново начало. Нова възможност. Можеш да се захванеш с какво ли не, просто трябва да решиш...

— Например?

— Не знам... Медиите? Защо не пробваш пак да водиш предаване? — Декстър простена. — Добре де, нещо зад кадър? Продуцент, режисьор? — Декстър се намръщи. — Или фотография! Непрекъснато говореше, че искаш да станеш фотограф! Или нещо гастрономическо, не знам... И ако удариш на камък навсякъде, можеш винаги да разчиташ на дипломата по антропология. Няма да вземаме под внимание тройките. — Тя го потупа по ръката за допълнителен ефект. — Винаги се търсят антрополози. — Той се усмихна, после си спомни, че не бива да се усмихва. — Здрав си, способен, финансово стабилен, сравнително привлекателен мъж в средата-към-края на трийсетте. Ти си... добре, Декс. Просто трябва да си възвърнеш самочувствието. Това е.

Той въздъхна и се вгледа в канала.

— Приключи ли с насърчителната реч?

— Да. Как ти се струва?

— Все още ми се иска да скоча в канала.

— Да вървим тогава. — Тя остави банкнота върху масата. — Апартаментът ми е на двайсетина минути в тази посока. Да се разходим или да извикаме такси?

Тя понечи да се изправи, но Декстър не помръдна.

— Най-лошото е, че ми липсва Джасмин. — Ема седна отново. — Това направо ме подлудява, а дори не бях добър татко или нещо такова.

— О, хайде...

— Не бях, Ем, бях безполезен, напълно. Мразех това, не исках да съм там. През цялото време се преструвахме, че сме съвършено семейство, а аз си мислех каква грешка съм допуснал, как изобщо не ставам за това. Мислех си колко прекрасно ще е да мога пак да спя, да излизам през почивните дни или просто да излизам, да не се прибирам до зори, да се забавлявам. Да бъда свободен, да не нося отговорност. И сега го имам, нищо не правя. Съзерцавам кашоните и ми е мъчно за Джасмин.

— Но ти я виждаш.

— През две седмици. За една мизерна нощ.

— Но би могъл да я виждаш по-често, да помолиш за повече време...

— Разбира се! Но забелязвам страха в очите ѝ, когато майка ѝ си тръгва: „Не ме оставяй с този смахнат, тъжен идиот!“. Обсипвам я с подаръци. Жалка картина! Всеки път, когато идва, намира цяла купчина, като на Коледа, защото ако не разопаковаме подаръци, не знам какво да правя с нея. Ако не разопаковаме подаръци, тя ще се разплаче и ще пита къде е мама, което означава — мама и онзи кучи син Калъм. Не знам дори какво да ѝ купувам, защото всеки път е различна. Обърнеш си гърба за една седмица, за десет дни, и всичко се променя! Искам да кажа... тя проходи, за бога, а аз го пропуснах! Възможно ли е? Как е възможно да ме няма? Нали това ми е *работата*? Нищо лошо не съм направил и изведнъж... — Гласът му потрепери и той бързо смени тона, превключвайки на гняв. — И междувременно, естествено, този нещастник Калъм е с тях в огромното си нещастно имение!

Инерцията на яростта обаче не бе достатъчна да прикрие пресекуващия му глас. Той млъкна рязко, притисна длани към носа си и разтвори широко очи, сякаш се опитва да възпре кихавица.

— Добре ли си? — попита тя и го потупа по коляното.

Той кимна.

— Няма да съм такъв през цялото време, обещавам.

— Няма проблем.

— Има... Унизително е. — Той стана припряно и си взе раницата. — Моля те, Ем. Да поговорим за нещо друго. Разкажи ми нещо. Разкажи ми за теб.

Тръгнаха покрай канала, заобикаляйки Плас дьо ла Републик, после свърнаха на изток по Рю дьо ла Фобур Сен Дени. Тя зараказва за работата си.

— Втората книга е продължение. Виждаш ли колко съм оригинална? Написала съм около три четвърти. Джули Крискол отива на училищна екскурзия до Париж и се влюбва във френско момче и преживява много приключения, изненада, изненада. Това е извинението ми да съм тук. „С изследователска цел“.

— И първата книга се продава добре?

— Така казват. И, достатъчно, за да ми платят за още две.

— Наистина ли? Още две продължения?

— Опасявам се. Джули Крискол е като верига за бързо хранене. Светкавична възвръщаемост на средства! Разговаряме и с телевизията. За шоу. Анимация за деца, базирана върху илюстрациите ми.

— Майтапиш се!

— Знам. Глупаво звучи, нали? Ще работя в медии! Ще бъда помощник-продуцент!

— Какво означава това?

— Нищичко. Искам да кажа, че не ме интересува. Харесва ми. Но някой ден ми се иска да напиша зряла книга. Винаги съм си мечтала за това — за страхотен, гневен, критичен роман, нещо необуздало и неподвластно на времето, разбулващо човешката душа, а не тийнейджърски любовни романи в дискотеките.

— Но ти не пишеш само това, нали?

— Може би не. А може би инерцията те подема. Мечтаеш да промениш света с помощта на езика, но в крайна сметка се задоволяваш да скалпиш няколко смешни историйки. За бога, чуй ме само! Моят живот в изкуството!

Той я сръга с лакът.

— Какво?

— Радвам се за теб. — Прегърна я през рамо и я притиска към себе си. — Писател. Истински писател. Най-сетне правиш това, което винаги си искала да правиш.

Повървяха така, малко сконфузено и неловко: раницата го удряше по хълбока и накрая неудобството надделя и той отдръпна ръка.

Лека-полека настроението им се поразведри. Облачната пелена се разкъса и с напредването на вечерта Фобур Сен Дени се оживи. Многолика, хаотична, шумна и трескава, понякога почти нетърпима, и Ема току поглеждаше крадешком Декстър като разтревожен екскурзовод. Пресякоха широкия многолюден Булевар дьо Белвил и продължиха на изток по границата между ХІХ и ХХ век. Докато изкачваха хълма, Ема сочеше баровете, които харесва, разказваше за местната история, за Едит Пиаф и за Парижката комуна от 1871-ва, за местните китайски и северноафриканси общности и Декстър ту се заслушваше, ту се замисляше какво ще последва, когато най-сетне пристигнат в апартамента. „Виж, Ема, за онова, което се случи...“

— Нещо като парижкия Хокни... — казваше тя.

Декстър се усмихна с влудяващата си усмивка.

Тя го сръга.

— Какво?

— Отиваш в Париж и откриваш квартала, който напомня най-много на Хокни...

— Интересно е. Поне на мен ми е интересно.

Най-после свиха по тиха странична уличка и застанаха пред нещо като врата на гараж, където Ема набра някакъв код на таблото и натисна с рамо тежката порта. Влязоха в ограден двор, мръсен и занемарен, с очукани саксии с клюмнали цветя. В двора ехтяха съревноваващи се телевизори, викове на деца, играещи футбол с топка за тенис, и Декстър с усилие на волята потисна напирещото раздражение. Репетирайки за случая, си бе представял засенчено от дървета площадче, сводести прозорци, изглед към „Нотър Дам“. Атмосферата беше приятна, дори шик, с урбанистични, индустриални оттенъци, но нещо по-романтично щеше да го улесни.

— Както споменах не е нищо впечатляващо. Петият етаж за съжаление.

Тя натисна ключа за входната лампа, която беше с таймер, и те се заизкачваха по стълбите от ковано желязо — тесни и стръмни и сякаш преднамерено отбягващи стената. Внезапно на Ема и хрумна, че очите на Декстър са точно на едно ниво с гърба ѝ, и тя започна нервно да

придърпва полата си, приглаждайки несъществуващи гънки. Когато стигнаха площадката на третия етаж, таймерът изключи лампата и те останаха на тъмно. Ема протегна слепешком ръка назад да му помогне и най-накрая застанаха пред вратата ѝ. Усмихнаха се на мъждивата светлина, струяща откъм малкото прозорче на етажа.

— Пристигнахме! Chez moi^[3]!

Тя извади огромна връзка с ключове и започна да отключва ключалка след ключалка. Най-сетне вратата се отвори и разкри малък, но приятен апартамент с одраскани, боядисани в сиво дъсчени подове, голямо, меко канапе и бюро с изглед към вътрешния двор. По стените се редяха книги на френски със строги корици в еднакво бледожълто. Върху масата в тясната кухничка имаше свежи цветя и плодове, а през другата врата се виждаше спалнята. Още не бяха обсъждали пренощуването, но Декстър забеляза единственото легло — от ковано желязо, огромно и тежко като от старинна ферма. Една спалня, едно легло. През прозорците нахлуваше вечерна светлина, привличайки вниманието към този факт. Той погледна към канапето и установи, че не се разгъва. Не. Едно легло. Усети как кръвта забушува в гърдите му, макар всъщност причината да бе по-скоро в дългото изкачване.

Тя затвори вратата и настана тишина.

— Е! Пристигнахме.

— Чудесно е.

— Горещо-долу. Кухнята е ей там.

Безпокойството и изкачването бяха изнервили Ема и тя се запъти към хладилника, отвори го и извади бутилка газирана вода. Заотпива на огромни глътки, когато ръката на Декстър се озова върху рамото ѝ, после някак си той застана пред нея и я целуна. С уста, пълна с шипяща вода, тя стисна плътно устни, за да не плисне в лицето му като фонтан. Отдръпна се назад и посочи бузите си, издути като балони размаха ръце и издаде звук, наподобяващ „почакай малко“.

Декстър отстъпи кавалерски назад, за да ѝ позволи да преглътне.

— Съжалявам.

— Няма проблем. Изненада ме. Това е.

Тя изтри уста в опакото на дланта си.

— Добре ли си вече?

— Да, но, Декстър, трябва да ти кажа нещо...

И той пак я целуна, тромаво и прекалено силно, и тя се облегна върху кухненската маса, която ненадейно се плъзна шумно по пода. Ема се извъртя бързо да улови вазата и фруктиерата.

— Олеле.

— Всъщност, Декс...

— Съжалявам, аз...

— Малко съм нервен...

— Срегнах някого.

Той отстъпи цяла крачка назад.

— Срегна някого?

— Мъж. Срецам се с него.

— Мъж? Аха, добре. И? Кой е той?

— Казва се Жан-Пиер. Жан-Пиер Дюсолие.

— Французин?

— Но всъщност...

— Не, Декс, уелсец...

— Е, просто съм изненадан.

— Изненадан, че е французин, или изненадан, че аз имам приятел?

— Не, само... е, малко бързо ми се струва. Искам да кажа... само от няколко седмици си тук. Първо си разопакова багажа или...

— Два месеца! Тук съм от два месеца и се запознах с Жан-Пиер преди месец.

— И къде по-точно?

— В малко бистро наблизо.

— Малко бистро? Аха... И как?

— Как?

— Как се запознахте?

— Е, хмм... вечерях сама, четях книга, той беше с приятели и ме попита какво чета... — Декстър простена и поклати глава, майстор, осмиващ творението на колега. Ема не му обърна внимание и закричи из дневната. — Както и да е... разговорихме се...

Декстър тръгна след нея.

— Как? На френски?

— Да, на френски. И си допаднахме и сега... се виждаме! — Тя се отпусна върху канапето. — Е, вече знаеш!

— Ясно. Разбирам. — Вдигна вежди, после ги отпусна. Лицето му се разкриви от старание да се намръщи и да се усмихне едновременно. — Браво на теб, Ем, звучи прекрасно.

— Не се дръж покровителствено, Декстър. Все едно съм старица...

— Не те покровителствам! — С престорено нехайство той се обърна и погледна през прозореца. — И що за човек е този Жан...

— Жан-Пиер. Мил. Много красив, много чаровен. Готви страхотно. Разбира от кулинария, вино, изкуство и архитектура. Той е, той е... французин до мозъка на костите си.

— Имаш предвид грубиян?

— Не...

— Нечистоплътен?

— Декстър!

— Носи наниз чесън, кара велосипед...

— За бога, понякога си непоносим...

— Е, какво, по дяволите, означава „французин до мозъка на костите си“?

— Не знам... с изискани обноски, много привлекателен и...

— Секси?

— Не съм казала „секси“.

— Не, но ти си станала много секси — прическата, разкопчаната риза...

— Що за глупава дума? Секси?

— Но правите много секс, нали?

— Декстър, защо се държиш толкова...?

— Ти сияеш, изглеждаш изкусително...

— Няма причина да...

— Какво?

— Да злорадстваш, все едно съм направила нещо нередно.

— Не злорадствам, просто си мислех... — Той млъкна и пак се вгледа през прозореца, опрял чело на стъклото. — Трябваше да ми кажеш, преди да дойда. Щях да си резервирам хотел.

— Няма проблем да останеш при мен! Аз просто ще спя с Жан-Пиер тази вечер. — Макар и с гръб към нея, Ема го усети как потреперва. — Ще спя у Жан-Пиер. — Тя се приведе напред, подпряла брадичка с юмрук. — Ти какво очакваше, Декстър?

— Не знам — промърмори той в стъклото. — Не това.

— Е, съжалявам.

— Защо мислиш, че дойдох, Ем?

— Да се поразведриш. Да избягаш от проблемите. Да разгледаш забележителностите!

— Дойдох да обсъдим онази нощ. Ти и аз. Най-сетне заедно. — Той зачовърка с нокът маджуна по стъклото. — Мислех си, че си го приела по-сериозно. Това е.

— Спахме веднъж, Декстър.

— Три пъти!

— Нямам предвид количеството, Декстър. Прекарахме една нощ заедно, една нощ.

— И си мислех, че заслужава внимание. А ти побягна в Париж и се хвърли на врата на първия срещнат французин...

— Не съм побягнала, вече си бях резервирала билета! Защо си мислиш, че всичко, което се случва, става заради теб?

— И може би трябваше да ми се обадиш, преди да...

— Да ти поискам позволение?

— Не, да разбереш как се чувствам.

— Я чакай! Ядосан си, че не сме анализирали чувствата си?

Защото смяташ, че трябваше да те почакам?

— Не знам — промърмори той. — Може би!

— За бога, Декстър, да не би... да не би да *ревнуваш*?

— Не, разбира се!

— Защо се цупиш в такъв случай?

— Не се цупя.

— Погледни ме тогава!

Той се обърна с навъсено изражение, кръстосал демонстративно ръце, и Ема не успя да се сдържи и се разсмя.

— Какво? Какво? — избухна той.

— Осъзнаваш ли иронията, Декс?

— Каква ирония?

— Най-неочаквано ти се оказваш консервативен и... и моногамен.

Той помълча и се обърна пак към прозореца.

По-помирително тя добави:

— Виж... И двамата бяхме малко пияни.

— Аз не бях чак толкова пиян...

— Свали си панталоните през обувките, Декс! — Той обаче отказваше да я погледне. — Не стой там. Ела и седни тук. — Тя вдигна босите си крака и ги подви под себе си. Той блъсна с чело стъклото веднъж, после още веднъж, без да се обръща към нея, прекоси стаята и се строполи върху канапето като сърдито дете. Тя облегна стъпала върху краката му.

— Добре, да поговорим за онази нощ, щом искаш.

Декстър не отговори. Тя го сръга с крак и когато той най-после я погледна, каза:

— Добре. Аз съм първа. — Пое дълбоко дъх. — Мисля, че ти беше извън себе си и малко пиян, и ми дойде на гости, и... просто се случи. Мисля, че заради раздялата със Силви, преместването, липсата на Джасмин се чувстваше самотен и ти трябваше рамо, върху което да поплачеш. Или с което да си легнеш. И това бях аз. Рамо, с което да си легнеш.

— Така ли мислиш?

— Да.

— ... И спа с мен, за да се почувствам по-добре?

— Почувства ли се по-добре?

— Да, много по-добре.

— Е, и аз. Значи се е получило.

— Но не в това е въпросът.

— Е, има и по-лоши причини да спиш с някого. Знаеш, предполагам.

— Но секс от съжаление?

— Не съжаление, *състрадание*.

— Не ме дразни, Ем.

— Не те дразня, просто... нямаше нищо общо със съжалението и ти го разбираш. Но е... сложно. Ние. Ела тук.

Тя го побутна още веднъж с крак и след миг той се свлече като отсечено дърво, отпусвайки глава върху рамото ѝ.

Тя въздъхна.

— Отдавна се познаваме, Декс.

— Знам. Просто реших, че е чудесна идея. Декс и Ем, Ем и Декс, ние двамата. Да опитаме, да видим как ще се получи. Мислех, че и ти го искаш.

— Искам го. Искях го. В края на осемдесетте.
— И защо не сега?
— Защото е твърде късно. *Ние* закъсняхме. Изморена съм вече.
— На трийсет и пет си!
— Просто смятам, че времето ни е минало.
— Откъде знаеш, след като не сме опитали?
— Декстър! Срегнах друг мъж!

Поседяха мълчаливо, заслушани в детските викове в двора, в далечния шум от телевизорите.

— И го харесваш? Този мъж.
— Да. Наистина го харесвам. Много.

Той се пресегна и подпря лявото й стъпало във все още прашната си от улицата длан.

— Не улучвам момента, нали?
— Не.

Той огледа стъпалото й. Ноктите бяха лакирани в червено, но късо изрязани, най-малкият — извит и почти невидим.

— Краката ти са отвратителни.
— Знам.
— Малкият ти пръст е като царевично зърно.
— Остави го на мира тогава.

— Онази нощ... — Той натисна с палец твърдата кожа на петата й. — Наистина ли ти се стори толкова ужасна?

Тя го ритна по хълбока с другия си крак.
— Не пускай въдицата, Декстър!
— Не, честно, кажи ми...

— Не, Декстър, не беше толкова ужасна, всъщност беше една от най-красивите нощи в живота ми. Но все пак мисля, че трябва да спрем дотук. — Тя свали крака на пода и се премести плътно до него, улови го за ръката и облегна глава върху рамото му. И двамата впериха очи в рафтовете с книги. След малко Ема въздъхна. — Защо не ми каза това преди... не знам... осем години?

— Бях се отдал на... забавления, предполагам.
Тя вдигна глава и го изгледа косо.

— И сега вече не се забавляваш и си помисли: „Защо пък да не пробвам с добрата стара Ема...“.

— Нищо подобно...

— Аз не съм утешителна награда, Декс. Не съм резервен вариант. Мисля, че заслужавам повече от това.

— И аз мисля, че заслужавах повече от това. Затова дойдох. Ти си вълшебна, Ем.

След миг тя стана рязко, взе една възглавничка, замери го ненадейно по главата и тръгна към банята.

— Млъкни, Декс!

Той се протегна да я улови за ръката, но тя се отдръпна.

— Къде отиваш?

— Да се изкъпя, да се преоблека. Не мога да се мотая цяла вечер — изкрещя тя от другата стая, заизважда гневно дрехи от гардероба и ги нахвърля по леглото. — Той ще пристигне след двацет минути!

— Кой?

— Познай! **НОВИЯТ МИ ПРИЯТЕЛ!**

— Жан-Пиер?

— Аха. В осем. — Започна да разкопчава миниатюрните копчета на ризата, после се отказа, съблече я припряно през глава и я метна върху пода. — Ще излезем на вечеря! Тримата!

Той отпусна глава назад и изстена тихо и продължително.

— Божичко! Трябва ли?

— Да, опасявам се. Уговорили сме се. — Вече беше гола и гневна — от себе си, от ситуацията. — Ще те заведем в ресторанта, където се запознахме. Прословутото *бистро!* Ще седнем на същата маса, ще се държим за ръцете и ще ти разкажем всичко от игла до конец. Ще бъде много, много романтично. — Тя захлопна вратата на банята и изкрещя отвътре: — И няма да се чувстваме неловко!

Декстър чу как душът зашуртя и легна върху канапета вперил поглед в тавана, сконфузен от нелепата см експедиция. Мислеше, че е открил разковничето, че ще се спасят взаимно, а всъщност Ема от години не се нуждаеше от спасител. Нуждаеше се само той.

И може би Ема беше права, може би просто се чувстваше малко самотен. Чу как древните водопроводи изгъргориха, когато душът секна, и тази ужасна, срамна дума изплува отново в съзнанието му. Самотен. И най-лошото — знаеше, че е вярно. Никога не беше си представял, че ще е самотен. За трийсетия си рожден ден бе напълнил цял нощен клуб на Риджънт Стрийт; на тротоара пред входа гостите се редяха на опашка. СИМ картата на телефона в джоба му преливаше от

номерата на стотиците хора, с които се бе запознал през последните десет години, и въпреки това единственият човек, с когото през цялото това време му се бе искало да поговори, се намираще в съседната стая.

Вярно ли беше? Той обмисли още веднъж идеята, разбра, че няма грешка, и стана рязко с намерението да я сподели веднага с нея. Тръгна към спалнята, но се закова на място.

Виждаше я през пролуката на вратата. Седеше на малката нощна масичка с все още мокра от банята къса коса, с дълга до коленете старомодна рокля от черна коприна; разкопчана на гърба чак до кръста, тя разкриваше сенките под лопатките ѝ. Седеше неподвижна, с изопнат гръб и много елегантна, сякаш чака някой да дойде и да вдигне ципа на роклята. Представата му се стори много изкусителна, този семпъл жест — и познат, и нов — излъчваше такава близост и топлота, че той почти пристъпи в стаята. Ще закопчае роклята, ще я целуне по врата и по рамото и ще ѝ каже.

Но не помръдна. Мълчаливо я видя как вдига от тоалетната масичка дебел, овехтял от разлистване френско-английски речник. Тя заотгръща страниците и спря внезапно, отпусна глава, разтърка чело, отметна бретон и изсумтя гневно. Раздразнението ѝ развесели Декстър. Помисли си, че се усмихва тихо, но тя погледна към вратата и той отстъпи крадешком назад. Дъските по пода скърцаха под краката му, докато подскачаше тромаво към кухнята, където развъртя и двете кранчета и заразмества напосоки чашите на фона на течащата като алиби вода. След малко чу как старомодният телефон в спалнята подрънква и спря чешмата, за да подслуша разговора с този Жан-Пиер. Тих любовен шепот, на френски. Напрегна слух, но не разбра нито думичка.

Телефонът иззвънтя още веднъж, когато Ема остави слушалката. След известно време тя застана на прага зад него.

— С кого говори? — попита той през рамо с небрежен тон.

— С Жан-Пиер.

— И как е Жан-Пиер?

— Добре е. Добре.

— Е? И аз трябва да се преоблека. Кога каза, че ще дойде да ни вземе?

— Няма да идва.

Декстър се обърна.

— Какво?

— Казах му да не идва.

— Наистина? Така ли му каза?

Прииска му се да се засмее...

— Казах му, че съм пипнала ангина.

Прииска му се да се засмее гръмогласно, но се въздържа, не още... Избърса ръце.

— Как е ангина? На френски?

Тя вдигна пръсти към гърлото си.

— Je suis très desolé, mais mes glandes sont gonflées — отрони с прегракнал глас. — Je pense que je peux avoir l'amygdalite.^[4]

— L'amy.

— L'amygdalite.

— Впечатлен съм...

— Е — сви рамене тя, — проверих го в речника.

Те се усмигнаха. После, сякаш ненадейно и е хрумнало нещо, тя прекоси стаята с три големи крачки, улови лицето му и го целуна, а той я прегърна и пръстите му докоснаха все още голия ѝ гръб, хладен и влажен от душа. След малко, без да отлепя ръце от лицето му, тя се взря напрегнато в него.

— Ако оплескаш нещата, Декстър...

— Няма...

— Ако ме подведеш, ако ме подхлъзнеш... ще те убия! Ще ти изям сърцето, кълна се!

— Няма да го направя, Ем.

— Честно?

— Кълна се. Няма.

Тогава тя се намръщи, поклати глава и го прегърна пак, притисна лице към рамото му и издаде гърлен звук, който прозвуча почти гневно.

— Какво има? — попита той.

— Нищо. О, нищо. Просто... — Тя вдигна очи към него. — Мислех, че най-после съм се отървала от теб.

— Не можеш — отвърна той.

[1] Спрете, спрете (фр.). — Б.ред. ↑

[2] Добре ли прекарвате ваканцията? Ще излизате ли довечера?
(фр.) — Б.ред. ↑

[3] У дома (фр.). — Б.ред. ↑

[4] Много съжалявам, но жлезите ми си подути. Мисля, че имам
възпаление на сливиците (фр.) — Б.ред. ↑

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ
2002–2005
КРАЯТ НА ТРИЙСЕТТЕ

*„Те почти не говореха за чувствата си.
Изпитаните приятелства нямат нужда от
пищни фрази и страстни излияния.“*

Томас Харди,
„Далече от безумната
тълпа“^[1]

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА ПОНЕДЕЛНИК СУТРИН

Понеделник, 15 юли 2002

Белсайз Парк

Радиочасовникът звъни както винаги в 07:05. Навън вече е светло и безоблачно, но двамата не помръдват. Ръката му е под кръста ѝ, краката им са преплетени, лежат в двойното легло на Декстър в Белсайз Парк — някогашния, преди много години, ергенски апартамент.

Той е буден от известно време и репетира наум тон и думи, които звучат едновременно нехайно и тържествено. Усеца я, че се раздвижва, и подхваща:

— Може ли да кажа нещо?

Прошепва го в тила ѝ, все още със затворени очи, със залепнали от съня устни.

— Да? — малко предпазливо отвърща тя.

— Смятам, че е глупаво да живееш в отделен апартамент.

С гръб към него тя се усмихва.

— Хмм?

— И без това нощуваш при мен.

Тя отваря очи.

— Не бива ли?

— Не, искам да си при мен.

Тя се обръща с лице към него и вижда, че не е отворил очи.

— Декс, да не би...?

— Какво?

— Предлагаш ми да ти стана съквартирантка.

Той се усмихва и без да отваря очи, улавя ръката ѝ под чаршафа и я стисва.

— Ема, ще ми станеш ли съквартирантка?

— Най-сетне! — промърморва тя. — Сбъдваш мечтата мм, Декс.

— Значи „да“?

— Нека помисля.

— Е, уведоми ме, когато решиш. Защото ако не проявяваш интерес, може да потърся друг.

— Казах, че ще си помисля.

Той отвори очи. Очакваше „да“.

— Какво има да му мислиш?

— Просто... не знам. *Да живеем заедно?*

— Живяхме заедно в Париж.

— Да, но това беше Париж.

— И сега живеем заедно.

— Знам, но...

— Отново повтарям, че е лудост да живееш под наем. При сегашното състояние на имотния пазар наемите са пари на вятъра.

— Звучиш като финансов съветник. Много романтично. — Тя издава устни и го целува; предпазлива, майчинска целувка. — Проблемът не е само счетоводен, нали?

— Основно. Но също така смятам, че ще бъде... хубаво.

— Хубаво.

— Да живееш тук.

— Ами Джасмин?

— Ще свикне. Освен това е на две и половина, не решава тя, нали? Нито пък майка ѝ.

— Няма ли да стане малко...?

— Какво?

— Тесничко. И тримата да сме тук през почивните дни.

— Ще се справим.

— Къде ще работя?

— Тук, докато ме няма.

— А ти къде ще си водиш любовниците?

Той въздъхва, малко подразнен от шегата след цяла година почти маниакална вярност.

— Ще ходим в хотели следобед.

Замълчават отново, само радиото нарушава тишината и Ема пак затваря очи и се опитва да си представи как разопакова кашони, подрежда си дрехите, книгите. Всъщност предпочита атмосферата в сегашния си апартамент — приятна, смътно бохемска мансарда на Хорнси Роуд. Белсайз Парк е прекалено спретнат и шик и въпреки усилията на волята и постепенната колонизация с нейни дрехи и

книги, апартаментът на Декстър все още напомня ергенските му години — игралната конзола, огромният телевизор, ефектното легло.

— Отворя ли някое чекмедже, очаквам да ме залее лавина... не знам... бикини или сутиени.

Но той ѝ отправи предложение и тя усеща, че трябва да предложи нещо в отговор.

— Защо да не купим нещо заедно? — казва. — Нещо просторно.

За кой ли път кръжат около голямата неизказана тема. Следва дълго мълчание и тя се пита дали не е заспал отново. Но накрая той проговаря:

— Добре. Да го обсъдим довечера.

И така започва нова седмица — като предишната и като предстоящата. Те стават, обличат се; Ема избира от ограничения запас дрехи, натъпкани в предоставения ѝ скрин. Той се къпе пръв, тя — след него. През това време Декстър отива в магазина и купува вестник и мляко, ако е необходимо. Той чете спортните страници, тя — новините, и след закуската, протичаща почти винаги в уютно мълчание, тя изважда велосипеда си от антрето и двамата го бутат заедно към метрото. Всеки ден се сбогуват с целувка около осем и двайсет и пет.

— Силви ще остави Джасмин в четири — казва той. — Ще се върна в шест. Сигурна ли си, че можеш да я посрещнеш?

— Да, разбира се.

— И Джасмин не те притеснява?

— Не. Ще отидем в зоопарка или нещо такова.

Те се целуват отново и тя отива на работа и той отива на работа и денят отминава по-бързо от всякога.

Работа. Той работи отново. Има самостоятелен бизнес. Макар „бизнес“ да е попресилено за малкото му кафене с щанд за деликатеси на улица с жилищни блокове между Хайгейт и Арчудей.

Идеята се роди в Париж през дългото странно лято, когато разглобиха живота му и го сглобиха наново. Идеята хрумна на Ема, докато седяха на открито в кафене край Парк де Бют Шомон.

— Харесваш гастрономията — каза Ема. — Разбираш от вина. Може да продаваш насипно хубаво кафе, вносни сирена, всичко, което

е модерно напоследък. Не претенциозно или помпозно, просто симпатично магазинче с маси на открито през лятото.

Отначало той настръхна при думата „магазин“, неспособен да си се представи като „магазинер“, или още по-зле — „бакалин“. Но „специалист по вносни храни“ му прозвуча по-убедително. Реши да си го представи като кафе-ресторант, който освен това продава хранителни продукти. А себе си — като предприемач.

И така, в края на септември, когато Париж най-после, най-после започна да губи част от блясъка си, те се върнаха заедно с влака. С лек тен и в нови дрехи, вървяха ръка за ръка по перона и се чувстваха така, сякаш пристигат за пръв път в Лондон, въоръжени с планове и проекти, воля и амбиция.

Приятелите им кимаха мъдро, все едно открай време са си знаели. Ема бе представена за втори път на бащата на Декстър.

— Помня, разбира се. Нарече ме фашист.

И те споделиха идеята за новия бизнес с надеждата да прояви интерес и да помогне при финансирането. Когато Алисън почина, стана ясно, че Декстър ще получи известна сума в подходящ момент, и сега моментът изглеждаше подходящ. Без да го изрича гласно, Стивън Мейхю смяташе, че синът му ще изгуби всичко до последното пени, но бе готов да заплати цената, стига никога, никога повече да не го вижда по телевизията. Присъствието на Ема също помогна. Бащата на Декстър харесваше Ема и за пръв път от няколко години откри, че харесва сина си заради нея.

Намериха заедно мястото. Магазин за видеокасети под наем, вече аномалия с прашните си рафтове, склонен да закрие призрачното си съществуване. След един последен подтик от страна на Ема Декстър нае магазина за дванайсетмесечен срок. През дългия влажен януари те разглобиха металните рафтове и раздадоха останалите касети с филми на Стивън Сегал на благотворителните магазини. Свалиха тапетите и боядисаха стените в кремаво, сложиха дървена ламперия, обиколиха фалирали ресторанти и кафенета и откриха прилична машина за кафе, хладилни шкафове, фризери със стъклени витрини. Всички тези претърпели крах начинания му припомниха какъв е залогът и колко голяма е вероятността да се провали.

Но през цялото време Ема беше до него, поощрявайки го, убеждаваше го, че не е сгрешил. Брокерите твърдяха, че кварталът е

перспективен, предпочитан от млади професионалисти, които разбират стойността на думата „занаятчийство“, клиенти, готови да платят щедро за бурканче пастет от гъши дроб, за хляб с неведома форма или за бучка козе сирене колкото топка за скуош. Обещаваха, че кафенето ще се превърне в сборен пункт на писатели, които ще идват тук да пишат демонстративно романите си.

През първия пролетен ден те седнаха на слънце на тротоара пред полуремонтирания магазин и изготвиха списък с вероятни имена. Шеговити съчетания от думи като „Кафезин“, „Париж“, но произнасяно „Пари“ и накрая се спряха на „Белвил Кафе“ — френски повей на юг от А1. Декстър основа компания, втората след „Мейхем Ти Ви“, а Ема му беше секретарка и — със скромен, но съществен принос — съдружник. Първите две книги за Джули Крискол бяха започнали да носят печалба, както и анимационните телевизионни серии. Заговори се за продажба на несесери и картички за рождени дни, дори за издаване на списание. Несъмнено в момента беше, както би се изразила майка ѝ, „състоятелна“. След дълго прочистване на гърлото тя се оказа в странното, леко стъписващо положение да предлага на Декстър финансова помощ. След дълго пристъпване от крак на крак, той прие.

Отвориша през април и през първите шест седмици той стоеше пред тезгяха от тъмно дърво, наблюдаваше как хората влизат, оглеждат се, присвиват ноздри и излизат. После обаче мълвата се разнесе, нещата потръгнаха и той успя да наеме персонал. Привлече постоянна клиентела, започна дори да се забавлява.

Сега мястото му е на мода, макар и по по-умерен, по-улегнал начин, отколкото е свикнал. Известен е само на местно ниво и само с нюха си да подбира изискани билкови чайове, но все още разтуптява сърцата на младите бъдещи майки, които идват да похапнат сладкиши след предродилните курсове, и отново жъне скромни успехи. Отключва тежкия катинар, поддържащ металните щори, вече сгорещени в слънчевото утро. Вдига ги, отваря вратата и се чувства... Как?... Удовлетворен? Радостен? Не, щастлив. Тайничко и за пръв път от много години той се гордее със себе си.

Има, разбира се, дълги тягостни вторници, когато му се приисква да спусне щорите и методично да изпие всички бутилки с червено вино, но не днес. Денят е топъл, довечера ще види дъщеря си и ще

бъде с нея през следващите осем дни, докато Силви и онзи кучи син Калъм са на поредната екскурзия. По силата на някакво странно вълшебство Джасмин вече е на две и половина, уравнивешена и красива като майка си, придружава го в кафе-ресторанта, играят си на магазинери и служителите му се въртят очаровани край нея и когато се прибере днес, Ема ще е там. За пръв път от много години той е там, където иска да бъде. Има съдружничка, която обича, желае и която също така е най-добрата му приятелка. Има красива, умна дъщеря. Справя се. Всичко ще бъде наред, стига нищо да не се променя.

На две мили оттам, на Хорнси Роуд, Ема изкачва стълбите, отключва входната врата и усеща хладния застоял въздух на апартамент, необитаем от четири дни. Прави си чай, сядва пред бюрото, включва компютъра и се взира в екрана почти цял час. Чака я много работа — да прочете и да одобри сценария за втория цикъл от серии за Джули Крискол, да напише петстотин думи от третия роман, да подготви илюстрации. Има писма и имейли от млади читатели, искрени и често смущаващо лични истории, на които трябва да обърне внимание — за самотата, за насилието, за истинската истинска любов.

Но съзнанието ѝ кръжи около предложението на Декстър. През дългото странно лято в Париж миналата година те договориха строги условия за съвместното си бъдеще — ако всъщност имаха бъдеще — и основното бе да не живеят заедно; самостоятелен личен живот, самостоятелни апартаменти, самостоятелни срещи с приятели. Обещаха си да се постараят да поддържат непрекъснатата връзка и за си бъдат верни, разбира се, но не по традиционния начин. Никакво мотаене след брокери за недвижими имоти през почивните дни, никакви общи вечерни партита, никакви цветя за Свети Валентин, никакви начинания, създаващи атмосфера на уседнал живот и семейно ежедневие. И двамата бяха опитали и се бяха провалили.

Тя намираще замисъла им за свършен, модерен, новаторски. Но се изискваха толкова усилия да се преструват, че не искат да живеят заедно, и напоследък стана очевидно, че някой неизбежно ще се предаде. Тя просто не очакваше този някой да е Декстър. Една тема оставаше необсъдена и сега изглежда се налагаше да я повдигне. Да поеме дълбоко дъх и да произнесе думата. Деца. Не, не „деца“, да не

би да го уплаши, по-добре да използва единствено число. Иска да има дете.

Въпросът се е вмъквал в разговорите им — мимоходом и шеговито, и Декстър е отговарял уклончиво, че може би някой ден, когато отношенията им са по-изяснени. Но колко по-изяснени от това? Темата виси във въздуха и те току я досягат. Появява се всеки път, когато родителите ѝ се обаждат, всеки път, когато с Декстър правят любов (по-рядко сега, отколкото през ненаситното парижко лято, но все пак достатъчно често). Държи я будна нощем. Понякога ѝ се струва, че може да картографира живота си чрез среднощните си тревоги. Навремето на дневен ред бяха момчетата, после твърде дълго — парите, после кариерата, после връзката ѝ с Йън, после непостоянството ѝ. Сега е това. На трийсет и шест е, иска дете и ако той не е съгласен, най-добре да...

Какво? Да се разделят? Изглежда мелодраматично и позорно да постави такъв ултиматум и изпълнението на заплахата ѝ се струва немислимо, поне засега. Но се зарича да повдигне темата още тази вечер. Не, не тази вечер, понеже Джасмин ще е там, но скоро. Скоро.

След разсеяната, пропиляна сутрин Ема излиза да поплува, порейки коридорите, но все така неспособна да прочисти ума си. После с влажна коса поема с велосипеда към апартамента на Декстър и сварва пред блока огромния, леко зловец черен джип. Гангстерска кола, два силуета се мяркат зад предното стъкло, единият широкоплещест и нисък, а другият — висок и строен: Калъм и Силви, размахали ръце в поредната препирня. Ема ги чува още от отсрещния тротоар и когато приближава с колелото, вижда озъбеното лице на Калъм и Джасмин на задната седалка, вперила очи в книжка с картинки, за да се изолира от шума. Ема почуква по стъклото до Джасмин, вижда как тя вдига лице, усмихва се — миниатюрни бели зъбки в широка уста — и опъва колана, за да излезе.

Ема и Калъм си кимват през стъклото на джипа. Етикетът на изневярата, раздялата и развода напомня малко на игрално поле, но границата между съюзниците и враговете е ясно очертана и макар да го познава от почти двайсет години, Ема вече няма право да разговаря директно с него. От друга страна, с бившата съпруга Силви са установили привидно ведър и спокоен диалог, но неприязънта се стеле помежду им като лятна мараня.

— Съжалявам! — казва Силви и спуска дългите си крака върху тротоара. — Дребен спор относно количеството куфари, които носим.

— Екскурзиите понякога изнервят — безсмислено отвърща Ема.

Разкопчават колана на Джасмин и тя се втурва да прегърне Ема; притиска лице към врата ѝ, увива слабичките си крачета около кръста ѝ. Ема се усмихва малко смутено, сякаш да каже: „Какво да направя?“, и Силви се усмихва — толкова сковано и неестествено, сякаш е оформила мимиката с пръсти.

— Къде е татко? — пита Джасмин във врата на Ема.

— На работа е, скоро ще се върне.

Ема и Силви си разменят по още една усмивка.

— Как вървят нещата? — пита Силви. — С кафенето?

— Много добре, наистина много добре.

— Е, съжалявам, че няма да го видя. Изпрати му поздрави.

Мълчание. Калъм я пришпорва с ръмжене на двигател.

— Ще влезеш ли? — пита Ема, но знае отговора.

— Не, трябва да тръгваме.

— Къде щяхте да ходите?

— В Мексико.

— Мексико. Чудесно.

— Била ли си в Мексико?

— Не, но навремето работех в мексикански ресторант.

Силви цъква отчетливо с език, а гласът на Калъм долита от предната седалка.

— Хайде! Ще попаднем в задръстването!

Джасмин се връща в колата за сбогуването, заръките да е послушна и да не гледа много телевизия, а Ема дискретно внася багажа ѝ вътре — бонбоненорозов куфар на колелца и раничка панда. Когато се връща, Джасмин я очаква сериозно на тротоара, притиснала купчина книжки към гърдите си. Тя е красива, елегантна, безупречна, с леко меланхолично изражение, дъщеря на майка си от главата до петите, пълна противоположност на Ема.

— Трябва да тръгваме. Напоследък опашките по летищата са кошмарни. — Силви прибира дългите си крака колата, все едно сгъва ножче. Калъм се вира напред.

— Е, приятно прекарване в Мексико. Наслаждавайте се на шнорхелите.

— На гмуркането. Децата плуват с шнорхели — казва Силви непреднамерено грубо.

Ема настръхва.

— Съжалявам. На гмуркането! И внимавайте да не се удавите!

Силви вдига вежди, устните ѝ оформят миниатюрно „о“ и Ема се чуди какво да добави. „Не се шегувам, Силви. Наистина не искам да се удавите“. Твърде късно, оплела е конците, илюзорната дружелюбност се изпарява. Силви целува Джасмин по темето, захлопва вратата на джипа и потегля.

Ема и Джасмин махат за довиждане.

— Е, Мин, татко ще се върне чак в шест. Какво ти се прави?

— Не знам.

— Рано е. Да отидем ли в зоопарка?

Джасмин кима енергично. Ема има семеен пропуск за зоопарка. Влиза в апартамента да се приготви за поредния следобед с дъщерята на друг човек.

В голямата черна кола бившата госпожа Мейхю седи със скръстени ръце, облегла чело в затъмненото стъкло, свила крака на седалката, и слуша как Калъм ругае трафика по Юстън Роуд. Напоследък разговарят рядко, само крещят и съскат, и тази екскурзия, както останалите, е опит да изгледят нещата.

Последната година не беше най-успешната в живота ѝ. Калъм се оказа груб и злобен. Онова, което бе взела за енергичност и амбиция, в действителност беше неохота да се прибира вечер у дома. Подозира го в изневяра. Той сякаш ненавижда присъствието ѝ в *неговата* къща, както и присъствието на Джасмин. Развивка ѝ се за най-невинни детински постъпки или я отбягва напълно. Засипва я с нелепи лозунги: „Quid pro quo^[2], Джасмин, quid pro quo“. Тя е на две и половина, за бога! При цялата си негодност и безотговорност, Декстър поне беше внимателен, твърде внимателен понякога. Калъм се отнася към Джасмин като към служител, който не се справя с работата. И роднините ѝ, които бяха предпазливи с Декстър, откровено презират Калъм.

Сега бившият ѝ съпруг е винаги усмихнат и тръби колко е щастлив като фанатичен член на религиозна секта. Подхвърля Джасмин във въздуха, носи я на конче, при всяка възможност демонстрира какъв прекрасен баща е станал. И тази персона Ема...

Джасмин непрекъснато повтаря „Ема това“, „Ема онова“ и как Ема е най-най-добрата ѝ приятелка. Носи вкъщи макарони, залепени за цветен картон, и обяснява, че това е Ема, и разказва как са ходили заедно в зоопарка. Имали семеен пропуск. За бога, каква непоносимо самодоволна двойка — Декс и Ем, Ем и Декс. Декстър със смешното си магазинче — Калъм вече е открил четирийсет и осем клона на „Природно препитание“ — и Ема с вечния велосипед и наедрия ханш, със студентското си поведение и проклетото присмехулно изражение. На Силви ѝ се струва зловещо и пресметливо как Ема се издигна от позицията на кръстница до мащеха, сякаш през цялото време е дебнела зад кулисите и е изчаквала да излезе на сцената. „Внимавайте да не се удавите!“ Нагла крава.

До нея Калъм ругае трафика по Марилбоун Роуди и Силви усеща силно възмущение от чуждото щастие, съчетано с разочарование, че за пръв път в живота си се е оказала в губещия отбор. Също и тъга от тези грозни, отвратителния жлъчни мисли. Все пак нали тя напусна Декстър и разби сърцето му?

Сега Калъм ругае трафика по Уестуей. Иска и се скоро да роди второ дете, но как? Пред нея се простира цяла седмица гмуркане в луксозен хотел в Мексико и тя знае отсега колко недостатъчно е това.

[1] Цитатът е от Глава 57 на романа, издание ни „Христо Г. Данов“, 1983 г. прев. Красимир Желязков. — Б.ред. ↑

[2] Буквално — „това за онова“(лат.); означава най-общо равностойна размяна на стоки и услуги; танго за танго; услуга за услуга. — Б.ред ↑

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА РЕЧЗАГОЛЕМИЯДЕН.ДОК

Вторник, 15 юли 2003

Северен Йоркшир

Вилата изобщо не изглеждаше като на снимките. Малка и мрачна, с мирис на необитаема постройка — освежител за въздух и мухлясали шкафове — запазила зимния полъх зад каменните си стени. Дори в горещите юлски дни оставаше влажна и студена.

Но това нямаше значение. Беше функционална, усамотена и дори през тесните прозорчета се разкриваше невероятен изглед към йоркширските морави. През повечето дни те се разхождаха и обикаляха крайбрежието, посещаваха старомодни морски курорти, които Ема помнеше от излетите като малка, прашни градчета, останали сякаш в 1976-а. Днес — на четвъртия ден от екскурзията — бяха във Файли и се разхождаха по широката алея с изглед към просторния плаж, все още сравнително безлюден във вторника преди началото на лятната ваканция.

— Виж там! На това място едно куче ухапа сестра ми.

— Интересно. Какво куче?

— О, съжалявам, отегчавам ли те?

— Само малко.

— Е, лоша работа. Чакат те още четири дни.

Предната вечер Ема бе планирала следобед да предприемат амбициозно изкачване до някакъв водопад, но след час размотаване из моравите и объркано виране в топографската карта най-сетне се отказаха, полегнаха върху пожълтялата трева и задрямаха под слънчевите лъчи. Тя носеше определител за птици и огромен армейски бинокъл, тежък и огромен като дизелов двигател, който сега вдигна пред очите си.

— Виж, ей там! Мисля, че е блатар.

— Ммм...

— Погледни! Ето го!

— Не ме интересува. Спя.

— Как така не те интересува? Красив е.

— Твърде млад съм за любител орнитолог.

Ема се засмя.

— Ама че нелепо!

— Безкрайните разходки са достатъчно лош признак. Следващата стъпка е класическата музика.

— Твърде изискан за орнитолог.

— После градинарството, после ще започнеш да си купуваш джинси от „Маркс & Спенсър“, ще настояваш да се пренесем в провинцията. Ще се наричаме „скъпи“. Виждал съм го, Ем. Движим се по наклонена плоскост.

Тя се облегна на лакът, наведе се и го целуна.

— Припомни ми, моля те, защо приех да се омъжа за теб?

— Все още можем да го отменим.

— Ще ни върнат ли депозита?

— Не мисля.

— Добре — целуна го отново тя. — Ще поразмисля.

Сватбата беше насрочена за ноември — семпла, дискретна зимна церемония в общината, последвана от скромен обяд за близки приятели и роднини в любим местен ресторант. С уговорката, че не е точно сватба, а по-скоро повод за парти. Предвиждаха се светски обети, не твърде сантиментални, но все пак в писмена форма; представяха си смутено как се гледат в очите и съчиняват обещанията си един пред друг.

— Не може ли просто да използваме речта за пред бившата ти съпруга?

— Но ти ще се закълнеш да ми се подчиняваш, нали?

— Само ако в замяна се заречеш никога, никога да не се запалваш по голфа.

— И ще вземеш фамилията ми?

— Ема Мейхю. И по-зле би могло да бъде.

— Може да използваш тире.

— Морли-Мейхю. Звучи като село в Котсуолдс. „Имаме малка къщурка в околностите на Морли-Мейхю“.

Така се подготвяха за големия ден — нехайно, но същевременно с тайничко, дискретно въодушевление.

Тази седмица в Йоркшир беше последният им шанс за отдих преди скромния им дискретен голям ден. Ема гонеше срокове, а Декстър се притесняваше да остави кафенето цяла седмица, но поне успяха да се отбият у родителите на Ема — гостуване, което майка ѝ възприе като кралска визита. На масата имаше салфетки вместо обичайното руло хартия, сладкиш със сметана и бутилка „Перие“ в хладилника. След края на връзката на дъщеря ѝ с Йън Сю Морли изглеждаше така, сякаш никога вече нямаше да се влюби, но сега беше още по-заслепена от Декстър; флиртуваше със странен превзет глас като кокетен часовник с кукувичка. Декстър откликваше, както си му е редът, а останалите членове на семейство Морли се взираха мълчаливо в плочките на пода и се стараеха да не се разсмеят. Сю не обръщаше внимание; тя сякаш виждаше наяве отколешна мечта — дъщеря и наистина се омъжваше за принц Андрю.

Наблюдавайки го през погледа на близките си, Ема се гордееше с него. Той намигаше на Сю, държеше се по момчешки забавно с племенниците ѝ, изглеждаше искрено заинтригуван от въдицата за шарани на баща ѝ и от шансовете на „Манчестър Юнайтед“ да спечели Лигата. Само сестрата на Ема беше недоверчива към чара и прямотата му. Вече разведена и с две момчета, жлъчна и постоянно изтощена, Мериан не беше в настроение за нова сватба. Размениха по няколко думи, докато миеха чиниите.

— Защо мама чурулика така идиотски, ето това не разбирам.

— Харесва го. — Ема я сръга с лакът. — И ти го харесваш, нали?

— Симпатичен е. Харесвам го. Но не говореха ли, че е прословут развратник?

— Отдавна. Може би. Но сега не е.

Мериан изсумтя и даде да се разбере, че едвам се сдържа да не напомни поговорката за вълците и тяхната козина.

Отказаха се да търсят водопада и подкараха към местната кръчма, където похапнаха пържени картопки и изиграха оспорвана среща на бiliarд.

— Сестра ти май не ме харесва особено — каза Декстър, подреждайки топките за решителния гейм.

— Харесва те, разбира се.

— Почти не ми проговори.

— Срамежлива е и малко намусена. Такава си е нашата сестричка.

Декстър се усмихна.

— Акцентът ти.

— Какво?

— Откакто сме тук, говориш като заклетата севернячка.

— Така ли?

— Още щом свихме по М1.

— Не те дразни, нали?

— Никак. Кой започва?

Ема спечели и те тръгнаха към вилата във вечерния здрач, замаяни и сантиментални от бирата на празен стомах. „Работна ваканция“, така го нарекоха; планираха да прекарват дните заедно, а Ема да работи нощем, но екскурзията съвпадна с най-плодовития период от цикъла ѝ, та бяха длъжни да се възползват от благоприятната възможност.

— Какво? Пак ли? — промърмори Декстър, когато тя затвори вратата и го целуна.

— Само ако искаш.

— Няма проблем. Само дето се чувствам като... като жребец за разплод или нещо такова.

— О, съвсем вярно чувство. Съвсем вярно.

В девет Ема вече спеше в голямото неудобно легло. Навън още светлееше и Декстър полежа, заслушан в дишането ѝ, взрян през прозореца в малкия правоъгълник пурпурна морава. Сънят не идваше и той стана тихо, облече се и слезе тихо в кухнята, където се възнагради с чаша вино и се запита какво ще правят утре. Декстър, свикнал с оживения Оксфордшир, се изнервяше от изолацията. Беше твърде смело да се надява на радиовръзка, а в брошурата вилата гордо изтъкваше и липсата на телевизор и тишината го потискаше. Пусна си „Телониъс Монк“ на айпода — напоследък все по-често слушаше джаз

— седна на канапето, вдигайки облак прах, и си взе книгата. Полушеговито Ема му беше купила „Брулени хълмове“, но романът му се струваше напълно нечетивен и вместо това той посегна към лаптопа, отвори го и впери поглед в екрана.

Папката, наречена „Лични документи“, съдържаше друга папка, наречена „Разни“, в която се криеше файл от само 40 KB, наречен „речзаголемияден.док“; текстът на сватбената му реч. Ужасът от баналното, несвързано, полуимпровизирано представление, което изнесе на предишната си сватба, още го глождеше и той се бе зарекъл този път да не повтаря грешката и да се подготви отрано.

Засега целият текст изглеждаше по следния начин:

МОЯТА СВАТБЕНА РЕЧ

„След вихрен романс и прочее...

Как се срещнахме. В същия университет, но така и не се запознахме. Но съм я забелязвал — винаги гневна за нещо, отвратителна прическа. Да покажа снимки? Мислеше ме за парвеню. Винаги в дънки, или си въобразявам? Запознахме се на финала. Нарече татко фашист.

Страхотна приятелка. АЗ се държах като идиот. Понякога не виждам пред носа си (изтъркано).

Как да опиша Ем. Много качества. Забавна, интелигентна. Добра танцьорка, когато се реши, но ужасен готвач. Музикален вкус. Спорим. Но накрая винаги се размиваме. Красива, но невинаги го съзнава и прочее, и прочее.

Разбира се прекрасно с Джаз и дори с бившата ми съпруга!! Хо-хо-ха. Всички я обичат.

Изгубихме се за известно време... Нещо за Париж.

Най-сетне заедно, вихрен романс от почти петнайсет години и най-после всичко си идва на мястото. Всички приятели казваха: «Казвах ти». По-щастлив от всякога.

Пауза, докато гостите повръщат в унисон.

Втори брак. Този път нещата трябва да потръгнат. Благодарност на организаторите. Благодарност на Сю и Джим, че ме приеха радушно. Чувстват се сигурно като почетни северняци на сцената? Телеграми? Отсъстващи приятели. Съжалявам, че мама не е тук. Щеше да одобри. Най-последно!

Тост за прекрасната ми съпруга дрън-дрън-дрън-дрън.“

Беше някакво начало и схемата беше начертана. Той се зае усърдно за работа, превключвайки шрифта от „Къриър“ на „Ариел“ и накрая на „Таймс Ню Роман“ и пак на „Къриър“, маркира целия текст и го итализира, преброи думите, форматира параграфите, за да изглежда по-внушително.

Зарепетира на глас, използвайки текста като бележки, опитвайки се да си припомни обиграността от телевизионните си години.

„Бих искал да благодаря на всички, които дойдоха днес...“ Чу обаче как дъските над главата му проскърцаха, затвори бързо капака на лаптопа, пъкна го крадешком под канаето и грабна „Брулени хълмове“.

Гола и сънена, Ема заслиза по стълбите, спря по средата и седна, прегърнала колене. Прозя се.

— Колко е часът?

— Десет без четвърт. Диви времена, Ем.

Тя се прозя пак.

— Измори ме — засмя се. — Жребец.

— Иди се облечи.

— Ти какво правиш? — Той вдигна „Брулени хълмове“ и Ема се усмихна. — „Не мога да живея без живота си! Не мога да живея без своята душа!“. Или беше „да обичам без своя живот“? Или „да живея без своята любов“? Не помня.

— Още не съм стигнал дотам. Още чета дърдоренето на някаква си Нели.

— По-нататък става по-добре, обещавам ти.

— Припомни ми пак? Защо няма телевизор?

— За да си измисляме сами забавленията. Ела да си поговорим в леглото.

Той стана и прекоси стаята, облегна се на парапета и я целуна.

— Обещай ми повече да не ме насилваш да правим секс.

— А какво ще правим тогава?

— Знам, че звучи странно — леко сконфузено каза той, — но нямам нищо против да поиграем скрабъл.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА СРЕДНАТА ВЪЗРАСТ

Четвъртък, 15 юли 2004

Белсайз Парк

Нещо странно се случваше с лицето на Декстър.

Груби черни косми бяха започнали да никнат нагоре по скулите му, сливайки се със самотните сиви, пълзящи от веждите му. И сякаш това не беше достатъчно — фин блед мъх опасваше отворите на ушите и долната част на ушните му миди; мъх, който растеше за една нощ като гъба и не изпълняваше никаква роля, освен да насочва вниманието към факта, че приближава средната възраст.

Забелязваше още и олисялото чело, особено видимо след баня — две паралелни магистрала, разширяващи се постепенно към темето му, където някой ден щяха да се срещнат и всичко щеше да приключи. Подсуши косата си с хавлията, после я приглади насам-натам с пръсти, за да прикрие магистралите.

Нещо странно се случваше с врата на Декстър. Под брадичката му се бе образувала отпусната торбичка — клеймото на срама — като обърната яка на поло блуза. Застанал гол пред огледалото в банята, той я натисна с длан, сякаш да я прибере на мястото ѝ. Все едно живееше в рухваща къща — всяка сутрин се събуждаше и оглеждаше стените за нови пукнатини. Плътта му се смъкваше от скелета — типично телосложение на човек, отдавна забравил да посещава фитнеса. Беше започнал да пуска шкембенце и — най-гротескното — нещо се случваше със зърната на гърдите му. Вече не можеше да си позволи да носи тесни ризи и пуловери, защото те изпъкваха като мидички — женствени и противни. Също така изглеждаше абсурдно във всякакви дрехи с качулки и миналата седмица се улови как като хипнотизиран слуша „Време за градинарство“. След две седмици щеше да навърши четирийсет.

Поклати глава и си каза, че не е чак толкова катастрофално. Ако се обърнеше и се погледнеше ненадейно, извил глава по определен начин и глътнал корем, все още можеше да мине, да речем, за трийсет

и седем годишен? Запазил част от някогашната суета, той съзнаваше, че все още е необичайно представителен мъж, но вече никой не го наричаше красив, а той винаги беше смятал, че ще остарява по-добре от това. Надяваше се да остарява като кинозвезда — жилест, с изострени черти и посивели слепоочия, помъдрял. Всъщност остаряваше като телевизионен водещ. Бивш телевизионен водещ. Бивш телевизионен водещ с два брака, който прекалява със сиренето.

Ема влезе гола от спалнята и той започна да си мие зъбите — друга мания; смяташе, че има старчески дъх и никога вече няма да усети свежест в устата си.

— Надебелявам — промърмори с пълна с пяна уста.

— Нищо подобно — отвърна тя не особено убедително.

— Напротив — виж.

— Яж по-малко сирене тогава.

— Не чух ли да казваш, че не съм напълнял?

— Ако се чувстваш напълнял, значи си напълнял.

— И не прекалявам със сиренето. Метаболизмът ми се забавя, това е.

— Тогава тренирай. Ходи на фитнес. Идвай да плуваш с мен.

— Нямам време. — Тя го изчака да извади четката за зъби от устата си и го целуна утешително. — Погледни! Противен съм!

— Казвала ли съм ти, скъпи, че имаш прекрасни гърди? — засмя се тя, боцна го по задника и застана под душа. Той се изжабурка, седна върху тоалетната чиния и се загледа в нея.

— Следобед трябва да отидем да видим онази къща.

Ема изсумтя през водните струи.

— Налага ли се?

— Е, не знам как иначе ще намерим...

— Добре. Добре! Ще отидем да я видим.

Тя се обърна с гръб към него под душа, а той стана и отиде да се облече в спалнята. Пак бяха потиснати и раздразнителни и той си го обясни с напрежението от търсенето на дом. Апартаментът вече беше продаден и голяма част от вещите им бяха дадени на склад, за да освободят място за тях двамата. Не откриеха ли нещо скоро, щеше да се наложи да заживеят под наем и всичко това създаваше напрежение и безпокойства.

Той долови обаче, че има и друго, и разбира се, докато чакаше чайника да заври и четеше вестника, Ема ненадейно каза:

— Месечният ми цикъл дойде.

— Кога? — попита Декстър.

— Току-що — отговори тя с преднамерено спокойствие.

— Усетих го.

— Е, добре — каза той и Ема продължи да вари кафето с гръб към него.

Той стана, прегърна я през кръста и я целуна нежно по врата, все още влажен от душа. Тя не вдигна поглед от вестника.

— Няма значение. Пак ще опитаме, нали? — каза Декстър облегал брадичка върху рамото ѝ — мила и неудобна поза и когато тя отгърна на следващата страница, той го прие като знак да се върне на масата.

Седяха и четяха; Ема — новините, Декстър — спортните рубрики, и двамата настръхнали от напрежение. Ема зацъка влудяващо с език и заклати глава. Вестниците отделяха основно внимание на причините за войната и той усети, че тя подготвя някакъв актуален политически коментар. Съсредоточи се върху новините около „Уимбълдън“, но...

— Странно, нали? Войната си тече, а никой не протестира. Не трябва ли да има митинги?

Тонът ѝ го подразни. Помнеше го отпреди години — студентския ѝ глас, надменен и назидателен. Измърмори сговорчиво — нито предизвикателно, нито одобрително — с надеждата да я усмири. Минутите се нижеха, страниците на вестника се разгръщаха една след друга.

— Редно е да очакваме движение като по време на Виетнамската война, но не. Само една демонстрация, после всички свиха рамене и се прибраха по домовете си. Дори студентите не протестират!

— Какво общо има войната със студентите? — попита той меко, според него.

— Традицията повелява студентите да са политически ангажирани. Ако ние бяхме студенти, щяхме да протестираме. — Тя насочи поглед отново към вестника. — Аз поне тях да участвам.

Предизвикваше го. Добре, щом иска.

— А защо не сега?

Тя го изгледа остро.

— Какво?

— Защо не протестираш? Щом си толкова възмутена.

— Точно това казвам. Може би трябва! Ако имаше организирано движение...

Той се взря във вестника, решен да мълчи, но неспособен да се въздържи.

— Или на хората им е все едно.

— Какво? — Тя се втренчи в него с присвити очи.

— Ако хората наистина негодуваха срещу войната, щяха да протестират, но може би се радват, че си е отишъл. Не знам дали си забелязала, Ем, но той не беше най-милият човек на света...

— Може да не одобряваш Саддам и пак да си срещу войната.

— Точно така. Сложно е.

— Значи смяташ, че войната е справедлива?

— Не аз. Хората.

— А ти? — Тя затвори вестника и у него се надигна безпокойство. — Ти как мислиш?

— Как мисля аз?

— Да.

Той въздъхна. Твърде късно, нямаше връщане назад.

— Странно ми е, че мнозина от левите възразяват срещу войната, след като Саддам е избивал точно онези, които те би трябвало да закрилят.

— Например?

— Профсъюзни дейци, феминисти, хомосексуални. — Да каже ли „кюрди“? Вярно ли беше? Реши да рискува: — Кюрди!

Ема изсумтя високомерно.

— О, смяташ, значи, че войната се води в защита на профсъюзите? Буш нахлу в Ирак от загриженост за участието на иракските жени? Или на гейовете?

— Казвам, че антивоенният митинг щеше да е по-обоснован морално, ако същите хора бяха протестирали срещу иракския режим! Протестираха срещу апартейда, защо не срещу Ирак?

— И Иран? И Китай, Русия и Северна Корея и Саудитска Арабия! Не може да протестираш срещу всички.

— Защо не! Ти го правеше!

— Това е извън темата.

— Така ли? Когато се запознахме, непрекъснато бойкотираше нещо. Един „Марс“ не изяждаше, без да изнесеш лекция за личната отговорност. Не съм виновен аз, че си станала равнодушна...

Той подсмихна самодоволно и се вгледа в нелепата си спортна рубрика, а лицето на Ема се обля в червенина.

— Не съм станала... Не сменяй темата! Абсурдно е да се твърди, че тази война е за човешки права, за женски права или нещо подобно. Тя е само за едно-единствено нещо и...

Той простена. Беше неизбежно. Думата „петрол“ беше на върха на езика ѝ. Моля те, моля те, не казвай „петрол“...

— Няма нищо общо с човешките права. Единствената причина е петролът!

— И не е ли съществена причина? — каза той и се изправи, простъргвайки нарочно пода със стола. — Ти не използваш ли петрол, Ем?

Най-сетне думите излизат от устата му, аргументът му изглежда достатъчно изчерпателен, но е трудно да избегнеш спора в този ергенски апартамент, който внезапно му се стори тесен и душен. Ема несъмнено не възнамеряваше да остави ненаказана безумната му забележка. Последва го в антрето, но той я очакваше; обърна се към нея с яростно изражение, което притесни и двамата.

— Ще ти кажа какъв е проблемът. Ядосана си на месечния си цикъл и си го изкарваш на мен! Е, не ми е приятно да ми четат конско, докато закузвам!

— Не ти чета конско...

— Спориш тогава...

— Не спорим, просто обсъждаме...

— Така ли? Защото аз споря!

— Успокой се, Декс.

— Войната не е моя приумица, Ем! Не съм разпоредил нахлуването и съжалявам, но не съм възмутен колкото теб. Може би трябва, но не съм. Не знам защо, сигурно съм твърде глупав или...

Ема го изгледа стъписано.

— Това пък откъде се взе? Не съм казвала, че...

— Но се отнасяш така. Или съм фанатичен консерватор, понеже не предъвквам клишета за войната? Кълна се, ако на още едно вечерно

парти някой изтърси „Всичко е заради петрола!“, ще... Може и така да е. Но какво от това? Или протестирай и спри да използваш петрол, или го приеми и си затваряй плювалника!

— Не смей да...

— Не говоря на теб, а на... О, стига!

Той се шмугна край проклетия ѝ велосипед, задръстваш неговото антре, и влезе в спалнята. Щорите бяха още спуснати, леглото — неоправено, влажните хавлии се валяха по пода, стаята миришеше на нощните им тела. Заопипва за ключовете си в сумрака. Ема го гледаше от прага с онзи израз на влудяваща загриженост и той отбягваше очите ѝ.

— Защо те смущават толкова разговорите за политика? — спокойно попита тя, сякаш Декстър е дете, изпаднало в гневен пристъп.

— Не се смущавам, просто... се отегчавам. — Ровеше в коша за пране; вадеше смачкани дрехи и проверяваше джобовете на панталоните. — Политиката ме отегчава. Е, казах го! Изплюх камъчето!

— Нима?

— Да.

— Дори в университета?

— Особено там! Само се преструвах на заинтригуван, защото такъв е обичаят. Седях в два сутринта, слушах Джони Мичъл, слушах поредния клоун да се пени за апартейда или за ядреното разоръжаване или за правата на жените и си мислех: „Мамка му! Каква досада! Не може ли да поговорим за семействата си, за музика, за секс, за хората, за...“.

— Но политиката е хората!

— Каква означава това, Ем? Безсмислен лозунг...

— Означава, че обсъждахме много теми!

— Така ли? От онези златни времена съм запомнил само как колегите ни, предимно мъжете, се преструват на заклетии поддръжници на феминизма, за да вкарат някое момиче в леглото. Наслушал съм се на очевидното — колко велик е господин Мандела, колко отворителна е ядрената война, колко гадно е, че някои хора гладуват...

— Не говорехме така!

— Сега е същото, само дето очевидното е друго — глобалното затопляне и какъв продажник е Блеър.

— Не си ли съгласен?

— Съгласен съм! Да! Но ми се иска поне веднъж да чуя, че Буш едва ли е толкова тъп и слава Богу, че някой се опълчи на този фашистки диктатор, и между другото, аз си харесвам голямата кола. Защото може и да не е правилно, но поне е различно. Поне няма да ги гледам как се потупват по раменете, как обсъждат правата на мюсюлманките и училищата и проклетите цени на имотите!

— Хей, и ти обсъждаш цените на имотите!

— Знам! Отегчавам се от себе си!

Крясъкът отекна от стената, която замери с вчерашните си дрехи, и двамата застинаха в сумрачната спалня със спуснатите щори и разхвърляното легло.

— Отегчавам ли те и аз? — тихо попита тя.

— Не изглупявай! Нямах това предвид.

Внезапно изтощен, той седна върху леглото.

— Отговори ми все пак.

— Не, не ме отегчаваш. Да сменим темата, моля те.

— За какво да поговорим?

Той приведе рамене, притисна лицето си с длани и издиша през пръстите си.

— Опитваме само от осемнайсет месеца, Ем.

— Две години.

— Добре, две години. Не знам... просто потръпвам от този твой поглед.

— Какъв поглед?

— Когато не се получи. Сякаш съм виновен.

— Нс те гледам така!

— Така ми се струва.

— Съжалявам. Извинявай. Само... само съм разочарована. Наистина го искам, това е.

— Аз също!

— Наистина ли?

Той я изгледа обидено.

— Разбира се!

— Защото отначало не искаше.

— Е, вече искам. Обичам те. Знаеш го.

Тя седна до него, улови го за ръка и двамата останаха за миг така, привели рамене.

— Ела... — каза тя, отпусна се върху леглото с провесени надолу крака и той я последва. През щорите се процеди блед сноп светлина.

— Съжалявам, че си го изкарах на теб — каза тя.

— Съжалявам, че... не знам за какво.

Тя вдигна ръката му и я притисна към устните си.

— Мисля, че трябва да отидем на преглед. В гинекологична клиника. И двамата.

— Няма ни нищо.

— Знам и затова ще го потвърдим.

— Две години не е много време. Защо да не почакаме още шест месеца?

— Просто усещам, че няма да издържа.

— Ама че нелепо!

— Следващият април навършвам трийсет и девет, Декс.

— След две седмици аз ставам на четирийсет!

— Именно.

Той издиша бавно: пред очите му изплуваха лабораторни шишенца. Потискащи кабинети, медицински сестри, надяващи гумени ръкавици. Списания.

— Добре. Ще се подложим на тестове. — Той се обърна към нея.
— Ами списъците с чакащи?

Тя въздъхна.

— Не знам... може би трябва да отидем в частна клиника.

След миг той каза:

— За бога. Не съм го очаквал от теб!

— Аз също. Аз също.

След като възстановиха крехкото примирие, той се подготви за работа. Щеше да закъснее заради абсурдната кавга, но поне в „Белвил кафе“ нещата вървяха гладко. Беше наел интелигентна, благонадеждна управителка — Мади — с която поддържаха добри служебни отношения, примесени с безобидно флиртуване, и вече не се налагаше

да отваря сутрин. Ема го придружи до долу и те излязоха заедно в мрачния, безличен ден.

— Къде се намира къщата?

— В Килбърн. Ще ти изпратя адреса. Изглежда приятна. На снимките.

— Всички изглеждат добре на снимките — промърмори тя и чу гласа си — недоволен и безрадостен. Декстър предпочете да не отговаря и едва след миг тя съумя да го прегърне през кръста и да се притисне към него. — Днес не сме в добра форма. Аз не съм. Съжалявам.

— Няма проблем. Довечера ще си останем вкъщи. Ти и аз. Ще ти сготвя нещо или ще отидем някъде. На кино може би. — Той притисна лице в косата ѝ. — Обичам те. Всичко ще бъде наред, нали?

Ема замълча. Редно бе да му каже, че и тя го обича, но усещаше, че ѝ се иска да се посърди още малко. Реши да се цупи до обяд, после да се реваншира вечерта. Ако небето се проясни, щяха да се разходят по Примроуз Хил както преди. *Най-важното е, че той ще е при мен и всичко ще е наред.*

— Трябва да тръгваш — промърмори в рамото му. — Ще закъснееш за Мади.

— Не започвай.

Тя се усмихна и го погледна.

— До довечера ще се разведря.

— Ще измислим нещо забавно.

— Забавно.

— Все още се забавляваме, нали?

— Разбира се — отвърна тя и го целуна за сбогом.

Забавляваха се наистина, но другояче. Копнежът, терзанията и страстта се бяха превърнали в равномерен ритъм от радост, задоволство и понякога раздразнение и промяната им се струваше приятна. В живота ѝ имаше по-приповдигнати моменти, но никога не беше се наслаждавала на такова постоянство.

От време на време ѝ липсваха поривите — не само на любовта им, но и на ранните дни на приятелството им. Помнеше как посред нощ съчиняваше дълги писма — безумни, страстни писма с едва

прикрит сантиментален подтекст, възклицания и подчертани фрази. Известно време му пишеше картички в добавка към едночасовите телефонни разговори преди лягане. Помнеше как в апартамента в Далтън цяла нощ разговаряха и слушаха музика, докато слънцето изгря, как гостуваха на родителите му, как плуваха в реката в новогодишната нощ, как един следобед пиха абсент в тайния бар в Чайнатаун; всички тези мигове и още много, записани и складирани в бележници, писма и купища снимки, огромни купища снимки. В началото на деветдесетте влиаха във всяко крайпътно фотоателие, защото все още не приемаха присъствието на другия за гарантирано.

Но да гледаш някого, да седиш и да го гледаш и да си говорите, докато неусетно се зазори? Ала кой сега има желание и сили да будува по цели нощи? За какво ще си говорят? За цените на недвижимите имоти? Копнееше за онези среднощни обаждания; тези дни телефонът иззвъняваше нощем, за да извести злощастен случай, трябваша ли им нови снимки, след като познаваха тъй добре лицата си, след като цели кутии бяха пълни със снимките им, архив от цели двайсет години? Кой пише дълги писма тези дни и за какво да ги пише?

Понякога се питаше как ли би възприело двайсетгодишното и „аз“ днешната Ема Морли. Ще реши ли, че е егоцентрична? Твърде улегнала? Буржоазен продажник с апетити за нова къща, вкус към екскурзии в чужбина, дрехи от Париж и скъпи фризьори? Дали ще ѝ се стори консервативна с новата си фамилия и стремежи непременно да роди дете? Може би, но двайсетгодишната Ема Морли също не беше образец за подражание — претенциозна, избухлива, мързелива, многослойна, осъдителна. Изтъкана от самосъжаление, самонадеяност и самолюбие, всички „само“ освен самоувереност, качеството, от което винаги се бе нуждала най-много.

Не, това беше истинският живот и ако някогашната ѝ любознателност и някогашният ѝ плам се бяха притъпили, това бе съвсем естествено. Би било нередно и неловко на трийсет и осем да завързва приятелства и да се влюбва със страстта и силата на двайсетгодишна. Да пише стихове, да плаче на поп песни? Да се снима непрекъснато, по цял ден да записва касети, да кани приятели в леглото си само за компания? Ако тези дни цитира пред някого Боб Дилън, Т. С. Елиът или не дай Боже, Брехт, той ще се усмихне любезно и ще отстъпи дискретно назад и кой би могъл да го вини? Абсурдно е

на трийсет и осем да очакваш песен, книга или филм да променят живота ти. Не, всичко се е уталожило и избледняло и животът протича на фона на удобството, доволството и познатото. Няма ги вече раздиращите нервите възходи и сривове. Сегашните им приятели ще си останат техни приятели и след пет, десет, двайсет години. Не се предвиждаше нито да забогатеят, нито да обеднеят драматично: предвиждаше се още известно време да нямат здравословни проблеми. Бяха уседнали в средата — средна класа, средна възраст; щастливи, че не са прекалено щастливи.

Най-сетне обичаше някого и беше уверена и в неговите чувства. Ако някой попиташе Ема, както понякога се случваше на парти, как се е запознала със съпруга си, тя отговаряше:

— Пораснахме заедно.

И така, както обикновено, двамата се заловиха за работа. Ема седна пред компютъра си под прозореца с изглед към опасаната с дървета улица. Пишеше петия и последен роман за Джули Крискол, в който литературната и героиня по ирония на съдбата забременяваше и се изправяше пред дилемата — майчинство или университет. Не вървеше много добре; тонът бе твърде сериозен и съзерцателен, шегите не ѝ се удаваха лесно. Бързаше да завърши книгата, но се колебаеше с какво да се заеме после или с какво е способна да се заеме. Книга за възрастни вероятно, нещо задълбочено и предварително проучено — за Испанската гражданска война или за близкото бъдеще, нещо смътно напомнящо Маргарет Атууд, нещо, което младото ѝ „аз“ би уважило и одобрило. Такава поне беше идеята. Междувременно тя разтреби апартамента, свари чай, плати няколко сметки, боядиса си косата, прибра дисковете в обложките им, свари още чай и най-накрая включи компютъра и се взря заплашително в екрана.

В кафенето Декстър пофлиртува малко с Мади, после седна в тясната служебна стая, която миришеше остро на сирене, и се зае със счетоводния баланс за тримесечието. Но тягостното настроение и чувството за вина от сутрешното избухване все още го измъчваха и когато усети, че не успява да се съсредоточи, той посегна към телефона. Обикновено Ема се обаждаше помирително и изглаждаше

нещата, но през осемте месеца след сватбата им те сякаш си размениха ролите и сега той бе неспособен да подхване нищо, ако тя се чувства нещастна. Набра номера; представи си я пред бюрото, как се взира в екрана на мобилния си телефон, вижда името му и го изключва. Така предпочиташе — по-лесно е да си сантиментален, когато няма никои насреща.

Е, аз съм в кафенето, занимавам се със счетоводство, мисля си за теб и ми се прииска да ти кажа да не се тревожиш. Уговорих да видим къщата в пет следобед. Ще ти изпратя адреса и... кой знае... Ще преценим. Съвременна къща, просторни стаи. Има и барплот. Знам, че открай време си мечтаеш за барплот. Това е. И още веднъж — обичам те и не се тревожи. За каквото и да се тревожиш, недей. Това е всичко. Ще се видим в пет. Обичам те. Доскоро.

Както повеляваше рутината, Ема работи до два, обядва, после отиде да плува. През юли понякога ѝ беше приятно да се отбива в дамския басейн в Хампстед Хийт, но денят бе заплашително навъсен и облачен и тя се пристраши да предпочете тийнейджърската компания на закрито. Двайсет минути слаломира нещастно между децата, които скачаха като бомби във водата, гмуркаха се и флиртуваха, наслаждаващи се с пълни шепи на свободата след края на учебната година. После седна в съблекалнята, изслуша съобщението на Декстър и се усмихна. Запомни адреса на къщата и му се обади.

Здрасти. Аз съм. Само да ти кажа, че тръгвам и изгарям от нетърпение да видя барплота. Може да закъснея пет минути. Благодаря ти за съобщението и... съжалявам, че днес бях толкова хаплива, съжалявам и за глупавия спор. Няма нищо общо с теб. Просто в момента съм малко наежена. Важното е, че те обичам много. Е? Това е. Късметлия си! Мисля, че казах всичко. Доскоро, моя любов. Доскоро.

Намръщените облаци над спортния център най-сетне избухнаха, сипейки едри, топли капки дъжд. Тя изруга времето и мократа седалка на велосипеда и пое през северен Лондон към Килбърн, импровизирайки маршрут през лабиринт от улици с жилищни блокове към Лексингтън Роуд.

Заваля по-силно — лепкави капки от кафява градска вода — и Ема забута педалите права, привела глава, различавайки съвсем смътно някакво движение откъм страничната улица вляво от нея.

Усеца не толкова, че полита, а че я улавят и захвърлят, и когато се приземява на ръба на шосето с лице към мокрия цимент, инстинктивно понечва да се озърне за велосипеда, който някак си вече не е под нея. Опитва се да помръдне глава, но не успява. Посяга да си свали каската, защото хората я гледат, а каската я загрозява, но хората, приведени над нея, изглеждат уплашени и я питат пак и пак добре ли е, добре ли е. Единият плаче и тя за пръв път осъзнава, че не е добре. Примигва от дъждовните капки. Определено ще закъснее. Декстър я чака.

Представя си отчетливо две неща.

Първото е нейна снимка на девет години в червен бански костюм на плажа, не помни къде — Файли или Скарбъро може би. Майка ѝ и баща ѝ са до нея, побутват я към камерата с изгорели от слънцето, усмихнати лица. После си представя Декстър — как се крие от дъжда на стълбите на новата къща и си поглежда часовника. „Ще се чуди къде съм“, мисли си тя. Ще се разтревожи.

После Ема Морли умира и всичко, което е мислила или чувствала, се стопява и изчезва завинаги.

ПЕТА ЧАСТ ТРИ ЮБИЛЕЯ

„Тес философски отбелязваше датите, които идваха и си отиваха в кръговъртежа на годишните времена... своя собствен рожден ден. Спомняше си и всички други дни, различни от обикновените поради някои случки, в които тя бе взела участие. Един следобед, наблюдавайки красивото си лице в огледалото, тя внезапно се сети, че има една дата с още по-голямо значение за нея — датата на нейната смърт, денят, в който всичките ѝ прелести ще си отидат. Тази дата лукаво се спотайва между останалите дни в календара, тя не дава знак, нито издава звук... и все пак е неизбежно там. Кое ли число е този ден?“

Томас Харди, „Тес от рода Д'Ъбървил“^[1]

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА СЛЕДВАЩАТА СУТРИН

Петък, 15 юли 1988

Ранкейлър Стрийт, Единбург

Когато отвори очи, кльоцавото момче беше още там сега с гръб към нея, и седнало нестабилно на ръба на стария ѝ дървен стол, навличаше възможно най-тихо панталоните си. Тя погледна към радиочасовника си — девет и двацет. Бяха спали около три часа и той се опитваше да се измъкне. Забеляза го как притиска джоба си с длан, за да не се раздрънкат монетите, после стана и понечи да надене бялата си риза. Един последен поглед към дългия му кафяв гръб. Красив. Той наистина бе абсурдно красив. Прииска ѝ се много да остане, почти толкова силно, колкото ѝ се искаше да си тръгне. Реши, че трябва да каже нещо.

— Не си тръгваш, без да се сбогуваш, нали?

Той се извърна, заловен на местопрестъплението.

— Не исках да те будя.

— Защо не?

— Изглеждаше много красива така, унесена в съня.

И двамата разбраха, че опитът е несполучлив.

— Добре, добре. Разбирам. — Тя чу гласа си: настойчив и ядосан. Не му показвай, че си обидена, Ем. Дръж се хладнокръвно. Небрежно.

— Смятах да ти оставя бележка, но...

Той се престори, че търси нещо за писане, забравил за буркана от конфитюр върху бюрото, пълен с химикалки.

Тя вдигна глава от възглавницата и я подиря с ръка.

— Няма значение. Тръгвай си, щом искаш. Кораби, отминали в нощта, и прочее... Много... как да кажа... сладостна горчилка.

Той седна на стола и продължи да си закопчава ризата.

— Ема?

— Да, Декстър?

— Наистина ми беше много приятно.

— Личи си. Защо иначе ще си плюеш на петите?

— Не, сериозно. — Декстър се приведе напред. — Наистина се радвам, че най-сетне успяхме да си поговорим. И другото също. След толкова време. — Той сбърчи лице, търсейки точните думи. — Ти си... ти си прекрасна, Ем.

— Да, да, да...

— Наистина.

— Е, ти също си прекрасен. А сега си върви.

Тя го възнагради с лека, напрегната усмивка. Отговори ѝ, като прекоси ненадейно стаята, и тя обърна очаквателно лице към него, но откри, че се протяга под леглото за захвърления си чорап. Той забеляза вдигнатото ѝ лице.

— Чорап под леглото — каза.

— Да.

Седна неловко на ръба на леглото и заговори с неестествено жизнерадостен глас, навличайки чорапа:

— Голям ден е днес! Прибирам се у дома!

— Къде? В Лондон?

— Оксфордшир. Там живеят родителите ми. През повечето време.

— Оксфордшир. Прекрасно — додаде тя, тайничко огорчена от скоростта, с която се изпарява близостта, заменена от безсмислени реплики. Снощи говориха и се прегръщаха, а сега бяха като непознати на автобусна спирка. Допусна грешка, че заспа и развали магията. Ако бяха останали будни, сигурно още щяха да се целуват, но сега всичко беше приключило и от устата и излетя:

— Колко се пътува дотам? До Оксфордшир?

— Седем-осем часа. Татко е отличен шофьор.

— Аха...

— Ти няма ли да се прибиращ в...?

— Лийдс. Не. Оставам тук през лятото. Казах ти, забрави ли?

— Съжалявам, бях много пиян снощи.

— И това, Ваше Превъзходителство, е основната теза на защитата...

— Не е оправдание, просто... — Той се обърна към нея. — Ядосана ли си ми, Ем?

— Ем? Коя е Ем?

— Ема тогава.

— Не съм ядосана... но трябваше да ме събудиш, вместо да се измъкваш тихомълком...

— Щях да ти напиша бележка!

— И какво щеше да пише в тази скъпоценна бележка?

— Щях да напиша: „Взех ти портмонето“.

Тя се засмя, дрезгаво утринно гъргорене, което заседна в гърлото ѝ и в двете дълбоки трапчинки в угълчетата на устните ѝ. В начина, по който държеше устните си плътно затворени, сякаш да възпре нещо, в усмивката ѝ, имаше нещо толкова приятно, че той почти съжали, задето я беше излъгал. Не възнамеряваше да отпътува по обед. Родителите му щяха да го водят на вечеря днес и да тръгнат утре сутринта. Излъга я инстинктивно — да улесни бързо, безпроблемно бягство, но сега, привеждайки се да я целуне, се запита дали има начин да заличи заблудата. Устните ѝ бяха меки, тя се отпусна върху леглото, напоено с аромата на вино, на топлото ѝ тяло и на прах за пране, и той реши, че занапред наистина трябва да опита да бъде по-откровен.

Тя се изтърколи настрани.

— Отивам до тоалетната — каза, вдигна ръката му и мина под нея.

Изправи се и с два пръста придърпа бикините си надолу.

— Има ли телефон? — попита той, проследявайки я с поглед как прекосява стаята.

— В коридора е. Евтина джунджурия. Много нелепа. Тили твърди, че е забавна. Обаждай се, но не забравяй да оставиш монети.

И тя се запъти към банята, където водата вече шуртеше — както обикновено през лятото, съквартирантката ѝ подготвяше първото си епично киснене във ваната. Тили Килик я посрещна по халат, ококорила очи през парата зад очилата с огромни червени рамки и със зейнала от възмущение уста.

— Ах, ти, развратнице!

— Какво?

— Има ли някой в стаята ти?

— Може би!

— Дали се досещам кой е...

— Просто Декстър Мейхю! — каза Ема нехайно и двете се заляха от смях.

Декстър откри телефона в коридора, оформен стъписващо реалистично като бургер. Вдигна половинката на сусамената питка и се заслуша в шепота откъм банята, отдаден на обичайното задоволство, че го обсъждат. През тънката стена долитаха странни думи и фрази: И...? Не! Какво правихте тогава? Разговаряхме и прочее... Прочее? Какво означава „прочее“? Нищо! Ще остане ли за закуска? Не знам. Е, гледай да остане.

Декстър наблюдаваше търпеливо вратата. Най-после Ема се появи. Той набра 123 — информация за точно време — притисна питката към ухото си и заговори в говеждия шницел.

— ... ще бъде девет часът, трийсет и две минути и двайсет секунди...

На третия сигнал започна представлението:

— Здравсти, мамо... аз съм... малко късно звъня. — Той разроши коса, надявайки се жестът да предизвика умиление. — Не, пренощувах у приятели...

Погледна към Ема, която се шляеше край него по тениска и бикини, преструвайки се, че преглежда пощата.

— ... ще бъде девет часът и трийсет и три минути...

— Виж, изникна нещо и си помислих дали няма начин да отложим пътуването за утре... И за татко ще е по-удобно така... Мен ме устройва, ако устройва и вас... При теб ли е татко? Попитай го тогава.

Ориентирайки се по говорещия часовник, той изчака трийсет секунди и възнагради Ема с най-приветливата си усмивка. Тя му се усмихна в отговор и си помисли: „Мило момче, променя си плановете заради мен“. Може би го беше подценила. Вярно, държеше се като идиот, но явно невинаги.

— Съжалявам! — изрече беззвучно той.

— Не желая да си променяш плановете заради мен — извинително отвърна тя.

— Не, наистина искам...

— Но щом ще се прибиращ у дома...

— Няма проблем, така е по-добре...

— ... ще бъде девет часът и трийсет и четири минута...

— Не се притеснявай, не се чувствам обидена и...

Той вдигна ръка да замълчи.

— Да, мамо?... — Пауза, която подклажда напрежението, без да прекалява. — Наистина? Добре, чудесно! Добре, ще се видим по-късно в апартамента! Доскоро. Чао.

Той захлопна питката като кастанета и застанаха усмихнати един срещу друг.

— Страхотен телефон.

— Потискащ, нали? Видя ли го, ми иде да заплача.

— Да оставя ли монети?

— Не. Няма проблем. Аз черпя.

— Е? — каза той.

— Е — каза Ема. — Как ще оползотворим деня?

[1] Цитатът е със съкращения от Глава 15 на романа, издание на „Златорог“, 1991 г. прев. В. Измирлиев и Л. Велинов — Б.ред. ↑

ДВАЙСЕТА ГЛАВА ПЪРВА ГОДИШНИНА ЧЕСТВАНЕ

*Петък, 15 юли 2005
Лондон и Оксфордшир*

Развлечения, развлечения, развлечения — развлеченията са разковничето. Да не спиращ, да не остава нито секунда да се огледаш, да размислиш, защото номерът е да не изпадаш в униние, да се забавляваш и да възприемеш този ден... как? Като празник! В чест на живота ѝ, на добрите времена, на спомените. На смеха, изобилния смях.

С тази идея той пренебрегна протестите на Мади, извади двеста лири от касата на кафенето и покани тримата си служители — Мади, Джак и Пийт, който работи в събота — да почетат стилно специалния ден. Все пак тя би се зарадвала.

И така, тези първи минути от Деня на свети Суидин го сварват в приземен бар в Камдън, стиснал петото мартини в една ръка и цигара — в другата. Защото защо не? Защо да не се позабавлява, да отпразнува *живота ѝ*? Повтаря го, завалвайки думите, на приятелите си, които му се усмихват малко неомощно и отпиват от чашите си толкова бавно, че той започва да съжалява, че ги е поканил. Те са толкова сериозни и отегчителни; следват го от бар в бар не като добри приятели, а като болнични надзиратели, обгрижват го, внимават да не се блъска в хората и да не си удари главата, когато пада от таксито. Е, вече му додея. Иска разтуха, нека да се повесели от сърце, заслужава го след годината, която преживя. Затова предлага да ги заведе в клуб, където веднъж го бяха поканили на ергенско парти. Стриптийз клуб.

— Не съм сигурна, Декс — казва Мади с тих ужас.

— О, хайде, Мали! Защо не? — отвърща той и я прегръща през рамо. — Тя ще се зарадва!

Той се размива и вдига чаша; търси ръба с устни, но не улучва и джинът се разлива върху обувките му.

— Ще бъде забавно!

Мади се пресяга за самото си.

— Мади, ама че си лека категория! — крещи той.

— Мисля, че трябва да се прибиращ вкъщи, Декс — обажда се Пийт.

— Едва полунощ е!

— Лека нощ, Декс. Доскоро.

Той изпраща Мади до вратата. Иска да я развесели, но тя изглежда така, сякаш всеки момент ще се разплаче.

— Остани, пийни още една чаша! — дръпва я за ръката.

— Не прекалявай, моля те. Моля те.

— Не ни лишавай от женска компания!

— Няма как. Утре сутринта отварям аз, забрави ли? — Тя се обръща и го улавя за двете ръце влудяващо грижовно и съчувствено. — Просто... внимавай...

Той не иска съчувствие, иска да пие и затова пуска рязко ръцете ѝ и се връща на бара. Обслужват го безпроблемно. Само преди седмица в градския транспорт избухнаха бомби. Загинаха невинни хора и въпреки привидното мъжество и гордост атмосферата напомня град под обсада. Хората са уплашени и са си по домовете и Декстър лесно намира такси да ги откара до Фарингдън Роуд. Облегнал глава на стъклото, чува как Пийт и Джак мърморят плашливо обичайните извинения — късно е, сутринта са на работа.

— Имам деца и жена — шеговито напомня Пийт. Приличат на зложници, просеци милост. Декстър усеща как партито лека-полека се закрива, но няма сили да се бунтува, спира таксито на Кингс Крос и ги освобождава.

— Ела с нас, Декс? — казва Джак, надзъртайки през прозореца с глуповатия си загрижен поглед.

— Не, няма проблем.

— Защо не пренощуваш при мен? — предлага Пийт. — На канапето?

Декстър обаче усеща, че не е добре дошъл.

Както посочи Пийт, той има съпруга и деца и не му трябва чудовище у дома. Проснато вонящо в съзлива несвяст на канапето, докато децата му се опитват да се подготвят за училище. Скръбта е превърнала Декстър Мейхю отново в идиот и защо да се натрапва на приятелите си? По-добре тази вечер да се придържа към случайно

срещнати събеседници. Затова той им махва за сбогом и нарежда на шофьора да кара към мрачната безлюдна уличка до Фарингдън Роуд, където се намира нощният клуб „Нерон“.

Черните пилони пред входа напомнят погребална агенция. Строполява се от таксито, разтревожен, че биячите няма да го пуснат, но всъщност той е образцовият им клиент — добре облечен и мъртвопоиян. Усмивва се предразполагащо на огромния мъжага с гола глава и козя брадичка, подава няколко банкноти и онзи му махва да влиза. Пристъпва в мрака на главната зала.

Навремето, не толкова отдавна, посещението в стриптийз клуб символизираше постмодерна дързост — цинично и същевременно вълнуващо преживяване. Не и сега. Тази нощ клуб „Нерон“ напомня чакалня на летище от началото на осемдесетте. Сребрист хром, ниски черни канапета и пластмасови саксии — въплъщение на градски упадък. Аматорски стенопис, прекопиран от детски учебник, с робини, понесли подноси с грозде, покрива задната стена. Полиестерни римски колони никнат тук-там; край ниски масички за кафе, осветени от оранжеви прожектори, изтъкващи недостатъците им, стриптийзърките, актрисите, кършеха снага на фона на гръмогласно ар-ен-би — някои изпълняваха безжизнена жига или енергични подскоци като в салон за аеробика, други се поклащаха като в наркотичен транс — всичките голи или полуголи. Под тях седяха мъжете — предимно в костюми, с разхлабени вратовръзки, облежнати на стените на лепкавите сепарета с отпуснати назад глави, сякаш с майсторски прекършени глави — неговите събрата. Декстър оглежда стаята с блуждаещи очи, ухилва се глупаво и усеща как похот и срам вливат наркотичен коктейл във вените му. Той се препъва по стъпалата, улавя се за лепкавия парапет, изправя се, изпъва ръкавелите си и се олюлява между подиумите към бара, където жена със строго лице му казва, че може да поръчва само бутилка — водка или шампанско, по сто лири. Безочливото мошеничество го размива, той подава предизвикателно кредитната си карта, сякаш я предизвиква да злодейства на воля.

Взима бутилката си шампанско — полска марка, сервирана в купа с топла вода — и две пластмасови чаши и я отнася в сепаре от черно кадифе, където запалва цигара и се заема сериозно с пиенето. „Шампанското“ е сладко като сварен бонбон, с вкус на ябълка и почти

негазирано, но няма значение. Приятелите му са си тръгнали и никой не взема чашата от ръката му, разсейвайки го с разговори. След третата чаша времето добива странната си еластичност — забързва се и се забавя, цели минути изчезват напълно, а пред очите му се спуска черна пелена и после се вдига. Тъкмо се унася в сън или в безсъзнание, когато усеща длан върху ръката си и пред него застава кльощаво момиче в много къса лъскава червена рокля и с дълга руса коса, преливаща в черно на сантиметър над скалпа.

— Може ли да пийна чаша шампанско? — пита тя, шмугвайки се в сепарето. Под дебелия слой грим личи изключително лоша кожа; говори с южноафрикански акцент и той ѝ отправя комплимент.

— Имаш приятен глас — изкрещява, за да надвика музиката.

Тя изсумтява, сбърчва нос и се представя като Барбара, но така, сякаш „Барбара“ е първото име, което ѝ е хрумнало. Дребничка е, с кокалести ръце и малки гърди, в които той се вижда нагло, но на нея ѝ е все едно. Физика на балерина.

— Балерина ли си? — пита той, а тя изсумтява и свива рамене.

Той решава, че Барбара много, много му харесва.

— Какво те води насам? — пита механично тя.

— Празнувам годишнина! — отговаря той.

— Поздравления! — разсеяно възкликва тя, налива си още шампанско и вдига пластмасовата чаша във въздуха.

— Няма ли да ме питаш какъв точно е юбилеят? — казва той, но явно заваля лошо думите, защото тя три пъти го моли да повтори.

Решава да е по-директен.

— Точно преди една година стана злополуката със съпругата ми.

Барбара се усмихва нервно и се озърта наоколо, сякаш съжалява, че е седнала при него. Да се разправяш с пияници е част от работата, но този изглежда съвсем смахнат, празнува някаква злополука, хленчи и ломоти как някакъв шофьор не гледал накъде кара, разказва за съдебно дело, което тя не разбира и не си дава труда да разбере.

— Искаш ли да потанцувам? — пита го, за да смени темата.

— Какво? — Той се стоварва напред. — Какво каза?

Дъхът му вони и слюнката му я опръсква.

— Искаш ли да ти потанцувам? Да те поразведря? Май се нуждаеш от разведряване.

— Не сега. По-късно може би — казва той и я потупва по коляното, което е твърдо и неподатливо като парапет.

Заговаря отново; от устата му се лее несвързан поток от сладникаво-сентиментални и горчиви забележки, които нееднократно е изричал — само на трийсет и осем, искахме бебе, шофьорът се измъкна безнаказано, какво ли прави сега този кучи син, отнел най-добрата ми приятелка, надявам се да страда, само на трийсет и осем, къде е правосъдието, ами аз, какво да правя аз сега, кажи ми, Барбара, какво да правя аз сега. Млъква ненадейно.

Барбара е свела глава и се вира в ръцете си, които е сплела благоговейно в скута си, сякаш отправя молитва и за миг му се струва, че я е трогнал с историята си, трогнал е тази красива непозната, докоснал е някак си сърцето ѝ. Може би тя се моли за него, навярно дори плаче. Това клето момиче плаче за него и той усеща дълбока обич към тази Барбара. Поставя благодарно дланта си върху нейната и осъзнава, че тя пише съобщение. Докато той е говорел за Ема, тя е държала мобилния си телефон и е пишела съобщение. Залива го вълна от гняв и отвращение.

— Какво правиш? — пита я с разтреперан глас.

— Какво?

Той вече крещи с пълно гърло:

— Попитях какво, мамка му, правиш?

Блъсва диво ръцете ѝ и телефонът се търкулва на пода.

— Говорех на теб! — крещи той, но тя не му остава дължна, нарича го смахнат, луд и маха на бияча — същият огромен мъж с козя брадичка, посрещнал го толкова дружелюбно на входа, сега го обгръща с едната си масивна ръка през раменете, а с другата — през кръста, вдига го като дете и го пренася през залата.

Обръщат се глави с изумени изражения, докато Декстър реве над рамото му: „Ти, глупава, глупава краво, нищо не разбираш!“. Той мярва за последно Барбара, ухилена, вдигнала два средни пръста. Мъжката отваря с ритник пожарния изход и Декстър отново се озовава на улицата.

— Кредитната ми карта! Кредитната ми карта остана вътре! — крещи той, но като всички останали биячът само му се присмива и затваря вратата.

Разярен, Декстър слиза от тротоара и размахва ръце пред множеството черни таксита, отправени на запад, но никое не спира пред олюляващия се на шосето мъж. Той поема дълбоко дъх, качва се пак на тротоара, обляга се на стената и си претърсва джобовете. Портфейлът му е изчезнал, както и ключовете — за колата и за апартамента. Който му е откраднал портмонето и ключовете, е узнал и адреса му, отбелязан е на шофьорската му книжка, трябва да смени ключалката, а Силви ще дойде по обяд. Ще доведе Джасмин. Той ритва стената, обляга глава на тухлите, претърсва отново джобовете си, намира смачкана банкнота от двайсет лири в джоба на панталона, влажна от собствената му урина. Двайсет лири са достатъчни да го отведат невредим у дома. Ще събуди съседите, ще вземе резервните ключове и ще заспи.

Но двайсет лири са достатъчни и да го отведат в града за още няколко питиета. Вкъщи или забрава? Задържа се прав с усилие на волята, спира такси и потегля към Сохо.

През необозначена червена врата в глуха пряка на Бериук Стрийт, той влиза в нелегална подземна кръчма, която използваше преди десет-петнайсет години като последно убежище. Възтясната зала без прозорци е мрачна, забулена в цигарен дим и претъпкана с хора, отпиващи от консервени кутии. Той тръгва към пластмасовата маса, която служи за бар, използвайки тълпата за опора, но открива, че няма пари, дал е последната банкнота на шофьора на таксито и е изгубил рестото. Налага се да прибегне до номера, който винаги го спасяваше, когато оставаше без пари — грабва най-близкото питие и си го присвоява. Връща се в залата, глух за ругатните на хората, които разблъсква, вдига една очевидно забравена консервена кутия и я пресушава до дъно. Взема безочливо втора и се скрива в ъгъла, потен, обронил глава върху тонколоната. Затваря очи, алкохолът се стича по брадичката му и върху ризата и ненадейно една ръка го блъсва по гърдите и го натиква в ъгъла, а някакъв глас го пита как така, мамка му, си позволява да краде чужда пиячка. Той отваря очи — мъжът пред него е стар, със зачервени очи, нисък и дебел като жаба.

— Всъщност това си е моето питие — казва Декстър и се разкикотва при мисълта колко неубедителна е лъжата.

Мъжът се озъбва, оголва жълтите си зъби, размахва юмрук и Декстър разбира какво иска — иска мъжът да го удари.

— Махай се оттук, грознико! — изломотва той; после очите му се премрежават, долавя звук като от токов удар и се озовава на пода, закрил лице в шепи, а мъжът го налага по корема и го рита по гърба с токовете на обувките си. При всеки замах Декстър усеща вкуса на мръсния килим и после изведнъж полита, шестима го вдигат за ръцете и краката като в училище, когато имаше рожден ден и всичките му приятели го хвърляха в басейна, и той надава възторжени викове и се смее, докато го пренасят по коридора през кухнята и го изхвърлят на улицата сред пластмасовите кошове за боклук. Смеейки се, той се търкулва по твърдата мръсна земя и усеща кръвта в устата си, дъха на горещо желязо и си мисли, е, това щеше да ѝ хареса. Щеше да я зарадва.

15 юли 2005

„Привет, Декстър!

Надявам се, че писмото ми няма да те подразни. Странно е, нали, да изпращаш писма в епохата на интернет! Но така ми се струва по-редно. Искаше ми се да отбележа някак този ден и реших, че така е най-добре.

Как си? Как се справяш? Разменихме по няколко думи в службата, но не исках да се натрапвам, понеже си личеше колко ти е трудно. Брутално, нали? И аз като теб — убеден съм — цял ден си мисля за Ема. Винаги се сецам за нея, но днес е особено тежко и сигурно за теб е още по-тежко, но реших да споделя мислите си с теб, независимо дали си струва (едва ли!!!). Да започвам тогава.

Когато преди години Ема ме напусна, реших, че целият ми живот ще рухне. Така и стана. Няколко години. Честно казано, май направо полудях. Но после срещнах едно момиче в магазина, където работех, и на първата ни среща я заведох да гледа мое комедийно представление. След това тя ми каза да не го приемам зле, но съм много, много лош комик и най-добре да се откажа и просто да бъда себе си. В този миг се влюбих в нея и сега сме женени

от четири години и имаме три невероятни деца (по едно на година! Ха-ха!). Живеем в оживения Тотнъм, за да сме близо до родителите ми (така спестяваме пари за бавачки!). Работя в голяма застрахователна компания в отдела за запитвания на клиенти. Несъмнено ти звучи отегчително, но ме бива и често се смеем от сърце. Мога да кажа, че наистина се чувствам щастлив. Децата ни са момче и две момичета. Знам, че и ти имаш дете. Изтощително е, нали?

Но защо ти разказвам всичко това? Никога не сме се спогаждали и навярно не те интересува какво правя. Смятам, че причината да пиша, е следната.

След като Ема ме напусна, си мислех, че с мен е свършено, но не беше така, защото срещнах Джаки — съпругата ми. Сега и ти изгуби Ема, само че не можеш да си я върнеш, но искам да ти кажа да не се предаваш. Ема винаги те е обичала много, много. Години наред страдах и ревнувах. Дочувах телефонните ви разговори, наблюдавах ви двамата по партито и тя винаги засияваше край теб, както никога с мен. Срамувам се да призная, че четях бележниците ѝ, когато я нямаше, и те бяха пълни с теб, с приятелството ви. Беше нетърпимо. Честно казано, приятелю, не мислех, че я заслужаваш, но всъщност не мисля, че някой от нас я заслужаваше. Тя ще си остане най-умната, най-милата, най-забавната жена, която сме познавали, и е ужасно несправедливо, че я няма.

Както казах, не мислех, че я заслужаваш, но знам от кратките си разговори с Ема, че всичко се е променило, че вече не си противен. Знам също така, че в крайна сметка с теб тя беше много, много щастлива. Сияеше, нали? Сияеше от щастие, излъчваше светлина и искам да ти благодаря за това и да ти кажа, че не ти се сърдя, приятелю. Желая ти прекрасен живот оттук нататък.

Съжалявам, ако писмото звучи сълзливо. Такива годишнини са много тежки за всички, за семейството ѝ и най-вече за теб, но и аз мразя тази дата и винаги, всяка година оттук нататък ще мразя тази дата. Днес съм с теб в

мислите си. Знам, че имаш прекрасна дъщеря, и се надявам да намираш утеха и радост с нея.

Е, трябва да приключвам. Бъди щастлив, бъди добър и продължавай да живееш. Улови мига и прочее. Мисля, че и Ема го иска.

С най-добри пожелания (и малко попресилено — обич, предполагам), Йън Уайтхед“

— Декстър, чуваш ли ме? О, божичко, какво си направил? Чуваш ли ме, Декс? Отвори очи, моля те.

Събужда се и вижда Силви. Някак си се е озовал на пода в апартамента си, в тясното пространство между канапето и масичката, а тя стои смутено над него и се опитва да го изправи. Дрехите му са мокри и лепкави и той осъзнава, че е повърнал насън. Отвратен е и засрамен, но безпомощен да помръдне, докато Силви пъшка и диша тежко, стиснала го под мишниците.

— О, Силви — казва той, мъчейки се да ѝ помогне. — Съжалявам. Пак се прецаках.

— Просто седни, скъпи, моля те.

— Прецакан съм, Силви. Толкова прецакан...

— Ще се оправииш, трябва да поспиш, това е. О, не плачи, Декстър. Чуй ме, моля те! — Тя коленичи до него, обгръща с длани лицето му и го поглежда с нежност, каквато рядко е виждал, докато бяха женени. — Ще те изкъпем и ще те сложим в леглото, та да си отспиш. Съгласен?

Над рамото ѝ забелязва малка фигурка, застанала тревожно пред прага — дъщеря му. Той простенва и му се струва, че пак ще повърне, толкова могъща е вълната от срам.

Силви проследява погледа му.

— Джасмин, слънчице, почакай в другата стая — казва тя възможно най-спокойно. — Татко не се чувства много добре. — Джасмин не помръдва. — Отиди в другата стая! — нарежда Силви паникьосано.

Приискава му се да каже нещо утешително на детето, но устните му са подути и насинени и той не успява да оформи думите. Лега сразено обратно.

— Не мърдай — казва Силви. — Просто остани там.

И излиза от стаята, отвеждайки дъщеря им. Той затваря очи, чака и се моли всичко да приключи. Откъм коридора долитат гласове. Някой се обажда по телефона.

Следващото, което усеща със сигурност, е, че е на задната седалка в кола, свит неудобно под карирано одеяло. Придърпва го плътно — денят е топъл, но той трепери — и разбира, че това е старото одеяло за пикник, което, наред с миризмата на прашната тъмночервена тапицерия, му напомня за семейните излети. С известно усилие вдига глава да погледне през стъклото. На магистралата са. От радиото звучи Моцарт. Вижда темето на баща си, меката сребристо-сива коса, спретнато подкъсена над туфичките косми в ушите му.

— Къде отиваме?

— Водя те вкъщи. Заспивай.

Баща му го е отвлякъл. За миг понечва да възрази — върни ме в Лондон, добре съм, не съм дете. Но кожата топли лицето му, няма сили да се помръдне, камо ли да спори. Потръпва още веднъж, дръпва одеялото до брадичката си и заспива.

Събужда го скърцането на гумите по чакъла пред просторния, непоклатим семеен дом.

— Пристигнахме — казва баща му и отваря вратата на колата като шофьор. — Супа и чай!

И тръгва към къщата, подхвърляйки весело ключовете във въздуха. Очевидно е решил да се преструва, че не се е случило нищо необичайно, и Декстър му е признателен. Приведен и зашеметен, той слиза от колата, отмята одеялото за пикник и поема след него.

Оглежда лицето си в огледалото в малката баня на първия етаж. Долната му устна е порязана и подута, върху едната му буза има огромна жълто-кафява синина. Опитва се да раздвижи рамене, но гърбът го боли, мускулите са напрегнати и не го слушат. Сбърчва чело и изплезва език — възпален, прехапан в краищата и покрит със сив налеп. Прокарва върха му по зъбите си. Напоследък никога не ги

чувства чисти; огледалото отразява дъха му, усеща мирис на септична яма, сякаш нещо гние в него. По скулите и носа му има разкъсани капиляри. Пие с възобновена решимост всяка вечер и често денем и е видимо напълнял; лицето му е подпухнало и отпуснато, очите — постоянно червени и сълзящи.

Обляга глава на огледалото и издишва. През годините с Ема понякога се питаше нехайно как ли ще изглежда животът му, ако нея я няма; не мрачно, а прагматично, философски... като всички влюбени. Чудеше се какъв ще бъде без нея. Сега виждаше отговора в огледалото. Загубата не го надари с трагичен ореол, направи го глупав и досаден. Без нея той няма достойнство, добродетели и стремления — рухнал, самотен, застаряващ пияница, отровен от разкаяние и срам. В ума му изплува нежелан спомен от тази сутрин — баща му и бившата му съпруга го събличат и го влачат към ваната. След две седмици навършва четирийсет и една, а баща му го къпе. Не можаха ли да го заведат в болницата да му изпомпат стомаха? Така поне щеше да запази донякъде личното си достойнство.

Чува как в антрето баща му разговаря със сестра му, крещейки в телефона. Сяда на ръба на ваната. Не се налага да се напруга, за да ги подслуша. Всъщност невъзможно е да не ги чува.

— Събудил съседите, опитвал се да си отвори вратата с ритници. Те му отключили... Силви го намерила на пода. Явно е пийнал повечко, това е. Само ожулвания и синини. Нямам представа. Както и да е... изкъпахме го. Утре сутринта ще е добре. Искаш ли да дойдеш да го видиш? — В банята Декстър се моли за „не“, но явно и сестра му не остава очарована от предложението. — Добре, разбирам те, Кейси. Обади му се утре сутринта тогава.

Декстър се уверява, че баща му не е наблизил, излиза в коридора и тръгва към кухнята. Отпива топла чешмяна вода от прашна чаша и поглежда към огряната от вечерното слънце градина. Басейнът е празен, покрит с раздърпан син брезент, тенис кортът — осеян с отпадъци и буренясал. Кухнята също мирише на плесен. Голямата семейна къща се закриваше постепенно, стая по стая, и сега баща му използва само кухнята, дневната и спалнята си, но дори и тях му е трудно да поддържа. Сестра му казва, че понякога спи на канапето. Съветват го, загрижени, да се премести, да си купи нещо по-скромно, малък апартамент в Оксфорд или в Лондон, но баща им не иска да чуе.

— Смятам да умра в собствения си дом, ако не възразявате — отговаря им; довод, твърде емоционален, за да дръзнат да го оспорят.

— По-добре си значи?

Баща му застава зад него.

— Малко по-добре.

— Какво е това? — Кима към чашата на Декстър — Джин?

— Вода.

— Радвам се. За вечеря мислех да хапнем супа като за по-специален случай. Ще преглътнеш ли една супа?

— Да, мисля.

Той вдига две пакетчета във въздуха — люта супа с кърри или пилешка крем-супа?

Двамата се засуетяват из плесенясалата кухня — вдовци, създаващи ненужна бъркотия, за да претоплят две канчета супа. Откакто живее сам, диетата на баща му наподобява режима на амбициозен бойскаут — зрял фасул, наденички, рибни ролца; веднъж дори се похвали, че си е направил купичка желе.

Телефонът в коридора иззвънява.

— Ще вдигнеш ли? — казва баща му, мажейки масло върху нарязания бял хляб. Декстър се колебае. — Няма да те ухапе, Декстър.

Излиза в коридора и вдига. Силви е. Той сяда на стълбите. Бившата му съпруга сега живее сама; връзката ѝ с Калъм най-сетне приключи малко преди Коледа. Споделеното нещастие и желанието да предпазят Джасмин от него неочаквано ги сближава и за пръв път, откакто се ожениха, те са почти приятели.

— Как се чувстваш?

— О, знаеш... Малко смутен. Съжалявам.

— Няма проблем.

— Помня как с татко ме настанихте във ваната.

Силви се засмива.

— Той го прие много невъзмутимо. „Няма нещо, което да не съм виждал преди“.

Декстър се усмихва и потреперва едновременно.

— Добре ли е Джасмин?

— Да, струва ми се. Ще го преглътне. Казах ѝ, че си се натровил.

— Ще ѝ се реванширам. Съжалявам.

— Случва се. Но не го прави пак, моля те.

Декстър издава звук, който напомня: „Няма, добре, хмм... ще видим“.

Настава мълчание.

— Трябва да приключвам, Силви. Супата ври и кипи.

— До събота вечер тогава?

— Да. Целуни Джасмин. И още веднъж — съжалявам.

Той я чува как намества слушалката.

— Всички те обичаме, Декстър.

— Без никаква причина — промърморва смутено той.

— Може би. Но въпреки това те обичаме.

След миг той оставя слушалката и сядва пред телевизора до баща си, който отпива лимонада, разреждана в хомеопатични пропорции. Супата е поднесена в подноси със специални меки подложки за удобно хранене пред лаптопа — модерно изобретение, което донякъде смуцава Декстър, вероятно защото майка му не би допуснала подобно нещо в дома си. Супата е гореща като лава и щипе порязаната му устна, а нарязаният бял хляб е намазан несръчно с масло — раздробен и смачкан на топки с белезникав цвят. Но, странно наистина, той е вкусен — дебелият слой масло се топи в гъстата супа и те преглъщат и гледат „Ийст Енд“ — нова мания на баща му. Докато буквите се нижат по екрана, той оставя подноса на пода, изключва звука с дистанционното и се обръща към Декстър:

— В ежегоден фестивал ли смяташ да го превърнеш?

— Още не знам. — Минава време и баща му се обръща пак към безмълвния телевизор.

— Съжалявам — казва Декстър.

— За какво?

— Е, за ваната и...

— Бих си го спестил за в бъдеще, ако нямаш нищо против. — Без да пуска звука на телевизора, той започва да прехвърля каналите. — Както и да е... и ти ще го правиш за мен скоро.

— Божичко, дано да не се налага — казва Декстър. — Не може ли Кейси да ме замести?

Баща му се усмихна и го поглежда отново.

— Не ми се четат лекции.

— И на мен не ми се слушат.

— Е, тогава ще кажа само, че според мен трябва да опиташ да живееш, сякаш Ема все още е тук. Не мислиш ли, че така е най-добре?

— Не знам дали мога.

— Е, пробвай поне. — Той посяга към дистанционното. — Какво смяташ, че правя пече десет години? — Баща му намира каквото търси и се отпуска във фотьойла. — А! „Закон и ред“!

Тя седят и гледат телевизия в летния здрач, в стаята пълна със семейни снимки, и Декстър смутено усеща, че пак се разплаква, много тихо. Вдига дискретно, крадешком ръка към очите си, но баща му чува как си поема дъх и го поглежда.

— Добре ли си?

— Съжалявам — казва Декстър.

— Не е заради моята супа, нали?

Декстър се засмива и подсмърча.

— Май не съм изтрезнял още.

— Няма проблем — заключава баща му и се обръща пак към екрана. — „Ням свидетел“ започва в девет.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА ТРОНЪТ НА АРТУР

Петък, 15 юли 1988

Ранкейлър Стрийт, Единбург

Декстър се изкъпа в окаяната плесенясала баня и си облече снощната риза. Вонеше на цигари и на пот и си надяна и самото, за да прикрие миризмата; после изстиска паста за зъби върху палеца си и си изтърка зъбите.

Влезе в кухнята при Ема Морли и Тили Килик под замания огромен плакат на „Жюл и Жим“ на Трюфо. Жан Моро се възправяше усмихнато над тях, докато похапнаха безвкусната, предизвикваща киселини закуска — препечен черен хляб със соев пастет, нещо като импровизирани мюсли. В чест на гостенина Ема бе измила старомодната кафеварка — от онези, които винаги изглеждаха мухлясали отвътре — и след първата чаша лепкава черна течност Декстър се почувства малко по-добре. Седеше мълчаливо и слушаше преднамерено шеговития разговор на съквартирантките, надянали огромните си очила като медали за храброст, и се чувстваше смътно като заложник на крайно авангардна театрална труппа. Може би все пак сгреша, че остана. Определено сгрешаха, че излязоха от спалнята. Как да я целуне пред Тили Килик, която бърбори ли, бърбори?

Присъствието на Тили все повече влудяваше и Ема. Няма ли капчица тактичност? Седи, облегнала брадичка в шепа, отмята коса и си ближе лъжичката. Ема допусна грешката да се изкъпе с непроверен флакон ягодов гел и усещаше как около нея витае аромат на плодово мляко. Прииска ѝ се да отиде да се изплакне, но не смееше да остави Декстър сам с Тили със зейналия ѝ халат, разкриваш най-хубавото ѝ бельо — червено карирано боди от „Никърбокс“; толкова очебийна беше понякога.

Да се върне в леглото, ето какво всъщност ѝ се искаше на Ема, и отново да е полугола; твърде късно, и двамата бяха изтрезнели. Нетърпелива да се измъкне отгук, тя се почуди гласно какво ще правят днес, как ще прекарат първия ден след дипломирането.

— Да отидем на кръчма? — предложи несигурно Декстър, Ема се престори, че повръща.

— Да отидем на обяд и ресторант? — каза Тили.

— Нямаме пари.

— На кино тогава? — опита пак Декстър. — Аз черпя.

— Не днес. Денят е чудесен, по-добре да сме на открито.

— Добре... на брега, Норт Беруик.

Ема потрепери. Това означаваше да носи бански костюм пред него, а тя нямаше сили, да изтърпи агонията.

— Аз съм напълно непотребна на плажа.

— Тогава какво?

— Да се изкачим на Трона на Артур? — обади се Тили.

— Никога не съм ходил — нехайно каза Декстър. Двете момичета го изгледаха зяпнали.

— Никога не си се качвал на Трона на Артур?

— Никога.

— Четири години си в Единбург и...?

— Бях зает!

— С какво? — попита Тили.

— С антропологически изследвания — отговори Ема и двете се разсмяха неучтиво.

— Е, тогава трябва да отидем! — каза Тили и в последвалата тишина очите на Ема пламнаха предупредително.

— Нямам подходящи обувки — каза Декстър.

— Не е Еверест, просто висок хълм.

— И с туристически обувки няма да успея!

— Лесно е, не бой се.

— С костюма?

— Да! Ще си направим пикник.

Ема усети как ентузиазмът ѝ се изпарява, но Тили каза:

— Всъщност май е по-добре да отидете без мен. Аз... имам друга работа...

Ема я стрелна с очи, улови крайчеца на намигване и ѝ се прииска да скочи и да я целуне.

— Добре! Да вървим тогава! — Лицето на Декстър също грейна и петнайсет минути по-късно те излязоха в мъгливото юлско утро, а

сейлсбърските канари се издигаха срещу тях в края на Ранкейлър Стрийт.

— Наистина ли ще се изкачим там?

— Детинска работа е. Довери ми се.

Напазаруваха за пикника в супермаркета на Никълсън Стрийт, и двамата малко смутени от странно фамилиарния ритуал да делят една количка, и двамата притеснени какво да изберат; твърде разточително ли е да взема маслини, забавно ли е да купя пуканки, помпозно ли е шампанското? Натъпкаха армейската ранина на Ема с продукти — с шеговит привкус за Ема, по-изтънчени за Декстър — и поеха към Холирул Парк, където се заизкачваха по хълма.

Декстър се влачеше отзад, подхлъзваше се на гладките подметки и се потеше под костюма, стискаше цигарата между устните си и усещаше как главата му бумти от червеното вино и сутрешното кафе. Смътно съзнаваше, че е редно да се възхищава на прекрасната гледка, но очите му не се отлепаха от задника на Ема в избелели сини джинси, пристегнати силно на кръста.

— Много си пъргава.

— Като планинска коза съм. У дома бродех много, когато кумирът ми беше Катрин. По дивите и брулени хълмове. Бях сантиментална до мозъка на костите си. „Не мога да живея без моя живот! Не мога да живея без моята душа!“

Декстър слушаше разсеяно. Предположи, че тя цитира нещо, но вниманието му отвлече струйка тъмна пот, стекла се между лопатките ѝ, презрамка на сутиен пол дълбокото деколте на тениската ѝ. В миг си я представи в леглото снощи, но тя се извърна към него, сякаш да го предупреди да пропъди образа.

— Как си, шерпе?

— Добре. Е, нямаше да е зле обувките ми да имаха някакъв грайфер. — Тя се засмя. — Какво смешно има?

— За пръв път виждам някой да пуши и да се катери.

— Че какво друго да правя?

— Да се наслаждаваш на гледката!

— Гледката си е просто гледка... просто гледка.

— Шели ли цитираш или Уърдсуърт?

Той въздъхна и спря, подпрял ръце върху коленете.

— Добре. Добре. Ще се наслаждавам на гледката.

Обърна се и видя старите сгради, куличките и арките на Стария град под внушителния сив замък и отвъд тях, сред маранята на топлия ден — реката. Декстър се придържаше към правилото да не изглежда впечатлен от нищо, но гледката наистина беше великолепна, същата като на пощенските картички. Зачуди се защо не я е виждал досега.

— Много приятно — позволи си да заключи и те продължиха да се изкачват към върха, питайки се какво ще стане, когато стигнат.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ВТОРА ГОДИШНИНА

РАЗОПАКОВАНЕ

Събота, 15 юли 2006

Северен Лондон и Единбург

В шест и петнайсет тази вечер той спуска металните щори на „Белвил кафе“ и заключва тежкия катинар. До него Мади го чака, той я улавя за ръката и двамата тръгват заедно към станцията на метрото.

Най-сетне, най-сетне се е преместил, наскоро е купил приятен, но скромен мезонет с три спални в Госпъл Оук. Мади живее в Стокуел, в другия край на Нодърн Лейн, и понякога нощува при него. Но не тази вечер; без мелодрама и без превземки тази нощ той просто иска да остане сам. Поставил си е задача, която може да изпълни единствено насаме.

Сбогуват се пред станция Туфнел Парк. Мади е малко по-висока от него и се понавежда, за да го целуне.

— Обади ми се по-късно, ако искаш.

— Добре.

— Ако си промениш решението и пожелаеш да дойда...

— Ще се справя.

— До утре тогава?

— Ще ти се обадя.

Целуват се още веднъж, кратко, но нежно, и той продължава по хълма към новия си дом.

От два месеца излиза с Мади, управителката на кафенето. Още не са съобщили официално на другите служители, но подозират, че те знаят. Не е страстна връзка, по-скоро постепенно осъзнаване на неизбежното през последната година. На Декстър му се струва малко прагматично и равнодушно и тайничко се чувства неловко от начина, по който Мади се превърна от близка приятелка в любовница; това, че се породиха в мрак, хвърля сянка върху отношенията им.

Но те несъмнено се разбират много добре. Всички го твърдят и Мади е мила, разумна и привлекателна, висока и стройна и малко

прекалено съдържана. Иска да стане художник и Декстър смята, че е талантива; малки картини са окачени в кафенето и понякога се продават. Освен това тя е десет години по-млада от него — представя си как Ема прибелва очи — но е мъдра и умна и също е надмогнала тежки времена — ранен развод, несполучливи връзки. Мади е мълчалива, затворена в себе си и съзерцателна, излъчва меланхолия, която в момента го устройва напълно. Състрадателна и предана е до крайност; тя спаси кафенето, когато той изпиваше печалбата и не идваше на работа, и ѝ е благодарен за това. Джасмин я харесва. Разбират се чудесно, поне засега.

В приятната съботна вечер той крачи сам по тихите улички. Стига апартамента, заемащ сутерена и първия стаж на червен тухлен блок недалеч от Хампстед Хийт. Помещенията още пазят миризмата и тапетите на възрастното семейство, живяло тук преди, и той е разопаковал само най-необходимото — телевизора, видеото, стереоуредбата. Мястото изглежда старомодно, поне сега, с парапетите със заврънкулки, ужасната баня и множеството тесни стаички, но според Силви има потенциал, стига да съборят стените и да излъскат дъските на пода. Има достатъчно пространство за Джасмин и градина. Градина. Известно време той се шегуваше, че ще я павира, но и крайна сметка реши да се научи да отглежда растения и си купи книга по темата. Най-дълбоките кътчета на съзнанието му са приели идеята за улегнал живот. Скоро ще дойде ред на голфа и на спането с пижама.

Той влиза, подминава кашоните, препълнили антрето, взема си душ, отива в кухнята, поръчва тайландска храна. Ляга на канапето в дневната и започва мислено да съчинява списък от задачи, които трябва да изпълни, преди да се залови с основната.

За тесен кръг от хора някогашната безобидна дата е придобила скръбен ореол и му предстоят няколко телефонни разговора. Започва със Сю и Джим — родителите на Ема в Лийдс. Разговорът е приятен и достатъчно откровен; той им разказва за кафенето, за Джасмин; повтаря два пъти историята — за майката и за бащата.

— Е, това са всички новини — казва на Сю. — Исках само да знаете, че днес мисля за вас и се надявам да сте добре.

— Ние също мислим за теб, Декстър. Грижи се за себе си — с поразтреперен глас отговаря тя и затваря телефона.

Декстър продължава със списъка — обаждат се на сестра си, на баща си, на бившата си съпруга, на дъщеря си. Разговорите са кратки, преднамерено ведри и отбягват значимостта на деня, но подтекстът е винаги един и същ: „Добре съм“. Обаждат се и на Тили Килик, но тя се държи прекалено сантиментално и емоционално.

— Но наистина ли си добре, скъпи? Искам да кажа... наистина ли? Сам ли си? Добре ли се чувстваш сам? Искаш ли да наминем?

Раздразнен, той я уверява, че наистина е добре, и приключва разговора възможно най-бързо и най-любезно. Звъни и на Йън Уайтхед в Тонтън, но той слага децата да лягат, малките разбойници, и моментът не е подходящ. Йън му обещава да се обади през седмицата и дори да дойде да се видят и Декстър одобрява идеята с пълното съзнание, че няма да се осъществи. И сега, както при всички обаждания, преобладава усещането, че най-лошата буря е отминала. Декстър навярно никога няма да се чуе отново с Йън Уайтхед и това устройва и двамата.

Вечеря пред включения телевизор, прехвърля каналите и се ограничава до единствената бира, която му донасят безплатно с поръчката. Но е тъжно да се храниш сам, приведен на канапето в тази странна къща, и за пръв път през този ден го завладяват отчаяние и самота. Напоследък скръбта е като пристъпване върху заледена река; през повечето време се чувства уверен, но винаги го дебне опасността да не потъне. Сега чува как ледът се пропуква под краката му и усещането е толкова силно и страшно, че той се изправя, закрива лицето си с длани и си поема дъх. Издишва бавно през пръсти, втурва се в кухнята и започва да трупа със замах мръсни чинии в мивката. Внезапно му се прииска да пие и да не спира да пие. Намира телефона си.

— Какво има? — пита загрижено Мади.

— Малък пристъп на паника.

— Сигурен ли си, че не искаш да дойда?

— Вече съм добре.

— Мога да взема такси? Ще бъда при теб след...

— Не, наистина. Предпочитам да остана сам.

Открива, че собственият му глас е достатъчен да го успокои, уверява я още веднъж, че е добре, и ѝ пожелава лека нощ. Убеден, че

вече няма причина някой да му звъни, той изключва телефона, спуска щорите, качва се горе и започва.

В спалнята за гости има само матрак, отворен куфар и седем или осем кашона, два, от които са надписани: „Ема 1“ и „Ема 2“, със собствения ѝ почерк с дебел черен маркер. Последните вещи на Ема от апартамента му, двата кашона съдържат бележници, писма, албуми и той ги пренася в дневната и започва да ги разопакова. Отделя безсмислените дреболии — стари банкови извлечения, рецепти, ресторантски брошури — и ги пъха в черен чувал за отпадъци. Останалото ще изпрати на родителите ѝ или ще задържи за себе си.

Процесът му отнема много време, но той го изпълнява напълно хладнокръвно и прагматично, поспирайки от време на време да отпочине. Избягва да чете бележниците и тетрадките с младежки стихове и пиеси. Изглежда му несправедливо — представя си как Ема сбърчва чело над рамото му или ги издърпва от ръцете му. Съсредоточава се върху писмата и снимките.

Материалите са опаковани по такъв начин, че той работи в обратен хронологичен ред, прекопава пластове, започвайки от годините им заедно, преминава към деветдесетте и накрая — на дъното на втория кашон — навлиза в осемдесетте. Най-отгоре са черновите за кориците на романите за Джули Крискол, кореспонденцията с издателката ѝ Марша, изрезки от вестници. Следващият пласт разкрива пощенски картички и снимки от Париж, включително една на прословутия Жан-Пиер Дюсолие — смугъл и много красив — мъжът, който си отиде. В плик с билети за метрото, сгънати менюта и договор за наемане на жилище на френски се натъква на нещо толкова стъписващо и мило, че едва не го изпуска на земята.

Полароидна снимка от Париж през онова лято — Ема лежи гола на леглото, кръстосала глезени, отпуснала ръце над главата. Същата вечер гледаха „Титаник“ на черно-белия телевизор, бяха опиянени от вино и любов и макар снимката да беше красива, тя я издърпа от ръцете му и настоя да я унищожат, фактът, че я е запазила и я е скрила, би трябвало да го зарадва с разкритието, че тайничко е харесвала снимката. Но тя го сблъсква отново с нейното отсъствие и се налага да спре за миг и да си поеме дъх. Прибира я в илика и застива неподвижно, за да се съвземе. Ледът скърца под краката му.

Продължава. От края на деветдесетте намира купчина съобщения за новородени, сватбени покани, огромна прощална картичка от персонала и учениците в Кромвелската гимназия и пъхнати в същия плик, няколко писма от някой си Фил, които звучат толкова натрапчиво еротично и умолително, че Декстър ги сгъва бързо и ги натъпква обратно в плика. Има брошури от комедийните представления на Йън и скучни нотариални документи за покупката на апартамента на E17. Открива няколко глуповати пощенски картички, които ѝ е изпращал от пътешествията си в началото на деветдесетте — „Амстердам е СМАХНАТ“, „Дъблин е НЕСРАВНИМ“. Припомня си писмата, получени в отговор — вълшебни бледосини листове, които препрочита понякога — и пак се смущава от повърхностното си два̀сет и четири годишно „аз“: „Венеция е АБСОЛЮТНО НАВОДНЕНА!!!!“. Открива копие от театрален плакат — „Жесток товар“ — пиеса за младежи от Ема Морли и Гари Чийдъл, после стари есета, курсови работи — „Жените на Дън“ и „Елиът и фашизмът“ — купчина репродукции с малки дупчици от кабарчетата, с които са били закрепени по стените на студентските общежития. Намира картонен цилиндър и в него, завита на стегнато руло — дипломата на Ема, очевидно недокосвана от почти два̀сет години. Свръвява предположението си, поглеждайки датата — 14 юли 1988. Осемнайсет години.

В разкъсан хартиен албум вижда снимки от церемонията по дипломирането ѝ ги преглежда без особена носталгия. Ема е снимала и почти липсва на фотографиите, а той не помни останалите; по онова време двамата се движеха в различни кръгове. Все пак се стъписва колко млади изглеждат лицата, а също и от факта, че Тили Килик успява да ги подразни дори на снимка и на деветнайсет години разстояние. Снимка на Калъм О’Нийл — строен и самодоволен — бързо е разкъсана на две и заровена надълбоко в чувала за отпадъци.

По някое време Ема очевидно е подала фотоапарата на Тили, понеже най-сетне открива няколко нейни снимки — с псевдогероично изражение в роба и с широкопола шапка, смъкнала очилата си на върха на носа като книжен плъх. Той се усмихва, после простенва засрамено при вида на някогашното си „аз“.

С лице, застинало в нелепа манекенска маска, глътнал бузи и присвил устни, стои до Ема, която го е прегърнала през врата, привела

е глава до неговата, ококорила очи, вдигнала длан към устата си, сякаш озарена от гениално хрумване. След тази снимка двамата отидоха на чаено парти, на кръчма и на домашно парти. Не помни в чий дом, а само, че къщата беше претъпкана и буквално разрушена, а празнуващите се пренесоха на улицата и в двора. Далеч от хаоса, те се приютиха на канапето в дневната и останаха там цяла вечер. Там я целуна за пръв път. Разглежда отново снимката от дипломирането, Ема с дебелите черни очила, с яркочервена, нескопосано подстригана коса, с малко по-закръглено лице, отколкото я помни, усмихната широко, опряла буза до неговата. Остава снимката настрани и поглежда следващата.

Заснета е на другия ден. Седят на планински скат, Ема е в джинси, пристегнати силно на кръста, а Декстър — малко встрани от нея — в бяла риза и черен костюм.

На върха на Трона на Артур свариха обезсърчително гъмжило от туристи и дипломанти като тях, всичките бледи и омаломощени от снощните пиршества. Декс и Ем помахаха смутено на неколцина познати, но се постараха да спазят дистанция, за да избегнат клюките, макар да беше твърде късно.

Обиколиха бавно ръждивокафявото плато, за да се насладят на гледката от различни ъгли. Застанаха пред каменната колона, бележеща върха, и размениха задължителните за случая забележки — колко далеч са стигнали и как виждат квартирите си оттук. Колоната беше осеяна с графити — остроумия, „ДГ беше тук“, „Шотландия завинаги“, „Тачър — вълн“.

— Да си гравираме ли инициалите? — предложи колебливо Декстър.

— Как по-точно? „Декс и Ем“?

— „Завинаги“.

Ема изсумтя скептично и огледа най-забележителното умотворение — огромен пенис, изрисуван с неизлично зелено мастило.

— Представи си да се изкатериш дотук, за да го нарисуваш! Дали си е носел химикалка специално за случая? „Прекрасна гледка, чудесна природа и прочее, но липсват фалос и топки“...

Декстър се засмя механично, но отново започна да ги завладява неудобство. Дали не сгрешиха? И двамата тайничко се запитаха дали

да не пропуснат пикника и просто да се върнат вкъщи. Но и двамата не събраха сили да го предложат и вместо това откриха една падина наблизко, където скалите предоставяха природна мебелировка, настаниха се и разопаковаха раницата.

Декстър отвори вече топлото шампанско, което безпомощно протече по ръката му и по сухата трева. Надигнаха един след друг бутилката, но празничното настроение се беше изпарило и след кратко мълчание Ема пак похвали гледката.

— Великолепно!

— Хмм...

— Никакъв признак за дъжд.

— Хмм?

— Каза, че е денят на свети Суидин. „Ако на свети Суидин завали...“

— Абсолютно. Никакъв признак, че ще завали.

Времето, говореше за времето. Смутена от собствената си баналност, тя помълча, преди да премине към по-директен подход.

— Е, как се чувстваш, Декс?

— Малко изморен.

— Не, имам предвид снощи? Ти и аз.

Той я погледна и се почуди какво очаква да ѝ отговори. Притесняваше се от сблъсък без пътища за бягство, ако не броим полет от планинските чукари.

— Добре! А ти? Как се чувстваш?

— Добре. Малко смутена сякаш, задето се раздърдорих така... за бъдещето. Как ще променя света и прочее. Малко самонадеяно на фона на жестоката дневна светлина. А и тогава сигурно е прозвучало самонадеяно... на човек без принципи и идеали...

— Хей, имам идеали!

— Да спиш с две жени едновременно не е идеал.

— Е, ти смяташ така...

Тя зацъка с език.

— Понякога си много дребнав.

— Не мога да се променя.

— Опитай поне. — Тя отскубна шепа трева и я подхвърли леко към него. — Ще станеш по-приятен. Както и да е. Имах предвид, че не искам да ме сметнеш за стара досадница.

— Не съм. Беше ми интересно. И както казах, прекарах чудесно. Жалко само, че позакъсняхме.

Той и се подсмихна влудяващо утешително и тя сбърчи раздражено нос.

— Какво? Иначе щяхме да станем любовници?

— Не знам. Кой знае?

Той протегна ръка с дланта нагоре, за миг тя я изгледа отвратено, после въздъхна и примирено я пое и те останаха така, заключили безсмислено и абсурдно ръце, докато най-сетне се измориха и се пуснаха. Декстър прецени, че най-доброто решение е да се престори на заспал, докато стане време да тръгват, и приведе плана си в ход. Свали си сакото, сгъна го на възглавница и затвори очи. Тялото го болеше, алкохолът пулсираше в главата му, усети как се унася, но тя проговори:

— Може ли да кажа нещо? За да те успокоя?

Той отвори безсилно очи. Тя седеше, обгърнала с ръце свитите си до гърдите крака, облегнала брадичка върху коленете.

— Да?

Тя пое дъх, сякаш си събира мислите, и каза:

— Не искам да смяташ, че съм го взела присърце или нещо подобно. Имам предвид... знам, че снощи беше пиян, и затова...

— Ема...

— Нека приключа. Но така или иначе се чувствах много приятно. Не съм много опитна в... тези неща. Не съм ги изследвала научно... като теб. Но беше хубаво. Мисля, че си много приятен, Декс, когато поискаш. Независимо дали сме закъснели или не, но смятам, че трябва да заминеш за Китай или за Индия или закъдето решиш, за да откриеш себе си, а аз ще си продължа да се радвам на живота тук. Не искам да идвам с теб, не искам всяка седмица да ми пращаш пощенски картички, не искам дори телефонния ти номер. Не искам да се омъжвам, да ти раждам деца или дори да флиртуваме отново. Прекарахме една чудесна нощ заедно, това е. Винаги ще я помня. И ако занапред пътищата ни някога се пресекат — на парти или нещо такова — няма проблем. Ще си побъбрим приятелски. Няма да се чувстваме неловко, задето си ми бъркал под блузата и прочее. Няма да пристъпваме смутено от крак на крак. Ти и аз. Ще бъдем просто... приятели. Съгласен?

— Добре. Добре.

— Е, това беше. Сега...

Тя взе раницата, затършува вътре и извади очукан „Пентакс“.

— Какво правиш?

— На какво ти прилича? Ще те снимам. За да не те забравям.

— Изглеждам ужасно — каза той и тутакси занাগлася косата си.

— Не на мене тия!

Тон запали цигара за кураж.

— За какво ти е снимка?

— Да я имам, когато станеш известен. — Тя закрепил фотоапарата върху една скала и намести обектива. — Ще казвам на децата си: „Виждате ли го? Веднъж си пхна ръката в мамината риза в претъпкана с хора стая“.

— Ти започна!

— Не, ти започна, приятелю!

Тя нагласи таймера и прокара пръсти в косата си, а Декстър провесил цигарата в единия ъгъл на устата си, после я премести в другия.

— Е? Трийсет секунди!

Декстър зае по-представителна поза.

— Какво ще кажем? „Зеле“?

— Не „зеле“. Ще кажем „мимолетен флирт“! — Тя натисна бутона и фотоапаратът забръмча. — Или „промискуитет“!

Изкатери се по скалите.

— Или „крадци, отминали в нощта“.

— „Кораби“, крадците не отминават в нощта.

— А какво правят крадците?

— Крадците са тъпи.

— Какво му е на „зеле“?

— Да не казваме нищо. Само да се усмихнем, да изглеждаме естествени. Млади и изпълнени с високи идеали и надежди и прочее. Готов ли си?

— Да.

— Усмивка и...

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

ТРЕТА ГОДИШНИНА

МИНАЛОТО ЛЯТО

Неделя, 15 юли

2007 Единбург

— Дзън-дзън. Дзън-дзън.

Събужда го показалецът на дъщеря му, притиснал носа му, сякаш с входен звънец.

— Дзън-дзън. Дзън-дзън. Кой звъни? Джасмин звъни!

— Какво правиш. Джаз?

— Будя те. Дзън-дзън. — Показалецът ѝ сега му повдига клепача. — Ставай, мързелане!

— Колко е часът?

— Ден е!

До него и хотелското легло Мади се пресяга за часовника си.

— Шест и половина — простенва тя във възглавницата и Джасмин се засмива злокобно. Декстър отваря и двете си очи и вижда лицето ѝ на възглавницата до него, носа ѝ — на сантиметри от неговия. — Нямах ли книги да почетеш или кукли да си поиграеш?

— Не.

— Върни да оцветяваш нещо тогава.

— Гладна съм. Ще се обадим ли на румсървис? В колко отварят басейна?

Единбургският хотел е елегантен, класически и внушителен, с дъбови ламперии и порцеланови вани. Родителите му бяха отседнали тук веднъж, за дипломирането му, и хотелът е малко по-старомоден и по-скъп, отколкото му се нрави, но реши, че ако ще го правят, трябва да е стилно. Тук са за две нощи — Декстър, Мади и Джасмин. После ще наемат кола и ще отидат във вила край Лох Ломон. Глазгоу е по-близо, разбира се, но Декстър не е идвал в Единбург от петнайсет години — откакто през един развратен уикенд снимаха телевизионно шоу, посветено на фестивала. Сякаш е било преди цяла вечност, в друг

живот. Днес го води бащинското желание да покаже града на дъщеря си. Заради датата Мади реши да не ги придружава.

— Сигурна ли си, че няма проблем? — пита я той насаме в банята.

— Да, разбира се. Ще отида в галерията да разгледам изложбата.

— Просто искам да ѝ покажа няколко места. Улица „Споменна“.

Няма смисъл и ти да страдаш.

— Както казах, няма проблем.

Той я поглежда съсредоточено.

— И не смяташ, че съм луд?

Тя му се усмихва леко.

— Не, не смятам, че си луд.

— И не мислиш, че е вампирско и призрачно?

— Никак. — Дори да се чувства обидена, тя не го показва. Той я целува нежно по врата.

— Трябва да направиш каквото искаш — казва тя.

Някога идеята, че може да вали четирийсет поредни дни му се струваше преувеличена, но не и тази година. В цялата страна дъждът се лее седмици наред, улиците изчезват под потоци вода и лятото изглежда толкова странно, сякаш е нов сезон. Мусонен сезон, но когато излизат навън, денят все още е слънчев, с високи бели облаци и сух, поне засега. Уговарят се да обядват заедно и тръгват в различни посоки.

Хотелът е в Стария град, точно до Ройъл Майл, и Декстър повежда Джасмин на стандартна живописна обиколка по алеи и тайни стълби, докато се озовават на Никълсън Стрийт и тръгват на юг от центъра на града. Помни, че улицата е оживена и мъглива от автобусни изпарения, но в неделното утро тя е тиха и малко тъжна, а Джасмин изглежда неспокойна и отегчена, откакто напуснаха туристическия маршрут. Ръката ѝ натежава в неговата, но Декстър не спира. Открил е стария адрес върху едно от писмата от Ема и скоро забелязва табелата. „Ранкейлър Стрийт“. Свиват в тихата улица с жилищни блокове.

— Къде отиваме?

— Търся едно място. Номер седемнайсет.

Вече са пред него. Декстър вдига поглед към прозореца на третия стаж — завесите са спуснати, сградата изглежда запусната и невзрачна.

— Виждаш ли онзи апартамент? Там живееше Ема, когато учехме заедно в университета. Всъщност, кажи-речи, се запознахме тук.

Джасмин поглежда послушно, но нищо не отличава постройката от съседните и Декстър се усъмнява в целесъобразността на експедицията. Подбудите му са егоистични, мрачни и сантиментални; какво всъщност очаква да открие? Тук няма нищо, което помни, а приятният трепет на носталгията е блед и безплоден. За момент се пита дали да не се откаже, да се обади на Мади и да си уговорят поранна среща, но Джасмин сочи към края на улицата, към гранитния склон, извисил се несъвместимо над сградите долу.

— Какво е това?

— Сейлсбърските скали. Водят към Трона на Артур.

— Там има хора!

— Искаш ли да се изкачим? Не е трудно. Как мислиш? Да опитаме ли? Ще се справиш ли?

Тръгват към Холируд Парк. За негово разочарование седем и половина годишната му дъщеря се катери по планинската пътека по-енергично от баща си и току спира да се обърне и да му се присмее, докато той се задъхва и се поти зад нея.

— Защото обувките ми нямат грайфери — оправдава се той и те продължават нагоре. Напускат главната пътека и се катерят по скалите. Накрая стигат ръждивокафявото плато на върха на Трона на Артур. Там откриват каменната колона, която бележи най-високата точка. Обзема го бледа надежда да намери инициалите си върху нея. „Не на фашизма!“, „Алекс М 5/5/07“, „Фiona завинаги“.

За да отклони вниманието на Джасмин от по-пошлите графити, той я вдига и я слага върху колоната, обгръща я с една ръка през кръста и ѝ показва забележителностите.

— Това е замъкът до хотела. Това е гарата. Това е Фърт Ъв Форт, която стига до Северно море. Норвегия е някъде натам. А това е Новият град, където живеех аз. Преди двацет години. Джаз. Миналият век. Ей там, с кулата, е Калтън Хил. И там можем да се изкачим, ако поискаш. Следобед.

— Не си ли много изморен? — язвително пита тя.

— Аз ли? Майтапиш се! Аз съм роден атлет! — Джасмин го имитира как се задъхва, стиснала се с ръка за гърдите. —

Комедиантка!

Декстър я сваля от колоната, пъхнал длани под мишниците ѝ, и се преструва, че ще я хвърли през скалите; тя пищи и се залива от смях и той я оставя на земята.

Отдалечават се от върха и откриват естествена падина с изглед към града. Той ляга, скръстил ръце зад главата, а Джасмин сяда до него, яде солени картопки и отпива със съсредоточено изражение от кутийката си със сок. Слънцето сгрыва лицето му, но ранното събуждане започва да си казва думата и след малко той усеща, че го наляга дрямка.

— Ема идвала ли е тук? — пита Джасмин.

Декстър отваря очи и се вдига на лакти.

— Да. Идвали сме заедно. Вкъщи имам снимка. Ще ти я покажа. От времето, когато татко беше кльоцав.

Джасмин издува бузи срещу него, после започва да ближе солта от пръстите си.

— Липсва ли ти?

— Кой? Ема? Разбира се. Всеки ден. Тя беше най-добрата ми приятелка. — Той я сръгва с лакът. — Защо? На теб липсва ли ти?

Джасмин се намръщва, за да си припомни.

— Мисля, че да. Бях на четири, не си я спомням много добре. Само като я видя на снимките. Помня сватбата. Но беше мила, нали?

— Много.

— А кой ти е най-добрият приятел сега?

Той поставя длан върху тила ѝ и гали с палец вдлъбнатината на вратлето ѝ.

— Ти, разбира се. А твоят?

Челото ѝ се сбръчква в задълбочен размисъл.

— Може би Фийби — казва тя и смуче от почти празната кутийка, гъргорейки неприлично.

— Понякога си отблъскваща, знаеш ли? — казва той, а тя се засмива, стиснала сламката със зъби.

— Ела тук — изръмжава той и я дръпва да легне върху ръката му, облегла глава върху рамото му. Тя се укротява и Декстър затваря отново очи и усеща топлината на утринното слънце върху клепачите си.

— Прекрасен ден — промърморва. — Никакъв дъжд. Засега.

И отново го наляга дрямка. Косата на Джасмин мирише на хотелски шампоан, дъхът ѝ върху врата му с е аромат на сол, бавен и равномерен, и той се унася в сън.

След приблизително две минути кокалестият ѝ лакът се забива в ребрата му.

— Татко? Скучни ми е. Хайде да тръгваме.

Целия следобед Ема и Декстър останаха на хълма, смееха се и разговаряха, разказваха си любими истории, разказваха и за себе си — за родителите си, за сестрите си. После, сякаш по даден знак, и двамата заспаха, легнали целомъдрено успоредно един до друг. В пет Декстър се събуди стреснато, събраха празните бутилки и остатъците от пикника и заслизаха сънено по хълма към града и към вкъщи.

Когато приближиха изхода на паркинга, Ема се сети, че скоро ще се сбогуват и може би никога повече няма да се срещнат. Щяха да се събират на партита може би, но те се движеха в различни среди, а и той скоро щеше да отпътува. Дори да се видеха, щеше да е за кратко и официално и той бързо щеше да забрави всичко, случило се призори в тясната ѝ студентска стаичка. Докато се спускаха по хълма съжалението и нежеланието да се разделят я завладяваха все по-силно. Втора нощ. Искаше поне още една нощ, за да довършат започнатото. Как да го каже? Не може, разбира се. Слабохарактерна както винаги, бе пропуснала момента. Зарече се в бъдеще да е по-смела. Зарече се занапред да не крие мислите си, да ги изрича ясно, страстно. Вече приближаваха портите на парка, мястото, където вероятно трябваше да се сбогуват.

Тя подритна чакъла по пешеходната алея и почеса глава.

— Е, май е най-добре...

Декстър я улови за ръката.

— Слушай! Защо не наминеш да пийнем по чаша.

Тя се постара чертите ѝ да не изразяват доволство.

— Сега ли?

— Или поне ела с мен.

— Не чакаш ли родителите си?

— Чак вечерта. Сега е пет и половина.

Той потъркваше с палец кокалчето на показалеца ѝ. Тя се престори, че размисля.

— Добре — сви равнодушно рамене, а той пусна ръката ѝ и тръгна.

Докато пресичаха релсите по Норт Бридж и навлизаха в Новия град, в ума му се оформяше план. Ще се прибере преди шест, ще се обади веднага на родителите си в хотела и ще се уговорят да се срещнат в ресторанта в осем вместо в апартамента в шест и половина. Така ще спечели цели два часа. Калъм ще е излязъл с приятелката си, ще разполагат с апартамента цели два часа и той ще може да я целуне отново. Белите стаи с високи тавани бяха празни, ако не броим куфарите му и малко мебели, матрака в спалнята му и стария шезлонг. Една-две найлонови покривки и мястото заприличваше на декор от руска пиеса. Познаваше достатъчно Ема и знаеше, че ще остане очарована и със сигурност ще успее да я целуне дори трезва. Каквото и да ги очакваше в бъдеще, каквито и кавги и обвинения да се задаваха на хоризонта, той изгаряше от желание да я целуне пак. Още петнайсет минути ходене. Усещаше, че се задъхва. Трябваше да вземат такси.

Може би я беше озарила същата идея, защото сега вървяха много бързо по стръмната Дъндас Стрийт, а размаханите им ръце се докосваха пътлом. Пред тях се мерзелееше Форт. След толкова години виещата се между красивите къщи в георгиански стил стоманеносиня река все още я заплениваше.

— Трябваше да се досетя, че живееш тук — каза тя неодобрително, но завистливо, и когато проговори, усети, че е останала без дъх. Отиваше в богатия му апартамент, щяха да го направят и тя смутено почувства как вратът ѝ почервява от трепета на предвкушането. Прокара език по зъбите си в напразен опит да ги почисти. Трябва ли да си ги измие? Шампанското винаги оставя лош дъх в устата ѝ. Дали да не спрат да купят дъвка? Или презервативи, дали Декстър има презервативи? Има, разбира се, все едно да се чуди носи ли обувки. Но дали да си измие зъбите, или да се хвърли на врата му още щом затворят входната врата? Помъчи се да си спомни какво бельо си е сложила. Сети се, че е със специалните си планинарски бикини. Твърде късно да се тревожи, вече свиваха във Фетс Роу.

— Близко сме — усмихна се той и тя също се усмихна и го улови за ръката, показвайки, че приема предстоящото.

Вече почти тичаха. Той каза, че живее на номер трийсет и пет и тя започна да отброява наум — седемдесет и пет, седемдесет и три, седемдесет и едно. Почти стигнаха. Гърдите я присвиваха, зави ѝ се свят. Четирийсет и седем, четирийсет и пет, четирийсет и три. Нещо я тласна, усети как върховете на пръстите ѝ се наелектризират, той я дръпна напред и те усмихнати се втурнаха в бяг. Изсвири клаксон. Не му обръщай внимание, продължавай, каквото и да става, недей да спираш.

Но женски глас извика:

— Декстър! Декстър!

И всичките ѝ надежди рухнаха. Все едно се блъсна в стена.

Ягуарът на бащата на Декстър беше паркиран срещу номер трийсет и пет, а майка му излизаше от колата и му махаше. Удиви се от разочарованието, което го обзе при вида на родителите му.

— Ето те най-сетне! Чакахме те!

Ема забеляза как Декстър пусна ръката ѝ, почти я хвърли настрана и пресече улицата да прегърне майка си. С още по-голямо раздражение установи, че госпожа Мейхю е изключително красива и стилно облечена, бащата — не толкова, висок, сериозен, пораздърпан мъж, очевидно недоволен, че са го накарали да чака. Майката срещна очите на Ема над рамото на сина си и ѝ се усмихна снизходително, успокоително, сякаш разбира всичко. Поглед на дукеса, сварила блудния си син да целува камериерката.

След това събитията се развиха по-бързо, отколкото на Декстър му се искаше. Припомнил си мнимия телефонен разговор, той осъзна, че ще го уличат в лъжа, ако не ги прибере светкавично в апартамента, но баща му разпитваше къде да паркира, майка му питаше къде е бил цял ден и защо не се е обадил, а Ема стоеше встрани, все още в ролята на камериерката — смирена и непотребна — чудейки се кога да развее бял флаг и да си тръгне.

— Нали ти казахме, че ще дойдем в шест...

— В шест и половина.

— Тази сутрин оставих съобщение на телефонния ти секретар...

— Мамо, татко — това е приятелката ми Ема!

— Сигурен ли си, че е позволено да паркирам тук? — каза баща му.

— Приятно ми е, Ема. Алисън. Слънцето ви е хванало. Къде бяхте цял ден?

— Защото ако ме глобят, Декстър...

Декстър се обърна към Ема с извинителен поглед:

— Искаш ли да се качиш да пийнем по чаша?

— Или да дойдеш с нас на вечеря? — обади се Алисън. — Ела с нас на вечеря.

Ема стрелна с очи Декстър, който ѝ се стори уплашен и шокиран от предложението. Или пък очите му искряха насърчително? Както и да е, реши да откаже. Родителите му изглеждаха приятни хора, но не искаше да се натрапва на семейния им празник. Сигурно бяха избрали елегантен ресторант, а тя приличаше на кибритопродавачка и освен това, наистина, какъв беше смисълът? Ще зяпа Декстър, а те ще я разпитват какво работят майка ѝ и баща ѝ и в кое училище е учила. Вече се чувства сломена от неприкритата самоувереност на това семейство, от показната им привързаност, от парите, стила и елегантността им. Щеше да се засрами, или по-лошото, да се напие, а нито едното, нито другото няма да ѝ е от полза. Най-добре да се откаже. Насили се да се усмихне.

— Предпочитам да тръгвам.

— Сигурна ли си? — попита Декстър, сбърчил чело.

— Да, чака ме работа... Ще се видим пак, може би...

— Добре — разочаровано отвърна той.

Можеше да дойде, стига да бе пожелала, но *ще се видим пак, може би*. Почуди се дали всъщност не ѝ е наистина безразличен. Настана тишина. Баща му отиде да погледне за последно колонката за паркиране.

Ема вдигна ръка.

— Чао тогава.

— Довиждане.

Тя се обърна към Алисън:

— Радвам се, че се запознахме.

— И аз, Емили.

— Ема.

— Разбира се. Ема. Довиждане, Ема.

— И... — Тя сви рамене към Декстър под зоркия поглед на майка му. — Пожелавам ти прекрасен живот.

— И аз ти го желая.

Тя си тръгна. Семейство Мейхю я изпратиха с погледи.

— Декстър, съжалявам, попречихме ли?

— Не. Никак. Ема е просто приятелка.

Тайничко развеселена, Алисън Мейхю изгледа съсредоточено красивия си син, после протегна ръка и намести сакото върху раменете му.

— Декстър, не беше ли с този костюм вчера?

* * *

И така, Ема Морли пое към вкъщи, влачейки разочарованието си като шлейф. Денят захладняваше и тя потрепери, усетила нещо във въздуха, неочаквано смразяваща тръпка пролази по гръбнака ѝ, толкова силна, че тя се закова за миг на място. Страх от бъдещето, помисли си. Намираше се на оживеното кръстовище на Джордж Стрийт и Хановер Стрийт и около нея хората бързаха да се приберат у дома след работа или да се срещнат с приятели и любовници, всички крачеха целеустремено и решително. А тя — на двайсет и две, крачи объркано към окаения си апартамент и за кой ли път усеща вкуса на поражението.

— Какво ще правиш с живота си?

По един или друг начин всички около нея ѝ задаваха този въпрос сякаш от цяла вечност; учителите, родителите ѝ, приятелите в три сутринта. За пръв път въпросът ѝ изглеждаше толкова неотложен, но отговорът беше все така забулен в неизвестност. Бъдещето се извиси пред нея — поредица от празни дни, всеки следващ по-ужасяващ и неясен от предишния. Как ще запълни тези дни?

Тръгна отново на юг към хълма. „Живей всеки ден, сякаш ти е последен“, гласеше традиционният съвет, но кой всъщност има сили да го осъществи? Ами ако вали или те присвива стомахът? Не звучи практично. Най-добре засега да се постараете да бъде добра и смела и решителна и да внесе промяна. Да промени не целия свят, но поне този около себе си. Въръжана с плам и с електрическата си пишеща машина, да се залови с... нещо. Да променя живота на хората чрез изкуство, може би. Да цени приятелите си, да остава вярна на

принципите си, да живее страстно, пълноценно и добре. Да се впуска в непознати преживявания. Да обича и да я обичат, ако ѝ се удаде случай.

Това беше в общи линии теорията, макар да не започна много сполучливо. Нехайно присвивайки рамене, се беше сбогувала с някого, когото наистина харесваше, първото момче, към което изпитваше истински чувства, и сега трябваше да преглътне възможността никога повече да не го види. Нямахте телефонния му номер, нито адреса, а и дори да ги имаше, какъв беше смисълът? И той не помоли за нейния номер, а гордостта не би ѝ позволила да се превърне в поредното заслепено момиче, оставящо нежелани съобщения. „Желая ти прекрасен живот“, беше последната ѝ реплика. Не успя ли да измисли нещо по-добро?

Продължи напред. Замъкът тъкмо изплува пред погледа ѝ, когато чу стъпките, подметки на елегантни обувки шляпаха забързано по паважа и дори преди да чуе името си и да се обърне, тя се усмихна, защото знаеше, че е той.

— Реших, че съм те изгубил! — каза ѝ, забавяйки крачка, със зачервено лице и задъхан, стараейки се да си придаде нехаен вид.

— Не, не си.

— Съжалявам.

— Няма проблем.

Той се наведе и се подпря на коленете си да си поеме дъх.

— Трябваше да пристигнат по-късно. Появиха се изневиделица, разсеях се и изведнъж осъзнах... представи си... осъзнах, че не знам как да се свържа с теб.

— О, да.

— Виж сега. Нямам химикалка. Ти имаш ли? Трябва да имаш.

Тя затършува из раницата си между останките от пикника. *Намери химикалка, моля те, намери химикалка, трябва да има някъде...*

— Ура! Химикалка!

Ура? Извика „ура“, глупачке! Успокой се. Не се проваляй точно сега.

Изрови от портмонето си касовата бележка от супермаркета и му я подаде, после си издиктува телефонния номер, телефонния номер на

родителите си в Лийдс, адреса им, своя адрес в Единбург, изрично повтаряйки два пъти точния пощенски код. Той също ѝ написа своя.

— Ето ме. — Подаде ѝ скъпоценното късче хартия. — Обади ми се или аз ще ти се обадя, но някой от двамата ще се обади, нали? Искам да кажа... не е състезание. Не губи този, който се обади пръв.

— Разбирам.

— До август ще съм във Франция, но после се връщам и си рекох дали да не дойдеш при мен?

— При теб?

— Не завинаги. За ден-два. У дома. В къщата на родителите ми имам предвид. Само ако искаш.

— О, добре. Да. Да. Искам. Да.

— Е, трябва да се връщам. Сигурна ли си, че не искаш да дойдеш? На вечеря?

— Мисля, че не бива.

— И аз мисля така. — По лицето му се изписа облекчение и тя отново се почувства оскърбена. „Защо не“, помисли си. Да не би да се срамува от нея?

— Ясно. И защо?

— Защото ще полудея. От напрежение имам предвид. Ти ще си там. Аз няма да мога да направя, каквото искам да направя.

— Така ли? Какво искаш да направиш? — попита тя, въпреки че знаеше отговора.

Той обгърна нежно врата ѝ с ръка, а нейната се вдигна към кръста му и те се целунаха на улицата сред забързаните в лятната привечер хора и това бе най-сладката целувка, която щяха някога да познаят.

Така започва всичко. Всичко започва тук, днес.

И после... свърши.

— Е. Довиждане — каза той и се заотдалечава заднишком.

— Надявам се — усмихна се тя.

— И аз се надявам. Чао. Ем.

— Чао, Декс.

— Доскоро.

— Доскоро.

Издание:

Дейвид Никълс. Винаги в същия ден

Американска. Първо издание

ИК „Ера“, София, 2011

ISBN: 978-954-389-123-8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.